เอกสารประกอบการสอน
รายวิชา การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย
(English to Thai Translation)

ถิรวิท ไพรมหานิยม
โปรแกรมภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

2559

เอกสารประกอบการสอน
รายวิชา การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย
(English to Thai Translation)

ถิรวิท ไพรมหานิยม

โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

2559

คำนำ

เอกสารประกอบการสอนฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้สอนในรายวิชา “การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย” (English to Thai Translation) รหัส 1212202 เป็นวิชาเอกเลือก ที่อยู่ในกลุ่มภาษาศาสตร์และวรรณกรรมภาษาอังกฤษ มีลักษณะที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการแปล การใช้พจนานุกรม การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยจากต้นฉบับตั้งแต่ระดับ วลี อนุประโยค ประโยค อนุเฉทถึงบทความสั้น การวิเคราะห์ปัญหาและข้อบกพร่องการแปล

ในการนี้ผู้เขียนต้องขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต ฉัตรวิโรจน์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุขเกษม ขุนทอง ที่ได้เสียสละเวลาในการตรวจทานเนื้อหาและรูปแบบ ทำให้เอกสารประกอบการสอนเล่มนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

หวังว่าเอกสารประกอบการสอนนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักศึกษาและผู้ที่มีความสนใจต่อการศึกษาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยตามสมควร และหากท่านที่นำไปใช้พบข้อบกพร่องหรือมีข้อเสนอแนะใดๆ อันจะก่อเกิดประโยชน์และทำให้เอกสารประกอบนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้เขียนยินดีน้อมรับคำแนะนำเพื่อการปรับปรุงในโอกาสต่อไป และขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งสำหรับคำแนะนำมา ณ โอกาสนี้

ถิรวิท ไพรมหานิยม

10 ตุลาคม 2559

สารบัญ

เรื่อง **หน้า**

สารบัญ

เรื่อง **หน้า**

สารบัญ

เรื่อง **หน้า**

สารบัญ

เรื่อง **หน้า**

สารบัญ

เรื่อง **หน้า**

สารบัญภาพ

สารบัญภาพ (ต่อ)

สารบัญ

เรื่อง **หน้า**

สารบัญ

เรื่อง **หน้า**

สารบัญ

เรื่อง **หน้า**

สารบัญ

เรื่อง **หน้า**

สารบัญ

เรื่อง **หน้า**

สารบัญภาพ

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่ **หน้า**

แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 1
หลักการ แนวคิดและทฤษฎีการแปล

1. หัวข้อเนื้อหาประจำบท

1.1 ความหมายของการแปล

1.2 ทฤษฎีการแปล

1.3 กระบวนการในการแปล

1.4 ขั้นตอนในการแปล

1.5 ประเภทของการแปล

1.6 สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมกับการแปล

1.7 ปัญหาในการแปล

1.8 การสอนแปล

2. วัตถุประสงค์การเรียนรู้

2.1 นักศึกษาสามารถบอกความหมายของการแปลได้

2.2 นักศึกษาสามารถอธิบายทฤษฎีการแปลได้

2.3 นักศึกษาสามารถอธิบายกระบวนการในการแปลได้

2.4 นักศึกษาสามารถบอกขั้นตอนในการแปลได้

2.5 นักศึกษาสามารถอธิบายประเภทของการแปลได้

2.6 นักศึกษาสามารถอธิบายสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมกับการแปลได้

2.7 นักศึกษาสามารถบอกปัญหาในการแปลได้

2.8 นักศึกษาสามารถอธิบายลักษณะของการสอนแปลได้

2.9 นักศึกษาสามารถอธิบายความแตกต่างด้านโครงสร้างภาษาและวัฒนธรรม ระหว่างอังกฤษและไทยได้

3. วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

3.1 นักศึกษาแบ่งกลุ่มโดยใช้หลักการเข้ากลุ่มด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย กลุ่มละ 2–3 คน

3.2 กำหนดประเด็นปัญหาตามหัวข้อเนื้อหาประจำบท โดยแบ่งออกเป็นหัวข้อย่อย

3.3 นักศึกษาแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษา ค้นคว้าเนื้อหาที่ได้รับจากฐานข้อมูลออนไลน์หรือห้องสมุดประจำมหาวิทยาลัย

3.4 นักศึกษาในกลุ่มร่วมกันตรวจสอบ และสรุปจดบันทึกเนื้อหาลงในสมุดหรือใบงาน

3.5 นักศึกษาแต่ละกลุ่มออกมานำผลการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อเสนอหน้าชั้นเรียน

3.6 ผู้สอนบรรยายเสริม (สื่อประกอบ PowerPoint) ประเด็นที่ยังขาดไปหรือยังไม่ชัดเจน สรุปเนื้อหาประจำบท และถามตอบเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3.7 มอบหมายแบบฝึกหัดท้ายบท (การบ้านรายบุคคล) เพื่อทบทวนความเข้าใจของผู้เรียน

4. สื่อการเรียนการสอน

4.1 เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

4.2 PowerPoint slide ประกอบคำบรรยายเนื้อหาตามบท

4.3 เครื่องคอมพิวเตอร์ หรือ Smart phone ที่ติดตั้งระบบอินเตอร์เน็ต

4.4 แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ ห้องสมุด อินเตอร์เน็ต

5. การวัดผลและการประเมินผล

5.1 การสังเกตแบบมีส่วนร่วมไม่สมบูรณ์ ได้แก่ การร่วมกันถามตอบ การนำเสนอเนื้อหาหน้าชั้นเรียน และการศึกษาค้นคว้า

5.2 การถามตอบในชั่วโมงเรียน

5.3 การทำแบบฝึกหัดท้ายบท

5.4 การสรุปเนื้อหาเป็นใบงาน

บทที่ 1
หลักการ แนวคิดและทฤษฎีการแปล

บทนำ

การแปลเป็นกิจกรรมที่มนุษย์ได้ทำการถ่ายทอด และสื่อสารความรู้สึกนึกคิดบางอย่างจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่ง โดยใช้วิธีการและรูปแบบที่สามารถทำให้เข้าใจและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การแปลเกิดขึ้นพร้อมๆ กับที่มนุษย์เริ่มอยู่รวมกันเป็นสังคม และเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์กับชุมชนอื่นๆ เกิดขึ้นทำให้การแปลมีความจำเป็นมากยิ่งขึ้น ต่อมามนุษย์เริ่มศึกษาและเรียนรู้รูปแบบในการใช้ภาษาพูด ภาษาเขียนหรือเครื่องหมายต่างๆ เพื่อใช้ในการสื่อสารต่อกันและกัน เมื่อมนุษย์มีความเจริญงอกงามทางอารยธรรมมากขึ้น ทำให้บทบาทการแปลทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นเช่นกัน จากการแปลแบบระดับพื้นฐานไม่เป็นทางการและไม่มีหลักการอะไรมากนัก ประสบการณ์ด้านการแปลก็พัฒนาไปสู่การมีทฤษฎีและหลักการที่ควรยึดเป็นแนวทางปฏิบัติ สำหรับนักแปลที่ต้องการให้ผลงานแปลของตนเองมีความสมบูรณ์สามารถสื่อสารออกมาได้อย่างถูกต้องที่สุด ผู้ที่ต้องการถ่ายโอนสิ่งที่ต้องการสื่อสารจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่งจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้และเข้าใจถึงหลักการและทฤษฎีในการแปลเบื้องต้น ซึ่งมีรายละเอียดตามที่จะกล่าวต่อไปนี้

ความหมายของการแปล

คำว่า “การแปล” หรือที่เรียกว่า “translation” คือ การถ่ายทอดความหมายของภาษาหนึ่งไปอีกภาษาหนึ่งที่สามารถทำให้เข้าใจความหมายได้ (ราชบัณฑิตสถาน, 2556 : 764 และ Catford, J. C.,1965 : 1) เป็นกระบวนการตีความหรืออธิบาย เพื่อแลกเปลี่ยนบางอย่างด้วยการเขียนหรือพูดไปสู่ถ้อยคำอื่นๆ อย่างมีความหมาย (Hornby, 2005 : 1632 และ อัจฉรา ไล่สัตรูไกล, 2554 : 1) ทั้งในด้านรูปแบบของข้อความและเนื้อหาจากภาษาต้นฉบับ (source language) ไปสู่ภาษาเป้าหมาย (target language) ด้วยการจัดเรียบเรียงตัวบทหรือรูปแบบต่างๆ (forms) เสียใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์

ที่กำหนดไว้ ตั้งแต่ในระดับคำ (words) วลี (phrases) อนุประโยค (clauses) ประโยค (sentences) หรืออนุเฉท (paragraphs) จากภาษาต้นฉบับไปเป็นรูปแบบของภาษาเป้าหมายให้ตรงกับจุดประสงค์ ด้วยการพยายามคงความหมายเดิมและสามารถถ่ายทอดความหมายออกมาเป็นภาษาเป้าหมายได้อย่างเป็นธรรมชาติ หรืออาจคงรูปแบบของต้นฉบับเดิมไว้เพื่อให้ผู้ที่อ่านฉบับแปลเกิดความรู้สึกว่าเนื้อหาที่แปลมีความเท่าเทียมกับอ่านต้นฉบับ (พิมพ์พันธุ์ เวสสะโกศล, 2558 : 4, วรรณา แสงอร่ามเรือง, 2545 : 7, Larson, M.L, 1984 : 3, Nida & Taber, 1982 : 12 และ Newmark, P., 1981 : 7)

ดังนั้นสรุปได้ว่า “การแปล” หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการในการทำความเข้าใจและถ่ายโอนความรู้สึก นึกคิด การกระทำ และสิ่งที่ต้องการสื่อสาร ที่อยู่ในรูปแบบ สัญลักษณ์ หรือคำพูดจากภาษาต้นทางไปสู่รูปแบบ สัญลักษณ์ หรือคำพูดในภาษาเป้าหมาย ด้วยการรักษาความหมายเดิมตามภาษาต้นทางเอาไว้ให้มากที่สุด และสามารถสื่อความหมายออกมาในภาษาเป้าหมายได้อย่างเป็นธรรมชาติ

ทฤษฎีการแปล

การแปลมีขึ้นมาตั้งแต่สมัยโบราณและสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน จากระยะเวลาดังกล่าวทำให้นักภาษาศาสตร์ได้สะสมประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง จนเกิดองค์ความรู้มากมายด้านการแปลจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่ง และได้มีรวบรวมหลักการ แนวคิดตลอดจนทฤษฎีในการแปลต่างๆ อย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนไว้มากมาย เพื่อใช้เป็นแนวทางในศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ และฝึกฝนให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านการแปลต่อไป ทฤษฎีการแปลสามารถแบ่งออกได้ในหลายลักษณะ ดังนี้

1. การแปลตามหลักภาษาศาสตร์

1.1 ทฤษฎีภาษาศาสตร์ เรียกว่า “Linguistic theories” หลักการนี้เน้นให้ความสำคัญกับภาษาฉบับแปลที่จะต้องรักษารักษารูปแบบโครงสร้างของภาษาตามต้นฉบับ เนื่องจากทฤษฎีนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบ วิเคราะห์โครงสร้างภาษาทั้งในระดับเบื้องต้นและระดับลุ่มลึกได้ เพื่อต้องการให้การแปลมีความถูกต้องทั้งด้านความหมายและโครงสร้างตามหลักภาษาศาสตร์ทั้งนี้โครงสร้างภาษาในระดับลึกที่มีความคล้ายคลึงกัน จะทำให้นักแปลเข้าใจความหมายที่แท้จริงสามารถเปรียบเทียบกับโครงสร้างปลายทางที่ใกล้เคียงกันได้ง่ายมากขึ้น และยังทำให้เข้าใจโครงสร้างแต่ละประโยคระหว่างภาษาต้นฉบับกับภาษาเป้าหมายได้อย่างชัดเจน (เตือนจิตต์ จิตต์อารี, 2548 : 14, สุดา มงคลสิทธิ์, 2545 : 21 และ สิทธา พินิจภูวดล, 2542 : 21–23)

1.2 ทฤษฎีภาษาศาสตร์โครงสร้าง เรียกว่า “Structural linguistics” ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์กันของระบบโครงสร้างทางภาษา แต่ละหน่วยทางภาษาจะเชื่อมโยงหากันกลายเป็นโครงสร้าง เช่น เสียง คำ วลีหรือประโยค เป็นต้น เมื่อนำมาเรียงประกอบเข้าด้วยกันจึงจะ

แปลให้สื่อความหมายได้ หากแยกหน่วยเหล่านี้ออกเป็นคำๆ ก็ไม่อาจทำให้เข้าใจความหมายได้อย่างสมบูรณ์ (สุดา มงคลสิทธิ์, 2545 : 21)

1.3 ทฤษฎีภาษาศาสตร์เปรียบเทียบ เรียกว่า “comparative linguistics” หรือ นิรุกติศาสตร์เปรียบเทียบ เรียกว่า “comparative philology” ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญในการเปรียบเทียบความสัมพันธ์กันระหว่างภาษาต้นฉบับกับภาษาเป้าหมายว่า มีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันอย่างไร โดยจะทำการศึกษาในรายละเอียดทุกประเด็นที่เกี่ยวข้อง เช่น ความหมาย การออกเสียง หน่วยทางภาษา ระบบคำ การประกอบเป็นโครงสร้างรูปประโยค ตลอดจนความสัมพันธ์กันของวัฒนธรรมจากทั้งสองภาษาต้นทางและภาษาเป้าหมาย ซึ่งจะต้องอาศัยการศึกษาอรรถศาสตร์ (semantics) คือ ศึกษาเชิงความหมาย อรรถศาสตร์เชิงสังคมวิทยา (Sociosemantics) คือ การศึกษาการใช้ภาษาในบริบททางสังคมและสัญศาสตร์ (Semiotics) คือ ศึกษาความสัมพันธ์กันระหว่างความหมายกับสัญลักษณ์ที่ใช้ หลักการนี้จะทำให้นักแปลเข้าใจถึงการเลือกคำให้มีความหมายที่ปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ได้ (สุดา มงคลสิทธิ์, 2545 : 21)

2. การแปลตามวัตถุประสงค์

2.1 ทฤษฎีสโกโปส เรียกว่า “Skopos theory” คือ เป็นการแปลที่ยึดตามเป้าประสงค์เป็นสำคัญ ทฤษฎีนี้เชื่อว่าการกระทำสิ่งใดๆ ย่อมต้องมีจุดมุ่งหมายที่ต้องการ เป็นการเน้นไปในเรื่องหน้าที่ (function) ของตัวบทแปล และสังคมวัฒนธรรม (Sociocultural) นักแปลจึงต้องมีภูมิหลังความรู้ในเรื่องนี้ ทั้งจากภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปล เพื่อให้การแปลบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่ได้วางไว้ นักแปลต้องกำหนดหน้าที่สำหรับงานแปล และทำการประเมินความคาดหวังของผู้รับสารปลายทางไปพร้อมๆ กัน ดังนั้น การแปลจึงทำหน้าที่ถ่ายโอนทั้งภาษาและวัฒนธรรมไปในตัว (สุดา มงคลสิทธิ์, 2545 : 22 และ วรรณา แสงอร่ามเรือง, 2545 : 11–14)

2.2 ทฤษฎีวัจนกรรม เรียกว่า “Speech act theory” คือ เป็นการแปลที่ยึดเจตนาของผู้ที่กล่าวข้อความนั้นๆ นักแปลต้องศึกษาและทำความเข้าถึงเจตนารมณ์ที่แฝงอยู่ในเนื้อความ แล้วจึงทำการถ่ายทอดให้สอดคล้องกับโครงสร้างทางภาษาและวัฒนธรรมในภาษาปลายทาง (สุดา มงคลสิทธิ์, 2545 : 22 และ วรรณา แสงอร่ามเรือง, 2545 : 45–46)

3. การแปลตามความหมายและหน้าที่ตามต้นฉบับ

3.1 ทฤษฎีอรรถศาสตร์โครงสร้าง เรียกว่า “Structural semantics” คือ เป็นการแปลที่ต้องอาศัยการวิเคราะห์เนื้อหาจากต้นฉบับที่มีลักษณะเฉพาะด้าน ดังนั้น จึงต้องเข้าใจความหมายระดับหน่วยย่อย คำศัพท์ วลี หรือประโยค วิธีนี้มักใช้ความหมายทางภาษาตามพจนานุกรม (สุดา มงคลสิทธิ์, 2545 : 23)

3.2 ทฤษฎีภาษาศาสตร์สังคม เรียกว่า “Sociolinguistics” คือ เป็นการแปลที่ต้องให้มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางสังคม เช่น หน้าที่ของภาษา การใช้ภาษาที่แตกต่างกันในด้านวัยวุฒิ คุณวุฒิ ระดับชั้นของคนในสังคม การใช้ภาษาเฉพาะทางสาขาอาชีพ นักแปลจำเป็นต้องมีทักษะและประสบการณ์ในการแปลที่หลากหลาย จึงจะสามารถถ่ายทอดความหมายของเนื้อหาให้ตรงกับฐานะ การศึกษา อารมณ์ และความสัมพันธ์ของบุคคล นักแปลสามารถจับใจความเนื้อหาของต้นฉบับได้ครบถ้วนและถ่ายทอดออกมาตามหน้าที่หรือเนื้อหาของต้นฉบับให้ตรงกับบริบททางสังคมที่ต้องการ (สุดา มงคลสิทธิ์, 2545 : 23)

4. ทฤษฎีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.1 ทฤษฎีจิตวิทยา เรียกว่า “Psychology theory” ทฤษฎีนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการแปลได้ ตัวอย่างเช่น มนุษย์แต่ละเพศ แต่ละวัยจะมีพฤติกรรมในการแสดงออกที่แตกต่างๆ กัน การศึกษาและเข้าใจหลักจิตวิทยาเบื้องต้น จะทำให้ผลงานแปลเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ง่ายขึ้น (อัจฉรา ไล่สัตรูไกล, 2554 : 13, เตือนจิตต์ จิตต์อารี, 2548 : 14 และ สิทธา พินิจภูวดล, 2542 : 22)

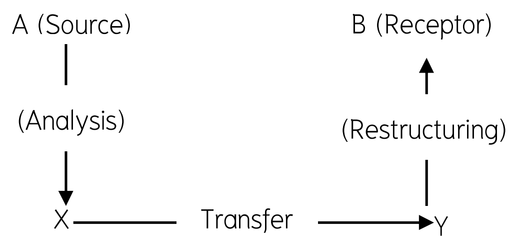
4.2 ทฤษฎีการตลาด เรียกว่า “Marketing theory” มีผลงานแปลจำนวนไม่น้อยที่ได้รับการถ่ายทอดเป็นภาษาต่างๆ จนกลายเป็นการแปลเชิงธุรกิจและการตลาด เหตุนี้นักแปลจำเป็นต้องศึกษากลไกลตลาด ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย กระแสความนิยม จึงจะทำให้เลือกนำผลงานมาแปลได้ตรงกับความต้องการของตลาดได้ (อัจฉรา ไล่สัตรูไกล, 2554 : 13, เตือนจิตต์ จิตต์อารี, 2548 : 15, และ สิทธา พินิจภูวดล, 2542 : 23)

4.3 ทฤษฎีสื่อสารมวลชน เรียกว่า “communication theory” การแปลจัดอยู่ในการสื่อสารรูปแบบหนึ่ง นักแปลต้องมีความเข้าใจวิธีการสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายหรือผู้รับข้อมูลข่าวสารว่า “สาร” ประเภทใดที่ทำเข้าถึงได้สะดวกรวดเร็วและเป็นที่นิยม เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออีเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อออนไลน์ การเลือกใช้สื่อที่ตรงกับความต้องการจะทำให้ผลงานแพร่กระจายออกไปได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง (อัจฉรา ไล่สัตรูไกล, 2554 : 13, เตือนจิตต์ จิตต์อารี, 2548 : 15 และ สิทธา พินิจภูวดล, 2542 : 23)

กระบวนการในการแปล

กระบวนการในการแปล (translation process) มีความสำคัญอย่างยิ่งและเป็นสิ่งที่ต้องศึกษาให้เข้าใจ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการถอดความจากภาษาต้นทางไปสู่ภาษาเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้งานที่ได้มีความครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการสื่อสารได้อย่างครบถ้วน นักภาษาศาสตร์ผู้มีความเชี่ยวชาญในการแปล แต่ละท่านจะมีรูปแบบตามความถนัดเป็นของตนเอง กระบวนการที่นักแปลทั้งหลายยอมรับและนิยมนำมาใช้มี ดังนี้

1. รูปแบบกระบวนการแปลของ Nida และ Taber

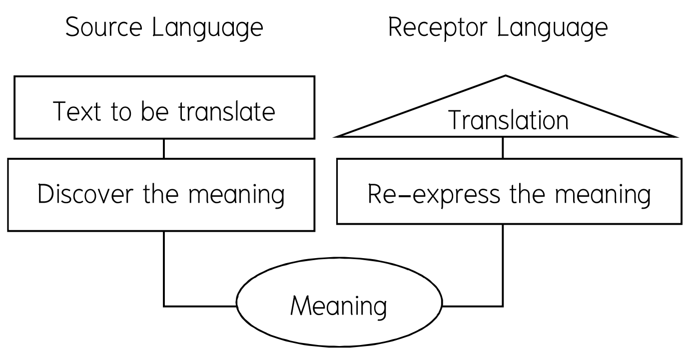

ภาพที่ 1 : Nida and Taber's Translation Process

(ที่มา : Nida, Eugene A. and Taber, Charles R, 1982 : 33)

จากภาพที่ 1 "Nida" และ "Taber" ได้แสดงกระบวนการในการแปลจากฝั่ง X ไปฝั่ง Y ซึ่งนักแปลได้เนื้อหาต้นฉบับอันเป็นภาษาต้นทางมาแล้วก็มาทำการศึกษาวิเคราะห์ว่าเป็นข้อความที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องใดอยู่ในศาสตร์ใด จากนั้นเพื่อถอดความหมายไปยังฉบับแปล ซึ่งเป็นภาษาเป้าหมายที่ต้องการแปลด้วยการเลือกรูปแบบ โครงสร้างทางภาษา บริบททางวัฒนธรรมที่เหมาะสมและถูกต้องกับผู้รับ

2. รูปแบบกระบวนการแปลของ Larson

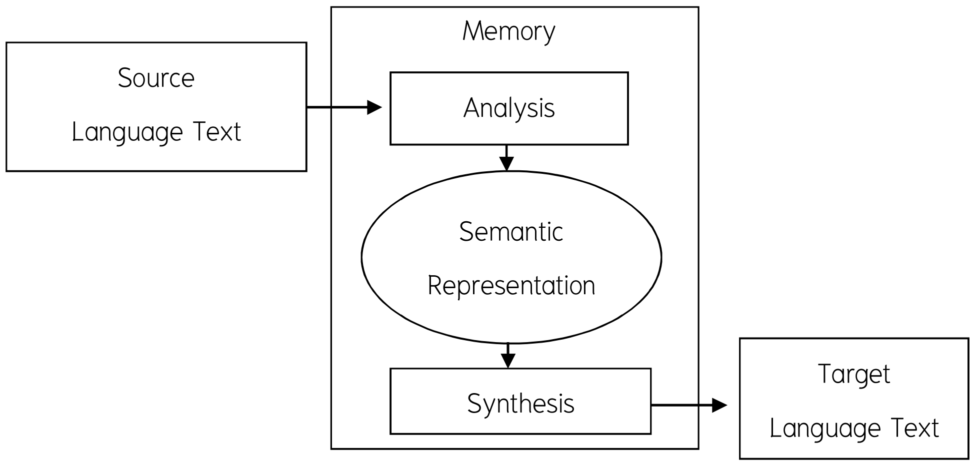

ภาพที่ 2 : Larson's translation Process

(ที่มา : Larson, M.L., 1984 : 4)

จากภาพที่ 2 แสดงรูปแบบการแปลของ "Larson" คือ เมื่อนำเนื้อหาจากต้นฉบับมาศึกษาและค้นหาความหมายของต้นฉบับเป็นอันดับแรก เมื่อได้ความหมายตรงตามเนื้อต้นฉบับแล้วจึงทำมาถอดความไปสู่ภาษาฉบับแปล กระบวนการแปลตามแบบของ Larson นี้ เน้นไปที่การถ่ายทอดความหมายมากกว่าการถ่ายทอดภาษา

3. รูปแบบกระบวนการแปลของ Bell, Roger T.

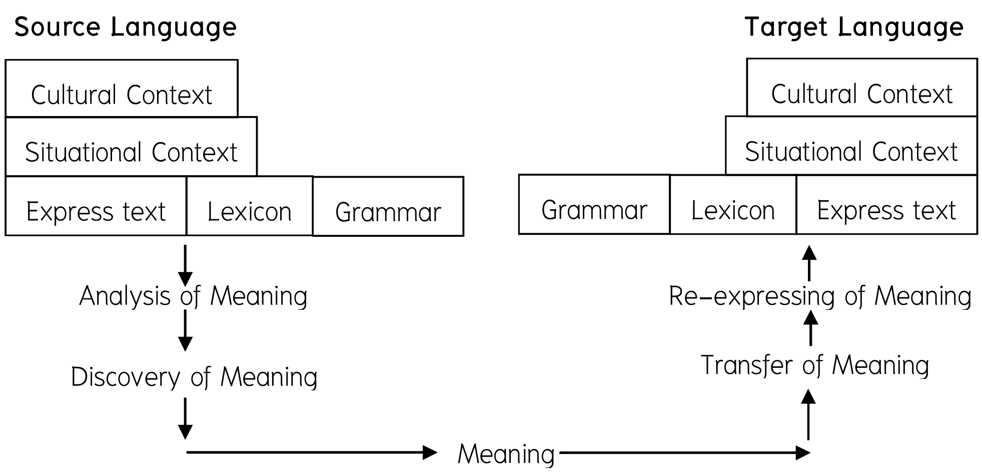

ภาพที่ 3 : Bell's translation process

(ที่มา : Bell, Roger, T., 1991 : 21)

จากภาพที่ 3 แสดงกระบวนการของ "Bell" ที่มีลักษณะคล้ายกับของ "Nida" และ "Taber" การถอดความจากภาษาต้นฉบับจะเกิดขึ้นได้ นักแปลต้องมีความทรงจำที่เป็นความรู้เดิมเพื่อวิเคราะห์เนื้อความและทำการถอดความซ้ำอีกครั้งหนึ่งแล้วทำการสังเคราะห์รูปแบบ โครงสร้างทางภาษา และความหมายให้สอดคล้องกับภาษาเป้าหมาย

4. รูปแบบกระบวนการแปลของ Tou

ภาพที่ 4 : Tou's translation process

(ที่มา : Tou, A.B., 1989 : 134)

จากภาพที่ 4 กระบวนการในการแปลของ “Tou” มีลักษณะคล้ายกับ “Larson” คือ นักแปลต้องศึกษาวิเคราะห์บริบททางวัฒนธรรม สถานการณ์โดยรอบ จุดประสงค์ของเนื้อหาต้นฉบับ การใช้คำและไวยากรณ์ จากนั้นจึงศึกษาวิเคราะห์และหาความหมายว่าผู้เขียนต้องการสื่อสารเรื่องไรเมื่อเข้าใจวัตถุประสงค์ตามเนื้อหาแล้วจึงลงมือแปลพร้อมทั้งตรวจสอบบริบทแวดล้อมในด้านต่างๆ ให้ตรงกับภาษาเป้าหมาย

ขั้นตอนในการแปล

ตามที่นักวิชาการ เช่น อัจฉรา ไล่สัตรูไกล (2554 : 19); สัญฉวี สายบัว (2554 : 26-78); มณีรัตน์ สวัสดิวัฒน์ ณ อยุธยา (2548 : 99-186) และ วรรณา แสงอร่ามเรือง (2545 : 62-66) กล่าวเป็นแนวเดียวกันถึงขั้นตอนในการแปล สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. การสะสมประสบการณ์ การแปลไม่ใช่เรื่องที่ง่ายแต่ก็ไม่ใช่เรื่องที่ยากเช่นกัน สำหรับผู้ที่รักการแปลต้องรู้จักเตรียมความพร้อมให้กับตนเอง มีความเอาใจใส่และสนใจที่จะศึกษาหาความรู้ในศาสตร์ต่างๆ อยู่เสมอ ต้องเป็นผู้ที่ใฝ่เรียนรู้ด้านภาษาศาสตร์ รู้จักสังเกตและเรียนรู้สื่อที่ได้รับการแปลจากผู้เชี่ยวชาญ เรียนรู้และตามติดกระแสความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังต้องรู้จักนำอุปกรณ์ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการแปลที่สามารถทำให้เข้าถึงความหมาย รูปแบบโครงสร้างทางภาษา หรือบริบททางสังคมได้ง่ายและรวดเร็วขึ้นมาช่วย เช่น พจนานุกรม สารานุกรม เครื่องมือค้นหาผ่านอินเตอร์เน็ต หรือรู้จักเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่นๆ นอกจากนี้ต้องมั่นฝึกฝนทักษะด้านการแปลอยู่ตลอดเวลา สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้ที่รักในการแปลสามารถกลายเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการแปลไปในที่สุด

2. การศึกษาวิเคราะห์ต้นฉบับ เมื่อจะลงมือแปลงานชิ้นใดชิ้นหนึ่ง สิ่งแรกที่นักแปลควรทำคือการนำภาษาต้นฉบับมาศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจในเบื้องต้น วิเคราะห์โครงสร้างการใช้ภาษา รูปแบบ หลักไวยากรณ์ ความหมายในแต่วรรคตอน เป็นใช้ภาษาแบบสื่อความตรงๆ หรือแฝงความหมายเอาไว้ มีความหมายเชิงอุปมาหรือไม่ ตลอดจนศึกษาบริบทสภาพทางวัฒนธรรมและสังคมในการใช้ภาษา และยังต้องวิเคราะห์ลึกลงไปถึงองค์ประกอบในการสื่อสาร รูปแบบของสารภาษาต้นฉบับมีวัตถุประสงค์ที่ต้องการบอกกล่าวสิ่งใดกับผู้รับสาร

3. การจับใจความเบื้องต้น เมื่อทำการวิเคราะห์ในรายละเอียดต่างๆ แล้ว จากนั้นให้ร่างเนื้อหาใจความของต้นฉบับออกมาเป็นภาษาของนักแปลเองในเบื้องต้น ด้วยการนำรายละเอียดในแต่ละวรรคตอนสรุปจับใจความ เพื่อให้นักแปลได้เห็นภาพรวมของภาษาต้นฉบับ

4. การผละออกจากต้นฉบับ ความแตกต่างกันในรูปแบบโครงสร้างทางภาษาระหว่างภาษาต้นฉบับกับภาษาเป้าหมาย มักจะทำให้นักแปลพบกับความยากลำบากในการถอดความ ดังนั้นเพื่อให้การถ่ายทอดความหมายมีความเป็นธรรมชาติมากที่สุด จำเป็นที่จะต้องผละออกจากภาษาต้นฉบับให้ได้ ไม่นำรูปแบบโครงสร้าง สำนวนภาษา และไวยากรณ์มาใช้ในภาษาเป้าหมาย จะต้องแปลออกมาให้ตรงหรือใกล้เคียงกับต้นฉบับ แต่ก็ไม่ทิ้งกลิ่นไอแห่งภาษาต้นฉบับไว้เช่นกัน

5. การประเมินกลุ่มเป้าหมาย มีผลงานแปลมากมายที่ถูกถ่ายทอดออกมาในลักษณะต่างๆ เพื่อให้ตรงกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งอาจระบุไว้ เช่น สำหรับเด็ก สำหรับนักศึกษา สำหรับพกพา สำหรับผู้เชี่ยวชาญ สำหรับผู้สนใจทั่วไป เป็นต้น ดังนั้น ผู้รับสารที่นักแปลนำเสนอเป็นกลุ่มที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ก่อนการลงมือแปลอย่างจริงจึงต้องศึกษาข้อมูลผู้อ่านเสียก่อน เช่น ในเรื่องระดับชนชั้นการศึกษา วิถีวัฒนธรรม ความเชื่อ เพศ อายุและการศึกษา เป็นต้น เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการแปลให้ออกมาตรงตามกลุ่มผู้รับสาร

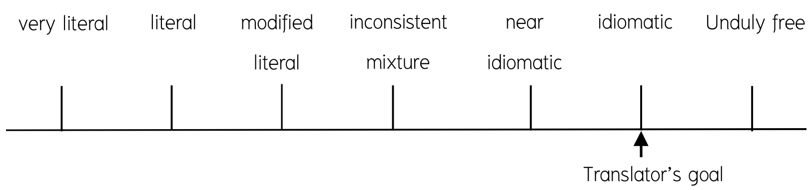
6. การถอดความไปสู่ภาษาเป้าหมาย ในขั้นตอนนี้เป็นการลงมือแปลและนำเสนอความคิดของผู้อื่นที่สื่อสารผ่านภาษาต้นฉบับ นักแปลจำเป็นต้องยึดและจับแนวคิดสิ่งที่ต้องการสื่อไว้เป็นหลัก แล้วถอดความให้ตรงและเหมาะสมกับรูปแบบ โครงสร้างทางภาษา และวัฒนธรรมในอีกภาษาหนึ่ง หากพบว่ามีคำใดที่ไม่สามารถสื่อความหมายได้ก็สามารถนำมาแปลด้วยการทับศัพท์ และอธิบายประกอบ เช่น Computer (คอมพิวเตอร์) Galaxy (กาแล็กซี) Kilo (กิโล) Concrete (คอนกรีต) หรือ Vitamin (วิตามิน) เป็นต้น นอกจากนี้นักแปลยังสามารถเลือกถอดความได้ทั้งแบบตรงตัวหรือแปลเอาความหมาย โดยพิจารณาจากลุ่มเป้าหมายที่ตนเองกำหนดไว้

7. การเรียบเรียงและตรวจสอบ เมื่อถอดความเป็นภาษาเป้าหมายเรียบร้อยแล้ว ควรนำมาตรวจสอบเปรียบเทียบเนื้อหาสาระอันเป็นแนวคิดของผู้ที่เขียนในภาษาต้นฉบับกับภาษาเป้าหมายว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ มีประเด็นใดบ้างที่ขาดหายไป สื่อใจความได้ครอบคลุมหมดหรือไม่ สำนวนภาษาที่แปลออกมามีความเป็นธรรมเหมาะสมหรือไม่ และควรให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาและเนื้อหาได้ช่วยพิจารณาตรวจสอบเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ผลงานที่ออกมามีความสมบูรณ์และสละสลวยมากที่สุด

สรุปได้ว่า กระบวนการในการแปลนั้นนักแปลต้องศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาจากต้นฉบับให้เข้าใจความประสงค์ในการเขียน รูปแบบโครงสร้างทางภาษาในระดับต่างๆ จากนั้นจึงนำมาถ่ายทอดไปสู่อีกภาษาหนึ่งที่สามารถสื่อความออกมาให้เข้าใจเนื้อหาได้ตรงกัน

ประเภทของการแปล

การแปลมีด้วยกันหลากหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการใช้งานอาจมีทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทาง และผลของการแปลที่ได้ก็แตกต่างกันออกไป ตามที่ Mildred M. Larson (Larson, 1984 : 15–17) ได้จัดแบ่งระดับแยกประเภทของการแปล ที่นักแปลนิยมนำมาใช้เป็นแนวทางในการแปล แสดงได้ตามภาพที่ 5 ดังนี้

ภาพที่ 5 : Larson's translation model

(ที่มา : Larson, M. L., 1984 : 17)

จากภาพที่ 5 ลาร์สัน (Larson) ได้แบ่งการแปลออกเป็นประเภทต่างๆ โดยจัดลำดับไว้ ได้แก่ very literal หมายถึง เป็นการแปลตามตัวอักษรคำต่อคำ เป็นการแปลที่จัดว่าอยู่ในระดับที่หยาบ เน้นเพื่อรักษาคำและรูป จะสื่อความได้ในระดับคำโดดๆ เท่านั้น เมื่อนำมาเรียงเป็นประโยคแล้วไม่สามารถสื่อใจความได้อย่างชัดเจน ไม่เป็นธรรมชาติและไม่ง่ายต่อความเข้าใจของผู้ที่ไม่เป็นนักภาษาศาสตร์ ดังนั้น การแปลแบบ “literal” และ “modified literal” จึงเป็นที่นิยมมากกว่าเพราะสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบและโครงสร้างทางภาษาได้ในเบื้องต้น ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อความได้ดีกว่า “very literal” สำหรับการแปลแบบ inconsistent mixture เป็นการแปลแบบผสมผสาน คือ การแปลแบบหลากหลายรูปแบบเข้าด้วย นักแปลจะดูความจำเป็นว่าแต่ละวรรคตอนควรใช้การแปลชนิดใด เพื่อให้ผลงานออกมาได้อย่างเหมาะสม และในส่วนการแปลแบบ idiomatic เป็นการแปลที่สามารถผละรูปแบบและโครงสร้างทางภาษาต้นฉบับ ผู้อ่านจะไม่รู้สึกได้ว่าอ่านงานแปลอยู่ การแปลชนิดนี้ Larson เสนอว่านักแปลทั้งหลายควรแปลแบบนี้ แต่หากยังมีการรักษารูปแบบและโครงสร้างอยู่บ้างจะจัดอยู่ในประเภท near idiomatic ในส่วนการแปลแบบ unduly free เป็นการแปลที่อิสระเสรี นักแปลเพียงคงแนวคิดหลัก (main idea) ไว้ สามารถนำมาเรียบเรียงใหม่ ตัดทอนหรือเพิ่มเติมเข้าไปได้ การแปลในลักษณะนี้ไม่นิยมใช้กับงานที่ต้องการักษาความถูกต้องเอาไว้

จากรูปแบบการแปลของ Larson ได้มีนักวิชาการ เช่น อัจฉรา ไล่สัตรูไกล (2554:17–18); ปรียา อุนรัตน์ (2548 : 19–40); เตือนจิตต์ จิตต์อารี (2548 : 15–18); สุพรรณี ปิ่นมณี (2546 : 7–18); สัญฉวี สายบัว (2545 22); สุดา มงคลสิทธิ์ (2545 : 24–27); ประเทือง ทินรัตน์ (2543 : 47–51); Duff,

Alan (1989 : 10–11); Larson, M.L. (1984 : 15–17) และ Newmark P. (1981 : 38–42) ที่กล่าวเป็นแนวเดียวกันถึงประเภทของการแปลในลักษณะต่างๆ ไว้ สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. การแปลโดยพยัญชนะ เรียกว่า "literal translation" คือ เป็นการแปลแบบตรงตามตัวอักษรที่ปรากฏ เน้นการรักษา คงรูปแบบและโครงสร้างทางภาษาไว้เป็นสำคัญ สามารถแบ่งออกได้ ดังนี้

1.1 การแปลคำต่อคำ เรียกว่า "precise equivalence" นักแปลตามข้อความและเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในต้นฉบับเท่านั้น โดยแปลตรงตัวในระดับหน่วยคำ กลุ่มคำ ประโยคและกลุ่มประโยคเท่านั้น การแปลด้วยวิธีนี้มักจะนิยมใช้กับการแปล ได้แก่ คัมภีร์โบราณ ศิลาจารึก บันทึกทางประวัติศาสตร์ที่เก่าแก่ ที่ใช้ภาษาในสมัยโบราณ เนื่องจากต้องการความหมายตรงกับต้นฉบับ การแปลโดยลักษณะอื่นอาจทำให้ใจความที่ต้องการสื่อมีความคลาดเคลื่อนได้

1.2 การแปลตรงตามโครงสร้างภาษา เรียกว่า "transformation" นิยมใช้กับภาษาต้นฉบับและภาษาเป้าหมายเป็นภาษาที่อยู่ในตระกูลเดียวกันหรือมีโครงสร้างทางภาษาที่คล้ายกันในการแปลจำเป็นต้องรักษารูปแบบและโครงสร้างของภาษาให้ตรงกับต้นฉบับ

1.3 การแปลเชิงอรรถศาสตร์ เรียกว่า "Semantic translation" นักแปลต้องให้ความสำคัญกับต้นฉบับในเรื่องของสำนวนภาษา วิธีเขียน ความหมาย รูปแบบ ความมุ่งหมาย แล้วทำการถ่ายทอดเป็นภาษาเป้าหมายแบบคำต่อคำ วลีต่อวลี การแปลลักษณะนี้นิยมนำมาใช้กับงานประเภทวรรณคดี

2. การแปลโดยอรรถ เรียกว่า "non–literal translation" คือ เป็นการแปลโดยการถือเอาใจความสำคัญที่สามารถเข้าใจได้และสื่อออกมาได้ตรงกับต้นฉบับ แบ่งออกได้ ดังนี้

2.1 การแปลเอาความหรือการแปลเชิงสื่อสาร เรียกว่า "information translation" หรือ "communicative translation" คือ เป็นการแปลที่จับใจความสำคัญของงานดังกล่าวในภาพรวม นักแปลสามารถนำมาเรียบเรียง ดัดแปลง และแต่งเติมตามภาษาที่ตนต้องการแปล แต่ต้องใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมสามารถทำให้ผู้อ่านจับใจความได้ตรงกับจุดมุ่งหมาย และสิ่งที่ภาษาต้นฉบับต้องการสื่อ

2.2 การแปลแบบเสรี เรียกว่า "free translation" คือ เป็นการแปลที่ไม่เน้นรูปแบบโครงสร้าง ท่วงทำนอง หรือลีลาภาษาแต่อย่างใด

2.3 การนำมาแต่งใหม่ เรียกว่า "reconstructing translation" คือ เป็นการแปลที่มีระดับความละเอียดมากกว่าการแปลแบบเสรี เนื่องจากความหมายและความเข้าใจมีความสำคัญยิ่งกว่าสิ่งอื่นใด นักแปลเพียงจับใจความสำคัญของภาษาต้นฉบับไว้เท่านั้น สามารถนำมาเรียบเรียงใหม่โดยไม่ทิ้งเค้าโครงรูปแบบ และโครงสร้างภาษาเดิมไว้เลยคงไว้แต่โครงเรื่องเท่านั้น

3. การแปลตามลักษณะ การแปลควรมีเกณฑ์ที่แตกต่างกันทั้งนี้เนื่องจากตามหลักภาษาศาสตร์แล้วภาษาที่มีรูปแบบโครงสร้างต่างกันไม่สามารถทำหน้าที่แทนกันได้ การจะแปลให้มี

ความหมายที่เท่าเทียมกันไม่ได้ขึ้นอยู่กับการเลือกใช้คำเพียงอย่างเดียวควรพิจารณาบริบทอื่นๆ ประกอบ ดังนี้

3.1 การแปลตามขอบเขตเนื้อหา (extent) แยกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) การแปลทั้งหมด (full translation) คือ สามารถถอดความออกมาเป็นภาษาเป้าหมายตามเนื้อหาในภาษาต้นฉบับได้อย่างครบถ้วน และ 2) การแปลเพียงบางส่วน หากนักแปลพบว่าในบางประโยค หรือบางส่วนไม่สามารถแปลได้หรือหาคำในภาษาเป้าหมายที่สื่อความได้เท่ากับต้นฉบับ และเมื่อแปลแล้วทำให้เนื้อหาในส่วนนั้นไม่สื่อความใดๆ ก็สามารถละทิ้งไว้ได้

3.3 การแปลตามระดับชั้น (levels) แยกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) การแปลแบบสมบูรณ์ (full translation) สามารถใช้ภาษาเป้าหมายแทนที่ภาษาต้นฉบับได้อย่างสมบูรณ์ในระดับรูปแบบและโครงสร้างทางภาษา ส่วนในระดับเสียงและตัวอักษรอาจเทียบเท่าหรือไม่เทียบเท่าก็ได้ และ 2) การแปลแบบจำกัด (restricted translation) เป็นการแปลที่ภาษาเป้าหมายสามารถแทนที่ภาษาต้นฉบับได้เพียงระดับใดระดับหนึ่ง เพียงระดับเดียวเท่านั้น เช่น ระดับไวยากรณ์ คำศัพท์ ระบบเสียงหรือตัวอักษร

3.3 การแปลตามระดับ (rank) คือ เป็นการเทียบเคียงความหมายในระดับคำ ระดับกลุ่มและระดับประโยค แยกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) การแปลเทียบเคียงความหมายได้ในระดับเดียว เช่น ระดับคำกับคำ หรือ ประโยคกับประโยค เท่านั้น และ 2) การแปลเทียบเคียงความหมายได้หลายระดับ เช่น ระดับกลุ่มคำ ระดับประโยค

สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมกับการแปล

ภาษาจัดว่าเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่พัฒนาขึ้นโดยมนุษย์ มนุษย์ใช้ภาษาในการสร้างกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และความรู้สึกนึกคิดเป็นสื่อกลาง ด้วยความหลากหลายทางวัฒนธรรมบนโลกนี้จึงเป็นปัญหากับการแปลเช่นกัน ตามที่นักวิชาการ เช่น ปิยดา โล (2551 : 17–18) และ สุพรรณี ปิ่นมณี (2546 : 237–239) และ Nida, Eugene A. (1964 : 11–29) ได้กล่าวเป็นแนวเดียวกันถึงสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลกับการแปล สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. วัฒนธรรมทางสภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ที่มีความแตกต่างกัน ทำให้บางพื้นที่มีคำเฉพาะที่ใช้เรียกสภาพแวดล้อมนั้นๆ ที่หลากหลาย เช่น ผู้ที่อาศัยอยู่ในทะเลทรายจะมีคำศัพท์เพื่อแยกแยะลักษณะของทะเลทรายอยู่หลายคำ แต่ผู้ที่ไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้นมีคำเรียกทะเลทรายเพียงคำเดียว

2. วัฒนธรรมทางวัตถุ ความเจริญก้าวหน้าทางวัตถุทำให้เกิดคำศัพท์ใหม่ๆ มีเครื่องอุปกรณ์ที่เราใช้ในชีวิตประจำวันเป็นจำนวนมากที่ไม่สามารถหาคำมาเทียบในภาษาไทยได้อย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น คำว่า “game” “condominium” หรือ “lift” เป็นต้น

3. วัฒนธรรมทางสังคม ด้วยโครงสร้างทางสังคมในแต่ละชนชาติแตกต่างกัน จึงทำให้มีผลต่อการใช้ภาษาที่ต่างกันไปในแต่ละสังคมตามมาด้วย อย่างเช่นในสังคมไทยจะให้ความสำคัญกับระบบเครือญาติจึงมีคำศัพท์ที่หลากหลายกว่าภาษาอังกฤษ ตัวอย่างเช่น "ลุง" "ป้า" "น้า" หรือ "อา" แต่ในภาษาอังกฤษมีเพียงคำว่า "aunt" หรือ "uncle" เท่านั้น ซึ่งอาจหมายถึงญาติฝ่ายบิดาหรือมารดาก็ได้

4. วัฒนธรรมทางศาสนาและประเพณี ความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณีที่แตกต่างกันย่อมทำให้เกิดคำศัพท์เฉพาะในแต่ละศาสนา ความแตกต่างกันทางศาสนาของนักแปลก็อาจทำให้ไม่สามารถถอดความออกมาได้อย่างเข้าใจ เช่น เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ การสวดบังสุกุล การบิณฑบาต ลายกนก ละครชาตรี ซึ่งไม่สามารถหาคำเทียบในภาษาอังกฤษได้ นักแปลต้องอาศัยการอธิบายขยายความแทน

5. วัฒนธรรมทางภาษา หน่วยเสียงและโครงสร้างทางภาษาที่มีความแตกต่างกัน ยิ่งแตกต่างกันมากก็ยิ่งส่งผลต่อการแปลมากเท่านั้น ตัวอย่างเช่น หน่วยเสียง คำว่า Thank ในภาษาไทยเขียนได้ใกล้เคียงที่สุด คือ แท็งค์ ส่วนในระดับโครงสร้างก็แตกต่างกันในด้านตำแหน่งของคำแต่ละประเภทเช่นกัน ตัวอย่างเช่น

ภาษาไทย	นาม + คำขยาย	เช่น	สาวสวย
ภาษาอังกฤษ	คำขยาย + นาม	เช่น	beautiful girl

สรุปได้ว่า วัฒนธรรมด้านสภาพแวดล้อม วัตถุ สังคม ศาสนาและภาษา มีผลกับการแปลแทบทั้งสิ้น นักแปลต้องมีความรอบครอบและศึกษาเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา

ปัญหาในการแปล

การถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่งไม่ใช่เป็นเรื่องที่ง่ายนัก แม้ผู้นั้นจะเป็นนักภาษาศาสตร์ที่มีความเชี่ยวชาญย่อมต้องเคยประสบกับปัญหาในการแปลเช่นกัน การแปลจึงต้องอาศัยการเรียนรู้จากปัญหาที่พบเจอ ทั้งนี้ปัญหาที่สำคัญๆ ตามที่นักวิชาการ เช่น อัจฉรา ไล่สัตรูไกล (2554 : 23-29); ไอเหว่ย ฉี และคณะ (2551 : 12-19); เตือนจิตต์ จิตต์อารี (2548 : 232-240); สุพรรณี ปิ่นมณี (2546 : 61-68) และ วรรณา แสงอร่ามเรือง (2542 : 208) กล่าวเป็นแนวเดียวกันถึงปัญหาในการแปล สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. ความเข้าใจผิด ด้วยบริบทและความซับซ้อนของภาษาต้นฉบับ สามารถทำให้นักแปลเกิดความเข้าใจคำใดคำหนึ่งหรือเนื้อหาบางส่วนคลาดเคลื่อนได้ หากเปิดหาความหมายคำบางคำจากพจนานุกรม จะพบว่ามีความหมายหลายนัย ในทางปฏิบัติแล้วคำนั้นจะมีความหมายแบบใดขึ้นอยู่กับตำแหน่งหน้าที่และบริบทโดยรอบในประโยค เช่น คำว่า "sentence"

1) He was given a life **sentence** for murdering his wife.

2) She was **sentenced** to 2 months in prison.

3) A **sentence** is a set of words that is complete in itself.

จากตัวอย่างทั้ง 3 ประโยค คำว่า “sentence” จะมีความหมายต่างกันไป ประโยคแรกควรแปลว่า “การพิพากษาให้จำคุก” ประโยคที่สองควรแปลว่า “ได้รับโทษ” และประโยคที่สามแปลว่า “ประโยค” ความเข้าใจความหมายที่ผิดย่อมส่งผลให้การถ่ายทอดความหมายไปสู่ภาษาเป้าหมายเกิดความผิดพลาดตามไปด้วยเช่นกัน

ประโยคว่า “How are you going today?” อาจมีผู้เข้าใจผิดแปลว่า “คุณจะไปอย่างไร วันนี้” แต่ควรแปลว่า “คุณเป็นอย่างไรบ้างวันนี้”

2. ปัญหาด้านภาษา ด้วยรูปแบบและโครงสร้างทางภาษามีทั้งคล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน นักแปลต้องมีความรู้ทั้งในภาษาต้นฉบับและภาษาเป้าหมายเป็นอย่างดี ระบบโครงสร้างทางไวยากรณ์บางประเภทอาจมีความหมายทั้งโดยตรงและโดยอ้อม หรือบางครั้งไม่มีความหมายใดๆ เลย เป็นเพียงโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่ทำให้ประโยคมีความถูกต้องตามระบบภาษาเท่านั้น เช่น “I have been studying English for 2 years”. โครงสร้างทางไวยากรณ์ในภาษาอังกฤษ คือ “+ have been + v.ing” ในลักษณะนี้ไม่มีในภาษาไทย จึงต้องอาศัยการอธิบายขยายความถึงลักษณะความหมายในภาษาอังกฤษว่า ใช้กับสถานการณ์ที่แสดงถึงการกระทำที่ทำมาแล้วยังมีความต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันและยังไม่เสร็จสิ้น ถ้าแปลโดยยึดความหมายตามหลักไวยากรณ์ทางภาษาอังกฤษ ที่นิยมแปลโครงสร้างไวยากรณ์ในลักษณะนี้โดยจะมีคำว่า “กำลัง” อยู่ในประโยค อาจแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “ฉัน**ได้กำลัง**ศึกษาภาษาอังกฤษมาเป็นเวลา 2 ปีแล้ว” ซึ่งฟังแล้วไม่สอดคล้องกับสำนวนในภาษาไทยเท่าไหร่ ควรแปลว่า “ฉันศึกษาภาษาอังกฤษมาเป็นเวลา 2 ปีแล้ว” นอกจากยังมีปัญหาเกี่ยวกับภาษาในลักษณะอื่นๆ เช่น ด้านคำศัพท์ สำนวนภาษา คำพังเพย และสุภาษิต เป็นต้น

3. การแปลไม่สมบูรณ์ การแปลในลักษณะนี้เกิดจากนักแปลแต่งเติมหรือตัดทอนเนื้อหาจากต้นฉบับเดิม ทำให้ใจความเกินหรือขาดหายไม่สามารถสื่อได้ตรงตามวัตถุประสงค์ อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความสับสนและไม่เข้าใจเนื้อหาได้ เหตุการณ์เช่นนี้จะเกิดขึ้นกับการแปลแบบอิสระ (free translation) นอกจากนี้การแปลไม่สมบูรณ์อาจมาจากการเลือกใช้คำได้อย่างไม่เหมาะสมกับวัยหรือเพศ คำราชาศัพท์นำมาใช้กับบุคคลทั่วไป (ยกเว้นการแสดง) หรือคำที่ใช้ตามยุคสมัย

4. การยึดติดกับภาษาต้นฉบับ ปัญหานี้ในลักษณะนี้จะเกิดจากการแปลคำต่อคำ หรือประโยคต่อประโยค เป็นการยึดติดกับภาษาต้นฉบับมากเกินไป ทำให้เกิดความไม่สอดคล้องกับสำนวนในภาษาเป้าหมาย และทำให้ความหมายยังคงติดสำนวนภาษาจากต้นฉบับ เช่น ประโยคว่า “I don’t

care” คำว่า “care” คนไทยมักใช้ทับศัพท์จนติดปาก อาจแปลว่า “ฉันไม่แคร์” ควรแปลว่า “ฉันไม่สนใจหรอก” มากกว่า

5. ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความรู้รอบตัวและภูมิหลังเรื่องที่จะแปลเป็นคุณสมบัติอีกประการหนึ่งของนักแปล หากขาดประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมในเรื่องที่จะแปลแล้วย่อมสร้างปัญหาได้เช่นกัน การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมที่ขาดความเข้าใจอย่างถูกต้องอาจทำให้ถูกมองว่าไม่เหมาะสมและไม่ได้รับการยอมรับ นักแปลจึงเป็นผู้ที่ทำหน้าที่เชื่อมช่องว่างระหว่างวัฒนธรรมทั้งสองให้อยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนและเข้าใจ ตัวอย่างเช่น ประโยคว่า “How are you going today?” เป็นสำนวนที่นิยมใช้ในประเทศออสเตรเลีย คำว่า “dart” โดยทั่วไปหมายถึง “เกมปาเป้า” แต่ในภาษาอังกฤษแบบแคนาดาหมายถึง “บุหรี่” ประโยคว่า “What is your good name?” และ คำว่า “Lakh” (เลขหลักแสน) เป็นสำนวนที่นิยมใช้ในประเทศอินเดีย

สรุปได้ว่า ปัญหาในการแปลมาจากสาเหตุหลากหลาย ได้แก่ เกิดจากตัวนักแปลเองที่ยังขาดทักษะความรู้ความชำนาญและความเข้าใจในการใช้ภาษา รูปแบบและโครงสร้างทางไวยากรณ์ ตลอดจนภูมิหลังทางวัฒนธรรมในแต่ละชาติแต่ละภาษา เป็นเหตุทำให้เกิดความเข้าใจผิด ยึดติดกับภาษาต้นฉบับซึ่งอาจนำไปสู่การแปลที่ไม่สมบูรณ์

การสอนแปล

การแปลจัดว่าเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ผู้ที่มีความสนใจต้องอาศัยความรู้ ความสามารถด้านภาษาและประสบการณ์ด้านภูมิหลังทางวัฒนธรรมทั้งของภาษาต้นฉบับและภาษาเป้าหมาย ทั้งนี้หากเป็นผู้ที่สนใจด้านการแปล รู้จักฝึกฝนศึกษาได้เรียนรู้ถึงแนวคิดและทฤษฎีในการแปลอย่างเป็นระบบแล้วย่อมทำให้พัฒนาการด้านการแปลมีความก้าวหน้าอย่างเห็นได้ชัด ความรักในการแปลจะช่วยทำให้ผู้นั้นได้เรียนรู้และท่องไปในโลกกว้างผ่านเนื้อหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการแปล ได้รับประสบการณ์ต่างๆ เกิดทักษะและความเชี่ยวชาญในด้านภาษาในที่สุด

ขั้นตอนในการสอนแปลนั้นมีลักษณะเช่นเดียวกับการสอนทักษะทางภาษาอื่นๆ ตามที่นักวิชาการ เช่น ศศิ อินทโกสุม (2556 : 52–55); เตือนจิตต์ จิตต์อารี (2548 : 41–47) และ วรนาถ วิมลเฉลา (2535 : 20–25) กล่าวไว้เป็นแนวเดียวกันถึงหลักในการสอนแปล สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. ขั้นเลือกเนื้อหาที่จะแปล สิ่งแรกที่ผู้สอนต้องคำนึงถึง คือ พื้นฐานความรู้ของผู้เรียนแล้วทำการเลือกเนื้อหาของสิ่งที่จะแปลให้มีความสอดคล้องกับผู้เรียน โดยเลือกเนื้อหาจากง่ายไปหายาก จากน้อยไปหามาก เป็นต้น เมื่อนำเนื้อหาดังกล่าวมาแล้วผู้สอนควรนำมาศึกษาในเบื้องต้นว่าเกี่ยวกับเรื่อง

ใด ควรนำชิ้นงานที่มีรูปแบบและโครงสร้างทางภาษา เช่น ไวยากรณ์ คำศัพท์ สำนวนและวลีต่างๆ เป็นประโยชน์ในการพัฒนาทักษะด้านวิชาการ จริยธรรมและประสบการณ์ทางวัฒนธรรมแก่ผู้เรียน

2. ขั้นเตรียมสอน เมื่อนำมาศึกษาในเบื้องต้นแล้วผู้สอนควรลงมือแปลสรุปเนื้อหาที่อาจมีความเป็นได้หลายๆ แบบ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญได้วิพากษ์วิจารณ์ก่อนนำไปสอนหรืออาจตรวจสอบคำแปลจากเจ้าของภาษาโดยตรง

3. ขั้นสอน ในขั้นนี้ควรกล่าวถึงทฤษฎีด้านการแปลเป็นอันดับแรก โดยที่ผู้เรียนต้องฝึกปฏิบัติการแปลด้วยตนเองเป็นสำคัญ ผู้สอนทำหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก บอกเทคนิคการแปลอธิบายเสริมและแก้ไขจุดที่ผิดพลาด กิจกรรมการเรียนอาจจัดให้ผู้เรียนได้ช่วยกันฝึกแปลเป็นกลุ่มย่อยร่วมกันวิจารณ์และแสดงความคิดเห็นงานของแต่ละกลุ่ม ให้รู้จักใช้เครื่องมือช่วยแปลต่างๆ อย่างคล่องแคล่ว และสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน เช่น มีรางวัลให้กับผลงานแปลที่ทุกคนลงความเห็นว่าแปลออกมาดีที่สุด

4. ขั้นตรวจสอบ การตรวจสอบโดยใช้เกณฑ์การประเมินความถูกต้อง ได้แก่ 1) รูปแบบมีความถูกต้องและครบถ้วนตามต้นฉบับ 2) รูปแบบของภาษาและเนื้อหาตรงกับต้นฉบับ และ 3) สำนวนภาษาเป็นธรรมชาติไม่ทิ้งกลิ่นไอแห่งวัฒนธรรมจากต้นฉบับ

สรุปได้ว่า ขั้นตอนในการสอนแปลผู้สอนต้องเตรียมเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เรียน แปลออกมาในรูปแบบต่างๆ แล้วให้เจ้าของภาษาหรือผู้เชี่ยวชาญวิจารณ์ จัดกิจกรรมในห้องเรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำงานเป็นทีมและรู้จักใช้เครื่องมือช่วยแปล ตรวจสอบผลงานแปลโดยใช้เกณฑ์ที่เป็นมาตรฐาน

คุณสมบัตินักแปล

ความเจริญก้าวหน้าด้านอารยธรรมของมนุษย์ในด้านต่างๆ ทำให้การติดต่อสื่อสารในปัจจุบันแม้จะอยู่คนละซีกโลกไม่ใช่เรื่องยากอีกต่อไป สิ่งหนึ่งที่ทำให้เกิดความเข้าใจ สามารถอยู่ร่วมกันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ก็คือ การสื่อสารกันอย่างเข้าใจซึ่งกันและกันแม้จะต่างภาษา แต่ก็มีบ่อยครั้งที่ทำให้การสื่อสารเกิดปัญหา (communication barrier) แม้ว่าทุกคนจะสามารถสื่อสารกันได้แต่ก็ใช่ว่าจะสามารถถ่ายทอดจากภาษาหนึ่งสู่อีกภาษาหนึ่งได้อย่างถูกต้องเสมอไป ดังนั้นผู้ที่สามารถสื่อสารกับผู้อื่นแล้วเกิดผลสัมฤทธิ์และบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้นั้น ตามที่นักวิชาการ เช่น เศรษฐวิทย์ (2559 : 11); อัจฉรา ไล่สัตรูไกล (2554 : 20–21); สัญฉวี สายบัว (2545 : 5); AUSIT (2012 : 4) และ Baker and Maier (2011 : 1–14) กล่าวเป็นแนวเดียวกันถึงคุณสมบัติของนักแปล สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. คุณสมบัติเฉพาะตัว

ทักษะในการแปลที่ดีอันดับแรก เกิดจากภายในตัวเองก่อน ผู้นั้นเป็นผู้มีใจรักและรู้จักแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสารตลอดจนความเปลี่ยนแปลงของโลก โดยการศึกษาค้นคว้าเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายเพื่อที่จะเก็บไว้เป็นฐานข้อมูลภายในตัวเอง เมื่อถึงเวลาแปลก็จะสามารถนำประสบการณ์ที่สะสมไว้ออกมาใช้ได้อย่างมั่นใจ นอจากนี้ต้องเป็นผู้ที่มีความรอบคอบละเอียดลออ มีไหวพริบ และให้ความสำคัญกับเนื้อหาภาษา มีจรรยาบรรณของนักแปล รู้จักเคารพและให้เกียรติผู้อื่น เช่น การอ้างอิงแหล่งขอมูล มีความสามารถในการถ่ายทอดภาษาได้ดี มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักลำดับเนื้อหาให้มีขั้นตอน

2. การแสวงหาประสบการณ์

ความสามารถเฉพาะตัวย่อมไม่เพียงพอต่อการแปล นักแปลต้องรู้จักแสวงหาความรู้และมั่นฝึกฝน อบรม ด้านการแปลอย่างเป็นประจำ รู้จักอ่านผลงานแปลของผู้อื่นเพื่อหาข้อบกพร่องของตนเองและเพื่อให้เกิดความรู้และความเชี่ยวชาญในหลายๆ ด้าน เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ มีความรู้และแตกฉานด้านภาษา ภูมิหลังวัฒนธรรม สังคม ของชาติที่จะแปลเป็นอย่างดี และต้องเป็นคนเปิดใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นจากคนอื่น

3. ศิลปะในการแปล

นักแปลต้องสามารถถอดความจากภาษาต้นฉบับไปสู่ภาษาเป้าหมายได้อย่างมีศิลปะ ถูกต้องครบถ้วนและสละสลวย รู้จักรักษาภาษาในระดับที่สื่อความด้านอารมณ์ให้ใกล้เคียงมากที่สุด ไม่ควรแก้ไข ดัดแปลง หรือต่อเติมข้อมูลที่เป็นทางราชการหรือเกี่ยวกับความมั่นคงให้แปลตามข้อความที่ปรากฏ รู้จักใช้ภาษา คำ ถ้อยคำที่เป็นมาตรฐานเหมาะสมกับสมัยนิยมและประเภทของงานตามต้นฉบับไม่ใส่เพิ่มเติมความคิดเห็นส่วนตัวลงไป หรือคำที่คิดขึ้นมาใหม่ๆ สรุปได้ว่า นักแปลควรมีความรู้ความสามารถที่มาจากภายในเป็นเบื้องต้น มีความชอบและรักในการแปล มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ แสวงหาประสบการณ์องค์ความรู้ใหม่ๆ ในทุกศาสตร์ ยอมรับคำวิจารณ์จากผู้อื่นและพร้อมที่จะปรับปรุง สามารถถ่ายทอดออกมาได้อย่างตรงไปตรงมาและไม่เสริมเติมแต่งเนื้อของต้นฉบับ จนสร้างความเสียหายให้กับชิ้นงาน

บทสรุป

การแปล หมายถึง กระบวนการถอดความจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่งด้วยการรักษาความหมายและวัตถุประสงค์เดิมไว้ให้มากที่สุดและให้มีความเป็นธรรมชาติ มีหลักการและทฤษฏี ได้แก่ 1) การแปลตามหลักภาษาศาสตร์ 2) การแปลตามวัตถุประสงค์ 3) การแปลตามความหมายและหน้าที่ตามต้นฉบับ และ 4) การแปลที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์อื่นๆ เช่น จิตวิทยา การตลาด หรือ สื่อสารมวลชน

สำหรับขั้นตอนการแปลประกอบด้วย 1) การสะสมประสบการณ์ 2) การวิเคราะห์ต้นฉบับก่อนแปล 3) การจับใจความเบื้องต้น 4) การผละออกจากต้นฉบับ 5) การประเมินกลุ่มเป้าหมาย 6) การถอดความไปสู่ภาษาเป้าหมาย และ 7) การเรียบเรียงและตรวจสอบ การแปลแบ่งออกเป็น 1) การแปลโดยพยัญชนะ คือ คงรูปแบบโครงสร้างตามภาษาต้นฉบับไว้ให้มากที่สุด 2) การแปลโดยอรรถ คือ แปลถือเอาใจความสำคัญเป็นหลักและสามารถสื่อออกมาได้ตรงกัน และ 3) การแปลตามความเหมาะสม สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการแปล คือ วัฒนธรรมทางสภาพแวดล้อม ศาสนา ประเพณี ภาษา สังคม และปัญหาสำคัญในการแปลเกิดจากความเข้าใจผิด ความไม่แตกฉานในภาษาต้นฉบับและภาษาเป้าหมาย การตัดทอนจนเนื้อความเสีย การยึดติดกับต้นฉบับเกินไป และความแตกต่างทางวัฒนธรรม สำหรับขั้นตอนในการสอนแปล ได้แก่ 1) เลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เรียน 2) ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบฉบับร่าง 3) นำเสนอหลักการและให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง 4) ตรวจสอบเนื้อหาโดยใช้เกณฑ์ที่มาตรฐาน

แบบฝึกหัดท้ายบทที่ 1
หลักการ แนวคิด และทฤษฎีการแปล

คำชี้แจง : จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ได้ใจความพอสังเขป

1. คำว่า “translation” ตามที่นักวิชาการกล่าวไว้สามารถสรุปออกมาได้อย่างไร
2. การแปลตามทฤษฎีภาษาศาสตร์โครงสร้างและทฤษฎีภาษาศาสตร์เปรียบเทียบมีลักษณะที่แตกต่างกันอย่างไร
3. การแปลตามวัตถุประสงค์กับการแปลตามความหมายและหน้าที่ตามต้นฉบับมีลักษณะเป็นอย่างไร
4. กระบวนการในการแปลตามที่นักวิชาการกล่าวไว้มีลักษณะเป็นอย่างไร
5. การแปลที่ดีควรมีขั้นตอนอย่างไร
6. การแปลคำต่อคำกับการแปลตามระดับมีลักษณะที่เหมือนและต่างกันอย่างไร
7. การแปลโดยพยัญชนะกับการแปลอรรถมีรายละเอียดอย่างไร
8. สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมมีผลกับการแปลอย่างไร
9. ความเข้าใจผิดในการแปลและการแปลไม่สมบูรณ์มีลักษณะเป็นอย่างไร
10. การสอนแปลที่ถูกต้องควรมีขั้นตอนอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

เตือนจิตต์ จิตต์อารี. (2548). **แปลให้เป็นแล้วเก่ง.** กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง.

ประเทือง ทินรัตน์. (2543). **การแปลเชิงปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ปรียา อุนรัตน์. (2548). **การแปลอังกฤษเป็นไทย แนวคิดและวิธีการ.** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดวงกมล.

ปิยดา โล. (2551). **กลวิธีการแปลสำนวนและกริยาวลีภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในบทบรรยายภาพยนตร์การ์ตูน.** ปริญญานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มหาวิทยาลัยบูรพา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยบูรพา.

พิมพ์พันธุ์ เวสสะโกศล. (2558). **การแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มณีรัตน์ สวัสดิวัฒน์ ณ อยุธยา. (2548). **การแปล : หลักการและการวิเคราะห์.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตสถาน. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2554.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

วรนาถ วิมลเฉลา. (2535). **คู่มือสอนแปล.** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.

วรรณา แสงอร่ามเรือง. (2542). **ทฤษฎีและหลักการแปล.** กรงเทพฯ : โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.

_______. (2545). **ทฤษฎีและหลักการแปล.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรงเทพฯ : โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.

ศศิ อินทโกสุม. (2556). **ปัญหาการแปลผิดความหมายของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชการแปลภาษาฝรั่งเศษ–ไทย.** มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เศรษฐวิทย์. (2559). **เรียนภาษาอังกฤษผ่านการแปล.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เม็ดทราย.

สัญฉวี สายบัว. (2545). **หลักการแปล: กิจกรรมสู่ความเข้าใจ.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

_______. (2554). **หลักการแปล.** (พิมพ์ครั้งที่ 8 ฉบับพิมพ์เพิ่ม). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

สิทธา พินิจภูวดล. (2542). **คู่มือนักแปลอาชีพ.** กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์

สุดา มงคลสิทธิ์. (2545). **การศึกษากลวิธีการแปลนามวลีในข้อเขียนประเภทอรรถสาร จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย**. ปริญญานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุพรรณี ปิ่นมณี. (2546). **การแปลขั้นสูง Advance Translation.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

อัจฉรา ไล่สัตรูไกล. (2554). จุ**ดมุ่งหมาย หลักการและวิธีการแปล.** (พิมพ์ครั้งที่ 8). นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ไอเหว่ย ฉี, กมลพร สุทธิสุขทวี และ ศรีเพ็ญ เศรษฐเสถียร (2551). **สาเหตุของความล้มเหลวและกลยุทธ์ในการแปล**. วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์. ปีที่ 1, ฉบับที่ 1 (ก.ค.– ธ.ค. 2551), หน้า 12–19. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ.

AUSIT (2012). **AUSIT Code of Ethics and Code of Conduct.** AUSIT National. [Online] Retrieved on June 1, 2016, from, https://ausit.org/AUSIT/Documents/Code_Of_Ethics_Full.pdf.

Baker, M. and Maier, C. (2011). **Ethics in Interpreter and Translator Training Critical Perspectives.** The Interpreter and Translator Trainer 5(1), 2011.

Bell, Roger, T. (1991). **Translation and Translating: Theory and Practice**. : New York : The United State of American by Longman Inc.

Catford, J. C. (1965). **A Linguistic Theory of Translation**. London: Oxford University Press.

Duff, Alan. (1989). **Translation.** Oxford : Oxford University Press.

Hornby, A. S. (2005). **Dictionary Advanced Learner’s Dictionary (7 ed.).** New York : Oxford University Press.

Larson, M. L. (1984). **Meaning–based Translation : A guide to cross–language Equivalence**. New York : University Press of America.

Newmark, P. (1981). **Approaches to translation**. New York: Oxford Pergamon press.

Nida, Eugene A. (1964). **Toward a Science of Translating: With Special Reference to Principles and Procedures Involved in Bible Translating**. Leiden : EJ. Brill.

Nida, Eugene A. and Taber, Charles R. (1982). **The Theory and Practice of Translation**. Leiden: Brill.

Tou, A.B. (1989). **Some Insights from Linguistic into the Processes and Problems of Translation**. TEFLIN Journal 1.

แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 2
การใช้พจนานุกรม

1. หัวข้อเนื้อหาประจำบท

1.1 ความหมายของพจนานุกรม

1.2 ความสำคัญของพจนานุกรม

1.3 ความเป็นมาของพจนานุกรม

1.4 ประเภทของพจนานุกรม

1.5 การใช้พจนานุกรมเบื้องต้น

2. วัตถุประสงค์การเรียนรู้

2.1 นักศึกษาสามารถบอกความหมายของพจนานุกรมได้

2.2 นักศึกษาสามารถอธิบายความสำคัญของพจนานุกรมได้

2.3 นักศึกษาสามารถบอกความเป็นมาของพจนานุกรมได้

2.4 นักศึกษาสามารถบอกประเภทของพจนานุกรมได้

2.5 นักศึกษาสามารถอธิบายการใช้พจนานุกรมเบื้องต้นได้

3. วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

3.1 นักศึกษาแบ่งกลุ่มโดยใช้หลักการเข้ากลุ่มด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย กลุ่มละ 2–3 คน

3.2 กำหนดประเด็นปัญหาตามหัวข้อเนื้อหาประจำบทโดยแบ่งออกเป็นหัวข้อย่อย

3.3 นักศึกษาแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาค้นคว้าเนื้อหาที่ได้รับจากฐานข้อมูลออนไลน์ หรือห้องสมุดประจำมหาวิทยาลัย

3.4 นักศึกษาในกลุ่มร่วมกันตรวจสอบและสรุปจดบันทึกเนื้อหาลงในสมุดหรือใบงาน

3.5 นักศึกษาแต่ละกลุ่มออกมานำผลการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อเสนอหน้าชั้นเรียน

3.6 ผู้สอนบรรยายเสริม (สื่อประกอบ PowerPoint) ประเด็นที่ยังขาดไปหรือยังไม่ชัดเจน และสรุปเนื้อหาประจำบท และถามตอบเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3.7 มอบหมายแบบฝึกหัดท้ายบท (การบ้านรายบุคคล) เพื่อทบทวนความเข้าใจของผู้เรียน

4. สื่อการเรียนการสอน

4.1 เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

4.2 PowerPoint slide ประกอบคำบรรยายเนื้อหาตามบท

4.3 เครื่องคอมพิวเตอร์ หรือ Smart phone ที่ติดตั้งระบบอินเตอร์เน็ต

4.4 แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ ห้องสมุดและอินเตอร์เน็ต

5. การวัดผลและการประเมินผล

5.1 การสังเกตแบบมีส่วนร่วมไม่สมบูรณ์ ได้แก่ การร่วมกันถามตอบ การนำเสนอเนื้อหาหน้าชั้นเรียน และการศึกษาค้นคว้า

5.2 การถามตอบในชั่วโมงเรียน

5.3 การทำแบบฝึกหัดท้ายบท

5.4 การสรุปเนื้อหาเป็นใบงาน

บทที่ 2
การใช้พจนานุกรม

บทนำ

พจนานุกรมเป็นอุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับนักแปลในทุกระดับ เพื่อใช้ในการศึกษาและค้นหาคำศัพท์ด้านความหมาย หน้าที่ และโครงสร้างทางภาษาทั้งจากภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลได้อย่างถูกต้อง ความรู้ความสามารถด้านไวยากรณ์ คำศัพท์ ความเข้าใจด้านสังคมและวัฒนธรรมที่มีอยู่ในนักแปลย่อมขีดจำกัด เมื่อประสบกับปัญหาด้านการแปล เช่น ไม่ทราบความหมายหรือความหมายคลุมเครือ พจนานุกรมจะเป็นสิ่งแรกที่ต้องนำมาใช้ ผู้ที่มีทักษะในการใช้พจนานุกรมจะได้เปรียบในการค้นหาคำศัพท์ ซึ่งสามารถพบความหมายที่ต้องการใช้ได้อย่างรวดเร็ว สื่อความได้ตรงตามความต้องการ และทำให้การแปลสำเร็จลุล่วงไปได้รวดเร็ว การใช้พจนานุกรมมีรายละเอียดดังจะกล่าวต่อไปนี้

ความหมายของพจนานุกรม

คำว่า “พจนานุกรม” ภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Dictionary” มีผู้ให้ความหมายไว้ในลักษณะต่างๆ ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2554 ระบุไว้ว่า

> “[–กฺรม] น. หนังสือว่าด้วยถ้อยคำในภาษาใดภาษาหนึ่ง เรียงตามลำดับตัวอักษร โดยทั่ว ๆ ไปจะบอกความหมายและที่มาของคำเป็นต้นด้วย” (ราชบัณฑิตสถาน, 2556 : 764)

เอ เอส ฮอร์นบี้ (Hornby, 2005 : 422) ระบุไว้ว่า

> “ A book that gives a list of the words of a language in alphabetical order and explains what they mean, or gives a word for them in a foreign language: a Spanish–English dictionary.”

Cambridge Dictionary (n.d.) ระบุไว้ว่า

"A book that contains a list of words in alphabetical order and that explains their meanings, or gives a word for them in another language."

Longman Dictionary of Contemporary English (n.d.) ระบุไว้ว่า

"1) a book that gives a list of words in alphabetical order and explains their meanings in the same language, or another language 2) a book that explains the words and phrases used in a particular subject."

Merriam-Webster Dictionary (n.d.) ระบุไว้ว่า

"1) A reference book that contains words listed in alphabetical order and that gives information about the words' meanings, forms, pronunciations, etc. 2) A reference book that lists in alphabetical order the words of one language and shows their meanings or translations in a different language. 3) A reference book that lists in alphabetical order words that relate to a particular subject along with their definitions and uses."

Encyclopædia Britannica (n.d.) ระบุว่า

"Dictionary, reference book that lists words in order—usually, for Western languages, alphabetical—and gives their meanings. In addition to its basic function of defining words, a dictionary may provide information about their pronunciation, grammatical forms and functions, etymologies, syntactic peculiarities, variant spellings, and antonyms."

สรุปได้ว่า คำว่า "Dictionary" เป็นภาษาลาติน แปลตามตัวอักษรว่า "คำ" ในภาษาไทยใช้คำว่า "พจนานุกรม" เป็นคำบาลี-สันสกฤต มาจากคำว่า "พจน" หรือ "วจน" (คำพูด) และ "อนุกฺรม" (ลำดับ ระเบียบ ชั้น) โดยรวมหมายถึงหนังสือที่รวบรวมถ้อยคำในระดับคำ วลี ประโยค ของภาษาใดภาษาหนึ่งไว้อย่างเป็นระบบ โดยเรียงลำดับตามตัวอักษร มีรายละเอียดในด้านการตัวสะกดคำที่ถูกต้อง การอ่านออกเสียง ความหมายของคำ คำจำกัดความ ชนิดของคำ เช่น คำนาม สรรพนาม กริยา คุณศัพท์ ฯลฯ ประวัติที่มาของคำ รากศัพท์ เช่น เป็นคำที่มีรากศัพท์มากจากภาษาใด การใช้คำ ตัวอย่างการแต่งประโยค คำพ้อง คำตรงข้าม ตัวย่อต่างๆ บางเล่มมีประวัติบุคคลสำคัญด้วย และมีภาพประกอบตาม

ความจำเป็น พจนานุกรมอาจมีทั้งแบบเป็นภาษาเดียวกันและต่างภาษากัน เช่น ไทย–ไทย, อังกฤษ–ไทย หรือ อังกฤษ–ไทย–จีน เป็นต้น

ความสำคัญของพจนานุกรม

โลกก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 เป็นโลกที่ไร้พรมแดน ทุกชาติทุกภาษาสามารถติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูงโดยใช้เทคโนโลยี การส่งข้อมูลข่าวสารมีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย แม้ว่าการศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านภาษาจะแพร่หลายมากยิ่งขึ้นแต่ก็ยังมีข้อความจำกัดหลายประการ อย่างไรก็ตามความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรมแม้มีช่องว่างน้อยลง เนื่องจากการใช้เครื่องมือช่วยในการถอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่ง พจนานุกรมจึงมีบทบาทความสำคัญอย่างยิ่ง สามารถค้นหาคำศัพท์ในระดับต่างๆ ที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคลที่จำเป็น ทั้งแบบภาษาพูดและภาษาเขียน นอกจากนี้ยังบอกวิธีการพูดและการเขียนในบริบทต่างๆ เพื่อช่วยให้ผู้พูดและผู้เขียนใช้สื่อความหมายได้ถูกต้องตรงกับความต้องการ และยังเป็นแหล่งอ้างอิงที่น่าเชื่อถือสูงสุด (ทองทิพย์ พูนลาภ, 2555 : 3–8) ดังนั้น พจนานุกรมไม่เป็นเพียงเครื่องมืออำนวยความสะดวกให้นักแปลเท่านั้นยังสำคัญต่อทุกคน ไม่ว่าจะเป็นนักเรียน นักศึกษา นักวิชาการ หรือผู้ที่ทำงานอยู่ในศาสตร์แขนงต่างๆ ต้องรู้จักและเคยใช้ หรือกำลังใช้อยู่ไม่ว่าจะเป็นแบบทางการ เช่น การแปลเอกสารวิชาการ บทความ ตำราที่เป็นภาษาต่างประเทศ การเรียนการสอน และการใช้อย่างไม่เป็นทางการ เช่น การค้นหาคำศัพท์ที่พบในชีวิตประจำวัน การแปลข้อความ ป้าย ชื่อสินค้า สถานที่ เครื่องอำนวยความสะดวกภายในบ้าน ฉลากอาหาร ฉลากยา หรือคำที่ต้องการสื่อสารแม้ผู้นั้นจะไม่มีความรู้ความเข้าใจในภาษานั้นเลย ก็สามารถเข้าใจความหมายในเบื้องต้นได้ (เตือนจิตต์ จิตต์อารี, 2548 : 56)

สรุปได้ว่า พจนานุกรมมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นเรื่อยๆ เป็นเครื่องมือช่วยให้การติดต่อสื่อสารมีข้อจำกัดและช่องว่างน้อยลง ทุกวันนี้เมื่อเดินออกไปนอกบ้านเราจะไม่เจอแต่คนชาติเดียวกันหรือประเทศเพื่อนบ้านเท่านั้น แต่เรายังได้พบเจอกับคนที่มาจากหลากหลายชาติ การมีพจนานุกรรมติดตัวไว้เพื่อเปิดหาคำภาษาอังกฤษที่ต้องการ จึงเป็นเรื่องปกติสำหรับโลกทุกวันนี้

ความเป็นมาของพจนานุกรม

พจนานุกรมที่มีใช้อยู่ทุกวันนี้ยากแก่การระบุถึงจุดเริ่มต้นได้อย่างชัดเจน แต่จากหลักฐานเท่าที่ปรากฏ การบันทึกคำที่ใช้พูดเพื่อสื่อสารใช้เวลาในการรวบรวมจากรุ่นสู่รุ่น จนเป็นระบบแบบแผนอย่างที่ใช้กันทุกวันนี้ สำหรับพจนานุกรมที่ยอมรับกันว่าเป็นเล่มแรกของโลกชื่อว่า “De Significatu

Verborum” และยังมีอยู่ในปัจจุบันเขียนขึ้นก่อนคริสตกาลด้วยภาษาลาตินในสมัยจักรพรรดิเอากุสตุส (Augustus) ในยุคสมัยต่อมา กลุ่มนักปราชญ์รุ่นหลังๆ ได้นำมาแบ่งย่อยให้มีความละเอียดมากขึ้นและเป็นต้นแบบให้กับพจนานุกรมในปัจจุบัน

สำหรับพจนานุกรมฉบับภาษาอังกฤษเล่มแรกแต่งขึ้นในปี ค.ศ. 1604 เรียกว่า “Robert Cawdrey's A Table Alphabetical” ซึ่งมีคำศัพท์บรรจุอยู่เพียง 3,000 คำเท่านั้น แต่ก็ถือว่าเป็นจุดกำเนิด และในกาลต่อมามีนักวิชาการพัฒนาต่อยอดเป็นพจนานุกรมฉบับของโธมัส เบลาท์ (Thomas Blount) ในปี ค.ศ. 1656 และฉบับของซามูเอล จอห์นสัน (Samuel Johnson) ในปี ค.ศ. 1755 มีคำศัพท์เพิ่มมากขึ้นและพัฒนากันมาเรื่อยๆ จนมีพจนานุกรมที่ถือได้ว่าเป็นฉบับสมบูรณ์ที่สุด คือ ของมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด (Encyclopædia Britannica, n.d.) ส่วนพจนานุกรมฉบับแรกของไทยเกิดขึ้นในสมัยสมเด็จพระนารายณ์ ราวปี พ.ศ. 2207–2236 เป็นแบบสองภาษา คือ ฝรั่งเศส–ไทย และ ไทย–ฝรั่งเศส จัดทำโดยสังฆราชหลุยส์ ลาโน (Mgr. Louis Laneau) บาทหลวงชาวฝรั่งเศส ในสมัยต่อได้แต่งขึ้นเป็นฉบับไทย–อังกฤษ โดย J. Taylor Jones และภาษาอื่นๆ อีกมากมาย ได้มีการพัฒนาปรับปรุงเรื่อยมา โดยในยุคแรกๆ จะมีชื่อเรียกว่า “คำฤษฎี” “ปทานุกรม” และปัจจุบันเป็น “พจนานุกรม” ตามลำดับ ปัจจุบันมีพจนานุกรมไทยที่เป็นที่นิยมอยู่ด้วยกันหลายเล่ม ฉบับล่าสุดที่ทางหน่วยงานราชการและสถานศึกษากำหนดให้ใช้เป็นมาตรฐานในการอ้างอิง คือ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2555 : 1–65 และ ประสิทธิ์ กาพย์กลอน และคณะ, 2554 : 137–138)

จุดที่ทำให้มีการพัฒนาพจนานุกรมเกิดขึ้นอย่างจริงจัง นอกจากความต้องการเพื่อใช้ถอดความหมายของภาษาในการติดต่อสื่อสารกันทั่วไปแล้ว อีกสาเหตุหนึ่งมาจากปัญหาทางการเมืองและทางการทหาร จากการแบ่งแยกระหว่างโลกเสรีกับคอมมิวนิสต์ ความต้องการรู้ความเคลื่อนไหวในด้านต่างๆ ของกันและกันจึงมีมาก ประเทศผู้นำทั้งสองฝั่งจึงได้ให้มีการพัฒนาเครื่องแปล (machine translation) เพื่อให้การแปลมีความสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น จึงได้มีการส่งเสริมจากหน่วยงานของรัฐให้มีการพัฒนาโปรแกรมแปลและเครื่องมือแปลขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในยุคแรกใช้กันในกลุ่มทางการเมืองและทหารเป็นหลัก ต่อมาเมื่อความจำเป็นในการสื่อสารกันเพิ่มมากขึ้นจึงได้แพร่กระจายไปสู่ภาคประชาชน เพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน (เตือนจิตต์ จิตต์อารี, 2548 : 57–59, มณีรัตน์ สวัสดิวัฒน์ ณ อยุธยา, 2548 : 56–59 และ ทองทิพย์ พูนลาภ, 2555 : 3–8)

สรุปได้ว่า พจนานุกรม มีพัฒนาการมาตั้งแต่ยุคโบราณและพัฒนาต่อยอดกันมาเรื่อยๆ จนปัจจุบันได้มีการพัฒนาถึงขั้นเป็นเครื่องมือช่วยแปลที่มีความก้าวล้ำไปมากสมัยก่อนมาก มีความสะดวกรวดเร็ว สามารถค้นหาคำและประโยคได้ด้วยเสียงพูด แต่การพัฒนาก็ยังคงดำเนินต่อไป ในอนาคตไม่ช้านี้อาจได้เห็นเครื่องแปลที่มีความฉลาดเกินกว่าที่ใช้กันอยู่ทุกวันนี้อย่างแน่นอน

ประเภทของพจนานุกรม

ปัจจุบันมีพจนานุกรมอยู่ด้วยกันมากมายหลากหลายลักษณะและมีเกือบทุกภาษาทั่วโลก ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการในการแปลจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่ง การรวมรวมพจนานุกรมขึ้นมาสักเล่มต้องใช้ความรู้ความสามารถและระยะเวลา เพื่อเป็นการสนับสนุนและให้ผู้จัดทำได้มีกำลังใจในการปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป ผู้ที่มีความจำเป็นต้องใช้เป็นประจำควรจัดซื้อเก็บไว้เป็นของตนเอง ตามที่นักวิชาการ เช่น ประสิทธิ์ กาพย์กลอน และคณะ (2554 : 139–140); เตือนจิตต์ จิตต์อารี (2548 : 57–59) และ มณีรัตน์ สวัสดิวัฒน์ ณ อยุธยา (2548 : 221–256) กล่าวเป็นแนวเดียวกันถึงประเภทของพจนานุกรม สามารถสรุปแบ่งออกได้ ดังนี้

1. แบ่งตามลักษณะทางกายภาพ สามารถจำแนกออกได้ 3 ลักษณะ คือ

1.1 พจนานุกรมที่เป็นรูปเล่ม มีลักษณะที่เป็นการบันทึกลงกระดาษ จัดพิมพ์เป็นรูปเล่มมีสีสันสามารถจับต้องสัมผัสด้วยมือได้ พจนานุกรมที่เป็นฉบับสมบูรณ์และฉบับล่าสุดจะมีราคาค่อนข้างสูง โดยเฉพาะฉบับภาษาอังกฤษที่ตีพิมพ์ในต่างประเทศจะมีราคาสูงเป็นพิเศษ ผู้ที่สนใจสามารถหาเลือกซื้อได้ตามความเหมาะสมและจำเป็นกับการใช้งาน ซึ่งจะมีฉบับย่อ ฉบับพกพา ฉบับสมบูรณ์

1.2 เครื่องแปลภาษา หรือเรียกว่า (machine translation) โดยทั่วไปนิยมเรียกว่า “Talking Dictionary” เป็นเครื่องมือที่ปกพาได้สะดวก แต่มีราคาค่อนข้างแพงกว่าแบบเล่ม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของเครื่องแปลภาษานั้นๆ หากมีการใช้งานที่หลากหลาย เช่น บรรจุพจนานุกรมไว้หลายเล่ม หลายแบบ หลายภาษา ออกเสียงได้ มีสัทอักษร บันทึกช่วยจำ หรือเครื่องแปลที่ใช้ในทางราชการทหาร ก็จะมีราคาที่สูงมาก เครื่องที่มีคุณสมบัติน้อยลงราคาจะถูกตามลงมาด้วย

1.3 โปรแกรมพจนานุกรมคอมพิวเตอร์ คือ เป็นการเขียนขึ้นจากภาษาคอมพิวเตอร์ (software) ให้สามารถเปิดใช้งานได้กับเครื่องคอมพิวเตอร์เท่านั้น โดยทั่วไปเมื่อซื้อพจนานุกรมฉบับสมบูรณ์ ทางผู้ผลิตมักจะมีตัวโปรแกรมสำหรับติดตั้งมาให้ด้วย พจนานุกรมในลักษณะนี้จะพกพาได้ไม่สะดวกนักเนื่องจากติดตั้งอยู่กับเครื่องคอมพิวเตอร์ จะมีความรวดเร็วในการค้นหาคำศัพท์มาก และปัจจุบันได้รับการพัฒนาให้สามารถดาวโหลด (download) ได้จากเว็บไซต์เจ้าของผู้ผลิตและแอปสโตร์ (App Store) ติดตั้งไว้ในสมาร์ทโฟน (smartphone) เพื่อใช้งานแบบออฟไลน์ (off line) ก็จะมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น

1.4 พจนานุกรมออนไลน์ ปัจจุบันพจนานุกรมเกือบทุกเล่มได้มีเขียนเป็นภาษาที่สามารถใช้งานได้กับเว็ปเบราว์เซอร์ (web browser) สามารถเข้าถึงได้ด้วยการเชื่อมต่อ (online) กับระบบอินเตอร์เน็ตผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์หรือเครื่องสมาร์ทโฟน พจนานุกรมออนไลน์บางสำนักต้อง

สมัครสมาชิกและเสียเงินการเป็นสมาชิกแต่ผู้ใช้จะได้ใช้ฉบับสมบูรณ์ มีเนื้อหาละเอียดครบถ้วน ส่วนฉบับที่ให้บริการฟรี จะสามารถเข้าถึงข้อมูลได้เพียงบางส่วน มีเนื้อหาคร่าวๆ พอเข้าใจเท่านั้น

2. แบ่งตามประเภทการใช้งาน สามารถจำแนกออกได้ 5 ลักษณะ คือ

2.1 พจนานุกรมภาษาเดียว เป็นพจนานุกรมที่มีการลำดับคำศัพท์ตามอักษรและคำอธิบายการใช้เป็นภาษาเดียวกัน พจนานุกรมประเภทนี้จะมีการอธิบายอย่างละเอียด กว้างและมีความครอบคลุม เช่น ไทย–ไทย อังกฤษ–อังกฤษ หรือ จีน–จีน เป็นต้น

2.2 พจนานุกรมสองภาษา เป็นพจนานุกรมที่ใช้การลำดับคำด้วยและการอธิบายความด้วยภาษาที่ต่างกัน เช่น ไทย–อังกฤษ อังกฤษ–ไทย หรือ ไทย–จีน เป็นต้น

2.3 พจนานุกรมหลายภาษา เป็นพจนานุกรมที่มีการใช้อธิบายมากกว่าหนึ่งภาษา โดยจะไม่เน้นความละเอียดมากนัก เช่น อังกฤษ–ไทย–ฝรั่งเศส หรือ ไทย–บาลี–สันสกฤต เป็นต้น

2.4 พจนานุกรมเฉพาะทาง เป็นพจนานุกรมที่รวบรวมคำศัพท์เฉพาะศาสตร์ใดศาสตร์หนึ่ง เช่น พจนานุกรมกฎหมาย พจนานุกรมคอมพิวเตอร์ พจนานุกรมแพทย์ หรือ พจนานุกรมภาษาศาสตร์ เป็นต้น

2.5 พจนานุกรมประเภทอื่นๆ เช่น พจนานุกรมคำสัมผัส พจนานุกรมคำเหมือนและคำตรงข้าม นามานุกรม (directory) ศัพทานุกรม (lexicon) สารานุกรม (encyclopedia) อภิธานศัพท์ (glossary) อักขรานุกรมภูมิศาสตร์ (gazetteer) เป็นต้น

สรุปได้ว่า พจนานุกรมแบ่งออกเป็น 2 แบบคือ 1) แบ่งตามลักษณะทางกายภาพที่ปรากฏ คือ เป็นแบบจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มหนังสือ แบบเครื่องมือช่วยแปล แบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และแบบออนไลน์ และ 2) แบ่งตามประเภทลักษณะการใช้งาน คือ พจนานุกรมแบบภาษาเดียว แบบสองภาษา แบบหลายภาษา แบบเฉพาะทาง และแบบอื่นๆ

หลักการใช้พจนานุกรมเบื้องต้น

แม้ว่าคนส่วนใหญ่จะเคยใช้พจนานุกรมในการสืบค้นความหมายของคำที่ต้องการ เชื่อว่าหลายๆ คนอาจเคยเจอกับปัญหาในการหาคำศัพท์ไม่เจอ หาคำอธิบายที่ถูกต้องไม่ได้ หรือค้นหาคำศัพท์ได้ล้าช้ากว่าปกติ การใช้พจนานุกรมได้อย่างถูกต้องจะทำให้กระบวนการในการค้นหาคำศัพท์และการแปลมีประสิทธิภาพสูงตามไปด้วยเช่นกัน นอกจากนี้นักแปลต้องขัดเกลาสำนวนภาษาให้มีความเป็นธรรมชาติเพื่อนำไปใช้ต่อไป สำหรับหลักการเบื้องต้นในการใช้พจนานุกรม ตามที่นักวิชาการ เช่น ประสิทธิ์ กาพย์กลอน และคณะ (2554 : 140–50); รัตนวดี โชติกพนิช (2551 : 85) และ สุนิตย์ เย็นสบาย (2543 : 6–10) กล่าวเป็นแนวเดียวกันถึงการใช้พจนานุกรม สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. การเลือกพจนานุกรมที่เหมาะกับตนเอง

เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ จะมีคำอธิบายหรือข้อแนะนำในการใช้งานติดมาด้วยเสมอ พจนานุกรมก็เช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นรูปเล่มหนังสือ เป็นเครื่องแปล โปรแกรมซอฟต์แวร์สำเร็จรูป (package software) และที่อยู่ในลักษณะอื่นๆ ก่อนการใช้งานจริงควรศึกษาการใช้งานเบื้องต้นก่อนจึงจะทำให้การสืบค้นเป็นไปอย่างราบรื่น

1.1 การเลือกซื้อพจนานุกรม สำหรับพจนานุกรมที่เป็นรูปเล่ม ก่อนการตัดสินใจซื้อควรดูจุดประสงค์ในการใช้งานเสียก่อนว่าจะนำไปใช้ในด้านใด แล้วเลือกให้ตรงกับความต้องการ โดยสังเกตที่ปกของพจนานุกรมที่ต้องการ ซึ่งจะระบุไว้อย่างชัดเจน เมื่อศึกษาดูรายละเอียดที่ปกก็จะพบข้อมูลเบื้องต้นว่ามีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องอะไร เหมาะกับใคร จะใช้แบบภาษาเดียวหรือสองภาษา หากยังไม่แน่ใจว่าตรงตามความต้องการจริงหรือไม่ก็ควรเปิดดูภายในเล่มเพิ่มเติม หากเป็นเครื่องแปลควรทดลองใช้งานดูในเบื้องต้น เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกใช้ ทั้งนี้ควรเลือกซื้อฉบับที่พิมพ์ในปีล่าสุด เนื่องจากในแต่ละวันมีศัพท์ใหม่ๆ เกิดขึ้นใหม่มากมาย การซื้อฉบับที่พิมพ์จำหน่ายนานแล้วจึงไม่มีคำศัพท์ที่เกิดขึ้นใหม่ในปัจจุบัน พจนานุกรมฉบับภาษาอังกฤษที่นิยมใช้กันมาก เช่น Concise Oxford Dictionary, Oxford English Reference Dictionary, Webster's New Collegiate Dictionary, Webster's New World Dictionary, Collegiate Edition Encarta World English Dictionary และ The American Heritage Dictionary เป็นต้น

1.2 รายละเอียดส่วนหน้า ในส่วนก่อนเนื้อหาพจนานุกรมฉบับสมบูรณ์ทั้งภาษาเดียวหรือหลายภาษา ในส่วนหน้าโดยทั่วไปจะระบุข้อมูลหรือเนื้อหาบางประการที่จำเป็นกับผู้ใช้ ได้แก่ หลักในการใช้เบื้องต้น คำย่อที่ใช้ วิธีการออกเสียงคำ การเทียบสระ การเปิดตามอักษร การสังเกตคำศัพท์ที่หัวคำขึ้น–คำลง หมวดอักษะ รูปภาพประกอบคำศัพท์ ผู้ใช้ไม่ควรมองข้ามสิ่งเหล่านี้เพราะจะเป็นข้อแนะนำและกลวิธีในการใช้พจนานุกรมได้อย่างถูกวิธี

1.3 ภาคผนวก ในส่วนท้ายเล่มก็เช่นเดียวกันพจนานุกรมที่เป็นมาตรฐานทั่วไป จะนิยมเพิ่มเนื้อหาบางประการลงไป ในด้านที่เกี่ยวกับอภิธานศัพท์ กริยาประเภทต่างๆ ชื่อประเทศ ชื่อเมือง อักษรย่อเมืองต่างๆ คำอังกฤษ–อเมริกา ตารางธาตุ มาตราวัด การนับเลขแบบที่–แบบลำดับ การนับเลขมีเศษ การเทียบเลขโรมัน–เลขอารบิก สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ สัญลักษณ์ด้าน อารมณ์ สัญลักษณ์จราจร หรือ สัญลักษณ์อื่น เป็นต้น

2. การใช้พจนานุกรมในการสืบค้น

การสืบค้นเพื่อหาความหมายของคำ ประโยค หรือวลี จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อเกิดอุปสรรค์ระหว่างกำลังแปล เช่น ไม่แน่ใจในความหมาย ไม่ทราบความหมาย หรือ ต้องการศึกษารูปแบบโครงสร้างทางภาษาเพื่อให้สามารถถอดความไปสู่ภาษาเป้าหมายได้อย่างถูกต้อง กลวิธีในการสืบค้นแต่ละคนอาจใช้

วิธีการที่แตกต่างกันออกไปตามความถนัด ไม่ได้มีกฎเกณฑ์และขั้นตอนที่ตายตัวแต่อย่างใด วิธีที่นำเสนอต่อไปนี้เหมาะสำหรับผู้เริ่มต้นและฝึกใช้การแปลในเบื้องต้นเท่านั้นมี ดังนี้

2.1 การสืบค้นจากพจนานุกรมแบบรูปเล่ม

วิธีในการใช้พจนานุกรมแบบรูปเล่มไม่มีความซับซ้อนอะไร แต่ถ้าหากว่าผู้ที่ใช้ไม่มีเทคนิคในการค้นจะทำให้เจอคำศัพท์ที่ต้องการดังกล่าวได้ยากหรือบางครั้งอาจไม่เจอเลย ก่อนอื่นเลยเมื่อต้องการค้นหาคำศัพท์ที่ต้องการ ควรใช้กลวิธีเล็กๆ น้อยๆ เพื่อให้ค้นหาคำดังกล่าวได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น ตัวอย่างเช่น หากต้องการค้นหาหมายคำว่า “auto” ที่อยู่ในประโยคว่า “In the ***auto*** business, lifestyle refers to how one spends his or her money.” จากตัวอย่างภาพที่ 6 ควรปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

2.1.1 สิ่งแรกในการค้นหาคือ ให้ดูอักษรที่ขึ้นต้นและอักษรตัวถัดไปจากตัวแรกที่ ในที่นี้ ได้แก่ a – u – t– o ดังนั้น ควรเปิดไปยังหมวดอักษร a ซึ่งพจนานุกรมทั่วไปจะทำหมวดอักษรให้สังเกตได้ง่าย แล้วไล่เรียงลำดับไป

2.1.2 ดูอักษรที่สองนั่นคือ u คำนี้เป็นพยัญชนะอยู่เกือบท้ายดังนั้นให้เปิดไปที่คำศัพท์ที่อยู่ท้ายๆ หมวดอักษร a โดยให้สังเกตที่มุมบนสุดของหน้าด้านซ้ายมือ (ภาพที่ 6) จะเป็นคำแรกที่ขึ้นต้น และด้านขวามือจะเป็นคำที่ลงท้ายในหน้าดังกล่าว

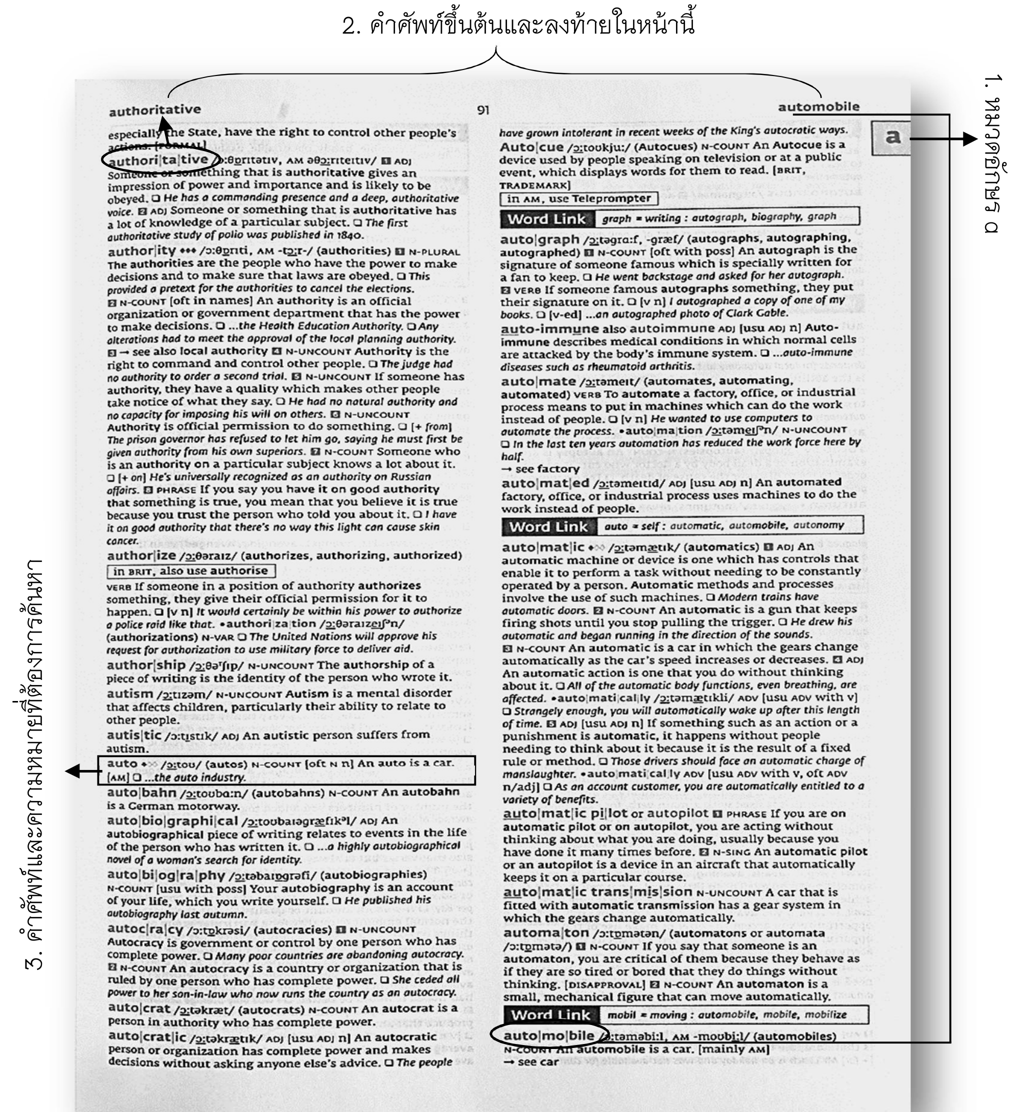
2.1.3 ให้สังเกตว่าคำศัพท์ที่ต้องการค้นหาเรียงตามอักษรอยู่ในระหว่างคำขั้นต้นและลงท้ายนี้หรือไม่ การค้นหาโดยเรียงลำดับคำศัพท์จะให้การเปิดพจนานุกรมมีประสิทธิภาพและรวดเร็วมากขึ้น

2.1.4 จากนั้นให้สังเกตที่มุมด้านบนสุดและจากด้านซ้ายมือและขวามือ จะมีคำศัพท์ปรากฏทั้งสองด้าน ซึ่งเป็นเทคนิคที่ทางผู้ออกแบบพจนานุกรมทำไว้เพื่อให้สามารถเดาได้ว่า คำที่ต้องการอยู่ในหน้าดังกล่าวหรือไม่

2.1.5 เมื่อพบว่าคำที่ต้องการค้นหา อยู่ในกลุ่มคำในหน้าดังกล่าว โดยสังเกตคำศัพท์ขึ้นต้นจากด้านซ้ายมือ คือ authoritative ลงคำศัพท์ลงท้ายด้านขวามือคือ automobile แสดงว่าคำว่า auto ที่ต้องการค้นหา จะต้องอยู่ระหว่างนี้อย่างแน่นอน

2.4.6 ให้กวาดสายตาไล่เรียงค้นหาจากด้านซ้ายมือมาขวามือ ในที่นี้คำศัพท์ดังกล่าวอยู่ด้านซ้ายมือ และให้คำความหมายไว้ว่า “An auto is a car.”

ดังนั้น เราได้คำแปลคำว่า “auto” หมายถึงรถยนต์นั่นเอง “In the auto business, lifestyle refers to how one spends his or her money.” และควรแปลว่า “ในธุรกิจรถยนต์ รูปแบบการดำเนินชีวิตหมายถึงเราจะใช้จ่ายเงินของตัวเองอย่างไร”

authoritative 91 automobile

especially the State, have the right to control other people's actions. [FORMAL]

authori|ta|tive /ɔːθɒrɪtətɪv, AM əθɔːrɪteɪtɪv/ 1 ADJ Someone or something that is authoritative gives an impression of power and importance and is likely to be obeyed. ❑ *He has a commanding presence and a deep, authoritative voice.* 2 ADJ Someone or something that is authoritative has a lot of knowledge of a particular subject. ❑ *The first authoritative study of polio was published in 1840.*

author|ity ••• /ɔːθɒrɪti, AM -tɔːr-/ (authorities) 1 N-PLURAL The authorities are the people who have the power to make decisions and to make sure that laws are obeyed. ❑ *This provided a pretext for the authorities to cancel the elections.* 2 N-COUNT [oft in names] An authority is an official organization or government department that has the power to make decisions. ❑ *...the Health Education Authority.* ❑ *Any alterations had to meet the approval of the local planning authority.* 3 → see also local authority 4 N-UNCOUNT Authority is the right to command and control other people. ❑ *The judge had no authority to order a second trial.* 5 N-UNCOUNT If someone has authority, they have a quality which makes other people take notice of what they say. ❑ *He had no natural authority and no capacity for imposing his will on others.* 6 N-UNCOUNT Authority is official permission to do something. ❑ [+ *from*] *The prison governor has refused to let him go, saying he must first be given authority from his own superiors.* 7 N-COUNT Someone who is an authority on a particular subject knows a lot about it. ❑ [+ *on*] *He's universally recognized as an authority on Russian affairs.* 8 PHRASE If you say you have it on good authority that something is true, you mean that you believe it is true because you trust the person who told you about it. ❑ *I have it on good authority that there's no way this light can cause skin cancer.*

author|ize /ɔːθəraɪz/ (authorizes, authorizing, authorized)
in BRIT, also use authorise
VERB If someone in a position of authority authorizes something, they give their official permission for it to happen. ❑ [v n] *It would certainly be within his power to authorize a police raid like that.* •authori|za|tion /ɔːθəraɪzeɪʃᵊn/ (authorizations) N-VAR ❑ *The United Nations will approve his request for authorization to use military force to deliver aid.*

author|ship /ɔːθəʳʃɪp/ N-UNCOUNT The authorship of a piece of writing is the identity of the person who wrote it.

autism /ɔːtɪzəm/ N-UNCOUNT Autism is a mental disorder that affects children, particularly their ability to relate to other people.

autis|tic /ɔːtɪstɪk/ ADJ An autistic person suffers from autism.

auto /ɔːtoʊ/ (autos) N-COUNT [oft N n] An auto is a car. [AM] ❑ *...the auto industry.*

auto|bahn /ɔːtoʊbɑːn/ (autobahns) N-COUNT An autobahn is a German motorway.

auto|bio|graphi|cal /ɔːtoʊbaɪəgræfɪkᵊl/ ADJ An autobiographical piece of writing relates to events in the life of the person who has written it. ❑ *...a highly autobiographical novel of a woman's search for identity.*

auto|bi|og|ra|phy /ɔːtəbaɪɒgrəfi/ (autobiographies) N-COUNT [usu with poss] Your autobiography is an account of your life, which you write yourself. ❑ *He published his autobiography last autumn.*

autoc|ra|cy /ɔːtɒkrəsi/ (autocracies) 1 N-UNCOUNT Autocracy is government or control by one person who has complete power. ❑ *Many poor countries are abandoning autocracy.* 2 N-COUNT An autocracy is a country or organization that is ruled by one person who has complete power. ❑ *She ceded all power to her son-in-law who now runs the country as an autocracy.*

auto|crat /ɔːtəkræt/ (autocrats) N-COUNT An autocrat is a person in authority who has complete power.

auto|crat|ic /ɔːtəkrætɪk/ ADJ [usu ADJ n] An autocratic person or organization has complete power and makes decisions without asking anyone else's advice. ❑ *The people have grown intolerant in recent weeks of the King's autocratic ways.*

Auto|cue /ɔːtoʊkjuː/ (Autocues) N-COUNT An Autocue is a device used by people speaking on television or at a public event, which displays words for them to read. [BRIT, TRADEMARK]
in AM, use Teleprompter

Word Link graph = writing : autograph, biography, graph

auto|graph /ɔːtəgrɑːf, -græf/ (autographs, autographing, autographed) 1 N-COUNT [oft with poss] An autograph is the signature of someone famous which is specially written for a fan to keep. ❑ *He went backstage and asked for her autograph.* 2 VERB If someone famous autographs something, they put their signature on it. ❑ [v n] *I autographed a copy of one of my books.* ❑ [v-ed] *...an autographed photo of Clark Gable.*

auto-immune also autoimmune ADJ [usu ADJ n] Auto-immune describes medical conditions in which normal cells are attacked by the body's immune system. ❑ *...auto-immune diseases such as rheumatoid arthritis.*

auto|mate /ɔːtəmeɪt/ (automates, automating, automated) VERB To automate a factory, office, or industrial process means to put in machines which can do the work instead of people. ❑ [v n] *He wanted to use computers to automate the process.* •auto|ma|tion /ɔːtəmeɪʃᵊn/ N-UNCOUNT ❑ *In the last ten years automation has reduced the work force here by half.*
→ see factory

auto|mat|ed /ɔːtəmeɪtɪd/ ADJ [usu ADJ n] An automated factory, office, or industrial process uses machines to do the work instead of people.

Word Link auto = self : automatic, automobile, autonomy

auto|mat|ic /ɔːtəmætɪk/ (automatics) 1 ADJ An automatic machine or device is one which has controls that enable it to perform a task without needing to be constantly operated by a person. Automatic methods and processes involve the use of such machines. ❑ *Modern trains have automatic doors.* 2 N-COUNT An automatic is a gun that keeps firing shots until you stop pulling the trigger. ❑ *He drew his automatic and began running in the direction of the sounds.* 3 N-COUNT An automatic is a car in which the gears change automatically as the car's speed increases or decreases. 4 ADJ An automatic action is one that you do without thinking about it. ❑ *All of the automatic body functions, even breathing, are affected.* •auto|mati|cal|ly /ɔːtəmætɪkli/ ADV [usu ADV with v] ❑ *Strangely enough, you will automatically wake up after this length of time.* 5 ADJ [usu ADJ n] If something such as an action or a punishment is automatic, it happens without people needing to think about it because it is the result of a fixed rule or method. ❑ *Those drivers should face an automatic charge of manslaughter.* •auto|mati|cal|ly ADV [usu ADV with v, oft ADV n/adj] ❑ *As an account customer, you are automatically entitled to a variety of benefits.*

auto|mat|ic pi|lot or autopilot 1 PHRASE If you are on automatic pilot or on autopilot, you are acting without thinking about what you are doing, usually because you have done it many times before. 2 N-SING An automatic pilot or an autopilot is a device in an aircraft that automatically keeps it on a particular course.

auto|mat|ic trans|mis|sion N-UNCOUNT A car that is fitted with automatic transmission has a gear system in which the gears change automatically.

automa|ton /ɔːtɒmətən/ (automatons or automata /ɔːtɒmətə/) 1 N-COUNT If you say that someone is an automaton, you are critical of them because they behave as if they are so tired or bored that they do things without thinking. [DISAPPROVAL] 2 N-COUNT An automaton is a small, mechanical figure that can move automatically.

Word Link mobil = moving : automobile, mobile, mobilize

auto|mo|bile /ɔːtəməbiːl, AM -moʊbiːl/ (automobiles) N-COUNT An automobile is a car. [mainly AM]
→ see car

ภาพที่ 6 : การสืบค้นคำจากพจนานุกรม

(ที่มา : Collins COBUILD, 2009 : 91)

ปัจจุบันพจนานุกรมแบบรูปเล่มได้มีการบันทึกลงในระบบไฟล์ดิจิตอล เป็นหนังสืออิเลคทรอนิคส์ (E–book) ซึ่งสามารถเปิดดูได้กับเครื่องคอมพิวเตอร์และสมาร์ทโฟนเช่นกัน

2.2 การสืบค้นจากผ่านระบบปฏิบัติการ

วิวัฒนาการของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ส่งผลให้มีการพัฒนาซอฟต์แวร์ (Software) ที่เกี่ยวกับการแปลเกิดขึ้นมากมาย สามารถใช้งานบนระบบปฏิบัติการ (Operation System) ซึ่งมีความก้าวหน้า สะดวกและรวดเร็วมาก สามารถเข้าถึงได้ทุกแห่งหนด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือสมาร์ท

โฟน ซึ่งมีทั้งต้องซื้อลิขสิทธิ์การใช้งานและไม่คิดค่าบริการ มีทั้งฉบับสมบูรณ์และฉบับให้ใช้เพียงบางส่วน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 โปรแกรมช่วยแปล เป็นพจนานุกรมที่เขียนขึ้นให้สามารถใช้งานบนคอมพิวเตอร์หรือสมาร์ทโฟนได้ เมื่อติดตั้งลงเครื่องแล้วสามารถใช้งานได้โดยไม่ต้องเชื่อมต่อกับระบบอินเตอร์เน็ต โปรแกรมเหล่านี้มีทั้งต้องซื้อค่าลิขสิทธิ์และให้ทดลองใช้ฟรี แต่ประเภทใช้ฟรีมักจะมีข้อจำกัดในการใช้ เช่น คำศัพท์ไม่หลากหลาย การยกตัวอย่างมีน้อย อธิบายไม่ครอบคลุมและไม่ละเอียด เป็นต้น ผู้ที่สนใจโปรแกรมช่วยแปลสามารถค้นหาและดาวโหลดมาใช้งานได้

2.2.1 พจนานุกรมออนไลน์ เป็นพจนานุกรมที่เขียนขึ้นด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ให้สามารถเรียกใช้งานบนเว็บไซต์ได้ ที่เป็นที่นิยมและรู้จักมีดังนี้

1) Merriam-Webster Dictionary Online เป็นพจนานุกรมที่น่าสนใจเปิดให้ใช้งานแบบไม่คิดค่าใช้จ่าย หากผู้ใช้งานสมัครเข้าเป็นสมาชิก ทางเจ้าของเว็บไซต์จะอนุญาตให้เข้าถึงข้อมูลเพิ่มเติม เช่น ให้ข้อมูลในเชิงลึกมากขึ้น เกมด้านการฝึกภาษา ข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น การใช้งานเบื้องต้นหากไม่ได้สมัครสมาชิก สามารถค้นหาได้ในระดับคำเท่านั้น โดยเข้าไปยังเว็บไซต์ https://www.merriam-webster.com ดังภาพที่ 7 ดังนี้

ภาพที่ 7 : www.merriam-webster.com

(ที่มา : www.merriam-webster.com. Retrieved June 2, 2016)

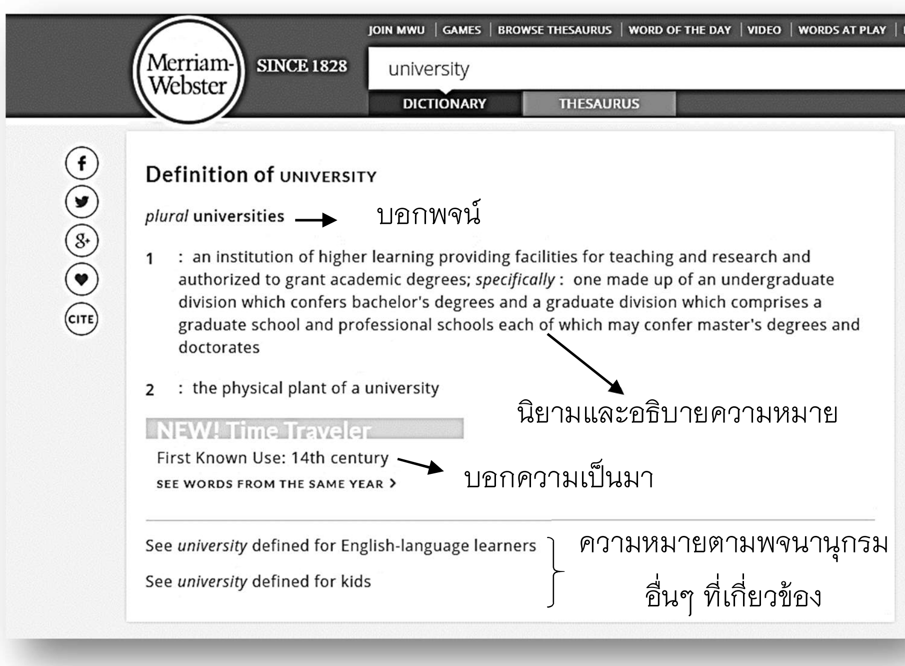
เมื่อเข้าสู่เว็บไซต์แล้ว ก่อนพิมพ์คำศัพท์ที่ต้องการค้นหา ควรเลือกรูปแบบในการค้นหาว่าจะค้นหาแบบให้แสดงแบบทั่วไปหรือแบบแสดงคำเหมือนที่เป็นอรรถาภิธาน (Thesaurus) ซึ่งจะให้รายละเอียดมากกว่าค้นหาแบบทั่วไป ในที่นี้จะค้นหาคำว่า “University” ซึ่งผลปรากฏตามลำดับ ดังนี้

ภาพที่ 8 : การทดลองใช้พจนานุกรมออนไลน์เบื้องต้น 1

(ที่มา : https://www.merriam-webster.com/dictionary/university. Retrieved June 3, 2016)

เมื่อเลื่อนหน้าเว็บไซต์ลงจะมีข้อมูลแสดงเพิ่มเติม ดังภาพที่ 9-12 ดังนี้

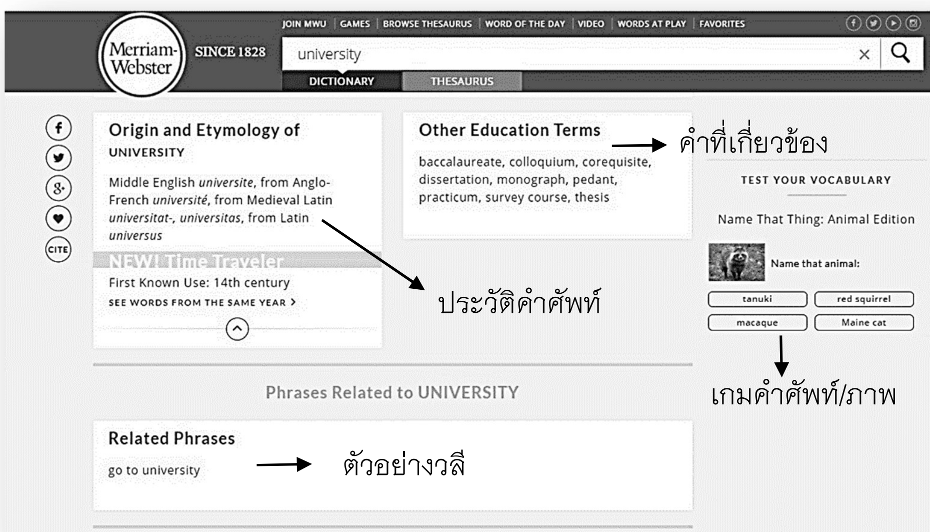
ภาพที่ 9 : การทดลองใช้พจนานุกรมออนไลน์เบื้องต้น 2

(ที่มา : https://www.merriam-webster.com/dictionary/university. Retrieved June 3, 2016)

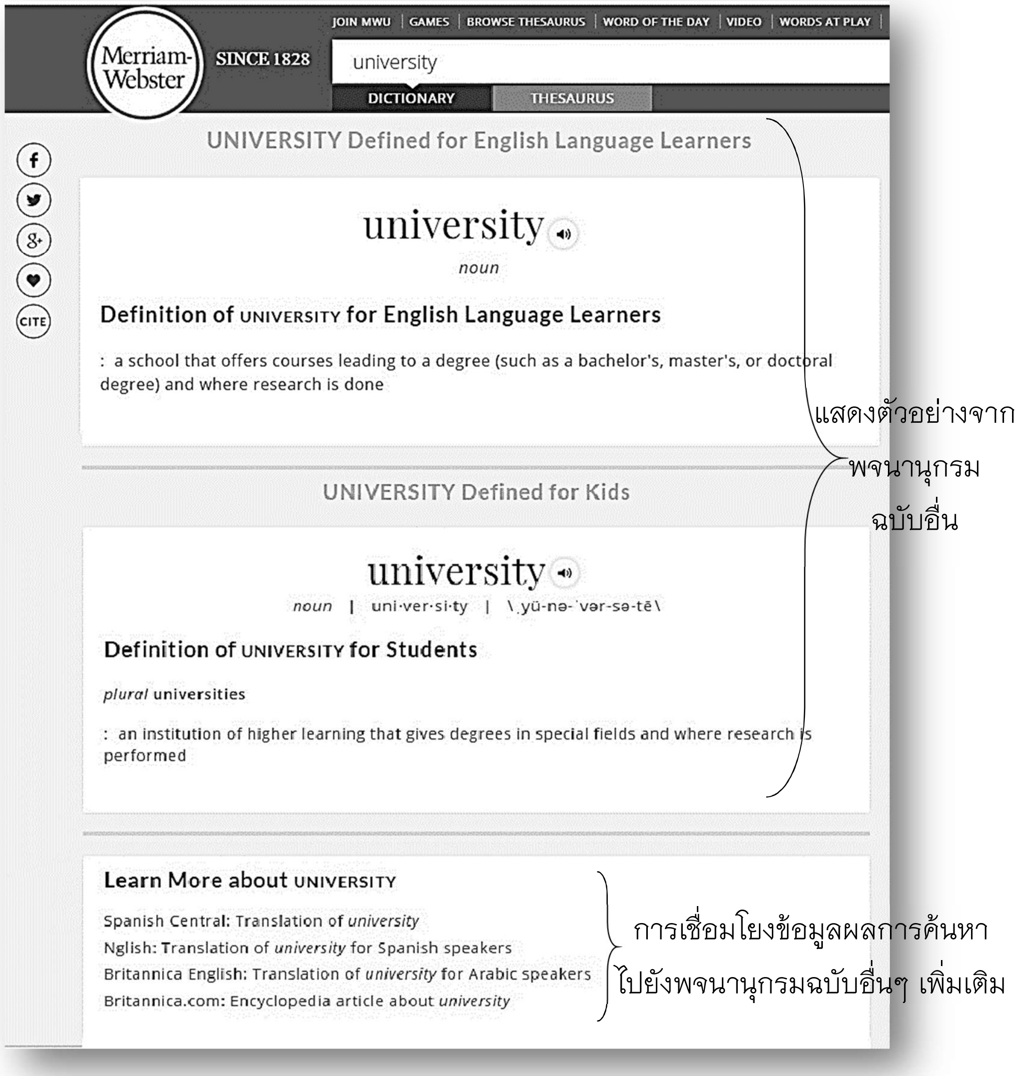
ภาพที่ 10 : การทดลองใช้พจนานุกรมออนไลน์เบื้องต้น 3

(ที่มา : https://www.merriam-webster.com/dictionary/university. Retrieved June 3, 2016)

ภาพที่ 11 : การทดลองใช้พจนานุกรมออนไลน์เบื้องต้น 4

(ที่มา : https://www.merriam-webster.com/dictionary/university. Retrieved June 3, 2016)

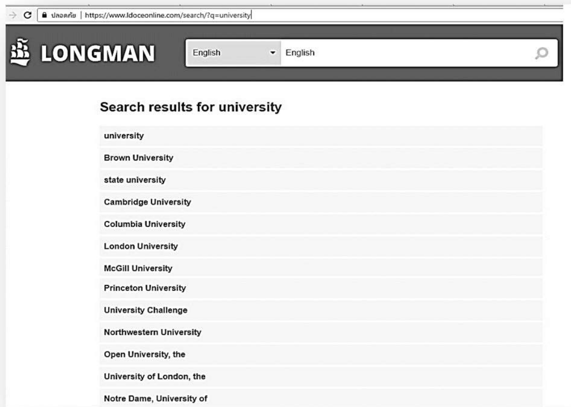

ภาพที่ 12 : การทดลองใช้พจนานุกรมออนไลน์เบื้องต้น 5

(ที่มา : https://www.merriam-webster.com/dictionary/university. Retrieved June 3, 2016)

จากภาพที่ 7 – 12 แสดงผลการค้นหา พจนานุกรมออนไลน์ของ Merriam-Webster มีส่วนประกอบข้อมูลของพจนานุกรมได้อย่างครบถ้วน บอกประวัติความเป็นมาการใช้และยังนำตัวอย่างที่เกี่ยวข้องที่มีการใช้งานในปัจจุบันมาให้ศึกษาเปรียบเทียบและสามารถเชื่อมโยงไปยังพจนานุกรมหรือสารานุกรมอื่นๆ ให้ด้วย ทำให้ผลการค้นหามีความสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้นเหมาะแก่ผู้ที่สนใจทุกระดับ

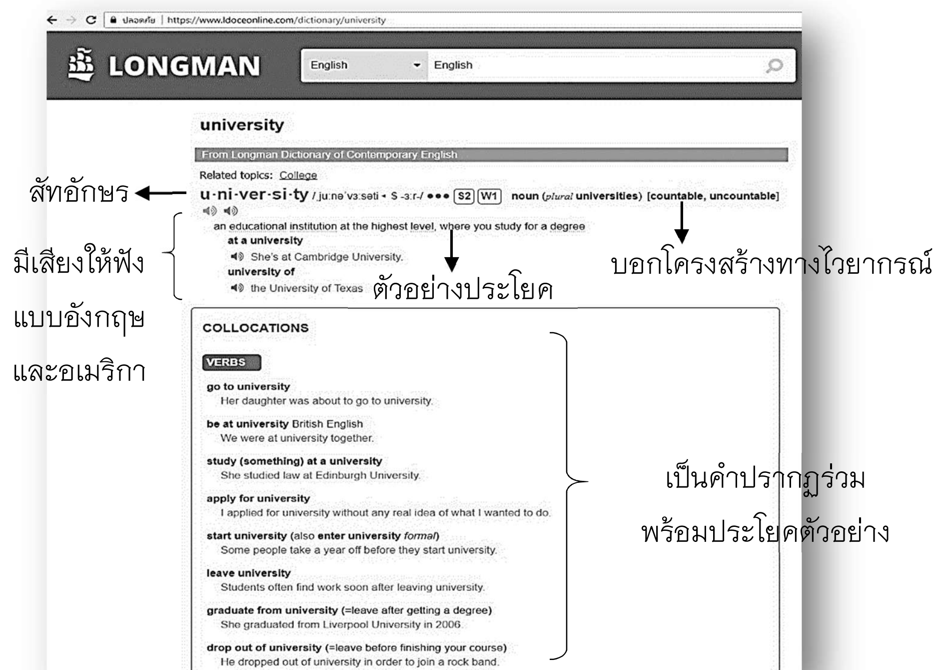
2) Longman Online Dictionary เป็นพจนานุกรมอีกเล่มหนึ่งที่ได้รับความนิยม สามารถเข้าใช้งานผ่านออนไลน์ได้ที่ URL : www.ldoceonline.com ในที่นี้จะค้นหาคำศัพท์คำเดียวกันกับ Merriam-Webster คือคำว่า “University” ผลการค้นหาพบ ดังนี้

ภาพที่ 13 : การทดลองใช้พจนานุกรมออนไลน์เบื้องต้น 6

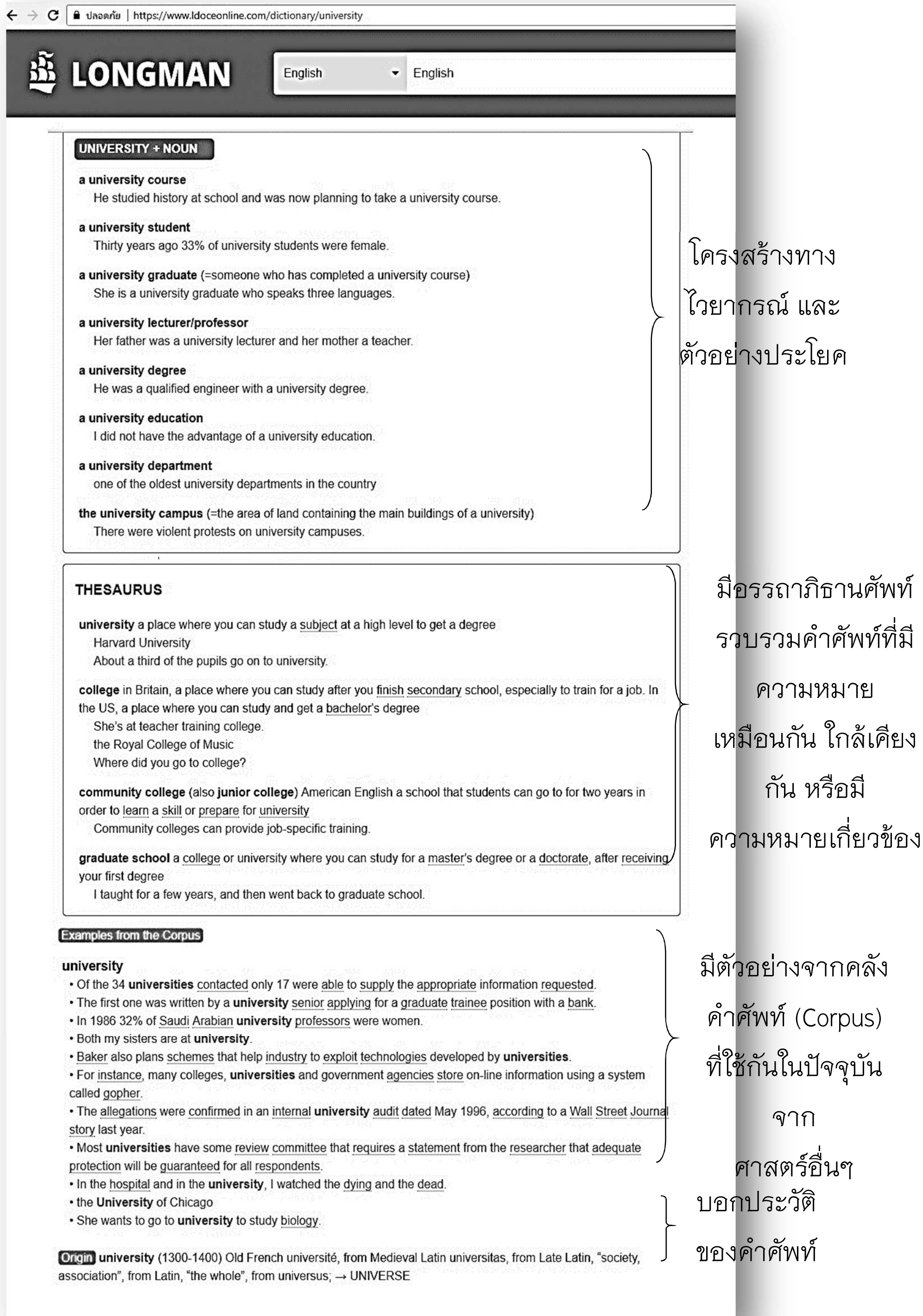
(ที่มา : https://www.ldoceonline.com/search/?q=university. Retrieved June 4, 2016)

จากภาพที่ 13 พบว่า เมื่อค้นหาคำว่า “University” จะมีคำศัพท์เป็นรายการให้เลือก

ภาพที่ 14 : การทดลองใช้พจนานุกรมออนไลน์เบื้องต้น 7

(ที่มา : https://www.ldoceonline.com/search/?q=university. Retrieved June 4, 2016)

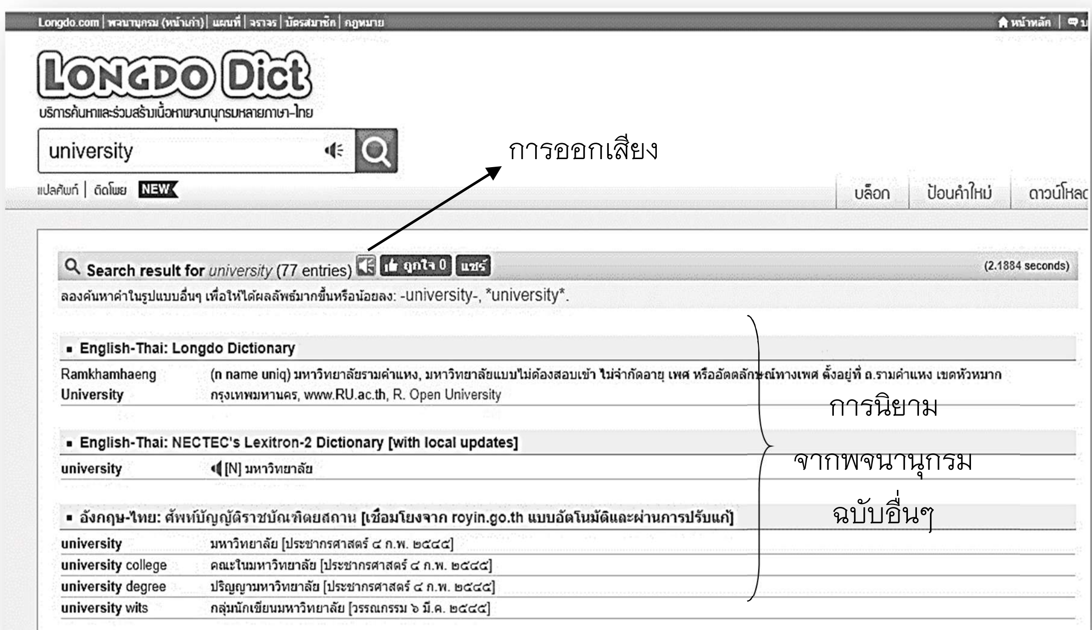

ภาพที่ 15 : การทดลองใช้พจนานุกรมออนไลน์เบื้องต้น 8

(ที่มา : https://www.ldoceonline.com/search/?q=university. Retrieved June 4, 2016)

จากตัวอย่างการสืบค้นเบื้องต้น จะสังเกตได้ว่า ทั้งสองเว็บไซต์ผลออกมาแตกต่างกันในบางประเด็น ดังนั้น จึงไม่ควรยึดพจนานุกรมเล่มใดเล่มหนึ่งจนเกินไป ควรสืบค้นจากหลากหลายแหล่งเพื่อให้ได้ข้อมูลที่แม่นยำและตรงตามความต้องการมากที่สุด พจนานุกรมออนไลน์ที่เปิดให้ใช้โดยไม่คิดค่าบริการอื่นๆ เช่น Oxford online dictionary, Collins English Dictionary, Longdo Dictionary, พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 และอื่นๆ อีกมากมาย

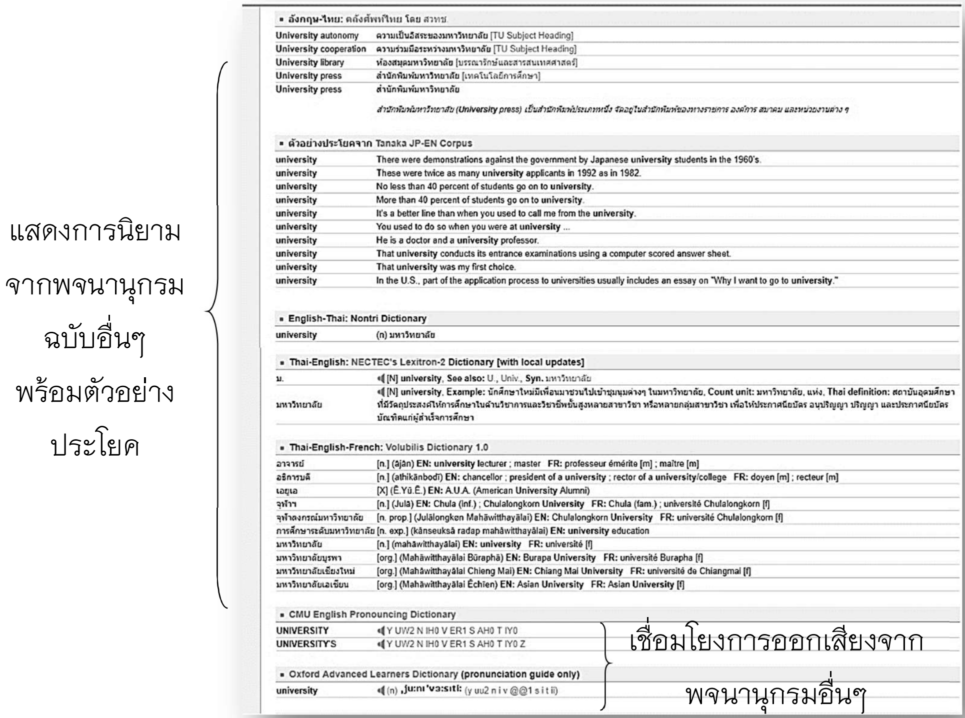
3) Longdo Dictionary เป็นพจนานุกรมที่พัฒนาขึ้นโดย Metamedia Technology ประเทศไทย มีทั้งแบบติดตั้งลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน และให้บริการออนไลน์ มีหลายภาษา ได้แก่ อังกฤษ จีน ญี่ปุ่น เยอรมัน และไทย นอกจากนี้ในยังมีแบบทดสอบต่างๆ ให้ลองได้ฝึกพัฒนาไวยากรณ์อีกด้วย หากต้องการใช้งานแบบเต็มรูปแบบควรล๊อกอิน (log in) เข้าใช้งานแบบสมาชิก สำหรับในการใช้งานเบื้องต้นนั้น ไปที่ URL: https://dict.longdo.com/ เมื่อเข้าไปในเว็บไซต์จะปรากฏแถบให้ป้อนคำศัพท์ ในที่นี้จะป้อนคำว่า “university” เช่นกัน ผลปรากฏตามภาพที่ 16–17 ดังนี้

ภาพที่ 16 : การทดลองใช้พจนานุกรมออนไลน์เบื้องต้น 9

(ที่มา : https://dict.longdo.com/search/university. Retrieved June 5, 2016)

เมื่อเลื่อนลงไปหน้าเว็บไซต์ลงจะพบว่า แสดงรายละเอียดในส่วนอื่นๆ ที่ทางโปรแกรมเชื่อมโยงไว้ดังภาพที่ 17 ดังนี้

ภาพที่ 17 : การทดลองใช้พจนานุกรมออนไลน์เบื้องต้น 10

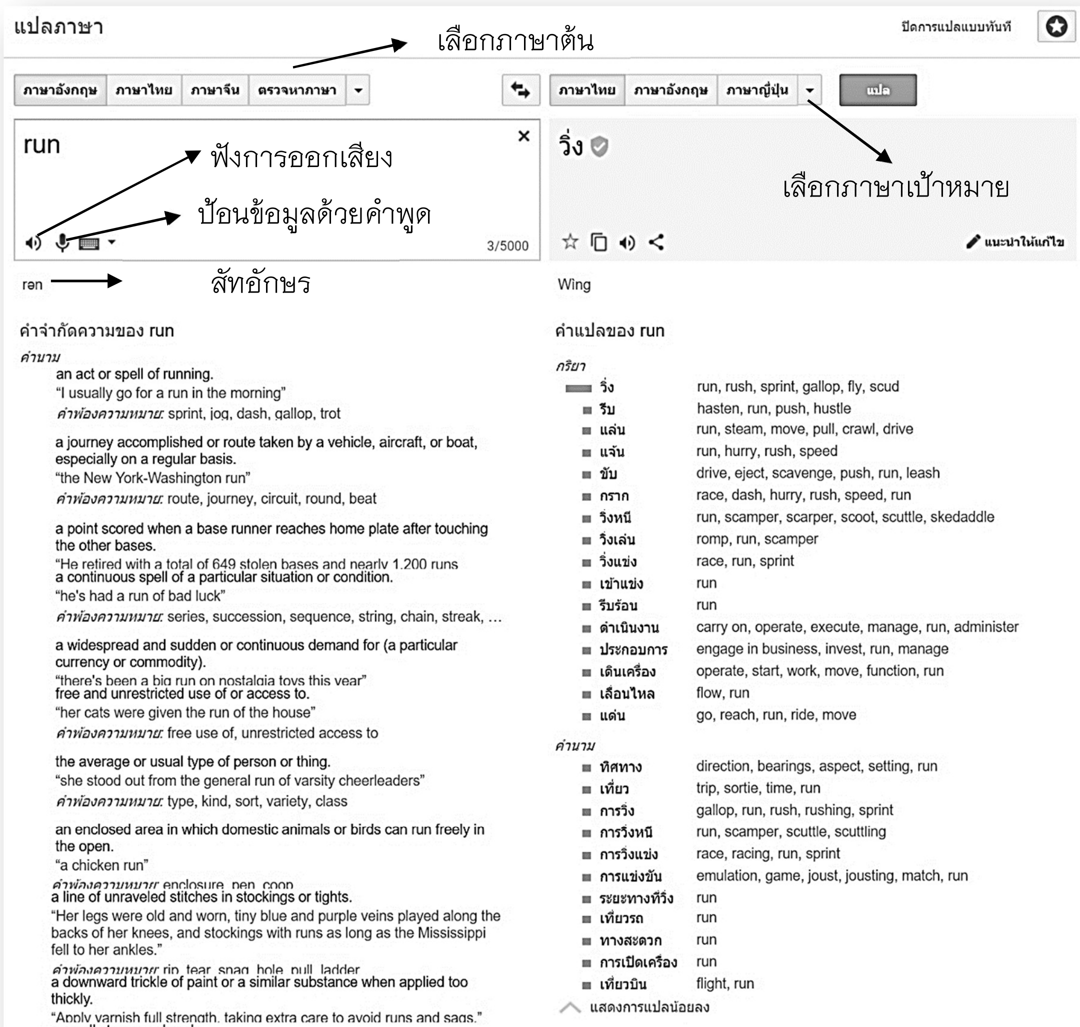
(ที่มา : https://dict.longdo.com/search/university. Retrieved June 5, 2016)

จากภาพที่ 16 และ 17 พบว่า ผลการค้นหาความหมายคำศัพท์จากพจนานุกรมอื่นๆ ที่ได้เชื่อมโยงกันไว้ เช่น 1) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2542 และ ศัพท์บัญญัติราชบัณฑิตสถาน 2) พจนานุกรมอังกฤษ/ไทย Lexitron ของ NECTEC 3) Tanaka JP–EN Sentences Corpus 4)คลังศัพท์ไทย โดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) และเชื่อมโยงการออกเสียงจาก CMU Pronouncing Dictionary และ Oxford Advanced Learners Dictionary (pronunciation guide)

4) Google translation ผู้คนส่วนใหญ่มีความคุ้นเคยกับโปรแกรมนี้ เนื่องจากเข้าถึงได้ง่าย ไม่ซับซ้อน เป็นเครื่องมือแปลที่พัฒนาขึ้นโดยบริษัท Google ที่สามารถแปลได้มากกว่า 100 ภาษา ปัจจุบันได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นักแปลสามารถเข้าไปมีส่วนในการพัฒนาระบบการแปลได้ เช่น เพิ่มเติมคำศัพท์ รูปแบบโครงสร้างทางไวยากรณ์ของแต่ละภาษาที่ตนเองถนัดที่พบข้อผิดพลาดในขณะใช้งาน โปรแกรมนี้มีขีดความสามารถในการแปลแต่ละภาษาต่างกัน คำที่ใช้แปลได้สูงสุดในครั้งเดียวอยู่ที่ 5,000 คำ มีความสามารถในการแปลตั้งแต่ระดับคำ วลี ประโยค และย่อหน้า ภาษาที่มีคนใช้มากและเป็นภาษาสากลจะมีความแม่นยำมากกว่าภาษาทั่วๆ ไป ดังนั้น หากจะนำมาใช้

งานอย่างเป็นทางการ ผู้ใช้ต้องมีทักษะความรู้ด้านภาษาทั้งต้นฉบับและภาษาเป้าหมายเป็นอย่างดี และต้องมีศิลป์ในการใช้งานจึงจะทำให้ได้ชิ้นงานแปลที่มีความถูกต้องและสละสลวยเป็นธรรมชาติ ในอนาคต เชื่อว่าโปรแกรมนี้จะได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการแปลเทียบเท่ามนุษย์หรือสูงกว่าอย่างแน่นอน สำหรับการใช้งานเบื้องต้นมีรายละเอียด ดังนี้

4.1) การแปลในระดับคำ จากการลองค้นหาความหมายของคำว่า “run” ในภาษาอังกฤษ โดยให้แสดงผลการแปลเป็นภาษาไทย แสดงผลตามภาพที่ 18–19 ดังนี้

ภาพที่ 18 : การทดลองใช้พจนานุกรมออนไลน์เบื้องต้น 11
(ที่มา : https://translate.google.co.th/?hl=th#en/th/run. Retrieved June 6, 2016)

กริยา

move at a speed faster than a walk, never having both or all the feet on the ground at the same time.
"the dog ran across the road"
คำพ้องความหมาย: sprint, race, dart, rush, dash, hasten, hurry, scurry, s…

move about in a hurried and hectic way.
"I've spent the whole day running around after the kids"

pass or cause to pass quickly or smoothly in a particular direction.
"the rumor ran through the pack of photographers"
คำพ้องความหมาย: go, pass, slide, move, travel; cast, pass, skim, flick

(with reference to a liquid) flow or cause to flow.
"a small river runs into the sea at one side of the castle"
คำพ้องความหมาย: flow, pour, stream, gush, flood, cascade, roll, course…

(of a bus, train, ferry, or other form of transportation) make a regular journey on a particular route.
"buses run into town every half hour"
คำพ้องความหมาย: travel, go

be in charge of; manage.
"Andrea runs her own catering business"
คำพ้องความหมาย: be in charge of, manage, direct, control, head, gover…

be in or cause to be in operation; function or cause to function.
"the car runs on unleaded fuel"
คำพ้องความหมาย: operate, function, work, go, idle

continue or be valid or operative for a particular period of time.
"the course ran for two days"
คำพ้องความหมาย: be valid, last, be in effect, be operative, continue, be…

be a candidate in a political election.
"he announced that he intended to run for President"
คำพ้องความหมาย: be a candidate for, stand for, be a contender for

publish or be published in a newspaper or magazine.
"the tabloids ran the story"
คำพ้องความหมาย: publish, print, feature, carry, put out, release, issue

bring (goods) into a country illegally and secretly; smuggle.
"they run drugs for the cocaine cartels"
คำพ้องความหมาย: smuggle, traffic in, deal in

(of an object or act) cost (someone) (a specified amount).
"a new photocopier will run us about $1,300"

แสดงคำจำกัดความน้อยลง

ตัวอย่าง

Stuart has suffered a miserable **run** of luck with injuries over the last year.

I've had a **run** of bad luck with illness and Achilles problems and now this.

He has so far spent some $33m on his **run** for the Senate, most of it from his own pocket.
He was the first of all candidates to announce his **run** for the White House.

Diesel engines can **run** on the fuel without being converted.

At 7am, he woke to the sound of heavy footsteps as the England players gathered for their morning **run** .

Even our garden is getting wet and there is nowhere for the water to **run** .

I can't **run** that fast

the play had a long **run** on Broadway

What's more, they stick to their strategies even if they are having a **run** of bad luck.
We've had a **run** on bottled water and batteries.

The previous owners had two small dogs and treated this area as a dog **run** , so it was much flattened and stale when we moved in.

I'll **run** you home

the play had a long **run** in the West End

He broke into a **run** , tripping over things and scraping the skin from his hands and knees.
Drain the linguine and **run** it under cold water, but reserve the cooking liquid and keep it at a slow simmer.

คำพ้องความหมาย

คำนาม

- sprint, jog, dash, gallop, trot
- route, journey, circuit, round, beat
- series, succession, sequence, string, chain, streak, spell, stretch,
- demand for, rush on
- free use of, unrestricted access to
- type, kind, sort, variety, class
- enclosure, pen, coop
- slope, track, piste, trail, slide
- rip, tear, snag, hole, pull, ladder
- discharge, outpouring
- tally
- streak
- footrace, foot race
- ravel, ladder
- running
- political campaign, campaign
- runnel, rivulet, rill, streamlet
- trial, test

กริยา

- sprint, race, dart, rush, dash, hasten, hurry, scurry, scamper, bolt, fly, gallop, career, charge, shoot, hurtle, speed, zoom, go like lightning, go hell-bent for leather, go like the wind, go like a bat out of hell, jog,
- flee, run away, run off, run for it, take flight, make off, take off, take to one's heels, make a break for it, bolt, make one's getaway, escape, beat it, clear off, clear out, vamoose, skedaddle, split, leg it, scram,
- compete, take part, participate
- go, pass, slide, move, travel
- cast, pass, skim, flick
- extend, stretch, reach, continue
- flow, pour, stream, gush, flood, cascade, roll, course, spill, trickle,
- travel, go
- drive, take, bring, ferry, chauffeur, give someone a ride/lift
- be in charge of, manage, direct, control, head, govern, supervise, superintend, oversee, operate, conduct, own
- maintain, keep, own, possess, have, drive
- carry out, do, perform, execute
- operate, function, work, go, idle
- be valid, last, be in effect, be operative, continue, be effective
- be staged, be performed, be on, be mounted, be screened
- be a candidate for, stand for, be a contender for
- publish, print, feature, carry, put out, release, issue
- smuggle, traffic in, deal in
- chase, drive, hound
- run for
- consort
- course, feed, flow
- execute
- endure, persist, die hard, prevail
- operate
- guide, draw, pass
- ladder
- unravel
- black market
- campaign
- lam, bunk, run away, hightail it, scarper, break away, turn tail, scat,
- go, move
- play
- go
- ply
- range
- hunt, hunt down, track down
- operate, function, go, work
- race
- carry
- lead
- tend, incline, lean, be given
- bleed
- extend, go, pass, lead
- melt down, melt

แสดงคำพ้องความหมายน้อยลง

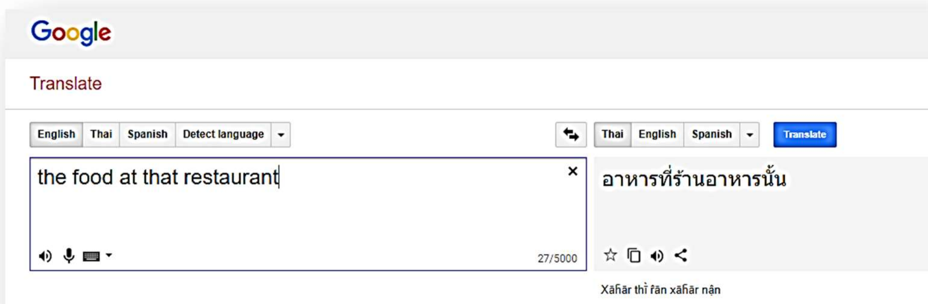
ภาพที่ 19 : การทดลองใช้พจนานุกรมออนไลน์เบื้องต้น 12

(ที่มา : https://translate.google.co.th/?hl=th#en/th/run. Retrieved June 6, 2016)

จากภาพที่ 18 และ 19 พบว่า ตัวอย่างคำที่ค้นหา ให้รายละเอียดกับผู้ใช้ในระดับที่ดีมาก มีการออกเสียงทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย สัทอักษร บอกหน้าที่ของคำ ความหมาย พร้อมทั้งมีตัวอย่างประโยคอย่างละเอียด ผลการแสดงละเอียดมากน้อยขึ้นอยู่กับคำศัพท์ดังกล่าวว่าเป็นคำสามัญทั่วไป หรือเป็นคำเฉพาะ คำเฉพาะและศัพท์ทางวิชาการมักจะแสดงรายละเอียดน้อย

4.2) การแปลในระดับวลี สำนวน และประโยค การแปลในระดับนี้ตัวโปรแกรมจะแปลได้ไม่ดีนัก เนื้อหาสั้นๆ และใช้กันบ่อยจะแปลได้ใกล้เคียงกว่าเนื้อหาที่ยาวและซับซ้อน เนื่องจากโครงสร้างทางไวยากรณ์และวัฒนธรรมระหว่างภาษาอังกฤษและภาษาไทยนั้นมีความแตกต่างกัน จึงต้องรู้จักนำประโยคมาขัดเกลาสำนวนให้ได้ใจความที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง ยกตัวอย่างการแปลโดยใช้ Google translation จากตัวอย่างวลี สำนวน ประโยค ข้อความสั้นๆ และคำแปลที่ได้ รายละเอียดดังภาพที่ 20-27

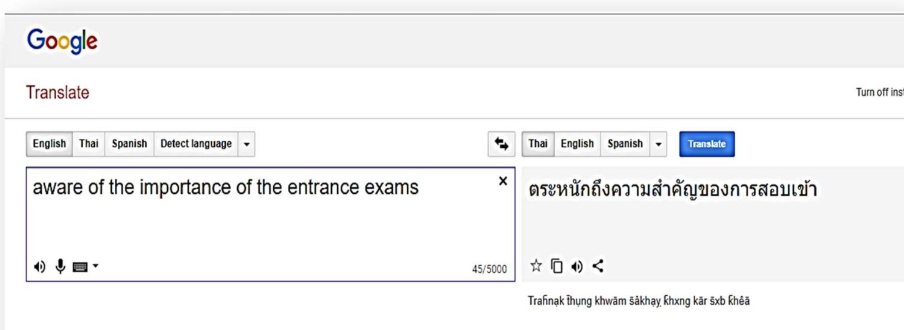
ตัวอย่างการแปลระดับวลีที่ 1 : the food at that restaurant ดังนี้

ภาพที่ 20 : การทดลองใช้พจนานุกรมออนไลน์เบื้องต้น 13

(ที่มา : https://translate.google.co.th. Retrieved June 7, 2016)

ตัวอย่างการแปลระดับวลีที่ 2 : aware of the importance of the entrance exams

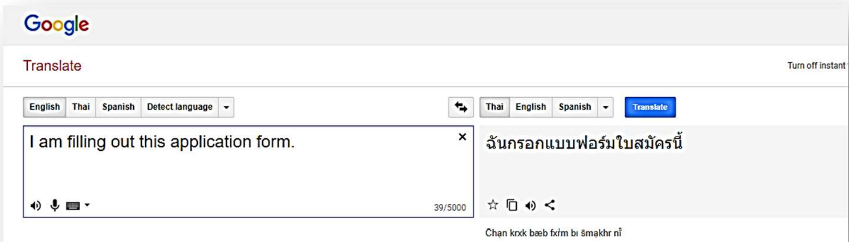

ภาพที่ 21 : การทดลองใช้พจนานุกรมออนไลน์เบื้องต้น 14

(ที่มา : https://translate.google.co.th. Retrieved June 7, 2016)

จากการทดสอบแปลในระดับวลีจากทั้งสองประโยคสามารถแปลได้สื่อใจความได้มีความเหมาะสมกับภาษาและวัฒนธรรมไทย ทั้งนี้หากแปลวลีที่ซับซ้อนก็อาจแสดงผลได้ไม่ตรงนัก

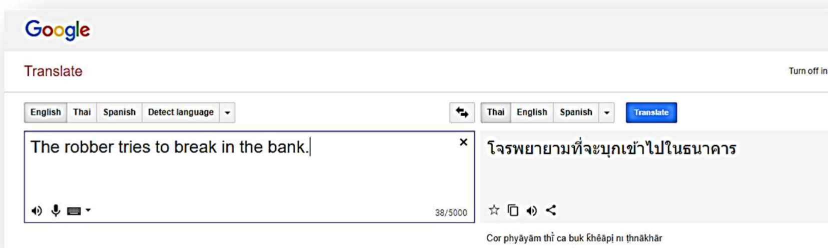
ตัวอย่างการแปลในระดับสำนวนที่ 1 1 : I am filling out this application form.

ภาพที่ 22 : การทดลองใช้พจนานุกรมออนไลน์เบื้องต้น 15

(ที่มา : https://translate.google.co.th. Retrieved June 7, 2016)

ตัวอย่างการแปลระดับสำนวนที่ 2 : The robber tries to break in the bank.

ภาพที่ 23 : การทดลองใช้พจนานุกรมออนไลน์เบื้องต้น 16

(ที่มา : https://translate.google.co.th. Retrieved June 7, 2016)

การแปลสำนวนยังคงสื่อความได้ตรงในระดับที่พอใจ สำหรับสำนวน 1 หากจะคงความหมายตามภาษาต้นฉบับควรปรับเป็น “ฉันกำลังกรอกแบบฟอร์มใบสมัครนี้”

ตัวอย่างการแปลในระดับประโยคที่ 1 : How many people are there in your family?

ภาพที่ 24 : การทดลองใช้พจนานุกรมออนไลน์เบื้องต้น 17
(ที่มา : https://translate.google.co.th. Retrieved June 7, 2016)

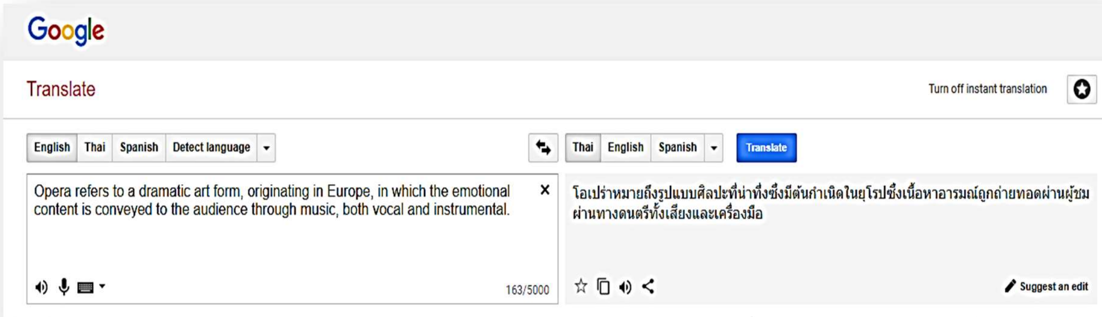
ตัวอย่างการแปลในระดับประโยคที่ 2 : I really didn't like the play although the acting was very good.

ภาพที่ 25 : การทดลองใช้พจนานุกรมออนไลน์เบื้องต้น 18
(ที่มา : https://translate.google.co.th. Retrieved June 7, 2016)

จากตัวอย่างการแปลในประโยคที่ 1 เป็นประโยคใช้ในชีวิตประจำวันผลการแปลเป็นภาษาไทยยังคงสื่อความเข้าใจได้ สำหรับประโยคที่ 2 ควรปรับแก้เป็น “ผมไม่ชอบละครเวทีแม้ว่าการแสดงจะดีมาก” เนื่องจากคำว่า Play ในบริบทนี้หมายถึงการแสดงละครเวที

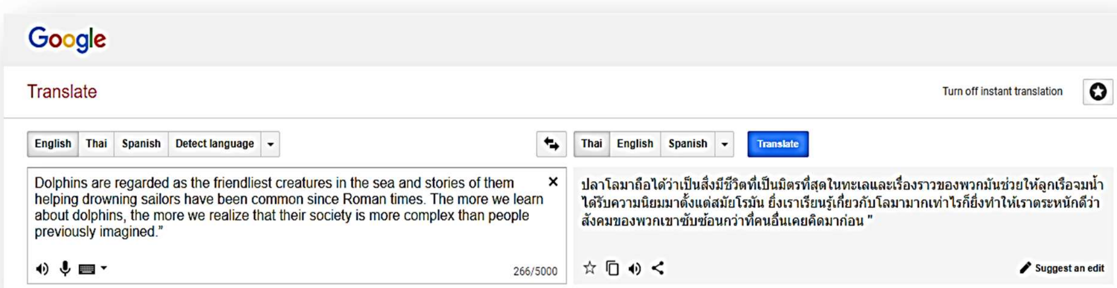
ตัวอย่างการแปลในระดับข้อความที่ 1 : “Opera refers to a dramatic art form, originating in Europe, in which the emotional content is conveyed to the audience through music, both vocal and instrumental.” (GrammarBank.com, Online)

ภาพที่ 26 : การทดลองใช้พจนานุกรมออนไลน์เบื้องต้น 19
(ที่มา : https://translate.google.co.th. Retrieved June 7, 2016)

จากตัวอย่างการแปลข้อความที่ 1 ผลการแปลยังพอจับใจความได้ในเบื้องต้น แต่ยังขัดกับภาษาไทยอยู่มาก ควรปรับแก้เป็น “โอเปร่า หมายถึง รูปแบบศิลปะการละครที่มีต้นกำเนิดในยุโรป ซึ่งมีเนื้อหาที่สื่อถึงอารมณ์ไปยังผู้ชมผ่านบทเพลงทั้งแบบขับร้องและดนตรี”

ตัวอย่างการแปลในระดับข้อความที่ 2 : “Dolphins are regarded as the friendliest creatures in the sea and stories of them helping drowning sailors have been common since Roman times. The more we learn about dolphins, the more we realize that their society is more complex than people previously imagined.” (GrammarBank.com, Online)

ภาพที่ 27 : การทดลองใช้พจนานุกรมออนไลน์เบื้องต้น 20
(ที่มา : https://translate.google.co.th. Retrieved June 7, 2016)

จากตัวอย่างการแปลข้อความที่ 2 คำแปลที่ได้เริ่มมีผิดพลาดมากขึ้น และโดยภาพรวมพอเข้าใจได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น เมื่อศึกษาโครงสร้างทางภาษาแล้วควรปรับแก้ ดังนี้ “ปลาโลมาถือได้ว่าเป็นสัตว์ที่เป็นมิตรมากที่สุดในทะเล เรื่องราวการช่วยเหลือกะลาสีที่จมน้ำมีมาตั้งแต่สมัยโรมัน ยิ่งเราศึกษาเกี่ยวกับปลาโลมามากเท่าใด ก็ยิ่งทำให้เราได้รู้ถึงความซับซ้อนทางสังคมของพวกมันมากกว่าคนสมัยก่อน” การปรับแก้เป็นภาษาไทย สามารถตัดทอนคำบางคำออกไปได้เพื่อไม่ให้เกิดการเยิ่นเย้อซึ่งฟังแล้วไม่เป็นธรรมชาติในภาษาไทย

ข้อควรคำนึงถึงและต้องระวังเป็นพิเศษอีกประการหนึ่งคือ เอกสารหรือข้อมูลที่เป็นราชการหรือเนื้อหาที่เป็นความลับส่วนบุคคล ไม่ควรนำมาแปลด้วย Google translation เนื่องจากการป้อนสิ่งใดๆ ลงไปเพื่อแปล ระบบจะบันทึกเก็บสิ่งเหล่านั้นไว้ในฐานข้อมูลอัตโนมัติ เก็บไว้เป็นคลังภาษาเพื่อนำไปวิเคราะห์และจัดทำระบบการแปลให้มีความถูกต้องแม่นยำสูงขึ้นในอนาคต การจะไปตามลบข้อมูลเหล่านี้แทบไม่มีความเป็นไปได้ ดังนั้น การใช้งานในลักษณะนี้ต้องมีความระมัดระวังเป็นพิเศษ

เครื่องมือช่วยแปลแม้มีแนวโน้มจะได้รับความนิยมสูงขึ้น อันเนื่องมาจากมีความสะดวกและรวดเร็วในการค้นหา เพียงพิมพ์คำศัพท์ที่ต้องการด้วยอักษรตัวที่ 2–3 ตัวแรก หรือป้อนด้วยเสียง ระบบจะแสดงคำที่ต้องการขึ้นมาเป็นรายการให้เลือกแบบอัตโนมัติ เมื่อเลือกแล้วระบบจะแปลให้ทันที ซึ่งผลการแสดงความหมายที่ได้จะมีความละเอียดหรือถูกต้องมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละโปรแกรม ปัจจุบันระบบการแปลโดยอาศัยเครื่องแปลและโปรแกรมพบว่ามีความเจริญก้าวหน้าไปมาก มีการพัฒนาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งเรื่องหน้าตา (interface) ของตัวโปรแกรมและข้อมูลที่แสดง ประสิทธิภาพในการใช้งานย่อมเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ในอนาคตการแสดงผลอาจให้รายละเอียดและมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นอย่างแน่นอน อย่างไรก็ตามข้อจำกัดหลักๆ ที่พบในปัจจุบัน เช่น คำกำกวม โครงสร้างทางภาษาไวยากรณ์ไม่ตรงกับภาษาที่แปล สำนวนในแต่ละภาษามีความแตกต่างกัน ผู้ใช้งานต้องมีทักษะในการแปลในระดับที่ดีจึงจะสามารถนำมาใช้ประกอบการแปลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 การสืบค้นด้วยโปรแกรมค้นหา

โปรแกรมค้นหา หรือที่เรียกว่า “Search Engine” เชื่อว่าทุกคนย่อมรู้จักและใช้งานเป็นประจำ เป็นโปรแกรมที่ออกแบบมาให้ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการค้นหาและเชื่อมโยงข้อมูลไปยังฐานข้อมูลหลักของเว็บไซต์อื่นๆ โปรแกรมนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “Web Search Engine” การใช้งานสำหรับการแปลจะมีกลวิธี และคำสั่งเฉพาะที่สามารถให้ข้อมูลกับเนื้อหาที่ต้องการได้ไม่ยาก ข้อมูลที่โปรแกรมแสดงยังเป็นสารสนเทศตติยภูมิ (Tertiary Information) เท่านั้น จำเป็นต้องได้รับการตรวจสอบผู้ให้ข้อมูลและตัวข้อมูลเหล่านั้นก่อนนำมาใช้อ้างอิงเสมอ โดยศึกษาจากวัตถุประสงค์ในการสร้างหรือเผยแพร่ข้อมูลไว้ในเว็บไซต์ เนื้อหาไม่ขัดต่อกฎหมาย ศีลธรรม จริยธรรม ระบุข้อมูลผู้ให้ข้อมูลไว้ชัดเจน

สามารถติดต่อได้ เป็นบุคคลหรือหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น มีการอ้างอิงแหล่งที่มาของเนื้อหาข้อมูลและเชื่อมไปยังแหล่งอ้างอิงได้ ระบุวันเวลาในการเผยแพร่ข้อมูลและการปรับปรุงล่าสุด ปัจจุบันโปรแกรมค้นหาที่เป็นที่นิยม ได้แก่ www.google.com, www.yahoo.com และ www.msn.com เป็นต้น ในที่นี้จะยกตัวอย่างการค้นหาจาก www.google.com มีวิธีในการใช้งานเกี่ยวกับการแปล ดังนี้

2.3.1 ค้นหานิยาม ความหมาย หรือ คำแปล คำศัพท์ วลี ประโยค สามารถใช้คำสั่งเหล่านี้ คือ

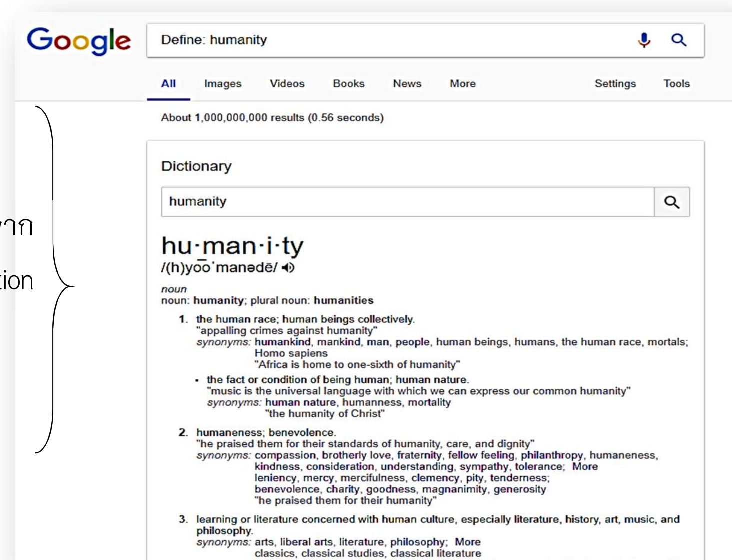
define: + word	เช่น	Define: humanity
Word + meaning	เช่น	humanity meaning

หากต้องการแสดงผลการค้นหาเป็นภาษาไทยใช้คำสั่ง ดังนี้

Word + แปลว่า	เช่น	humanity แปลว่า
Word + คือ	เช่น	humanity คือ
Word + คืออะไร	เช่น	humanity คืออะไร
Word + หมายถึง	เช่น	humanity หมายถึง
Word + ความหมาย	เช่น	humanity ความหมาย

ตัวอย่างเช่น จากการทดลองค้นหาคำว่า “humanity” แสดงผลดังภาพที่ 28–29 ดังนี้

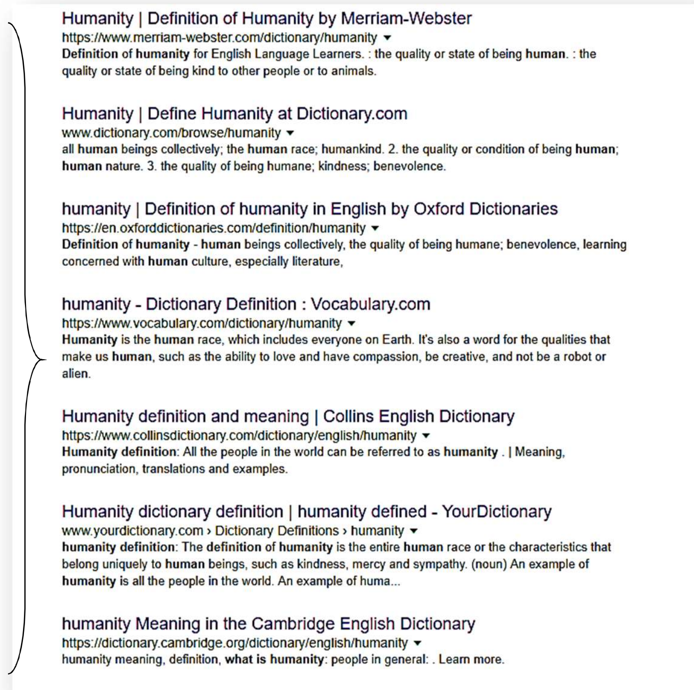
แสดงผลจาก
Google translation

ภาพที่ 28 : Google Search Engine 1

(ที่มา : www.google.co.th. Retrieved June 8, 2016)

แสดงข้อมูลตติยภูมิ
โดยจะแสดงต้นทาง
แหล่งข้อมูลและ
รายละเอียดคร่าวๆ
เพื่อประกอบการ
ตัดสินใจ

ภาพที่ 29 : Google Search Engine 2
(ที่มา : www.google.co.th. Retrieved June 8, 2016)

จากภาพที่ 28 และ 29 ผลการค้นหาจะแสดงเป็นลำดับรายการ มีในรายละเอียดเนื้อหาให้อ่านเพียงเบื้องต้น ให้เลือกดูแหล่งข้อมูลที่ตรงกับความต้องการ จำเป็นต้องเปิดเข้าไปดูเพื่อศึกษาเนื้อหาอย่างละเอียดอีกครั้งก่อนตัดสินใจเลือกข้อมูลที่เป็นปฐมภูมิหรือทุติยภูมิ ผลการค้นหาจะแสดงเป็นภาษาอะไรนั้นขึ้นอยู่กับคำสั่งที่ใช้

2.3.2 ระบุภาษาที่ต้องการแปล ใช้คำสั่ง ดังนี้

Word + translate + ภาษา เช่น humanity translate Thai

2.3.3 ต้องการให้ยกตัวอย่างประกอบ คำศัพท์ วลี ประโยค ฯลฯ ใช้คำสั่ง ดังนี้

word / phrase / sentence + example เช่น present simple example

word / phrase / sentence + ตัวอย่าง เช่น present simple ตัวอย่าง

2.3.4 ต้องการให้แสดงรายละเอียด แยกประเภทคำศัพท์ วลี ประโยค ฯลฯ ใช้คำสั่ง ดังนี้

word / phrase / sentence + categories / type　เช่น　cat categories

word / phrase / sentence + ประเภท / มีอะไรบ้าง　เช่น　v.be มีอะไรบ้าง

2.3.5 ใช้เครื่องหมาย + ใช้ในกรณีที่จำสิ่งที่จะค้นหาได้คร่าวๆ เช่น

English+poor+Thailand

ผลการค้นหาจะแสดงข้อมูลที่มีเรื่องเหล่านี้อยู่นั่นคือ ภาษาอังกฤษ ความอ่อนแอ ประเทศไทย

2.3. 6 ใช้เครื่องหมาย – เพื่อตัดบางเรื่องที่ไม่ต้องการ เน้นสิ่งใดสิ่งหนึ่งเท่านั้น ตัวอย่างเช่น

English teaching – Thailand หมายถึง ต้องการให้ค้นหาข้อมูลการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยเท่านั้น

2.3.7 ค้นหาแหล่งข้อมูลที่มีเนื้อหาใกล้เคียง (Related) เช่น

related: linguistics หรือ　related: simple tense

2.3.8 ค้นหาคำในหัวข้อ คำศัพท์ วลี ประโยค ฯลฯ ที่ปรากฏในเว็บไซต์นั้นๆ ใช้คำสั่ง ดังนี้

–allintext:	เช่น	–allintext: semantic
–intext:	เช่น	–intext: semantic
–allintitle:	เช่น	allintitle: passive voice
–intitle:	เช่น	passive voice intitle: VOA (ระบุเว็บไซต์ที่ต้องการหา)

ผลการค้นหาจะแสดงคำที่ระบุไว้ว่ามีปรากฏในเว็ปไซต์ที่ต้องการค้นหาหรือไม่

2.3.9 การค้นหา Keyword ทั้งประโยคที่ต้องการ ใช้เครื่องหมายคำพูด "..." ตัวอย่างเช่น

“learning and teaching in 21st century”

ผลการค้นหาจะแสดงแบบเต็มประโยคไม่ตัดแยกคำ

2.3.10 การสืบค้นไฟล์เอกสาร มีฐานข้อมูลจำนวนมากที่ไม่ได้จัดเก็บข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบของข้อความหน้าเว็ปไซต์เท่านั้น แต่ถูกเข้ารหัสด้วยรูปแบบ (format) อื่นๆ ที่สามารถเปิดอ่านได้จากคอมพิวเตอร์ ไฟล์เอกสารที่สำคัญๆ เช่น

Adobe PostScript (.ps)	MacWrite (.mw)
Microsoft Excel (.xlsx)	Microsoft PowerPoint (.pptx)
Microsoft Word (.docx)	Text (.ans, .txt)
Microsoft Write (.wri)	Rich Text Format (.rtf)

Shockwave Flash (.swf)   Microsoft Works (.wks, .wps, .wdb)

Adobe Portable Document Format (.pdf)

ในการค้นเพียงใส่นามสกุลของชนิดไฟล์ที่ต้องการท้ายข้อความ ตัวอย่างเช่น

learning and teaching in 21st century.pdf (ต้องการไฟล์เอกสารเป็น .pdf)

English grammar practice.docx (ต้องการไฟล์เอกสารเป็น Microsoft word)

การใช้พจนานุกรม.pptx (ต้องการไฟล์เอกสารเป็น PowerPoint)

การเข้ารหัสของไฟล์ (file) ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าของข้อมูลและผู้ที่ต้องการใช้ข้อมูลที่อยู่ในรูปแบบบางประเภท เช่น เป็นรูปเล่ม เป็นข้อมูล word เป็นต้น นอกจากนี้ไฟล์เหล่านี้สามารถเข้ารหัสผ่านเพื่อให้ผู้ต้องการใช้ได้ขออนุญาตก่อนนำไปใช้

สรุปได้ว่า อุปกรณ์ที่ช่วยในการแปลไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใด เมื่อนำมาใช้จะพบว่ายังมีข้อจำกัดที่แตกต่างกันสำหรับผู้ใช้แต่ละคน นักแปลจะต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์ในการสืบค้นหาเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง พจนานุกรมเป็นทรัพยากรที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะทำให้ผลงานแปลดำเนินไปอย่างราบรื่น โดยเฉพาะในยุคแห่งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ในทุกศาสตร์ ได้ถูกบันทึกไว้ในระบบดิจิตอลสามารถเข้าถึงได้จากทุกแห่งหน มีความสะดวกและรวดเร็ว และเป็นยุคแห่งการแบ่งปัน การสืบค้นผ่านระบบออนไลน์ไม่เพียงทำให้ได้ข้อมูลในสิ่งที่ค้นหาในระดับเบื้องต้นเท่านั้นยังได้ข้อมูลในเชิงลึก ขอเพียงนักแปลรู้จักผสมผสานความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะตัว และทักษะในการสืบค้นอย่างถูกวิธี รู้จักแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือและหลากหลาย นำข้อมูลที่มีอยู่ในโลกออนไลน์อย่างมหาศาล มาใช้อย่างถูกต้องก็จะทำให้ได้งานแปลที่มีคุณภาพ

บทสรุป

คำว่า พจนานุกรม หรือ Dictionary หมายถึง การรวบรวมคำ วลี สำนวน ประโยค ของภาษาใดภาษาหนึ่งไว้อย่างเป็นระบบ โดยให้รายละเอียดด้านความหมาย รูปแบบ หน้าที่ โครงสร้างทางไวยากรณ์ การนำไปใช้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าทั้งจากเจ้าของภาษาและต่างภาษา พจนานุกรมมีขึ้นตั้งแต่สมัยก่อนคริสตกาล มีการใช้และปรับปรุงจากรุ่นสู่รุ่น ปัจจุบันมีการจัดเก็บทั้งแบบเป็นรูปเล่ม แบบเครื่องแปล แบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และแบบออนไลน์ นอกจากนี้ยังมีแบบภาษาเดียว แบบหลายภาษา และเฉพาะศาสตร์ ควรเลือกใช้ที่เหมาะกับตนเอง ศึกษาวิธีการใช้งานพจนานุกรมแต่ละแบบให้มีความชำนาญ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แบบฝึกหัดท้ายบทที่ 2
การใช้พจนานุกรม

คำชี้แจง : จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ได้ใจความพอสังเขป

1. Dictionary มีความหมายว่าอย่างไร
2. พจนานุกรมมีความสำคัญอย่างไร
3. พจนานุกรมของไทยมีประวัติความเป็นมาอย่างไร
4. วิวัฒนาการของพจนานุกรมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีความเป็นมาอย่างไร
5. พจนานุกรมแบบรูปเล่มและแบบเครื่องแปลต่างกันอย่างไร
6. พจนานุกรมแบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์กับแบบออนไลน์ต่างกันอย่างไร
7. การแบ่งพจนานุกรมตามลักษณะการใช้งานจำแนกออกเป็นอย่างไร
8. มีหลักในการเลือกใช้พจนานุกรมอย่างไร
9. มีกลวิธีในการค้นหาข้อมูลออนไลน์อย่างไร
10. มีหลักในการเลือกใช้ข้อมูลออนไลน์อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

เตือนจิตต์ จิตต์อารี. (2548). **แปลให้เป็นแล้วเก่ง.** กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง.

ทองทิพย์ พูนลาภ (2555). **โมดูลที่ 3 ทรัพยากรช่วยแปล.** คู่มือการศึกษาชุดวิชา หลักการแปล. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน, ประพนธ์ เรืองณรงค์, วิโรจน์ ผดุงสุนทรารักษ์ และ เสาวลักษณ์ อนันตศานต์. (2554). **การเตรียมเพื่อการพูดและการเขียน.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

มณีรัตน์ สวัสดิวัฒน์ ณ อยุธยา. (2548). **การแปล : หลักการและการวิเคราะห์.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

รัตนวดี โชติกพนิช. (2551). **ภาษาอังกฤษสำหรับการสอน.**กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2554.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

_______. (2555). **วิวัฒนาการของพจนานุกรมไทย.** กรุงเทพฯ : สหมิตรพริ้นติ้งแอนด์พับลิสชิ่ง

สุนิตย์ เย็นสบาย. (2543). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิง.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาคาร. เข้าถึงเมื่อ 10 มิถุนายน 2559 จาก http://wachum.org/eBook/1635301/biblio1.html

Cambridge Dictionary. (n.d.). **Dictionary**. [Online] Retrieved on July 10, 2016 from, https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/dictionary?q=Dictionary.

Collins COBUILD. (2009). **Collins COBUILD Advanced Dictionary 6th Edition**. Kentucky : Heinle Cengage Learning.

Dict.longdo. (n.d.). Retrieved June 5, 2016 from https://dict.longdo.com/search/university.

Encyclopædia Britannica. (n.d.). **Dictionary.** [Online] Retrieved on July 15, 2016 from https://www.britannica.com/print/article/162272

Google.co.th. (n.d.). Retrieved June 8, 2016 from www.google.co.th.

GrammarBank.com. (n.d.). **Passage 1 – Opera.** [Online] Retrieved on June 12, 2016, from, http://www.grammarbank.com/short-reading-comprehension-passages.html

Hornby, A. S. (2005). **Oxford Advanced Learner's Dictionary (7th ed.).** New York: Oxford University Press.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

Ldoceonline. (n.d.). Retrieved June 4, 2016 from https://www.ldoceonline.com/search/?q=university.

Longman Dictionary of Contemporary English. (n.d.) **Dictionary**. [Online] Retrieved on June 10, 2016 from, https://www.ldoceonline.com/dictionary/dictionary

Merriam-Webster Dictionary. (n.d.). **Dictionary**. [Online] Retrieved on June 10, 2016, from, https://www.merriam-webster.com/dictionary/dictionary

_______. (n.d.). Retrieved June 2, 2016 from www.merriam-webster.com.

_______. (n.d.). Retrieved June 3, 2016 from https://www.merriam-webster.com/dictionary/university.

Translate.google. (n.d.). Retrieved June 6, 2016 from https://translate.google.co.th/?hl=th#en/th/run.

_______. (n.d.). Retrieved June 7, 2016 from https://translate.google.co.th.

แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 3
การวิเคราะห์ปัญหาและข้อบกพร่องการแปล

1. หัวข้อเนื้อหาประจำบท

1.1 การวิเคราะห์ปัญหาในการแปล

1.2 ปัญหาความแตกต่างด้านวัฒนธรรมในการแปล

1.3 ข้อผิดพลาดที่พบได้บ่อยในการแปล

1.4 แนวทางการปรับปรุงแก้ไขการแปล

2. วัตถุประสงค์การเรียนรู้

2.1 นักศึกษาสามารถการวิเคราะห์ปัญหาในการแปล

2.2 นักศึกษาสามารถบอกปัญหาความแตกต่างด้านวัฒนธรรมในการแปล

2.3 นักศึกษาสามารถอธิบายข้อผิดพลาดที่พบได้บ่อยในการแปล

2.4 นักศึกษาสามารถอธิบายแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการแปล

3. วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

3.1 นักศึกษาแบ่งกลุ่มโดยใช้หลักการเข้ากลุ่มด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย กลุ่มละ 2–3 คน

3.2 กำหนดประเด็นปัญหาตามหัวข้อเนื้อหาประจำบทโดยแบ่งออกเป็นหัวข้อย่อย

3.3 นักศึกษาแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาค้นคว้าเนื้อหาที่ได้รับจากฐานข้อมูลออนไลน์ หรือห้องสมุดประจำมหาวิทยาลัย

3.4 นักศึกษาในกลุ่มร่วมกันตรวจสอบและสรุปจดบันทึกเนื้อหาลงในสมุดหรือใบงาน

3.5 นักศึกษาแต่ละกลุ่มออกมานำผลการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อเสนอหน้าชั้นเรียน

3.6 ผู้สอนบรรยายเสริม (สื่อประกอบ PowerPoint) ประเด็นที่ยังขาดไปหรือยังไม่ชัดเจน และสรุปเนื้อหาประจำบท และถามตอบเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3.7 มอบหมายแบบฝึกหัดท้ายบท (การบ้านรายบุคคล) เพื่อทบทวนความเข้าใจของผู้เรียน

4. สื่อการเรียนการสอน

4.1 เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

4.2 PowerPoint slide ประกอบคำบรรยายเนื้อหาตามบท

4.3 เครื่องคอมพิวเตอร์ หรือ Smart phone ที่ติดตั้งระบบอินเตอร์เน็ต

4.4 แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ ห้องสมุด อินเตอร์เน็ต

5. การวัดผลและการประเมินผล

5.1 การสังเกตแบบมีส่วนร่วมไม่สมบูรณ์ ได้แก่ การร่วมกันถามตอบ การนำเสนอเนื้อหาหน้าชั้นเรียน และการศึกษาค้นคว้า

5.2 การถามตอบในชั่วโมงเรียน

5.3 การทำแบบฝึกหัดท้ายบท

5.4 การสรุปเนื้อหาเป็นใบงาน

บทที่ 3
การวิเคราะห์ปัญหาและข้อบกพร่องการแปล

บทนำ

การถอดความจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่งนั้น เชื่อว่าย่อมต้องประสบกับการแปลไม่ออกหรือติดขัดในการแปลด้วยสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งอย่างแน่นอน ไม่ว่านักแปลผู้นั้นจะมีความเชี่ยวชาญเพียงใดหรือไม่ก็ตาม นักแปลที่ดีเมื่อเจอกับปัญหาในการแปลที่ไม่สามารถทำการแปลต่อได้จะต้องรู้จักและรีบหาวิธีการแก้ไขปัญหาเหล่านั้นอย่างถูกวิธีโดยเร็ว อาจด้วยการตั้งข้อสังเกตและวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น หรือการตั้งคำถามว่าสาเหตุของปัญหามาจากปัจจัยในการแปลด้านใด แล้วหาทางแก้ไขไปตามหลักการและวิธีการที่ถูกต้อง จึงจะสามารถทำให้การแปลดำเนินต่อไปได้อย่างราบรื่น ประเด็นปัญหาและข้อพกพร่องในการแปลมีอยู่หลากหลาย แต่โดยทั่วไปแล้วปัญหาส่วนมากเกิดจากตัวนักแปลเองเป็นหลัก การวิเคราะห์ปัญหาและข้อบกพร่องในการแปลควรมีหลักและวิธีการ ดังนี้

การวิเคราะห์ปัญหาในการแปล

การถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่งไม่ใช่เป็นเรื่องที่ง่ายนัก แม้ผู้นั้นจะเป็นนักภาษาศาสตร์ที่มีความเชี่ยวชาญย่อมต้องเคยประสบกับปัญหาในการแปลเช่นกัน

ด้วยบริบทและความซับซ้อนของภาษาต้นฉบับทสามารถทำให้นักแปลเกิดความเข้าใจคำใดคำหนึ่งหรือเนื้อหาบางส่วนคลาดเคลื่อนได้ หากเปิดหาความหมายคำบางคำจากพจนานุกรม จะพบว่ามีความหมายหลายนัย ด้วยเหตุนี้สามารถทำให้นักแปลเกิดความเข้าใจผิดได้ และนำไปสู่การสื่อความได้ไม่ตรงตามต้นฉบับ นักแปลจึงต้องมีความรอบคอบและระมัดระวัง ศึกษาและตรวจสอบให้ละเอียดก่อนลงมือแปล หากเข้าใจผิดก็ทำให้แปลผิดไปด้วย ส่งผลให้ผลงานแปลดังกล่าวใช้ไม่ได้ และถือว่าเป็นความผิดอย่างร้ายแรงของนักแปลเลยทีเดียว ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นกับนักแปล ตามที่นักวิชาการ เช่น กรกนก รุณย์คติ (2556 : 20–22); ศศิ อินทโกสุม (2556 : 51–52); เตือนจิตต์ จิตต์อารี (2548 : 235–244); ประเทือง ทินรัตน์ (2543 : 235); ปัญญา บริสุทธิ์ (2542 : 37); Saville–Troike (2006 : 67–94)

และ Brown (2000 : 173-181) ได้กล่าวเป็นแนวเดียวกันถึงการวิเคราะห์ปัญหาในการแปล สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. ประเภทของข้อผิดพลาด

1.1 ข้อผิดพลาดที่เป็นระบบ เรียกว่า "systematic errors" คือ นักแปลไม่รู้ภาษาต้นฉบับดีพอ เกิดจากการไม่รู้กฎที่ใช้ที่ถูกต้อง ไม่เข้าใจหลักไวยากรณ์อย่างถ่องแท้ ถ้อยคำและสำนวนของภาษาต้นฉบับทำให้การถอดความไม่สามารถทำได้ ตัวอย่างเช่น "She is my best friend always helps me." เป็นประโยคที่เข้าใจยากเพราะว่า พื้นฐานโครงสร้างประโยคผิด "always helps me" ไม่ควรจะตามประโยคสมบูรณ์อย่าง "She is my best friend" จึงควรทำเป็นอนุประโยคเพื่อขยาย "my best friend" หรือ ทำเป็นประโยคลดรูป เช่น "She is my best friend who always helps me." หรือประโยคว่า "I have been studying English for 2 years". โครงสร้างทางไวยากรณ์ ...+ have been + v.ing ... ในลักษณะนี้ไม่มีในภาษาไทย จึงต้องอาศัยการอธิบายขยายความถึงลักษณะความหมายในภาษาอังกฤษว่า ใช้กับสถานการณ์ที่แสดงถึงการกระทำที่ทำมาแล้วยังมีความต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันและยังไม่เสร็จสิ้น ถ้าแปลโดยยึดความหมายตามหลักไวยากรณ์ทางภาษาอังกฤษ ที่นิยมแปลโครงสร้างไวยากรณ์ในลักษณะนี้โดยจะมีคำว่า "กำลัง" อยู่ในประโยค อาจแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า "ฉัน**ได้กำลัง**ศึกษาภาษาอังกฤษมาเป็นเวลา 2 ปีแล้ว" ซึ่งฟังแล้วไม่สอดคล้องกับสำนวนภาษาไทยเท่าไหร่ ควรแปลว่า "ฉันศึกษาภาษาอังกฤษมาเป็นเวลา 2 ปีแล้ว" นอกจากยังมีปัญหาเกี่ยวกับภาษาในลักษณะอื่นๆ เช่น ด้านคำศัพท์ สำนวนภาษา คำพังเพย หรือสุภาษิต เป็นต้น

1.2 ข้อผิดพลาดที่ไม่เป็นระบบ "non-systematic errors" กรณีนี้เกิดจากผู้เขียนไม่มีความระมัดระวังในการเขียนต้นฉบับ ตัวอย่างเช่น ข้อผิดพลาดจากการสะกดผิด เช่น "believe" เขียนเป็น "belive" "restaurant" เขียนเป็น "restuarant" การเติม –s หรือไม่เติม –s เช่น mans, childs หรือการผันกริยาที่ผิด เช่น drinked, buyed หรือการใช้คำที่สะกดคล้ายกัน เช่น effect เป็น affect, right เป็น write, like เป็น lice เป็นต้น ข้อผิดพลาดในลักษณะนี้อาจพบเจอได้บ่อยแต่นักแปลสามารถรับรู้ได้ว่าคำดังกล่าวผิดพลาด เนื้อหาไม่สัมพันธ์กันหรือสื่อใจความไม่ถูกต้อง โดยดูจากบริบทที่ผ่านมาก็จะทราบว่าควรแก้ไขอย่างไร

2. สาเหตุของข้อผิดพลาด

2.1 ข้อผิดพลาดที่เกิดการถ่ายโอนระหว่างภาษาต้นฉบับและภาษาเป้าหมาย หากทั้งสองภาษามีความคล้ายคลึงกันในด้านรูปแบบโครงสร้างและไวยากรณ์ในระดับต่างๆ ที่คล้ายกัน โอกาสที่จะเกิดข้อผิดพลาดได้นั้นมีน้อย โครงสร้างทางภาษาที่ไม่เหมือนกันจะเกิดการแทรกแซงระหว่างภาษาด้วยกันเอง ตัวอย่างเช่น ประโยคว่า "I hungry very much" เป็นประโยคที่มีโครงสร้างทางภาษาที่ผิด

ทั้งนี้เกิดจากอิทธิพลของภาษาไทยที่ไม่มี “verb to be” ดังนั้น จึงทำให้เกิดการเข้าใจผิดว่าโครงสร้างในภาษาอังกฤษดังกล่าวจะต้องเหมือนกับภาษาไทย

2.2 ข้อผิดพลาดที่เกิดการเลือกความหมายไม่ถูกต้องตามรูปประโยคและความเข้าใจผิดในลักษณะนี้เกิดจากการถ่ายโอนภายในตัวภาษาและระหว่างภาษาอื่นๆ จับใจความผิดคือ เข้าใจเจตนาของผู้เขียนตามต้นฉบับคลาดเคลื่อนและการถ่ายทอดความหมายไปสู่ภาษาเป้าหมายผิดหรือไม่มีความรู้ในภาษาที่จะถอดความดีพอ เมื่อเข้าใจผิดก็ทำให้แปลผิดตามไปด้วย เหตุการณ์เช่นนี้อาจมีสาเหตุมาจากอิทธิพลของความรู้พื้นฐานของภาษาต้นฉบับที่ไม่ดีพอจึงมีผลต่อการถอดความไปสู่ภาษาที่สอง ในทางปฏิบัติแล้วคำนั้นจะมีความหมายแบบใดขึ้นอยู่กับตำแหน่งหน้าที่และบริบทโดยรอบในประโยค ตัวอย่างเช่น คำว่า “sentence” ดังนี้

1) He was given a life **sentence** for murdering his wife.

2) She was **sentenced** to 2 months in prison.

3) A **sentence** is a set of words that is complete in itself.

จากตัวอย่างทั้ง 3 ประโยค คำว่า “sentence” จะมีความหมายต่างกันไป ประโยคแรกควรแปลว่า “การพิพากษาให้จำคุก” ประโยคที่สองควรแปลว่า “ได้รับโทษ” และ ประโยคที่สามแปลว่า “ประโยค” หากเข้าใจความหมายผิดไปแล้ว ก็จะส่งผลให้การถ่ายทอดความไปสู่ภาษาเป้าหมายเกิดความผิดพลาดตามไปด้วย หรือประโยคว่า “How are you going today?” อาจมีผู้จับใจความผิดแปลว่า “คุณจะไปอย่างไร วันนี้” แต่ควรแปลว่า “คุณเป็นอย่างไรบ้างวันนี้”

2.3 การแปลไม่สมบูรณ์ การแปลในลักษณะนี้เกิดจากนักแปลแต่งเติมหรือตัดทอนเนื้อหาจากต้นฉบับเดิมทำให้ใจความเกินหรือขาดหายไม่สามารถสื่อได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และสร้างความสับสนและไม่เข้าใจเนื้อหาได้ เหตุการณ์เช่นนี้จะเกิดขึ้นกับการแปลแบบอิสระ (free translation) นอกจากนี้การแปลไม่สมบูรณ์อาจมาจากการเลือกใช้คำได้อย่างไม่เหมาะสมกับวัยหรือเพศ คำราชาศัพท์นำมาใช้กับบุคคลทั่วไป (ยกเว้นการแสดง) หรือคำที่ใช้ตามยุคสมัย

2.4 การยึดติดกับภาษาต้นฉบับ ปัญหาในลักษณะนี้มีสาเหตุเกิดจากการแปลคำต่อคำหรือประโยคต่อประโยค เป็นการยึดติดกับภาษาต้นฉบับมากเกินไปทำให้เกิดความไม่สอดคล้องกับสำนวนภาษาเป้าหมาย และทำให้ความหมายยังคงติดสำนวนภาษาจากต้นฉบับ เช่น ประโยคว่า “I don’t care” คำว่า “care” คนไทยมักใช้ทับศัพท์จนติดปาก อาจแปลว่า “ฉันไม่แคร์” ควรแปลว่า “ฉันไม่สนใจหรอก” มากกว่า หรือประโยคว่า “The most winding road in Thailand is Maesot to Umphang.” อาจมีผู้แปล “the most winding road” ว่า “ถนนที่มีลมพัดมากที่สุด” แต่ควรแปลว่า “ถนนที่คดเคี้ยวไปมามากที่สุด”

ดังนั้น เมื่อพบเจอสำนวนภาษาหรือคำที่ไม่คุ้นเคย ไม่ควรด่วนสรุปแปลหรือมองว่าต้นฉบับผิด แต่ควรศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมหรือสอบถามผู้รู้เสียก่อน

สรุปได้ว่า ปัญหาในการแปลมาจากสาเหตุหลากหลาย ได้แก่ จากตัวนักแปลเองที่ยังขาดทักษะ ความรู้ความชำนาญและความเข้าใจในการใช้ภาษา รูปแบบและโครงสร้างทางไวยากรณ์ เป็นเหตุทำให้เกิดความเข้าใจผิด และการยึดติดกับภาษาต้นฉบับซึ่งอาจนำไปสู่การแปลที่ไม่สมบูรณ์

ปัญหาความความแตกต่างด้านภาษาและวัฒนธรรม

วัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเชื่อ ภาษาทั้งในระบบเสียง ตลอดจนโครงสร้างภาษาของชนชาติอังกฤษกับชนชาติไทยนั้นมีความแตกต่างอย่างสิ้นเชิง ด้วยเหตุนี้การแปลจึงเป็นปัญหาอย่างมากสำหรับนักแปล การถ่ายทอดจากภาษอังกฤษไปสู่ภาษาไทยจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจความแตกต่างกันทั้งวัฒนธรรมและโครงสร้างทางภาษาจากทั้งสองฝ่าย การสื่อความหมายได้ตรงเพียงโครงสร้างทางภาษาอย่างเดียวอาจทำให้สื่อสารได้ไม่ตรงตามเจตนารมณ์และเกิดความเข้าใจคาดเคลื่อนให้กับผู้รับสารได้ ตามที่นักวิชาการ เช่น บัญชา สุวรรณานนท์ (2555 : 8-3 – 8-19); อนัญญา สิทธิอำนวย (2555); วิษณุ กอปรสิริพัฒน์ (2549 : 158-198); มณีรัตน์ สวัสดิวัฒน์ ณ อยุธยา (2548 : 76-95) และ เตือนจิตต์ จิตต์อารี (2548 : 233-235) กล่าวไว้เป็นแนวเดียวกันถึงลักษณะที่แตกต่างกันทางวัฒนธรรมและภาษา สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. การทักทาย (สวัสดี) ซึ่งกันและกัน ธรรมเนียมกันทักทายกันในขณะพบเจอกันของชาวตะวันตก จะมีสำนวนที่ใช้แตกต่างกันในแต่ละช่วงเวลาแห่งวัน เช่น

ช่วงเช้า	พูดว่า	“Good morning” (สวัสดียามเช้า)
ช่วงบ่าย	พูดว่า	“Good afternoon” (สวัสดียามบ่าย)
ช่วงเย็น	พูดว่า	“Good evening” (สวัสดียามเย็น/ค่ำ)

ในวัฒนธรรมไทยนั้นไม่มีการทักษาที่ใช้สำนวนตามช่วงเวลาเช่นนี้ ไม่ว่าจะทักทายกันช่วงเวลาใดจะมีเพียงสำนวนเดียวคือ คำว่า “สวัสดี” ดังนั้น การแปลจากภาษาอังกฤษมาเป็นไทยไม่ว่าจะใช้คำทักทายช่วงเวลาใดควรแปลเพียงแค่ “สวัสดี” เท่านั้น

การทักทายที่มีความหมายในทำนองเดียวกับคำว่า “สวัสดี” ของวัฒนธรรมอังกฤษอาจมีหลายสำนวนที่ไม่ได้ระบุช่วงเวลา อาจใช้ในบริบททั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น คำว่า

“Hello” เป็นคำกลางๆ ที่สามารถนำไปใช้กับคนทุกระดับ

“Hi” นิยมใช้กับผู้ที่มีความสนิทสนมกันเป็นอย่างดี (ไม่เป็นทางการ)

“Good day” เป็นคำโบราณแต่ยังนิยมใช้กันอยู่สามารถใช้ได้ทั้งการทักทายและการกล่าวลา ใช้เฉพาะตั้งแต่ช่วงเช้าถึงบ่ายเท่านั้น

"How do you do?" เป็นคำทักทายที่สุภาพและเป็นทางการ นิยมใช้กับการพบเจอกันครั้งแรก และควรตอบกลับด้วยคำว่า "How do you do?" เช่นกัน

"Good morning ladies and gentlemen" เป็นการทักทายกลุ่มคนในพิธีการต่างๆ ควรแปลว่า "กราบเรียนท่านผู้มีเกียรติที่เคารพทุกท่าน" ไม่ควรแปลว่า "สวัสดี ท่านสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษทุกท่าน"

นอกจากนี้ยังมีคำทักทายบางคำที่นิยมใช้กับผู้ที่อาวุโส มีสถานะทางสังคมและยศศักดิ์สูง เช่น คำว่า "Good morning, sir" ใช้พูดกับบุรุษ และ "Good morning, Ma'am / Madam" ใช้พูดกับสตรี คำลงท้ายว่า "sir" และ "Ma'am / Madam" ตรงกับภาษาไทยว่า "ครับ" และ "ค่ะ"

2. You and I การใช้สรรพนามคู่กัน กรณีการใช้บุรุษสรรพนามที่มีคำว่า "I" อยู่ด้วยนั้น สำหรับวัฒนธรรมตะวันตกจะไม่นิยมเอาตัวเองขึ้นก่อน ทั้งนี้เป็นมารยาททางสังคมที่ต้องการให้เกียรติผู้อื่น จึงนิยมเอาตัวเองตามหลัง แต่การแปลเป็นภาษาไทยควรยึดถือตามวัฒนธรรมไทย ควรแปลว่า "ฉันกับเธอ"

3. การแปลสรรพนาม (Pronoun) ในภาษาไทยนั้นสรรพนามที่ใช้มีความหลากหลายกว่าภาษาอังกฤษ การเลือกใช้สรรพนามแต่ละคำจะแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่น คำว่า "I" ในภาษาไทยมีอยู่หลายคำ ได้แก่ "ผม" "กระผม" "ฉัน" "ดิฉัน" "ข้าพเจ้า" "เรา" "หนู" "ข้า" "หม่อมฉัน" "อาตมา" หรือ "กู" หรือใช้สรรพนามที่แสดงสถานทางสังคม เช่น "แม่" หรือ "พ่อ" (= I) แทนตัวเองเมื่อคุยกับลูก เป็นต้น นักแปลจึงต้องดูบริบทของภาษาต้นฉบับให้ดีแล้วพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย ตัวอย่างเช่น

1. Daughter: Mom, **I** will be home late. Don't wait for **me** for dinner.

   แม่ค่ะ **หนู**จะกลับบ้านช้านะ ไม่ต้องรอ**หนู**ทานข้าวเย็นด้วยนะค่ะ

   Mom: Ok, but **I** will keep some food in refrige.

   จ๊ะลูก แต่**แม่**จะเก็บอาหารไว้ให้ในตู้เย็นนะ

2. Boss: Suda, may **I** see first quarter report.

   คุณสุดา **ผม**ขอดูรายงานไตรมาสแรกหน่อยซิ

   Secretary: Sorry, sir **I** have not finished yet.

   ขอโทษค่ะท่าน **ดิฉัน**ยังสรุปไม่เสร็จค่ะ

3. Husband: Honey, **I**'ve got a promotion.

   ที่รัก **ผม**ได้เลื่อนตำแหน่งแล้วนะ

   Wife: That's great! **I**'m very proud of you.

   ดีจังเลยค่ะ **ฉัน**ภูมิใจในตัวคุณมาก

4. การลำดับเครือญาติ ในสังคมอังกฤษหรือตะวันตกจะไม่ค่อยให้ความสำคัญมากเท่ากับสังคมไทย ดังนั้นการลำดับเครือญาติจึงไม่ค่อยละเอียด บางคำเรียกถ้าหากอยู่ในประโยคแบบโดดๆ จะมีความหมายที่กำกวม นักแปลจำเป็นต้องดูจากบริทของเนื้อหาที่กล่าวมาแล้วจึงจะเข้าใจ ตัวอย่างเช่นคำว่า “brother” มีความหมายเป็นสองนัย คือ “พี่ชาย” หรือ “น้องชาย” คำว่า “sister” ก็มีความหมายเป็นสองนัยเช่นกัน คือ “น้องสาว” หรือ “พี่สาว” แต่หากมีการระบุคำขยายให้ชัดขึ้นก็อาจเพิ่มคำว่า “younger” “elder” หรือ “older” เช่น

“younger brother”	หมายถึง	น้องชาย
“elder brother”	หมายถึง	พี่ชาย
“younger sister”	หมายถึง	น้องสาว
“elder sister”	หมายถึง	พี่สาว

ในวัฒนธรรมไทย คำเหล่านี้ยังใช้เรียกบุคคลอื่นๆ ที่ไม่ใช่ญาติและมีอายุมากกว่าหรือเท่ากันเพื่อเป็นการสร้างความสนิทสนมว่า “พี่ชาย” หรือ “พี่สาว” หรืออายุน้อยกว่าเล็กน้อยว่า “น้องชาย” “น้องสาว” หรือ “หนู” เป็นต้น

แต่บางคำที่เรียกเครือญาติไม่มีเพิ่มคำขยายใดๆ ทำให้นักแปลต้องอาศัยดูจากบริบทของเนื้อหาอย่างละเอียดจึงจะสามารถระบุได้ว่าผู้นั้นเป็นบุคคลในเครือญาติฝ่ายใด หรือใช้เรียกผู้ที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกับพ่อแม่เรา เช่น คำว่า

“uncle”	หมายถึง	ลุง หรือ อา
“aunt”	หมายถึง	ป้า หรือ น้า

5. การเรียนขานบุคคล สำหรับชาวตะวันตกโดยทั่วไปจะมีชื่อเรียกสามชื่อ นั่นคือ ชื่อแรก เรียกว่า “first name” เป็นชื่อจริงๆ ของผู้นั้น ชื่อกลาง เรียกว่า “middle name” เป็นชื่อที่ตั้งขึ้นจากชื่อบิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย (จะใช้หรือไม่ขึ้นอยู่กับความประสงค์ของตระกูลนั้นๆ และไม่นิยมนำมาเรียกมากนัก) และชื่อท้าย เรียกว่า “last name” “family name” หรือ “surname” เป็นชื่อสกุล

ในการเรียกชื่อบุคคลจะแสดงถึงความสัมพันธ์ของคู่สนทนา ยกตัวอย่างเช่น

President Barack Hussein Obama (ประธานาธิบดีบารัก ฮูเซน โอบามา)
(ตำแหน่ง) (ชื่อต้น) (ชื่อกลาง) (ชื่อท้าย)

หากเรียกท่านว่า

Barack	มีความสนิทสนมคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี (ไม่ใส่คำนำหน้าชื่อ)
Mr. President	ให้เกียรติและเป็นทางการ (ใช้ในพิธีการ)

Mr. Obama หรือ Mr. President Obama ให้เกียรติและเป็นทางการ และคำนำหน้าชื่อต้องใช้คู่กับนามสกุลเท่านั้น

Obama, Barack Hussein หรือ Obama, B. H. ใช้ในภาษาเขียน

ในวัฒนธรรมไทยนิยมเรียกชื่อและตามด้วยนามสกุล จึงเรียกท่านว่า Mr. Barack Obama หรือ President Barack Obama

การแสดงความเคารพต่อบุคคลผู้อาวุโสที่ไม่ใช่ญาติโดยสายเลือดทั้งที่อาจรู้จักหรือไม่รู้จัก ในวัฒนธรรมไทยนิยมใช้สรรพนามเรียกขานผู้นั้นตามความเหมาะสมกับวัยวุฒิของเขา เช่น "ปู่" "ยาย" "แม่" เป็นต้น ลักษณะเช่นนี้ไม่ในวัฒนธรรมตะวันตก

นอกจากนี้ คำนำหน้าชื่อบางคำอาจมีความหมายไม่ตรงกับวัฒนธรรมไทย เช่นคำว่า "Doctor" ในสังคมไทยใช้เรียกผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอก แต่ในสังคมตะวันตกจะใช้เรียกผู้ที่เป็นแพทย์ หากต้องการระบุการศึกษาจะนิยมเขียนต่อท้ายชื่อด้วยคำว่า Ph.D. และชาวตะวันตกยังนิยมเรียกอาจารย์สอนในมหาวิทยาลัยว่า "Professor" ซึ่งในวัฒนธรรมไทยหมายถึงตำแหน่งทางวิชาการ คือ "ศาสตราจารย์"

6. สำนวนเฉพาะถิ่น ความรู้รอบตัวและภูมิหลังเรื่องที่จะแปลเป็นคุณสมบัติอีกประการหนึ่งของนักแปล หากขาดประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมเฉพาะถิ่นในเรื่องที่จะแปลแล้วย่อมสร้างปัญหาได้เช่นกัน การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมที่ขาดความเข้าใจอย่างถูกต้องอาจทำให้ถูกมองว่าไม่เหมาะสมและไม่ได้รับการยอมรับ นักแปลจึงเป็นผู้ที่ทำหน้าที่เชื่อมช่องว่างระหว่างวัฒนธรรมทั้งสองให้อยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนและเข้าใจ ตัวอย่างเช่น ประโยคว่า "How are you going today?" เป็นสำนวนที่นิยมใช้ในประเทศออสเตรเลีย คำว่า "dart" โดยทั่วไปหมายถึง "เกมปาเป้า" แต่ในภาษาอังกฤษแบบแคดานาหมายถึง "บุหรี่" ประโยคว่า "What is your good name?" และ คำว่า "Lakh" (เลขหลักแสน) เป็นสำนวนที่นิยมใช้ในประเทศอินเดีย หรือคำอื่นๆ ที่เป็นที่รู้จักกันดี เช่น คำว่า Tornado, Tsunami, Pizza, Steak, Apartment, Condominium, เป็นต้น ซึ่งนักแปลจะต้องรักษาคำดังกล่าวในการแปลเพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจถึงระบบการสื่อสารมวลชนที่มีการเชื่อมโยงกันทั่วโลก

สรุปได้ว่า การแปลให้สามารถสื่อความหมายได้ดีนั้น นักแปลจะต้องมีความเข้าใจวัฒนธรรมและภาษาจากทั้งภาษาต้นฉบับและภาษาเป้าหมาย เพื่อให้สามารถถ่ายทอดออกมาได้อย่างเป็นธรรมชาติและตรงตามวัตถุประสงค์

ข้อผิดพลาดที่พบได้บ่อยในการแปล

ความผิดพลาดในการแปลมีสาเหตุที่หลากหลาย ตามที่นักวิชาการได้กล่าวไว้ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การแปลผิดไวยากรณ์

ระบบไวยากรณ์ในภาษาอังกฤษมีรูปแบบและโครงสร้างที่แบ่งออกได้อย่างชัดเจน โดยแบ่งออกตามกาล (tense) เวลา (time) ในแต่ละประโยคจะมีใจความที่สมบูรณ์ระบุเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต กำลังเกิดขึ้น เป็นต้น ตลอดจนมีการแจกนาม (noun) กริยา (verbs) เพศ (genders) วาจก (voices) และอื่นๆ ไว้อย่างเป็นระบบ การขาดความรู้ด้านภาษาอย่างลุ่มลึก สามารถทำให้แปลผิดไวยากรณ์ เป็นเหตุให้สื่อใจความผิดพลาด เกิดความเสียหายกับเนื้อความ (อัจฉรา ไล่สัตรูไกล, 2554 : 24–28, เตือนจิตต์ จิตต์อารี, 2548 : 235–239 และ ประเทือง ทินรัตน์, 2543 : 74, 76) นักแปลต้องคำนึงถึงไวยากรณ์ทั้งจากภาษาต้นฉบับและจากภาษาเป้าหมาย คือ ต้องสามารถถอดออกมาให้ตรงกับไวยากรณ์ของต้นฉบับและสอดคล้องกับระบบไวยากรณ์ในภาษาเป้าหมายเช่นกัน

ตัวอย่างเช่น

a. Mr. President Obama was invited to give a speech at the United Nation on the World Peace Day.

อาจมีผู้แปลว่า “ท่านประธานาธิบดี บารัค โอบาม่า **ถูก**เชิญให้ไปกล่าวสุนทรพจน์ที่องค์กรสหประชาชาติเนื่องในวันสันติภาพโลก”

การแปลเช่นนี้เมื่อพิจารณาแล้วตรงตามหลักไวยากรณ์ในภาษาต้นฉบับ แต่หากพิจารณาประโยคนี้ในบริบทภาษาไทยแล้ว การใช้คำว่า “ถูก” ดูจะสื่อความไม่เหมาะสมนัก เนื่องจากคำนี้โดยส่วนใหญ่จะนิยมใช้เพื่อสื่อความไปในทางลบเสียมากกว่า (อัจฉรา ไล่สัตรูไกล, 2554 : 24)

ควรแปลว่า “ท่านประธานาธิบดี บารัค โอบาม่า **ได้รับ**เชิญให้ไปกล่าวสุนทรพจน์ที่องค์กรสหประชาชาติเนื่องในวันสันติภาพโลก”

b. She has been to England.

อาจมีผู้แปลว่า หล่อน**มาอยู่**ที่ประเทศอังกฤษ หรือ หล่อน**ได้ไป**ที่ประเทศอังกฤษ

เมื่อพิจารณาไวยากรณ์ของประโยคนี้จะเห็นว่าเป็น “present perfect” แสดงสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วอย่างสมบูรณ์ และผลของการกระทำอาจจะยังส่งผลถึงปัจจุบัน แต่ในประโยคนี้ been จะสื่อความในลักษณะสิ่งที่เคยกระทำมาก่อน ควรแปลว่า “ฉันเคยไปประเทศอังกฤษ”

d. It's cool!

อาจมีผู้แปลว่า "มันเป็นอะไรที่สุดยอด"

โครงสร้างไวยากรณ์ภาษาอังกฤษหากจะเขียนให้เป็นประโยค จำเป็นต้องมีประธานและกริยาเป็นอย่างน้อย แต่บางครั้ง คำว่า It ก็ไม่ได้ทำหน้าที่แทนสิ่งใดในประโยค ทำหน้าที่เพียงทำประโยคให้สมบูรณ์เท่านั้น ในการแปลเป็นภาษาไทยสามารถละคำที่ไร้ความหมายเช่นนี้ได้ หากเกิดความสับสนคำที่ใช้แทนนามและคำที่ไม่มีความหมายก็อาจทำให้แปลผิดและคำแปลฟังดูไม่ไพเราะในภาษาไทยนัก

ควรแปลว่า "ดีจังเลย" หรือ "สุดยอด"

ดังนั้นนักแปลต้องมีความระมัดระวังเป็นอย่างมากในการแปล ตรวจสอบประโยคที่ทำให้ไม่เข้าเสียก่อนลงมือแปล

2. ความแตกต่างของโครงสร้างทางภาษาอังกฤษกับภาษาไทย

นักแปลหลายท่านมักจะพบว่า บ่อยครั้งที่รู้และแปลคำศัพท์ได้แต่ไม่สามารถแปลเนื้อหาดังกล่าวได้อย่างชัดเจนหรือถูกต้อง หรือบางครั้งสามารถเข้าใจเนื้อหาของภาษาต้นฉบับได้เป็นอย่างดี แต่กลับไม่สามารถแปลออกมาเป็นภาษาเป้าหมายได้อย่างถูกต้อง ปัญหานี้เกิดจากความแตกต่างกันทางด้านโครงสร้างทางภาษาของทั้งสองภาษา (สุพรรณี ปิ่นมณี, 2546 : 29–39) ดังนั้น จึงต้องมีความรอบคอบและทำความเข้าใจกับโครงสร้างทางภาษาที่ไม่เหมือนกันซึ่งจำแนกได้ ดังนี้

2.1 โครงสร้างทางภาษา คือ ความแตกต่างกันของรูปแบบและไวยากรณ์ของภาษาอังกฤษกับภาษาไทย สามารถเปรียบเทียบได้ ดังนี้

2.1.1 คำนาม หรือ "Noun" ในภาษาอังกฤษมีการแยกอย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น

1) บุรุษ หรือ "person" ในภาษาอังกฤษแยกรูปของสรรพนามไว้อย่างเด่นชัด ได้แก่ บุรุษสรรพนามที่ 1 ได้แก่ "I" "we" บุรุษสรรพนามที่ 2 ได้แก่ "you" บุรุษสรรพนามที่ 3 ได้แก่ "he" "she" "it" "they" และ ชื่อคน แต่ในภาษาไทยไม่ได้แยกไว้อย่างเด่นชัดสรรพนามบางคำสามารถใช้ได้หลายบุรุษ

2) พจน์ หรือ "number" คำนามทุกคำในภาษาอังกฤษจะระบุพจน์ คือ เอกพจน์ (singular) หรือ พหูพจน์ (plural) ไว้อย่างชัดเจน สำหรับภาษาไทยจะไม่ระบุพจน์ของนามไว้แต่อาจมีคำว่า "ทั้งหลาย" "เหล่า" "บรรดา" ฯลฯ มาขยายคำนามนั้นๆ ให้สื่อความไปในทำนองพหูพจน์ ตัวอย่างเช่น

Singular		**Plural**
Cat	=	Cats
Child	=	Children
Man	=	Men

ดังนั้น จะมีปัญหาสำหรับการแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ เนื่องจากนักแปลจะต้องระบุพจน์ของนามที่มีกฎเกณฑ์ที่ซับซ้อนให้ถูกต้อง

3) การนับนาม ในภาษาอังกฤษคำนามจะมีลักษณะสองอย่าง คือ เป็นนามนับได้ เรียกว่า “countable noun” คือจะมีหน่วยบอกปริมาณหรือปริมาตร และนามที่นับไม่ได้ เรียกว่า “uncountable noun” แต่จะมีวิธีในการทำให้นับได้ สำหรับภาษาไทยแล้วคำนามทุกคำนับได้ และบอกจำนวนของทุกสิ่งได้ ตัวอย่างเช่น

Countable noun	**Uncountable noun**
Dog	Milk
Job	English
School	Eating
Bird	Sociology

4) เพศของนาม เรียกว่า “gender of noun” ในภาษาอังกฤษจะแยกเพศของนามออกเป็น 4 คือ

4.1) เพศชาย (masculine) เช่น boy, king, ram … etc.

4.2) เพศหญิง (feminine) เช่น girl, queen, ewe … etc.

4.3) เพศรวม (common gender) เช่น child, sheep… etc.

4.4) ไม่มีเพศ (nature) เช่น book, school, house, pen… etc.

ในภาษาไทยจะไม่มีรูปแสดงเพศดังนี้ การแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยจึงต้องให้ความสำคัญกับเรื่องเพศของภาษาเช่นกัน

2.1.2 คำกริยา หรือ “verb” ในภาษาอังกฤษจะแสดงเป็นเวลา (time) ได้แก่ อดีต อนาคต ปัจจุบัน และมีการแจกตัวไปออกเป็น 3 แบบ คือ “base form”, “past form” และ “past participle form” โดยจัดอยู่ในรูปของกาล (tens) ซึ่งหลักๆ มีทั้งหมด 12 กาล เพื่อแยกความแตกต่างกันระหว่างเหตุการณ์ต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน และมีความสำคัญอย่างยิ่งกับโครงสร้างทางภาษา แต่สำหรับภาษาไทยแล้วไม่ให้ความสำคัญอะไรมากกับเรื่องของกาล ไม่ต้องระบุให้ชัดเจน นอกจากนี้ภาษาอังกฤษยังมีเรื่องของวาจก (voice) โดยจะเปลี่ยนรูปเพื่อแสดงว่าเป็นกัตตุวาจก (active voice) หรือ กัมมวาจก (passive voice) สำหรับภาษาไทยไม่มีการเปลี่ยนรูปภายในประโยค (อัจฉรา ไล่สัตรูไกล, 2554 : 24)

2.1.3 คำประเภทอื่น คำอีกกลุ่มหนึ่งที่เป็นปัญหาในการแปล ได้แก่

1) คำบุพบท หรือ “preposition” ในภาษาอังกฤษจะมีตำแหน่งที่กำหนดไว้ที่เหมาะสมประโยคนั้นๆ ในภาษาไทยจะมีโครงสร้างที่แน่นอน

2) คำคุณศัพท์ หรือ “adjective” ในภาษาอังกฤษนั้นจะใช้ Verb to be เมื่อทำหน้าที่เป็นภาคแสดงของประโยค อยู่หน้าและเรียงกันหลายคำเพื่อขยายนามที่เป็นคำหลัก ในแต่ภาษาไทยจะไม่มี โดยจะให้คำกริยาทั้งหมดและคำขยายจะอยู่หลังคำหลักไม่เหมือนกับภาษาอังกฤษ

3. การแปลผิดสำนวน ในแต่ละภาษาจะมีสำนวนที่เป็นแบบเฉพาะของตนเอง การแปลตรงตัวตามรูปแบบโครงสร้างทางไวยากรณ์บ่อยครั้งที่ทำให้ความหมายไม่ตรงกับภาษาเป้าหมาย (ประเทือง ทินรัตน์, 2543 : 77) แม้จะสื่อความได้แต่ก็อาจทำให้ขาดความไพเราะและความคมคายในการใช้ภาษาสำนวนเฉพาะในภาษาอังกฤษและภาษาไทย แบ่งออกได้ ดังนี้

3.1 สำนวนเฉพาะ คือการแปลตามรูปศัพท์คำต่อคำ ซึ่งอาจทำให้ได้ความหมายไม่สอดคล้องกับสำนวนไทย ตัวอย่างเช่น

3.1.1) สำนวนภาษาอังกฤษ

a. She was **frozen to the bone**.

อาจมีผู้แปลว่า “หล่อนหนาวถึงกระดูก”

ควรแปลว่า “หล่อนหนาวจับใจ”

b. This news is **out of the common**.

อาจมีผู้แปลว่า “ข่าวนี้ปราศจากความปกติ”

ควรแปลว่า “ข่าวนี้ผิดปรกติ”

c. This fish is **gone bad**.

อาจมีผู้แปลว่า “ปลานี้ได้เน่าไปแล้ว”

ควรแปลว่า “ปลานี้เน่าเสียแล้ว”

d. His mind is **all abroad**.

อาจมีผู้แปลว่า “ใจเขาอยู่ต่างประเทศทั้งหมด”

ควรแปลว่า “จิตใจของเขาไม่อยู่กับตัว”

e. He came here **day after day**.

อาจมีผู้แปลว่า “เขามาที่นี้วันหลังจากวัน”

ควรแปลว่า “เขามาที่นี้วันแล้ววันเล่า”

3.1.2 สำนวนภาษาไทย

a. คุณจำเป็นต้องยื่นใบสมัครงานด้วยตนเอง

อาจมีผู้แปลว่า “You need to submit your application form by yourself. ”

ควรแปลว่า “You need to apply in person. ”

b. คุณช่วยผมหน่อยได้ไหมครับ

อาจมีผู้แปลว่า "Can you help me? "

ควรแปลว่า "Could you give me a hand? "

c. ค่าเช่าถึงกำหนดทุกวันที่ห้าของเดือน

อาจมีผู้แปลว่า "Rentals is pay on the fifth of the month. "

ควรแปลว่า "Rentals is due on the fifth of the month. "

d. คุณคิดอย่างไรกับข่าวนี้

อาจมีผู้แปลว่า "How do you think about this news? "

ควรแปลว่า "What do you think of this news? "

e. ขอโทษครับ ผมต้องขอตัวก่อน

อาจมีผู้แปลว่า "Excuse me. I need to leave you now. "

ควรแปลว่า "Excuse me. Could I be excused? "

3.2 สำนวนตามบทบาทหน้าที่ของคำ ในแต่ละภาษาคำแต่ละคำจะทำหน้าที่ได้หลากหลายและมีความหมายได้หลายนัย หากไม่สังเกตให้ดีจะทำให้เข้าใจความหมายผิดและทำให้แปลออกมาผิดได้เช่นกัน (เตือนจิตต์ จิตต์อารี, 2548 : 241) ยกตัวอย่างภาษาอังกฤษคำว่า "run" ที่ใช้ในบริบทต่างๆ กัน ทำให้เกิดเป็นสำนวนภาษาและมีความหมายเปลี่ยนไปจากเดิม ตัวอย่างเช่น

a. I've got to **run**.

อาจมีผู้แปลว่า "ฉันต้องการวิ่ง"

ควรแปลว่า "ฉันต้องรีบไปแล้ว"

d. She is going to **run** the SME with her family.

อาจมีผู้แปลว่า "หล่อนกำลังวิ่งธุรกิจขนาดเล็กกับครอบครัว"

ควรแปลว่า "หล่อนกำลังดำเนินธุรกิจขนาดเล็กกับครอบครัว"

e. Is your computer **running**?

อาจมีผู้แปลว่า "คอมพิวเตอร์ของคุณกำลังวิ่งอยู่ใช่ไหม"

ควรแปลว่า "คอมพิวเตอร์ของคุณใช้งานได้อยู่ใช่ไหม"

f. You should have your people **run** the numbers and then we'll talk.

อาจมีผู้แปลว่า "คุณควรให้พนักงานของคุณวิ่งตัวเลขก่อนแล้วค่อยมาคุยกัน"

ควรแปลว่า "คุณควรให้พนักงานของคุณคำนวณตัวเลขก่อนแล้วค่อยมาคุยกัน"

g. I have been **running** this company for five years.

อาจมีผู้แปลว่า "ฉันได้วิ่งบริษัทนี้ห้าปีแล้ว"

ควรแปลว่า “ฉันได้บริหารบริษัทนี้ห้าปีแล้ว”

h. He is a school **runner**.

อาจมีผู้แปลว่า “เขาเป็นนักวิ่งโรงเรียน”

ควรแปลว่า “เขาเป็นผู้บริหารโรงเรียน”

จากตัวอย่างที่ยกมาจะเห็นได้ว่า คำว่า “run” มีความหมายหลายอย่าง ได้แก่ “วิ่ง” “รีบไป” “ดำเนินการ” “การใช้งาน” หรือ “บริหาร” เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทและหน้าที่ในประโยค นักแปลจึงต้องเข้าใจสำนวนการใช้ให้ถูกต้องจึงจะสามารถแปลได้ตรงตามความหมายในภาษาไทย

4. การแปลตก เป็นข้อผิดพลาดที่พบได้บ่อย ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากการจับใจความต้นฉบับได้ไม่หมด หรือบางครั้งอาจเป็นความเจตนาของนักแปลที่ต้องการตัดข้อความในฉบับแปลออกอย่างไม่สมเหตุสมผล และอาจตัดทอนใจความสำคัญออกไป ทำให้เนื้อหาขาดความต่อเนื่อง การแปลแบบนี้มักเกิดขึ้นกับการแปลแบบอิสระ (เตือนจิตต์ จิตต์อารี, 2548 : 242 และ ประเทือง ทินรัตน์, 2543 : 78) เพราะฉะนั้นนักแปลจึงต้องศึกษาต้นฉบับให้ละเอียด พยายามคงใจความสำคัญเอาไว้ ตัวอย่างเช่น

An old man was attacked to death by the tigers while attempting to hunt them in the Khao Yai National Park.

หากแปลว่า “ชายชราผู้หนึ่งถูกเสือกัดตายขณะที่เข้าไปล่าสัตว์ในป่า”

การแปลเช่นนี้แม้ใจความสำคัญยังคงอยู่ นั่นคือถูกเสือกัดตาย แต่กินใจความเพียงกว้างๆ เท่านั้น ยังขาดรายละเอียดที่ทำให้ผู้รับสารต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติม เช่น ล่าสัตว์อะไรบ้าง และสถานที่ถูกเสือทำร้าย หากจะแปลให้เต็มก็จะแปลว่า

“ชายชราผู้หนึ่งถูกเสือทำร้ายจนถึงแก่ชีวิตขณะที่กำลังเข้าไปล่าพวกมันที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่”

5. การเพิ่มเติม การต่อเติมเนื้อหาที่ไม่มีในต้นฉบับลงไปในงานแปลของตนเอง สามารถกระทำได้ในบางกรณี เพื่อให้สำนวนภาษามีความไพเราะและสละสลวยมากขึ้น และยังเป็นสิ่งที่รับได้ แต่หากว่าการแต่งเสริมเพื่อใส่ความคิดของตนเองหรือการคาดเดาว่าน่าจะเป็นเช่นนั้น ก็อาจทำให้ผลงานดังกล่าวมีความคลาดเคลื่อนจากต้นฉบับไปมาก (ประเทือง ทินรัตน์, 2543 : 78) ซึ่งอาจกลายเป็นการแปลแบบอิสระแบบที่สามารถแต่งเติมเนื้อหาได้ตามความชอบใจของนักแปล แต่ยังคงรักษาไว้เพียงใจความสำคัญเท่านั้น สำหรับการแปลในลักษณะอื่นๆ ต้องคงเนื้อหาและวัตถุประสงค์ไว้เป็นหลัก (เตือนจิตต์ จิตต์อารี, 2548 : 242) ตัวอย่างเช่น

A Burmese servant has killed his owner and fled with a million Baht.

หากแปลว่า “คนใช้สุดโหดชาวพม่าได้ฆ่าเจ้านายพร้อมหอบเงินล้านหนีไปอย่างไร้ร่องรอย”

การแปลเช่นนี้ แม้ว่าคนใช้จะฆ่าเจ้านายของตนองและเอาเงินไปด้วยจริง แต่การแปลเสริมใจความว่า “สุดโหด” ให้ดูเหมือนกับว่าเป็นคนโหดเหี้ยมที่ทำเรื่องเช่นนี้ได้ลง ซึ่งผู้แปลอาจใส่ความรู้สึกหรือแสดงความเห็นต่อบุคคลผู้มีพฤติกรรมเช่นนี้ว่าต้องเป็นคนที่โหดร้าย ถือว่าเป็นการทำหน้าที่นักแปลที่ผิด การเพิ่มเติมควรพิจารณาความเหมาะสม ดังนั้นควรแปลว่า

“คนใช้ชาวพม่าได้ฆ่าเจ้านายตนเองและหลบหนีพร้อมเงินหนึ่งล้านบาทไปด้วย”

6. สำนวนภาษาไม่เหมาะ ความหลากหลายในระดับของภาษามีผลกับผู้อ่านในการเข้าถึงเนื้อหาที่ต้องการสื่อ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือความเหมาะสมกับเพศ วัย วุฒิภาวะ การศึกษา ภาษาเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ โดยพิจารณาจากเนื้อหาในภาพรวมว่าควรใช้ภาษาที่เหมาะสมในระดับใด เนื่องจากมีสำนวนและคำเป็นจำนวนมากในภาษาอังกฤษที่มีความหมายอยู่ในระดับเดียวกัน ไม่ว่าผู้พูดจะอยู่ในสถานะทางสังคมในระดับใดก็ตามก็จะใช้เหมือนกัน สำหรับภาษาไทยจะมีใช้ที่หลากหลายกว่า ผู้แปลจึงต้องแปลให้มีความสมเหตุสมผล เพื่อให้ผู้อ่านคล้อยตาม นอกจากนี้ต้องคำนึงถึงเรื่องกาลเทศะ ใช้ภาษาให้เหมาะกับเหตุการณ์ ให้สละสลวยและชัดเจน (เตือนจิตต์ จิตต์อารี, 2548 : 242 และ ประเทือง ทินรัตน์, 2543 : 79)

สรุปได้ว่า ข้อผิดพลาดในการแปลที่พบได้บ่อยมีสาเหตุมาจากความรู้ความเข้าใจในระบบไวยากรณ์ยังไม่ดีพอ ความแตกต่างกันของโครงสร้างทางภาษาทำให้ไม่สามารถถอดใจความได้อย่างเหมาะสม ภาษาต้นฉบับกับฉบับเป้าหมายยิ่งมีความแตกต่างกันมากก็จะยิ่งถอดความได้ยากขึ้นเท่านั้น นอกจากนี้ในแต่ละภาษาย่อมมีสำนวนที่ไพเราะเป็นแบบเฉพาะของตนเองเป็นการอยากที่จะนำสำนวนเหล่านั้นมาใช้ได้อย่างถูกต้องหากไม่ใช่เจ้าของภาษานั้นโดยตรง ยังมีสาเหตุมาจาการจับใจความได้ไม่ครบถ้วนจึงทำให้เกิดการแปลขาดหายในบางวรรคบางตอนและผู้แปลอาจมีการแสดงความเห็นหรือความรู้สึกของตนเองใส่ลงไปในฉบับแปลซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่สมควร มีการแปลจากภาษาอังกฤษมาเป็นภาษาไทยที่ใช้ภาษาไม่เหมาะสมในด้านต่างๆ เช่น ความเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เป็นต้น

แนวทางการปรับปรุงแก้ไขในการแปล

ข้อผิดพลาดในการแปลเกิดจากสาเหตุที่หลากหลาย นักแปลจึงต้องระมัดระวังเป็นพิเศษในเรื่องจุดประสงค์ตามเนื้อหาของต้นฉบับและพยายามถ่ายทอดออกมาให้ได้ภาษาเป้าหมายอย่างเป็นธรรมชาติมากที่สุด นักแปลจึงต้องมีเวลาในการตรวจทานและขัดเกล่าเนื้อหาเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ชิ้นงานที่มีความสละสลวยที่สุด แนวทางเบื้องต้นในการปรับปรุงแก้ไขงานแปลให้มีคุณภาพนั้น นักวิชาการด้านการแปลได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตในการปรับงานแปล

การปรับแก้หรือเปลี่ยนแปลงเนื้อความให้ต่างไปจากต้นฉบับไม่ได้กระทำตามความพึงพอใจของนักแปล มีขอบเขต ดังนี้

1.1 เกิดความจำเป็น ในกรณีที่ต้นฉบับมีเนื้อหาภาษาที่เป็นวิชาการในด้านสำนวนภาษา ศัพท์เฉพาะทาง เช่น ต้นฉบับมีเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมาย ทางการแพทย์ หรือวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งอาจใช้ภาษาเฉพาะและเหมาะกับนักวิชาการในวงการนั้นๆ แต่นักแปลเห็นว่าเนื้อหาสาระมีประโยชน์และประสงค์จะถ่ายทอดไปยังบุคคลทั่วไปเพื่อให้ได้รับรู้ข้อมูลดังกล่าว ย่อมสามารถถ่ายทอดเนื้อหาให้มีความเป็นวิชาการน้อยที่สุดได้ โดยการปรับโครงสร้างทางภาษา การเรียงประโยค ให้แตกต่างไปจากต้นฉบับตามความเหมาะสม เพื่อให้เกิดความสละสลวย เป็นธรรมชาติ และอ่านแล้วเข้าใจ (สัญฉวี สายบัว, 2554 : 87)

1.2 การรักษาใจความ การแปลเพื่อรักษารูปแบบและความคิดตามต้นฉบับไว้มากเกินไปทำให้ไม่สามารถสื่อความหมายได้อย่างเต็มที่ กระบวนการแปลเกิดความติดขัด จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบไปบ้าง แต่ต้องรักษาใจความไว้ให้มากที่สุดเช่นกัน ดังนั้นนักแปลอาจเลือกใช้ทำนองการเขียนและรูปแบบภาษาให้มีความเหมาะสม (สัญฉวี สายบัว, 2554 : 87)

2. การปรับปรุงสำนวนการแปล

ตามที่นักวิชาการ เช่น สัญฉวี สายบัว (2550 : 87–78); วิษณุ กอปรสิริพัฒน์ (2549 : 134–153); เตือนจิตต์ จิตต์อารี (2548 : 246–260) และ ประเทือง ทินรัตน์ (2543 : 80–84) กล่าวเป็นแนวเดียวกันถึงหลักในการปรับปรุงแก้ไขงานแปลที่มีความแตกต่างกันทางด้านรูปแบบและโครสร้างทางภาษานั้น มีอยู่ด้วยกัน 4 ระดับ คือ

2.1 การปรับปรุงแก้ไขในระดับคำ คือ มีความหมายรวมถึง คำศัพท์ สำนวน และโวหาร นักแปลอาจใช้กลวิธี ดังนี้

2.1.1 การเปลี่ยนความหมาย ทั้งนี้ใจความยังคงเดิมและสามารถทำให้ผู้รับสารเข้าใจได้ว่าคำดังกล่าวนักแปลได้เปลี่ยนจากสิ่งใดแทนสิ่งใด ตัวอย่างเช่น ข้อความจากเรื่อง “ผจญทะเล” แปลโดย รอย โรจนานนท์ (อ้างใน ประเทือง ทินรัตน์, 2543 : 80) จากเรื่อง “Two Years Before The Mast” ของ Richard Henry Dana ว่า

... But sea the man is near you – at your side – you hear his voice, and in an instant he is gone...

แต่เมื่ออยู่กลางทะเล คนผู้นั้นอยู่ใกล้เรา อยู่ข้างเรา เราได้ยินเสียงเขา และจู่ๆ เขาก็จากไป ....

นักแปลได้แปลคำว่า “you” จากความหมายว่า “คุณ” เป็น “เรา” แทน ความหมายในประโยคยังคงใจความสามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ว่าคำว่า “เรา” ใช้แทนสิ่งใด

2.1.2 การขยายความ สามารถเติมลงในเนื้อหากรณีเป็นคำสั้นๆ แต่หากคำขยายมีความยาวมากควรอยู่ในรูปเชิงอรรถ (footnote) มีวิธีดังนี้ต่อไปนี้

1) การเติมลักษณะนามเพิ่มข้างหน้า ตัวอย่างเช่น

Loy Kratong Festival	**งาน**ประเพณีลอยกระทง
Tom yum kung	**แกง**ต้มยำกุ้ง
Sloth	**ตัว**สล็อต
the NASA	**องค์กร**นาซ่า
Toyota	**รถ**โตโยต้า

2) การเติมข้อความสั้นๆ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น อาจอยู่ในรูปขยายความหรือเชิงอรรถก็ได้ เช่น

a. People eat the fried chicken with **exotic sauce**.

ผู้คนชอบรับประทานไก่ทอดด้วยซอสทำจากถั่วเหลืองและพริกรสเผ็ดจากเกาหลี

b. **Mexican tacos** are popular in Texas.

อาหารทาโก้ของชาวแม็กซิกันได้รับความนิยมในเท็กซัส

(Footnote) ทาโก้ (Tacos) ทำจากผักผสมเนื้อห่อในขนมปังแผ่นบางๆ ชนิดเหนึ่ง

3) การเติมคำอธิบาย ซึ่งสามารถใส่ไว้ในวงเล็บแทรกไว้ท้ายคำที่ต้องการอธิบาย ตัวอย่างเช่น

a. He likes to sing Pop song.

เขาชอบร้องเพลงป๊อบ **(เพลงแนวร่าเริง สดใส)**

b. She was dressed in a sari on her wedding day.

หล่อนใส่ชุดส่าหรี **(ชุดประจำชาติอินเดีย)** ในวันแต่งงาน

2.1.3 การเปลี่ยนโดยใช้วลีหรือประโยค เมื่อไม่มีคำศัพท์มาเทียบเคียงจึงนิยมใช้วลีหรือประโยคมาอธิบายแทน ตัวอย่างเช่น

a. One summer day the air had been so sultry that…

หน้าร้อนวันหนึ่ง อากาศร้อนชวนง่วง…

b. He lives from hand to mouth.

เขามีชีวิตอยู่อย่างแร้นแค้น

2.1.4 การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป ควรตัดออกไปเพียงเท่าที่จำเป็นเพียงเล็กน้อย ซึ่งจะทำให้ความหมายบางส่วนหายไปแต่สาระสำคัญยังคงอยู่ ตัวอย่างเช่น

a. Answering, John said that....

จอห์นตอบว่า...

b. The man was eagerly and remarkable fond of fishing.

ตาคนนั้นชอบตกปลาเหลือเกิน

2.2 การปรับปรุงในระดับโครงสร้างประโยค เพื่อให้การแปลมีความเหมาะสมกับบริบท และมีความเป็นธรรมชาติมากที่สุด นักแปลจำเป็นต้องปรับโครงสร้างของภาษาให้มีความสอดคล้องกับฉบับแปล ซึ่งมีวิธีการ ดังนี้

2.2.1 การเปลี่ยนประโยคเป็นวลี หรือ วลีเป็นประโยค ตัวอย่างเช่น

a. on the roof. (วลี)

There is a bird on the roof. (ประโยค)

มีนกอยู่บนหลังคา

b. sleeping on the floor. (วลี)

The child is sleeping on the floor. (ประโยค)

เด็กกำลังนอนอยู่บนพื้น

2.2.2 การเปลี่ยนกัมมวาจกเป็นกัตตุวาจก ตัวอย่างเช่น

a. The book was written by him.

เขาเขียนหนังสือ

b. That tree was planted by my grandfather.

ปู่ฉันปลูกต้นไม้ต้นนั้น

c. This house was painted in pink.

บ้านหลังนี้ทาด้วยสีชมพู

2.2.3 การเพิ่มหรือละคำในประโยค ตัวอย่างเช่น

a. She was promoted to the new manager.

หล่อนได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้จัดการคนใหม่

b. The lush tropical climate.

ภูมิอากาศเขตร้อนที่ชุ่มฉ่ำ

2.3 การปรับโครสร้างในระดับที่สูงกว่าประโยค การปรับเปลี่ยนในระดับนี้ เพื่อปรับให้เนื้อหาในระดับย่อหน้าหรือมากกว่า ทั้งนี้เนื่องจากว่าภาษาต้นฉบับอาจมีการเรียงเนื้อหา กลุ่มความคิด การลำดับเหตุการณ์ได้ไม่สอดคล้องกับภาษาที่จะแปล อาจทำให้เกิดปัญหาได้หากยึดตามทั้งหมด จำเป็นต้องปรับเรียงลำดับเหตุการณ์ให้มีความเหมาะสม แต่ต้องรักษาใจความเดิมไว้เช่นกัน

3. การเขียนทับศัพท์ ภาษาอังกฤษและภาษาไทยมีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิงในด้านตัวอักษร เสียง โครงสร้างทางไวยากรณ์ ความหมาย และอื่นๆ ดังนั้น การจะถอดความหมายมาสู่ภาษาไทยจึงมีข้อจำกัดอยู่มากมาย อีกหนึ่งปัญหาคือคำศัพท์ที่ไม่สามารถหาความหมายได้อย่างตรงๆ ในภาษาไทยได้ การใช้วิธีการอธิบายขยายความประกอบเห็นจะเป็นวิธีที่ดีที่สุด (รมณี กมลวัฒนา, 2558 : 179–180) แต่กลับทำให้ใจความและเนื้อหามีความฟุ่มเฟือยออกไปมาก เนื้อหาขาดความกระชับ เกิดความไม่เหมาะสมกับการงานแปลบางประเภท ดังนั้นวิธีการนี้จะช่วยแก้ไขปัญหาในการแปลได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น ดังนี้

3.1 หลักในการทับศัพท์ ตามที่นักวิชาการ เช่น รมณี กมลวัฒนา (2558 : 182–192); พิมพ์พันธุ์ เวสสะโกศล (2558 : 46–50) และ สัญฉวี สายบัว (2554 : 57–62) กล่าวเป็นแนวทางเดียวกันถึงการทับศัพท์ สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

3.1.1 แทนชื่อเฉพาะ คือ คำเป็นที่ชื่อบุคคล สัตว์ สิ่งของ สถานที่ แม่น้ำ หน่วยงาน หรือองค์กรต่างๆ ตัวอย่างเช่น

Mr. John	คุณจอห์น
Paris	กรุงปาริส
Everest mountain	เทือกเขาเอฟเวอร์เรส
The NATO	องค์กรนาโต้
Chimpanzee	ลิงชิมแปนซี
Coke	น้ำอัดลมโค๊ก
University of USA	มหาวิทยาลัยยูเอสเอ

3.1.2 คำที่ไม่มีในภาษาแปล คือ เป็นคำนามธรรมที่ไม่มีคำเทียบเคียงหรือมีแต่สื่อความได้ไม่เป็นที่นิยมในภาษาที่จะแปล ในกรณีนี้นักแปลสามารถใช้หลักการอธิบายบอกลักษณะหรือใช้การทับศัพท์ ตัวอย่างเช่น

Beer	เบียร์
Football	ฟุตบอล
Notebook	โน๊ตบุ๊ค
Google	กูเกิล
Flash drive	แฟลชไดร์ฟ

3.1.3 การออกเสียง เพื่อให้รู้ว่าคำดังกล่าวออกเสียงอย่างไร โดยใช้อักษรในภาษาแปลที่มีเสียงใกล้เคียงมาแทนเสียงดังกล่าว โดยเฉพาะคำที่ไม่ได้มีรากศัพท์มาจากภาษาอังกฤษ

เช่น ภาษาไอริช ภาษาสเปน ภาษาเยอรมัน คำพื้นเมือง และอื่นๆ มักจะออกเสียงไม่ตรงกับตัวอักษรที่เขียนในภาษาอังกฤษ ตัวอย่างเช่น

Greenwich	ออกเสียงว่า	กรี–นิช
Psychology	ออกเสียงว่า	ไซ–ค๊อล–ลอ–จี
Placebo	ออกเสียงว่า	พลา–เฌ–โบ / พลา–ซิ–โบ
Value	ออกเสียงว่า	แวล–ยู
Chaos	ออกเสียงว่า	คิ–ออส
Computer	ออกเสียงว่า	ค็อม–พิ้ว–เต้อร์
Chevrolet	ออกเสียงว่า	เชฟ–โร–เล

3.1.4 การยืมคำ การแปลจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่งยอมมีข้อจำกัดในเรื่องคำและภาษาที่ใช้ การแก้ไขปัญหาด้วยการอธิบายหรือขยายความอาจทำให้เนื้อความที่แปลไม่มีความกระชับหรือขาดความไพเราะของภาษา ดังนั้นควรแปลทับศัพท์แบบตรงตัวจะทำให้เข้าใจง่ายกว่า ตัวอย่างเช่น

a. I bought a new **battery** for my car.
ฉันได้ซื้อแบ็ตเตอรี่รถยนต์ใหม่

b. The kids are watching **cartoons**.
เด็กๆ กำลังดูการ์ตูน

c. She is blowing out the candles on her birthday **cake**.
เธอกำลังเป่าเทียนบนเค้กวันเกิดของเธอ

3.2 หลักการเทียบสัทอักษร คือ เป็นหลักเบื้องต้นในการถอดตามตัวอักษรที่ปรากฏในภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ตามที่นักวิชาการ เช่น พิมพ์พันธุ์ เวสสะโกศล (2558 : 47–50); สัญฉวี สายบัว (2554 : 57–62); เตือนจิตต์ จิตต์อารี (2548 : 212–230) และ ราชบัณฑิตสถาน (มมป. : 6–15) กล่าวเป็นแนวเดียวกันถึงหลักการเทียบสัทอักษะ สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 1 – 2 ดังนี้

เทียบสัทอักษรสากล–อังกฤษ–ไทย เบื้องต้น

สัทอักษรสากล	**อักษรเสียง**		**ตัวอย่าง**	
	ไทย	**อังกฤษ**	**อังกฤษ**	**คำอ่านไทย**
p	พ, ป	p	**p**en, s**p**in, ti**p**	เพน สปิน ทิป
b	บ	b	**b**ut, we**b**	บัต เว็บ

เทียบอักษรสากล–อังกฤษ–ไทย เบื้องต้น (ต่อ)

สัทอักษรสากล	อักษรเสียง		ตัวอย่าง	
	ไทย	อังกฤษ	อังกฤษ	คำอ่านไทย
t	ท ต	t	**t**wo, s**t**ing, be**t**	ทู สติง เบ็ต
d	ด	s, dd	**d**o, o**dd**	ดู ออด
tʃ	จ ช	ch, t	**ch**air, na**t**ure, tea**ch**	แชร์ เนเชอร์ ทีช
dʒ	จ	g, j, dge	**g**in, **j**oy, e**dge**	จิน จอย เอจ
k	ก ค	c, k, q, ck, ch	**c**at, **k**ill, s**k**in, **q**ueen, ro**ck**, ar**ch**	แคต คิล สกิน ควีน ร็อก อาร์ค
g	ก	g	**g**o, **g**et, be**g**	โก เก็ต เบ็ก
f	ฟ	f	**f**ool, enou**gh**, lea**f**	ฟูล อีนัฟ ลีฟ
v	ว ฟ	v, ve	**v**oice, ha**ve**	วอยซ์ แฮฟ
θ	ท ธ ต	th	**th**ing, tee**th**	ธิง ทีธ
ð	ด	th	**th**is, brea**the**, fa**th**er	
s	ซ ส	s, c, ss	**s**ee, **c**ity, pa**ss**	ซี ซิตี แพส
z	ซ ส	s, s	**z**oo, ro**s**e	ซู โรส
ʃ	ช	sh, ti	**sh**e, **s**ure, emo**ti**on, lea**sh**	ชี ชัวร์ อีโมชัน ลีช
ʒ	ช	s, ge	plea**s**ure, bei**ge**	เพลเชอร์ เบช
h	ห ฮ	h	**h**am	แฮม
m	ม	m	**m**an, ha**m**	แมน แฮม
n	น	n, kn	**n**o, ti**n**, **kn**ow	โน ทิน โน
ŋ	ง	ng, nk, nc	ri**ng**, dri**n**k	ริง ดริง

เทียบอักษรสากล–อังกฤษ–ไทย เบื้องต้น (ต่อ)

สัทอักษรสากล	อักษรเสียง		ตัวอย่าง	
	ไทย	อังกฤษ	อังกฤษ	คำอ่านไทย
l	ล	l, ll	**l**eft, be**ll**	เลฟต์ เบล
ɹ	ร	r	**r**un, ve**r**y	รัน เวรี
w	ว	w	**w**e	วี
j	ย	y	**y**es	เยส

เทียบสัทอักษรเสียงสัทสระตาม IPA

สัญลักษณ์ (IPA)	ตัวอย่าง	เทียบเสียงในภาษาไทย
i:	see /si:/	อี
i	any /'eni/	อิ
ɪ	sit /sɪt/	อิ (ก้ำกึ่งระหว่าง อิ และ อี)
e	ten /ten/	เอะ
æ	hat /hæt/	แอะ
ɑ:	arm /ɑ:m/	อา
ɒ	got /gɒt/	เอาะ
ɔ:	saw /sɔ:/	ออ
ʊ	put /pʊt/	อู
u:	too /tu:/	อู
u	usual /'ju:ʒuəl/	อุ
ʌ	cup /kʌp/	อะ

เทียบสัทอักษรเสียงสัทสระตาม IPA (ต่อ)

สัญลักษณ์ (IPA)	ตัวอย่าง	เทียบเสียงในภาษาไทย
ɜ:	fur /fɜ:/	เออ
ə	ago /ə'gəʊ/	เออะ
eɪ	pay /peɪ/	เอ
əʊ	home /həʊm/	เออ–อุ
aɪ	five /faɪv/	ไอ
aʊ	now /naʊ/	เอา, อาว
ɔɪ	join /dʒɔɪn/	ออย
ɪə	near /nɪə/	เอีย
eə	hair /heə/	แอ–เออะ
ʊə	pure /pjʊə/	อัว, อู–เออะ

ตามที่สมาคมสัทศาสตร์สากล (International Phonetic Association) หรื "IPA" กำหนดขึ้นนั้น หลักในการเทียบสัทอักษรและสัทสระที่แสดงตามตารางมีวิธีในการทับศัพท์ ดังนี้

3.2.1 การถอดตามตัวอักษร คือ ถอดจากตัวอักษรที่ปรากฏอย่างตรงตัวโดยยึดการออกเสียงภาษาอังกฤษหรืออเมริกัน โดยใช้ตารางเปรียบเทียบสระและพยัญชนะเป็นแนวเทียบ ตัวอย่างเช่น

Cheese	ชี้ส
Hero	ฮีโร่
Drink	ดริ๊งก์
Claim	เคลม
Format	ฟอร์แหม็ต

3.2.2 การถอดตามสัทอักษร คือ ดูจากสัญลักษณ์แทนเสียงทางภาษาศาสตร์ตามที่ API กำหนด โดยพจนานุกรมส่วนใหญ่จะแสดงสัทอักษรโรมันและสัญลักษณ์อื่นไว้ ในการออกเสียง และพจนานุกรมแต่ละเล่มอาจใช้สัญลักษณ์ที่ต่างกันออกไปบ้างแต่การออกเสียงจะไม่ต่างกันนัก

ดังนั้น นักแปลจึงต้องใช้จากพจนานุกรมที่ตนเองเข้าใจและถนัด ตัวอย่างเช่น คำว่า “fashion” จากพจนานุกรมฉบับต่างๆ พบ ดังนี้

สัทอักษร	พจนานุกรม
[ˈfæʃən]	Longman Dictionary
[ˈfæʃ.ən]	Cambridge Dictionary
[ˈfæʃn]	Oxford Dictionary
[ˈfa–shən]	Meriam–Webster Dictionary

3.3 การทับศัพท์บางประเภท มีศัพท์บางจำพวกที่มีหลักในการใช้ที่นักแปลควรทราบ ดังนี้

3.2.1 คำที่ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา ได้แก่ คำในพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน เช่น ชื่อประเทศ เมืองหลวง เขตปกครอง ชื่อแร่ธาตุ และอื่นๆ ให้ยึดถือตามนั้น ยกตัวอย่างเช่น

California	แคลฟอรเนีย
Calcium carbonate	แคลเซียมคารบอเนต
Arctic Circle	อาร์กติกเซอร์เคิล

3.3.2 คำศัพท์เฉพาะหรือศัพท์ทั่วไป ที่ไทยรับมาใช้จนเป็นที่ยอมรับทั่วไปแล้ว ให้ใช้ตามเดิม ตัวอย่างเช่น

Napoleon	นโปเลียน	(นาโปเลอง)
Louis	หลุยส์	(ลวิส)
Pope	โป๊ป	(โพ๊ป)
SAMSUNG	ซัมซุง	(แซมซัง)

3.3.3 คำที่มีการผันตามหลักไวยากรณ์ บางประเภท เช่น รูปพหูพจน์ของคำนาม โดยทั่วไปควรทับศัพท์ตามคำเดิมที่ยังไม่ได้ผัน ตัวอย่างเช่น

Viruses	ไวรัส
Bees	บี
Hands	แฮนด์
Runs	รัน

ยกเว้นคำที่เป็นชื่อเฉพาะควรทับศัพท์ตามที่ผันแล้ว ตัวอย่างเช่น

Olympic Games	โอลิมปิกเกมส์
Printed circuit	พรินติดเซอร์กิต

3.3.4 คำที่ออกเสียงไม่ตรงกับตัวอักษร มีคำศัพท์จำนวนมากที่บางตัวอักษรในคำไม่ออกเสียง และบางคำออกเสียงไม่ตรงตามสัทอักษร ดังนั้นการแปลทับศัพท์คำใดควรตรวจสอบคำดังกล่าวว่าออกเสียงอย่างไร เพื่อให้สามารถถอดเสียงได้ใกล้เคียงที่สุด ตัวอย่างเช่น

Genre	ออกเสียงว่า	ฌอน–เรอะ
Sword	ออกเสียงว่า	ซอร์ด หรือ โซด
Leonard	ออกเสียงว่า	เล็น–เนิร์ด
Colonel	ออกเสียงว่า	เคอร์–นึล
Harvard	ออกเสียงว่า	ฮาร์–เวิร์ด
Camel	ออกเสียงว่า	แค็ม–เมิล

3.3.5 คำศัพท์ทางศาสนา ได้แก่ ชื่อในพระคัมภีร์ ซึ่งเป็นการเลียนเสียงจนเป็นที่นิยมแล้ว (รมณี กมลวัฒนา, 2558 : 188) ตัวอย่างเช่น

Jesus Christ	พระเยซู คริสต์
John	ยอห์น
Jude	ยูดา
David	ลาวิด
Peter	เปโตร

3.6.6 การใช้ภาษาอื่นในภาษาอังกฤษ สิ่งที่ต้องระวังอีกประการหนึ่ง คือ แม้ต้นฉบับจะเป็นภาษาอังกฤษ แต่ก็มีการยืมคำจากภาษาอื่นมาใช้ในภาษาอังกฤษเช่นกัน นักแปลจึงต้องสังเกตให้ดี มิเช่นนั้นแล้วอาจทำให้ทับศัพท์ผิดเสียงได้ ตัวอย่างเช่น

Don Juan	ดอน ฮวน	(ภาษาสเปน)
Mojawe	ทะเลทรายโมฮาเว (ภาษาพื้นเมือง)	
Okaasan	โอกาซัง	(ภาษาญี่ปุ่น)
Beauce	โบส	(ภาษาฝรั่งเศส)
Keluak	กลูวะก์	(ภาษามาลายู)
Vater	ฟาเทอร์	(ภาษาเยอรมัน)
Shaulyai	ชาอูไลย์	(ภาษารัสเซีย)
Aggancio	อักกันโช	(ภาษาอีตาลี)
Zhèng	เจิ้ง	(ภาษาจีน)

บทสรุป

จากการวิเคราะห์ปัญหาในการแปลที่เกิดจากการถ่ายโอนความหมายจากภาษาต้นฉบับไปสู่ภาษาปลายทางผิดพลาดนั้น มีสาเหตุหลักมาจากความรู้ในเนื้อความตามต้นฉบับไม่ดีพอหรือเข้าใจผิด ความไม่ระมัดระวังในการแปล ความไม่เข้าใจระบบไวยากรณ์ การแปลไม่สมบูรณ์ การยึดติดกับภาษาต้นฉบับมากเกินไป และปัญหาจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม โครงสร้างทางภาษา ดังนั้นข้อผิดพลาดที่พบได้บ่อยในการแปล คือ การแปลผิดไวยากรณ์ ผิดสำนวนภาษา ไม่เข้าใจสำนวนเฉพาะ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของคำ แปลตกหรือเพิ่มเติมจนเสียความ ใช้ภาษาได้ไม่เหมาะสม สำหรับแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ควรถอดความให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้รับสาร สามารถปรับปรุงสำนวนการแปลได้ แต่ควรรักษาใจความไว้ให้มากที่สุด และหากพบว่าคำใดที่ไม่มีในภาษาที่แปลควรใช้วิธีการทับศัพท์โดยการเทียบสัทอักษรพยัญชนะและสระตามหลัก IPA และการออกเสียงตามที่ระบุไว้ในพจนานุกรมที่เป็นฉบับมาตรฐาน

แบบฝึกหัดท้ายบทที่ 3
การวิเคราะห์ปัญหาและข้อบกพร่องการแปล

คำชี้แจง : จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ได้ใจความพอสังเขป

1. ประเภทของข้อผิดพลาดในการแปลแบบ “systematic errors” กับ “non-systematic errors” ต่างกันอย่างไร

2. สาเหตุของความผิดพลาดในการแปลภาษาต้นฉบับและภาษาเป้าหมายที่มีความคล้ายคลึงกันและหรือต่างกันส่งผลดีและผลเสียอย่างไร

3.การแปลไม่สมบูรณ์มีความจำเป็นมากน้อยเพียงใดและส่งผลต่อเนื้อความที่แปลอย่างไร

4. การยึดติดกับภาษาต้นฉบับมากเกินไปส่งผลกับนักแปลอย่างไร

5. ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับและภาษาเป้าหมายส่งผลเสียอย่างไร

6. ปัญหาที่เกิดจากภาษาต้นฉบับใช้สำนวนเฉพาะถิ่นมีแนวทางในการแก้ไขอย่างไร

7. ความแตกต่างของโครงสร้างทางภาษาระหว่างภาษาอังกฤษกับภาษาไทยเป็นอย่างไร

8. ขอบเขตในการปรับงานแปลเป็นอย่างไร

9. การปรับปรุงสำนวนการแปลควรเป็นอย่างไร

10. หลักในการทับศัพท์ควรเป็นอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

กรกนก รุณย์คติ. (2556). **โครงสร้างและข้อผิดพลาดทั่วไปในบทคัดย่อภาษาอังกฤษ.** ปริญญานิพนธ์ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

เตือนจิตต์ จิตต์อารี. (2548). **แปลให้เป็นแล้วเก่ง.** กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง.

บัญชา สุวรรณานนท์. (2555). **โมดูลที่ 8 ความแตกต่างทางวัฒนธรรม.** คู่มือการศึกษาชุดวิชาหลักการแปล.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประเทือง ทินรัตน์. (2543). **การแปลเชิงปฏิบัติ (Practical Translation).** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปัญญา บริสุทธิ์. (2542). **ทฤษฎีและวิธีปฏิบัติในการแปล.** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

พิมพ์พันธุ์ เวสสะโกศล. (2558). **การแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ.** (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มณีรัตน์ สวัสดิวัฒน์ ณ อยุธยา. (2548). **การแปล : หลักการและการวิเคราะห์.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

รมณี กมลวัฒนา. (2558). **ศาสตร์แห่งการแปล : ข้อสังเกตในการทับศัพท์ภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทย.** วารสารรามคำแหง ปีที่ 22 ฉบับที่ 4. (กรกฎาคม–ธันวาคม 2558).

ราชบัณฑิตสถาน. (มมป.). **หลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ.** สำนักราชบัณฑิตสถาน. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตสถาน.

วิษณุ กอปรสิริพัฒน์. (2549). **การแปลตามหลักภาษาศาสตร์.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศศิ อินทโกสุม. (2556). **ปัญหาการแปลผิดความหมายของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชการแปลภาษาฝรั่งเศษ–ไทย มหาวิทยาลัยรามคำแหง,** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สัญฉวี สายบัว. (2554). **หลักการแปล.** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

_______. (2550). **หลักการแปล.** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

สุพรรณี ปิ่นมณี. (2546). **การแปลขั้นสูง Advance Translation.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

อนัญญา สิทธิอำนวย (2555). **โมดูลที่ 9 ความแตกต่างทางวัฒนธรรม.** คู่มือการศึกษาชุดวิชาหลักการแปล. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อัจฉรา ไล่สัตรูไกล. (2554). **จุดมุ่งหมาย หลักการและวิธีการแปล.** (พิมพ์ครั้งที่ 8). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Brown, H. D. (2000). **Principles of Language Learning and Teaching.** (4th ed.) New York: Longman.

Saville–Troike, M. (2006). **Introducing Second Language acquisition**. Cambridge University Press.

แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 4
การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในระดับคำ (1)

1. หัวข้อเนื้อหาประจำบท

1.1 การแปลประธาน

1.2 การแปลคำนำหน้านาม

1.3 การแปลคำนาม

1.4 การแปลสรรพนาม

1.5 การแปลกริยาวิเศษณ์

1.6 การแปลคำที่มีความหมายหลายนัย

1.7 การแปลคำที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายกัน

1.8 การแปลคำกำกวม

2. วัตถุประสงค์การเรียนรู้

2.1 นักศึกษาสามารถวิเคราะห์และแปลประธานได้

2.2 นักศึกษาสามารถวิเคราะห์และแปลคำนำหน้านามได้

2.3 นักศึกษาสามารถวิเคราะห์และแปลคำนามได้

2.4 นักศึกษาสามารถวิเคราะห์และแปลสรรพนามได้

2.5 นักศึกษาสามารถวิเคราะห์และแปลกริยาวิเศษณ์ได้

2.6 นักศึกษาสามารถวิเคราะห์และแปลคำที่มีความหมายหลายนัยได้

2.7 นักศึกษาสามารถวิเคราะห์และแปลคำที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายกันได้

2.8 นักศึกษาสามารถวิเคราะห์และแปลคำกำกวมได้

3. วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

3.1 นักศึกษาแบ่งกลุ่มโดยใช้หลักการเข้ากลุ่มด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย กลุ่มละ 2–3 คน

3.2 กำหนดประเด็นปัญหาตามหัวข้อเนื้อหาประจำบทโดยแบ่งออกเป็นหัวข้อย่อย

3.3 นักศึกษาแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาค้นคว้าเนื้อหาที่ได้รับจากฐานข้อมูลออนไลน์หรือห้องสมุดประจำมหาวิทยาลัย

3.4 นักศึกษาในกลุ่มร่วมกันตรวจสอบและสรุปจดบันทึกเนื้อหาลงในสมุดหรือใบงาน

3.5 นักศึกษาแต่ละกลุ่มออกมานำผลการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อเสนอหน้าชั้นเรียน

3.6 ผู้สอนบรรยายเสริม (สื่อประกอบ PowerPoint) ประเด็นที่ยังขาดไปหรือยังไม่ชัดเจน และสรุปเนื้อหาประจำบท และถามตอบเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3.7 มอบหมายแบบฝึกหัดท้ายบท (การบ้านรายบุคคล) เพื่อทบทวนความเข้าใจของผู้เรียน

4. สื่อการเรียนการสอน

4.1 เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

4.2 PowerPoint slide ประกอบคำบรรยายเนื้อหาตามบท

4.3 เครื่องคอมพิวเตอร์ หรือ Smart phone ที่ติดตั้งระบบอินเตอร์เน็ต

4.4 แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ ห้องสมุด อินเตอร์เน็ต

5. การวัดผลและการประเมินผล

5.1 การสังเกตแบบมีส่วนร่วมไม่สมบูรณ์ ได้แก่ การร่วมกันถามตอบ การนำเสนอเนื้อหาหน้าชั้นเรียน และการศึกษาค้นคว้า

5.2 การถามตอบในชั่วโมงเรียน

5.3 การทำแบบฝึกหัดท้ายบท

5.4 การสรุปเนื้อหาเป็นใบงาน

บทที่ 4
การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย
ในระดับคำ (1)

บทนำ

คำศัพท์ในภาษาอังกฤษมีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิงกับภาษาไทยไม่ว่าจะเป็นระบบพยัญชนะ สระ การออกเสียงหรือรากศัพท์ สิ่งเหล่านี้จึงเป็นปัญหากับนักแปลพอสมควร การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในระดับคำได้นั้น ไม่ใช่เพียงแค่รู้ความหมายของคำศัพท์ดังกล่าวแล้วสามารถแปลตามนั้นได้เลย มีคำศัพท์จำนวนไม่น้อย เช่น คำศัพท์ที่ทำหน้าที่เป็นประธาน คำนำหน้านาม คำนาม สรรพนาม เมื่อเปิดดูคำแปลในพจนานุกรมจะพบว่ามีความหมายในภาษาไทยอยู่หลายนัย หรือบางคำในภาษาไทยจะพบว่ามีความหมายตรงกับภาษาอังกฤษหลายคำ และบางคำยังคงเป็นคำที่กำกวมเมื่ออยู่ในประโยคหรือวลี จนบางครั้งทำให้เกิดความสับสนและเกิดความคาดเคลื่อนในการเลือกใช้ นักแปลจึงต้องศึกษาว่าคำภาษาอังกฤษแต่ละคำมีความต่างกันในการใช้อย่างไร มีความหมายในระดับใด ใช้ในบริบทหรือสถานการณ์เช่นไร ถึงจะถูกต้องตรงตามความหมายที่แท้จริง ดังนั้น นักแปลจึงต้องมีกลวิธีและแนวทางประกอบจึงจะทำให้การแปลสื่อความได้ตรงตามต้นฉบับและได้สำนวนภาษาที่ไพเราะในภาษาเป้าหมาย

การแปลประธาน

ประโยคในภาษาอังกฤษที่สมบูรณ์เบื้องต้นจะประกอบด้วยประธาน กริยาและหรืออาจมีกรรมอยู่ด้วย (สุพรรณี ปิ่นมณี, 2555 : 1) ประธานและกริยาจะมีความสอดคล้องกันเสมอ หลักภาษาทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทยโดยทั่วไปจะระบุประธานไว้อย่างชัดเจน แต่ยังมีประโยคอีกจำนวนมากที่ไม่นิยมระบุประธานไว้ นิยมละประธานไว้ในฐานที่เข้าใจโดยเฉพาะในภาษาไทย แต่ในภาษาอังกฤษจะมีความเข้มงวดเรื่องประธาน การละไว้ต้องอาศัยกฎเกณฑ์ตามหลักภาษา ประโยคเดียวกันในภาษาอังกฤษไม่ได้ละประธานแต่ในภาษาไทยอาจต้องละประธาน หรือในทางกลับกันในภาษาอังกฤษละประธานแต่ในภาษาไทยเมื่อแปลไม่สามารถละประธานได้ ในภาษาอังกฤษมีคำที่เป็นประธานอยู่กลุ่มหนึ่ง บางครั้งทำหน้าที่เพียงส่วนเติมเต็มประโยคเท่านั้นเรียกว่า “structural subject” ตัวอย่างเช่น คำว่า

“it” “there” และ “here” นิยมนำมาใช้เป็นประธานในประโยค และจำเป็นต้องละคำประธานเหล่านี้เมื่อแปลเป็นภาษาไทย (วิษณุ กอปรสิริพัฒน์, 2549 : 11–13)

1. “it” โดยทั่วไปในภาษาไทยนิยมแปลว่า “มัน” เมื่อทำหน้าที่เป็น “structural subject” จะไม่มีความหมายใดๆ ตัวอย่างเช่น

a. It’s cool!

ไม่ควรแปลว่า “มันคือสุดยอด หรือ มันคือยอดเยี่ยม”

ควรแปลว่า “สุดยอด หรือ ยอดเยี่ยม”

b. it’s said that.

ไม่ควรแปลว่า “มันได้กล่าวกันว่า”

ควรแปลว่า “กล่าวกันว่า”

c. It’s me.

ไม่ควรแปลว่า “มันคือฉันเอง”

ควรแปลว่า “ฉันเอง”

d. It takes time and patience to master the English language.

ไม่ควรแปลว่า “มันใช้เวลาและความอดทนในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ”

ควรแปลว่า “ต้องใช้เวลาและความอดทนในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ”

2. “there” นิยมแปลว่า “ที่นั่น” เมื่อทำหน้าที่เป็น “structural subject” จะไม่มีความหมายใดๆ ตัวอย่างเช่น

a. there's a hotel in the city.

ไม่ควรแปลว่า “ที่นั่นมีโรงแรมในเมือง”

ควรแปลว่า “มีโรงแรมในเมือง”

b. Hurry up! There goes the train!

ไม่ควรแปลว่า “เร็ว ที่นั่นรถไฟมานั่นแล้ว”

ควรแปลว่า “เร็ว รถไฟมานั่นแล้วไง”

c. There goes our love again.

ไม่ควรแปลว่า “ที่นั่นรักของเราพังลงอีกครั้ง”

ควรแปลว่า “รักของเราพังลงอีกครั้ง”

3. “here” นิยมแปลว่า “ที่นี่” เมื่อทำหน้าที่เป็น “structural subject” จะไม่มีความหมาย ตัวอย่างเช่น

a. Here comes the bus.

ไม่ควรแปลว่า "รถโดยสารมาที่นี่แล้ว"

ควรแปลว่า "นี่ไง รถโดยสารมาแล้ว"

c. Here's my book.

ไม่ควรแปลว่า "ที่นี่คือหนังสือของฉัน"

ควรแปลว่า "นี่หนังสือของฉัน"

นอกจากนี้ยังมีคำในภาษาอังกฤษที่นิยมละประธานไว้ โดยทั่วไปอยู่ในรูปของประโยคบังคับ (imperative) หรือ คำสั่ง คำขอร้อง และคำขออนุญาต (Orders and Requests) เวลาแปลเป็นภาษาไทยก็ละประธานไว้เช่นกัน ตัวอย่างเช่น

a. Don't smoking. "ห้ามสูบบุหรี่"

b. Come here! "มานี่ซิ"

c. Be careful. "ระวังนะ"

d. Open the window, please! "กรุณาเปิดหน้าต่างหน่อย"

4. ประธานในประโยคไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นคำนามหรือสรรพนามเท่านั้น ลักษณะของโครงสร้างทางภาษาคำที่สามารถเป็นประธานในประโยค ได้แก่ คำนาม (Noun) ชนิดต่างๆ คำสรรพนาม (Pronoun) นามวลี (Noun phrase) อนุประโยค (Clauses) หรือ คำกริยาเติม –ing (Gerund) และ คำกริยาตามด้วย to (Infinitive with to) (สุพรรณี ปิ่นมณี, 2555 : 2–4) ตัวอย่างเช่น

a. **Mastering the English language** takes time and patience.

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษต้องใช้เวลาและความอดทน

b. **To learn English** is important.

การเรียนภาษาอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญ

c. **Hanging out with friends** can get rid of my stress.

การออกไปเที่ยวกับเพื่อนๆ ช่วยขจัดความเครียดได้

สรุปได้ว่า การแปลคำที่เป็นประธานในประโยคภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยสามารถละคำแปลได้เมื่อทำหน้าที่เป็น "structural subject" และเป็นประโยคคำสั่ง ขอร้องและขออนุญาต

การแปลคำนำหน้านาม

คำนำหน้านาม เรียกว่า “Article” ในภาษาอังกฤษเป็นคำที่ทำหน้าที่นำหน้านามมีอยู่ด้วยกัน 3 คำหลักๆ ได้แก่ “a” “an” และ “the” (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 46) ในภาษาไทยไม่มีระบบโครงสร้างทางภาษาเช่นนี้ บ่อยครั้งที่สร้างปัญหาให้กับนักแปล โดยทั่วไปไม่นิยมแปล และสามารถละคำแปลไว้ได้เลย แต่มีประเด็นที่จำเป็นต้องแปล โดยมีหลัก ดังนี้

1. คำนำหน้านาม “a” และ “an” ไม่นิยมแปลเมื่อไม่ต้องการเจาะจง ไม่เน้นสิ่งใดหรือประโยคดังกล่าวแสดงความหมายโดยทั่วๆ ไป ตัวอย่างเช่น

a. She is **a** Chinese tourist.
หล่อนเป็นนักท่องเที่ยวชาวจีน

b. There is **a** chair in the room.
มีเก้าอี้อยู่ในห้อง

c. I haven’t sent **an** e–mail to you yet.
ฉันยังไม่ได้ส่งอีเมลถึงคุณ

d. He applied to become **an** American citizen.
เขาสมัครเข้าเป็นพลเมืองอเมริกัน

2. ต้องการเน้นจำนวน “a” และ “an” ที่มีความหมายว่า “หนึ่ง” (เลิศ เกษรคำ, 2551 : 150) ตัวอย่างเช่น

a. **A** cat is an animal.
แมวเป็นสัตว์ชนิด**หนึ่ง**

b. You owe me **a** hundred baht.
คุณติดหนี้ผม**หนึ่ง**ร้อยบาท

c. He bought **a** new car yesterday.
เขาซื้อรถใหม่คัน**หนึ่ง**เมื่อวานนี้

d. She has **a** million dollar.
หล่อนมีเงิน**หนึ่ง**ล้านดอลล่า

3. หากใช้บอกอัตราต่อหนึ่งหน่วย แปลว่า “ละ” (per) (เลิศ เกษรคำ, 2551 : 151) ตัวอย่างเช่น

a. He calls his girlfriend twice **a** day.
เขาโทรหาคนรักวัน**ละ**สองครั้ง

b. They can run 10 kilometers **an** hour.

พวกเขาสามารถวิ่งได้ชั่วโมง**ละ** 10 กิโลเมตร

4. “the” เมื่อใช้นำหน้านามที่กล่าวถึงมาแล้ว นิยมแปลว่า “นั้น” ตัวอย่างเช่น

a. I saw a man and a woman at the market this morning. **The** man was tall, but **the** woman was short.

ฉันพบผู้ชายกับผู้หญิงคู่หนึ่งที่ตลาดเมื่อเช้านี้ ผู้ชาย**นั้น**ตัวสูงส่วนผู้หญิง**นั้น**ตัวเตี้ย

สรุปได้ว่า คำนำหน้าสรรพนาม (article) “a” และ “an” ไม่แปลเมื่ออยู่ในประโยคที่ไม่เน้นหรือไม่เจาะจง แต่ถ้าเน้นจำนวนแปลว่า “หนึ่ง” บอกอัตราหน่วยแปลว่า “ละ” ส่วน “the” เมื่อนำหน้านามที่กล่าวมาแล้วนิยมแปลว่า “นั้น”

การแปลคำนาม

โครงสร้างทางไวยากรณ์ด้านการวางคำศัพท์ตามประโยคในภาษาอังกฤษมีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง และยังพบว่าความหมายตามพจนาบางคำมีคำแปลเป็นภาษาไทยให้เลือกมากมาย จึงเกิดปัญหากับนักแปลที่ยังไม่เชี่ยวชาญ สำหรับหลักในการแปลคำนาม (noun) เบื้องต้น ดังนี้

1. พจน์ของคำนาม เรียกว่า “the number of nouns” คำนามในภาษาอังกฤษจะมีการระบุพจน์ คือบอกจำนวนว่าคำนามดังกล่าวเป็นเอกพจน์ (singular) หรือ พหูพจน์ (plural) โดยการเปลี่ยนรูป เช่น คำว่า Child หมายถึง เด็กชาย (คนเดียว) และคำว่า children หมายถึง เด็กๆ (หลายคน) (เลิศ เกษรคำ, 2551 : 51) ซึ่งคำนามแต่ละคำจะมีกฎเกณฑ์ตามระบบไวยากรณ์ในการจัดกลุ่มและแบ่งประเภทของการผันจากรูปเอกพจน์ไปเป็นพหูพจน์ที่แตกต่างกันไป ปรากฏการณ์เช่นนี้ไม่มีในระบบโครงสร้างทางไวยากรณ์ในภาษาไทย เพื่อให้ได้ความหมายที่สอดคล้องกับต้นฉบับการแปลคำนามที่เป็นพหูพจน์นิยมเพิ่มคำว่า “บรรดา” “เหล่า” “กลุ่ม” “ทั้งหลาย” “หลาย” “พวก” “ทั้งหลายเหล่านั้น” หรือ ระบุเป็นจำนวน หรือ ใช้เครื่องหมายไม้ยามก (ๆ) (วรนาถ วิมลเฉลา, 2539 :92 และ สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 30) ตัวอย่างเช่น

a. There are **students** in the library.

มีนักศึกษา**หลาย**คนอยู่ในห้องสมุด

b. **Dogs** are not my favorite pet.

พวกสุนัขไม่ใช่สัตว์ที่ฉันชอบเลี้ยง

c. **The birds** are singing outside our window.

เหล่านกกำลังส่งเสียงร้องอยู่นอกหน้าต่าง

d. He has **two million** car.

เขามีรถราคา**สองล้าน**

e. **Terrorists** have burned three schools at Narathiwat.

กลุ่มผู้ก่อการร้ายได้เผาโรงเรียนสามแห่งที่ จังหวัดนาราธิวาส

f. **Kids** love ice cream.

เด็กๆ ชอบไอศกรีม

การเลือกใช้คำที่บ่งชี้ถึงความหมายในเชิงพหุพจน์ในภาษาไทยนั้นไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว สามารถแปลได้หลายแบบ นักแปลต้องอาศัยจากความนิยมและวัฒนธรรมในภาษาไทยเป็นสำคัญ

2. คำนามเฉพาะ นามบางจำพวกแม้จะมีรูปเป็นพหูพจน์แต่ในโครงสร้างทางไวยากรณ์จะใช้อย่างเอกพจน์เท่านั้น ดังนั้นจึงต้องแปลอย่างเอกพจน์เช่นกัน เช่น

economics	(วิชาเศรษฐศาสตร์)	civics	(วิชาหน้าที่พลเมือง)
works	(โรงงาน/ผลงาน)	ethics	(วิชาศีลธรรม)
mumps	(โรคคางทูม)	news	(ข่าว)
mathematics	(คณิตศาสตร์)	teens	(วัยรุ่น (13 – 19 ปี))
ashes	(ขี้เถ้า)	mechanics	(กลศาสตร์)
twenties	(วัยหนุ่มสาว (20–29 ปี))	measles	(โรคหัด)
politics	(การเมือง)	thirties	(วัยกลางคน (30 – 39 ปี))
tactics	(กลยุทธ์)	sciences	(วิทยาศาสตร์)
headquarters	(สำนักงานใหญ่)	means	(วิธี)
statistics	(วิชาสถิติ)	whereabouts	(ที่อยู่)

ตัวอย่างเช่น

a. **Sciences** is not my favorite subject.

วิทยาศาสตร์ไม่ใช่วิชาที่ฉันชอบ

b. **Measles** is still a fairly serious childhood disease in some countries.

โรคหัดยังเป็นโรคในวัยเด็กที่ค่อนข้างรุนแรงในบางประเทศ

c. They were both in their late **teens**.

ทั้งคู่เคยอยู่ในช่วง**วัยรุ่น**ตอนปลาย

d. He teaches classes on **ethics** and ancient philosophy.

เขาสอนเกี่ยวกับวิชา**จริยธรรม**และปรัชญาโบราณ

3. คำนามมีหลายนัย นามบางจำพวกเมื่อที่มีรูปเป็นพหูพจน์จะมีความหมายเป็นนัยอื่น ตัวอย่างเช่น

a. We received **advice** of the company's closure. (เอกพจน์)

เราได้รับ**คำแนะนำ**ให้ปิดกิจการของบริษัท

Bank **advices** were issued on 16 November. (พหูพจน์)

รายงานธนาคารออกเมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน

b. We prepared for the trip in a very organized **manner.** (เอกพจน์)

พวกเราได้เตรียมการเดินทางด้วย**วิธีการ**เป็นอย่างดี

They have strange **manners**. (พหูพจน์)

พวกเขามี**พฤติกรรม**แปลก ๆ

4. คำนามที่ต้องมีลักษณะนาม บางคำเมื่อแปลเป็นภาษาไทยจำเป็นต้องเติมลักษณะนามเพิ่มข้างหน้าเพื่อให้สื่อความได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น

a. **The United Nations** was established on 1945.

องค์กรสหประชาชาติก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2488

b. Anaconda is the largest reptile in the world.

งูอนาคอนด้าเป็นสัตว์เลื้อยคลานที่ใหญ่ที่สุดในโลก

c. **Prasit** is the manager of this company.

คุณประสิทธิ์เป็นผู้จัดการของบริษัทนี้

d. The experience can be gained by **reading**.

ประสบการณ์สามารถเกิดได้จากการ**อ่านหนังสือ**

5. คำนามยืม ภาษาอังกฤษบางคำหรือคำที่ยืมมาจากภาษาอื่น ที่ไม่สามารถแปลเป็นภาษาไทยแบบตรงๆ นักแปลจำเป็นต้องใช้วิธีการเติมข้อความสั้นๆ หรือเติมคำอธิบาย เพื่อขยายความของคำดังกล่าวให้เข้าใจง่ายขึ้น ตัวอย่างเช่น

a. British people love to eat **Cumberland Sausage**.

คนอังกฤษนิยมรับประทาน**ไส้กรอกเนื้อหมูผสมที่ผสมเครื่องเทศและสมุนไพร**

b. **Diwali** festival is held to welcome the Hindu New Year.

เทศกาล **ดีวาลี (เทศกาลแห่งแสงไฟและความรื่นเริง)** จัดขึ้นเพื่อต้อนรับปีใหม่ของชาวฮินดู

c. He dressed up as a **Frankenstein** on **Halloween.**

เขาแต่งกายเป็น**ผีดิบแฟรงเก็นสไตน์**ในวัน**ฮาโลวีน (วันปล่อยผี)**

d. It is said that Transylvania is the birthplace of **Dracula**.

เล่ากันว่าเมืองทราซิลเวเนียเป็นบ้านเกิดของ**ผีดูดเลือดแดร๊กคิวล่า**

e. I'm from **a small family with no aunts**.

ฉันมาจาก**ครอบครัวเล็กๆ ที่ไม่มีป้าสักคน**

6. ศัพท์ที่ผันตัวเป็นนาม การแปลคำศัพท์ที่ผันรูปเป็นนาม เพื่อทำหน้าที่เสมือนคำนาม เมื่ออยู่ในตำแหน่งต่างๆ ภายในประโยคนิยมแปลว่า “ความ” หรือ “การ” ได้แก่

6.1 คำกริยาเติม –ing (Gerund)

a. **Reading** helps you learn worldwide. (เป็นประธาน)

การอ่านหนังสือช่วยให้เรียนรู้โลกกว้าง

b. Her favorite hobby is **reading**. (เป็นส่วนสมบูรณ์)

งานอดิเรกที่เธอโปรดคือ**การอ่านหนังสือ**

c. We should exercise by **swimming**. (เป็นกรรม)

พวกเราควรออกกำลังกายด้วย**การว่ายน้ำ**

6.2 คำกริยาตามด้วย to (Infinitive with to)

a. **To learn** is important for human being. (เป็นประธาน)

การเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญสำหรับมนุษย์

b. The most important thing in life is **to learn**. (เป็นส่วนสมบูรณ์)

สิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิตคือ**การเรียนรู้**

c. She enjoys **to take** selfie with her boyfriend. (เป็นกรรม)

เธอชอบ**การถ่ายรูป (เซลฟี)** ตัวเองกับคนรัก

6.3 คำนามในกลุ่มอาการนาม (abstract noun) คือบอกอาการหรือสภาวะ เมื่อแปลเป็นภาษาไทยมักขึ้นต้นด้วยคำว่า “ความ” หรือ “การ” (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 46–47) ตัวอย่างเช่น

intelligence	(ความฉลาด)	difference	(ความแตกต่าง)
goodness	(ความดี)	love	(ความรัก)

education	(การศึกษา)	importance	(ความสำคัญ)
participation	(การมีส่วนร่วม)	makeup	(การแต่งหน้า)
wisdom	(ความฉลาด)	height	(ความสูง)
vacancy	(ความว่าง)	ability	(ความสามารถ)
though	(ความคิด)	speech	(การพูด)
improvement	(การปรับปรุง)	knowledge	(ความรู้)
discovery	(การค้นพบ)	failure	(ความล้มเหลว)
pressure	(ความกดดัน)	childhood	(ความเป็นเด็ก)
relationship	(ความสัมพันธ์)	เป็นต้น ...	

ตัวอย่างเช่น

a. **knowledge** is power.

ความรู้คือพลัง

b. Thai government provides **education** for poor people.

รัฐบาลไทยจัด**การศึกษา**ให้กับคนจน

c. Does anyone think the leadership **ability** can be quantified?

ทุกคนคิดว่า**ความสามารถ**ในการเป็นผู้นำสามารถวัดได้หรือไม่

d. **Success** doesn't come overnight.

ความสำเร็จไม่ได้เกิดขึ้นเพียงค่ำคืน

e. Great **love** is the mother's love.

ความรักที่ยิ่งใหญ่คือรักจากมารดา

7. คำนามบางคำเกี่ยวกับครอบครัวและเครือญาติมีความหมายเป็นกลางๆ อาจเกิดปัญหาในการแปลเป็นภาษาไทย หากพบว่าเมื่ออยู่เป็นคำโดดๆ ไม่สามารถระบุได้ถึงสถานะทางครอบครัวได้อย่างถูกต้องได้ ซึ่งอาจหมายถึงญาติฝ่ายบิดาหรือมารดา นักแปลจะต้องสังเกตจากบริบทและเนื้อหาโดยรวม และต้องแปลโดยระบุสถานทางเครือญาติให้ชัดเจน ได้แก่

uncle เป็นคำเรียกพี่ชายหรือน้องชายของบิดาและมารดา ตัวอย่างเช่น

a. This is my **uncle**.

นี่คือคุณ**ลุง**ผมครับ

b. Weerapong is my **uncle**.

คุณวีระพงษ์เป็นคุณ**ลุง**ผมครับ

c.	He is my **uncle**.

เขาเป็นคุณ**ลุง**ผมครับ

d.	How old is your **uncle**?

ลุงของคุณอายุเท่าไหร่

จากตัวอย่างประโยคข้างต้น พบว่า การแปลในระดับคำนั้น คำว่า "uncle" อาจหมายถึง "คุณลุง" "อาผู้ชาย" "น้าผู้ชาย" "อาเขย" หรือ "น้าเขย" ยังไม่สามารถระบุได้อย่างถูกต้องว่าควรใช้คำเรียกญาติข้างฝ่ายบิดาหรือมารดา เนื่องจากทั้งประโยคก็ยังไม่มีรายละเอียดอื่นๆ ให้ระบุได้เช่นกัน สถานการณ์เช่นนี้นักแปลจึงต้องเน้นไปที่ความหมายที่ใกล้เคียงที่สุดโดยใช้คำกลางๆ เช่น "ลุง" ซึ่งเป็นคำเรียกพี่ชายของพ่อหรือแม่

"aunt" เป็นคำเรียกพี่สาวหรือน้องสาวของบิดาหรือมารดา ตัวอย่างเช่น

a.	She was brought up by her **aunt**.

เธอได้รับการเลี้ยงดูโดย**คุณป้า**ของเธอ

b.	My **aunt** works hard for the family.

คุณป้าฉันทำงานหนักเพื่อครอบครัว

c.	Ray recalled going to the Songkran festival at his **aunt**'s house.

คุณเรย์นึกถึงการไปเที่ยวเทศกาลสงกรานต์ที่บ้านของ**คุณป้า**

d.	I spent my summer at the beach with an **aunt**.

ฉันใช้เวลาพักร้อนที่ชายหาดกับ**คุณป้า**

สำหรับในประโยคที่ยกมาไม่อาจแปลได้ตรงๆ ว่าสถานะของญาติคนนี้เป็น "ป้า" "อา" หรือ "น้า" และเป็นญาติฝ่ายข้างบิดาหรือมารด นักแปลอาจใช้คำกลางๆ คือ "ป้า" ซึ่งสามารถสื่อความได้และพอเป็นที่ยอมรับกันได้

"sister" เป็นคำเรียกพี่สาวหรือน้องสาวของตนเอง ตัวอย่างเช่น

a.	My **sister** is studying in university.

น้องสาวฉันกำลังศึกษาอยู่ในระดับมหาวิทยาลัย

b.	He has two **sisters**.

เขามี**น้องสาว**สองคน

c.	Do you have any **sister**?

คุณมี**น้องสาว**หรือเปล่า

จากประโยคที่ยกมายังไม่มีความหมายชัดเจนว่าควรแปลว่า “น้องสาว” หรือเปล่า หากจะระบุให้ชัดเจนควรเพิ่มคำคุณศัพท์ที่แสดงถึงวัย ได้แก่ “older” “elder” หรือ “younger” ตัวอย่างเช่น

older sister หรือ elder sister	(พี่สาว)
younger sister	(น้องสาว)
older brother หรือ elder brother	(พี่ชาย)
younger brother	(น้องชาย)

สรุปได้ว่า การแปลคำนามที่เป็นพหูพจน์จะขึ้นต้นหรือลงท้ายด้วยคำว่า “บรรดา” “เหล่า” “กลุ่ม” “ทั้งหลาย” “หลาย” “พวก” “ทั้งหลายเหล่านั้น” หรือ ระบุเป็นจำนวน หรือ ใช้เครื่องหมายไม้ยามก (ๆ) และคำนามที่มีรูปเป็นพหูพจน์ที่เป็น ชื่อวิชา ชื่อโรค และศัพท์เฉพาะทาง แปลอย่างเอกพจน์ และคำนามบางประเภทต้องเพิ่มลักษณะนามข้างหน้า คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่ไม่เป็นคำสามัญต้องเติมคำอธิบายหรือขยายความเพื่อความเข้าใจ คำที่ผันรูปมาเป็นคำนาม และกลุ่มอาการนาม จะขึ้นต้นคำแปลว่า “การ” หรือ “ความ” คำศัพท์เกี่ยวกับครอบครัวให้ดูบริบทและเนื้อหาโดยรวมเพื่อให้สามารถระบุสถานะทางเครือญาติได้อย่างถูกต้อง

การแปลสรรพนาม

สรรพนาม (pronoun) ในภาษาอังกฤษมีความซับซ้อนในโครงสร้างมากกว่าภาษาไทย ในขณะเดียวกันภาษาไทยมีความซับซ้อนในเชิงรูปคำมากกว่าภาษาอังกฤษเช่นกัน การแปลสรรพนามจึงต้องระมัดระวังและต้องศึกษาบริบทของภาษาต้นฉบับให้เข้าใจ พร้อมกันนั้นการถ่ายทอดความหมายสู่ภาษาไทยต้องคำนึงถึงวัฒนธรรม บริบท สถานะทางสังคม และสภาวะทางอารมณ์ของผู้พูด ซึ่งในภาษาอังกฤษไม่มีลักษณะเช่นนี้ (วิษณุ กอปรสิริพัฒน์, 2549 : 25) หลักในการแปลสรรพนาม ดังนี้

1. การแปลบุรุษสรรพนาม (Personal Pronoun) ในภาษาอังกฤษได้แบ่งบุรุษสรรพนามออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) บุรุษสรรพนามที่ 1 ประกอบด้วย I และ we 2) บุรุษสรรพนามที่ 2 ประด้วย you และ 3) บุรุษสรรพนามที่ 3 ประกอบด้วย he, she, it, และ they ในการแปลให้พิจารณาถึงบริบทต่างๆ อย่างละเอียดเพื่อให้สามารถได้ใจความได้อย่างถูกต้อง

1.1 การแปลบุรุษสรรพนาม “I” ในภาษาไทยอาจแปลได้หลากหลาย เช่น

a. He shouted at me with anger that, "**I** do not know".
เขาตะโกนใส่ฉันด้วยความโกรธว่า “**กู**ไม่รู้โว้ย”

b. **I** would like to thank you very much for being a celebrity, at my wedding.

กระผมขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่มาเป็นเกียรติในงานแต่งของผม

c. Today, **I** am honored to be here as the president of the global warming conference.

วันนี้**ข้าพเจ้า**รู้สึกเป็นเกียรติที่ได้มาเป็นประธานของการประชุมภาวะโลกร้อน

d. Daughter: Dad, can **I** hang out with my friends?

ลูกสาว : พ่อ, **หนู**ขอไปเที่ยวกับเพื่อนๆ ได้ไหม

e. Son: Dad, can I hang out with my friends?

ลูกชาย : พ่อ, **ผม**ขอไปเที่ยวกับเพื่อนๆ ได้ไหม

f. **I** spent my summer at Pattaya.

ฉันใช้เวลาพักร้อนที่พัทยา

g. **I** have been learning English since 2014.

ผมเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ปี 2014

h. Jesus, **I** trust in you.

พระเยซูเจ้า **ลูก**วางใจในพระองค์

หากว่าคำบุรุษสรรพนามที่ไม่สื่อความอย่างชัดเจนในประโยค สามารถเลือกแปลได้ตามความเหมาะสม ตัวอย่างเช่นประโยคว่า “**I** don’t know who **you** are.” อาจแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า

กูไม่รู้ว่า**มึง**เป็นใคร (คนสนิทหรือผู้พูดมีสถานะสูงกว่า)

ผมไม่รู้ว่า**คุณ**เป็นใคร (บุคคลทั่วไป)

กระผมไม่ทราบว่า**ท่าน**เป็นใคร (ผู้มียศศักดิ์)

อาตมาไม่ทราบว่า**ท่าน**เป็นใคร (พระภิกษุ)

กระหม่อมไม่ทราบว่า**ฝ่าบาท**เป็นผู้ใด (ราชวงศ์)

ดังนั้น การแปลบุรุษสรรพนามทุกตัวในแต่ละบุรุษจะต้องมีความสอดคล้องกัน โดยพิจารณาจากบริบทเป็นสำคัญ มิเช่นนั้นอาจสร้างความเสียหายให้กับงานแปลได้ เช่น หากจะแปลประโยคข้างต้นว่า “**ผม**ไม่รู้ว่า**ฝ่าบาท**เป็นใคร” ถือว่าไม่ถูกต้อง เนื่องจากคำราชาศัพท์จะต้องใช้ให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน

1.2 การแปลบุรุษสรรพนาม “it” โดยทั่วไปนิยมแปลว่า “มัน” กับสัตว์ สิ่งของ และสถานที่เท่านั้น แต่นิยมแปลในลักษณะอื่นๆ หรือละคำแปลไว้ในบางกรณี ตัวอย่างเช่น

2.1.1 ใช้เกี่ยวกับเด็กแรกเกิดหรือสิ่งที่ไม่ต้องการเจาะจงเพศ ในภาษาไทยนิยมแปลว่า “แก” ตัวอย่างเช่น

a. The baby in bed. It is crying for help.
เด็กที่นอนอยู่ที่เตียง **แก**กำลังร้องให้ช่วย

b. Look at that little baby in the shed. **It** looks so cute!
ดูเด็กน้อยคนนั้นในรถเข็นสิ **แก**น่ารักมากเลย

1.2.2 ใช้เกี่ยวสภาพอากาศ เวลา และระยะทาง ให้ละคำแปล ตัวอย่างเช่น

a. **It** was very cold yesterday.
อากาศหนาวมากเมื่อวาน

b. **It** is twenty minutes to four.
อีก 20 นาทีบาย 4 โมง (2.40)

c. **It** is a hundred miles to my hometown.
ไปบ้านผมระยะทาง 100 ไมล์

1.2.3 การแปลสรรพนาม “it” ที่อยู่ในรูปของกัมมวาจก (passive voice) จะมีสำนวนการแปลในภาษาไทย ดังนี้

a. It is said that... ควรแปลว่า กล่าวกันว่า...
b. It is hoped that... ควรแปลว่า หวังกันว่า...
c. it is believed that ... ควรแปลว่า เชื่อกันว่า...
d. it is understand well that... ควรแปลว่า เป็นที่เข้าใจกันดีว่า...

1.3 การแปลบุรุษสรรพนาม “she” ที่ใช้แทน “it” ได้แก่พวก สัตว์ (ที่โปรดปราน) ประเทศ เรือ แม่น้ำ และสามารถละคำแปลในภาษาไทยได้ แต่หากต้องการจะแปลให้ใช้หลักการใช้สรรพนามตามแบบไทยเป็นคำแปล ยกตัวอย่างเช่น

a. This is my dog, Jigsaw. **He** is very cleaver.
นี่หมาของฉัน เจ้าจิ๊กซอว์ **(มัน)** ฉลาดมาก

b. The Royal Thai Navy is a great battleship, but **she** was never used in war.
เรือรบราชนาวีไทยเป็นเรือรบที่ยิ่งใหญ่แต่ **(มัน)** ไม่เคยใช้ในสงครามเลย

c. Chao Phraya River is the longest river in Thailand and **she** flows through many provinces of Thailand.

แม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแม่น้ำที่ยาวที่สุดในประเทศไทย และ **(มัน)** ไหลผ่านหลายจังหวัดของไทย

e. There are 3 seasons in Thailand. **She** is very hot in the summer.

ประเทศไทยมี 3 ฤดู **(มัน)** ร้อนมากในฤดูร้อน

1.4 การแปลบุรุษสรรพนามที่ทำหน้าที่เป็นกรรม เรียกว่า “Object pronoun” สำหรับในภาษาไทยนิยมแปลเหมือนกับบุรุษสรรพนามที่เป็นประธาน ตัวอย่างเช่น

a. Wipa told **me** that she would go to Bangkok.

คุณวิภาบอก**ฉัน**ว่าเธอจะไปกรุงเทพฯ

b. I will not let **her** go.

ฉันจะไม่ให้**เธอ**ไป

c. We love **them** very much.

พวกเรารัก**เขา**มาก

d. I need to stay with **him**.

ฉันอยากพักกับ**เขา**

2. การแปลสรรพนามทำหน้าที่เป็นคุณศัพท์ เรียกว่า “Possessive adjective” ในการแปลเป็นภาษาไทยจะมีคำว่า “ของ” เพื่อแสดงความเป็นเจ้าของคำนาม ตัวอย่างเช่น

a. This is not **my** book.

นี่ไม่ใช่หนังสือ**ของผม**

b. **His** house is very big.

บ้าน**ของเขา**ใหญ่มาก

c. **Her** parent lives in Phuket.

พ่อแม่**ของเธอ**อาศัยอยู่ที่ภูเก็ต

d. **Their** school closes to the mine.

โรงเรียน**ของพวกเขา**ใกล้กับเหมือง

3. การแปลสรรพนามแสดงความเป็นเจ้าของ เรียกว่า “Possessive pronoun” สำหารับในการแปลเป็นภาษาไทยจะมีคำว่า “ของ” เพื่อแสดงความเป็นเจ้าของ ตัวอย่างเช่น

a. I do not want your money, **mine** is sufficient.

ฉันไม่อยากได้เงินคุณหรอก **ของฉัน**มีเยอะแล้ว

b. Those pens are **yours**.

ปากกาเหล่านั้น**ของคุณ**

c. Friends of **hers** warned her.

เพื่อน**ของเธอ**เตือนเธอแล้วนะ

d. Dear friend, the choice is **ours**.

เพื่อนรัก ทางเลือกเป็น**ของเรา**เอง

4. การแปลสรรพนามสะท้อนตนเอง เรียกว่า “Reflexive pronoun” ใช้เพื่อเน้นย้ำคำนามให้เห็นเด่นชัดมากขึ้น โดยทั่วไปนิยมแปลว่า “ด้วยตัว......เอง” ตัวอย่างเช่น

a. I **myself** fixed motorbike.

ผมซ่อมมอเตอร์ไซท์**ด้วยตัวของผมเอง**

b. He **himself** bought this car.

เขาซื้อรถคันนี้**ด้วยตัวของเขาเอง**

c. They could do it by **themselves**.

พวกเขาสามารถทำมันได้**ด้วยตัวของพวกเขาเอง**

d. You come **yourself**. หรือ Come **yourself**!

จงมา**ด้วยตัวของคุณเอง** (อย่าให้ใครมาแทน)

5. การแปลสรรพนามเจาะจง เรียกว่า “Definite pronoun” หรือ “Demonstrative pronoun” ได้แก่ this, that, these, those, one, ones, such, the same, the former, the latter, เป็นต้น การแปลเป็นภาษาไทยจะต้องดูว่าคำสรรพนามเหล่านี้บ่งชี้อะไรในประโยค และใช้แทนสิ่งใด แล้วจึงแปลให้ได้ใจความสอดคล้องกัน ตัวอย่างเช่น

a. **These** are good pens, but this **one** in the best.

ปากกาเหล่านี้ดี แต่**ด้าม**นี้ดีที่สุด (one แทน pen)

b. Which **cake** do you like? I like **this**.

คุณชอบเต๊กชิ้นไหน ผมชอบชิ้นนี้

c. Give me **those**, I don’t like **these**.

เอา**พวกนั้น**ให้ผม ผมไม่ชอบ**พวกนี้**

d. Sinjai and Sunee are good friends. **The former** is a bit more beautiful than **the letter**.

คุณสินใจและคุณสุนีย์เป็นเพื่อนรักกัน คนแรกสวยกว่าคนหลังนิดหน่อย

e. She prefers red **roses** to pink **ones**.

เธอชอบกุหลาบสีแดงมากกว่ากุหลาบสีชมพู

f. This **supermall** is the big **one**.

ห้างสรรพสินค้านี้ใหญ่มาก

g. My **dog** is **the same** specie as yours.

สุนัขของฉันสายพันธ์เดียวกับของเธอ

6. การแปลสรรพนามไม่เจาะจง หรือ “Indefinite pronoun” เป็นคำสรรพนามที่ไม่ได้เน้นเฉพาะว่าใช้แทนใครหรือสิ่งใดโดยตรง บางครั้งใช้แบบลอยๆ คำเหล่านี้ประกอบด้วย

any	(บางคน , บางสิ่ง)	some	(บางคน, บางสิ่ง)
anyone	(บางคน, ใครก็ได้)	someone	(บางคน, ใครก็ได้)
anybody	(บางคน, ใครก็ได้)	somebody	(บางคน, ใครก็ได้)
anything	(บางสิ่ง, อะไรก็ได้)	something	(บางสิ่ง, อะไรก็ได้)
anywhere	(บางที่, บางแห่ง)	somewhere	(บางที่, บางแห่ง)
all	(ทั้งหมด)	anytime	(เวลาใดก็ได้)
everyone	(ทุกคน)	sometime	(บางครั้ง, บางที)
everybody	(ทุกคน)	every time	(ทุกครั้ง, ทุกเวลา)
everything	(ทุกสิ่ง)	either	(ใช่ทั้งสอง)
everywhere	(ทุกที่)	neither	(ไม่ใช่ทั้งสอง)
one	(ใครบางคน)	both	(ทั้งสอง, ทั้งคู่)
nothing	(ไม่มีอะไร)	another	(สิ่งอื่น, อย่างอื่น)
none	(ไม่มีใคร)	few	(นิดหน่อย)
no one	(ไม่มีใคร)	several	(มากมาย, ทั้งหลาย)
nobody	(ไม่มีใคร)	many	(มากมาย, ทั้งหลาย)
each	(แต่ละคน, แต่อันละ)	most	(ส่วนมาก, ส่วนใหญ่)
others	(คนอื่น)	such	(สิ่งนั้น, สิ่งนี้)

ยังมีคำสรรพนามไม่เจาะจงอื่นๆ อีกจำนวนมาก ซึ่งคำเหล่านี้อาจมีคำแปลที่ไม่คงที่ขึ้นอยู่กับหน้าที่ในประโยคว่าเป็นประธาน (subject) หรือเป็นกรรม (object) ตัวอย่างเช่น

a. Do you know **anybody** here?

คุณรู้จัก**ใครบ้าง**ไหมที่นี้

b. **Anybody** helps me please.

ใครก็ได้ช่วยผมที

c. **No one** picked up my phone.

ไม่มีใครรับสายฉันเลย

d. I didn't see **anyone** in the class.

ฉันไม่เจอใครเลยในห้องเรียน

e. I am **neither** a liberal nor a conservative.

ผม**ไม่ใช่พวก**เสรีนิยมหรือหัวโบราณ

f. **None** of us can pass the midterm test.

พวกเรา**ไม่มีใครเลย**ที่สามารถสอบกลางภาคผ่าน

g. Money isn't **everything**.

เงินไม่ใช่**ทุกสิ่ง**

h. **Everything** fell apart two years ago.

ทุกอย่างแตกสลายเมื่อสองปีก่อน

i. **Nobody** is perfect.

ไม่มีใครที่สมบูรณ์แบบ

7. การแปลสรรพนามคำถาม หรือ "Interrogative pronoun" เป็นคำศัพท์อีกกลุ่มหนึ่งที่ทำหน้าที่แทนคำนามเพื่อแสดงคำถามในประโยค การแปลบางคำ เช่น "who" (ใคร, อะไร) และ "what" (อะไร) ในบางบริบทควรแปลให้สอดคล้องกับสำนวนภาษาไทย ยกตัวอย่างเช่น

Who is she?

ประโยคนี้มักจะแปลกันว่า "เธอคือใคร" หรือ "เธอเป็นใคร" ฟังดูผิวเผินแล้วเหมือนกับผู้ถามต้องการทราบอาชีพ ยศ ตำแหน่ง หรือหน้าที่การงาน แต่เมื่อพิจารณาถึงความหมายลึกๆ แล้วเป็นประโยคที่ผู้ถามต้องการทราบชื่อของเขามากกว่า ดังนั้น ควรแปลว่า "เธอชื่ออะไร" จึงจะสื่อใจความได้ตรง

What is she?

ประโยคนี้ใจความโดยลึกแล้วผู้ถามต้องการทราบอาชีพ ตำแหน่ง หรือหน้าที่การงาน ควรแปลว่า "เธอเป็นอะไร" "เธอเป็นใคร" หรือ "เธอคือใคร"

a. **Who** is he? เขาชื่ออะไร

He is Mr. Ray. เขาคือคุณเรย์

b. **What** is he? เขาเป็นใคร

He is a teacher. เขาเป็นครู

8. การแปลสรรพนามที่ทำหน้าที่แทนนามที่อยู่ข้างหน้า หรือ "Relative pronoun" ได้แก่ คำเหล่านี้คือ who, whom, whose, which, where, what, when, why, that, และ but คำเหล่านี้ยังทำหน้าที่เชื่อมประโยคหน้าหลังให้สัมพันธ์กัน หรือเป็นประธานและเป็นกรรมของประโยคหลังได้ด้วย เมื่อนำมาใช้เป็น "Relative pronoun" จะมีคำแปลเฉพาะในภาษาไทย (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 93–96) ดังนี้

8.1 who แปลว่า "ผู้ซึ่ง" "ผู้ที่" "คนที่" หรือ "ที่" ตัวอย่างเช่น

a. The man **who** is standing in that corner is my friend.
ชายคน**ที่**กำลังยืนอยู่ที่มุมนั่นคือเพื่อนฉันเอง

b. He is the police **who** arrested me last month.
เขาคือตำรวจ**คนที่**จับกุมผมเมื่อเดือนที่แล้ว

c. The man who understand me best is my father.
ผู้ชาย**ผู้ซึ่ง**เข้าใจฉันมากที่สุดคือบิดาฉันเอง

8.2 whom แปลว่า "ผู้ซึ่ง" "คนที่" หรือ "ที่" ตัวอย่างเช่น

a. This is the boy **whom** his parent is a millionaire.
นี้คือเด็กชาย**ผู้ซึ่ง**พ่อแม่ของเขาเป็นมหาเศรษฐี

b. The man whom I saw at the shop is a thief.
ชาย**ผู้ซึ่ง**ผมเจอที่ร้านเป็นหัวขโมย

c. The boy whom teacher punished yesterday was absent today.
เด็ก**คนที่**ครูทำโทษเมื่อวาน วันนี้ไม่มา

8.3 whose แปลว่า "ผู้ซึ่ง...ของเขา" ตัวอย่างเช่น

a. The boy **whose** teacher has punished yesterday is my friend.
เด็กชาย**ผู้ซึ่ง**ครู**ของเขา**ได้ลงโทษเมื่อวานเป็นเพื่อนผมเอง

b. Malee is the girl **whose** mother died in Tsunami.
มาลีคือเด็กสาว**ผู้ซึ่ง**มารดา**ของเธอ**ตายในเหตุการณ์สึนามิ

c. This is the dog **whose** owner has died.
นี้คือสุนัข**ผู้ซึ่ง**เจ้าของ**ของเขา**ตายจากไปแล้ว

8.4 which แปลว่า “ที่” หรือ “ซึ่ง” ตัวอย่างเช่น

a. The pen **which** is on that table belongs to me.
ปากกา**ที่**อยู่บนโต๊ะเป็นของผม

b. This is the rose **which** I bought for you.
นี่คือกุหลาย**ซึ่ง**ผมได้ซื้อมาให้คุณ

c. It's a sight **which** I'll never forget.
มันเป็นภาพ**ที่**ฉันไม่เคยลืม

8.5 what แปลว่า “อะไร” “สิ่งใด” หรือ “สิ่งที่” ตัวอย่างเช่น

a. Tell me **what** you want.
บอกฉันถึง**สิ่งที่**คุณต้องการ หรือ บอกฉันว่าคุณต้องการ**สิ่งใด**

b. I want to do what I can to make a difference.
ฉันต้องการทำ**สิ่งที่**สามารถสร้างความแตกต่าง

c. **What** we need is a commitment.
สิ่งที่เราต้องการคือความมุ่งมั่น

8.6 when แปลว่า “ที่” หรือ “ซึ่ง” ตัวอย่างเช่น

a. Monday to Friday are the day **when** I go to work.
วันจันทร์ถึงวันศุกร์คือวัน**ที่**ฉันไปทำงาน

b. There is only one week **when** she has to go to abroad.
เหลือเพียงหนึ่งสัปดาห์**ที่**เธอต้องไปต่างประเทศแล้ว

c. That's when I got to know him.
นั่นคือตอน**ที่**ฉันรู้จักเขา

8.7 why แปลว่า “ทำไม” ตัวอย่างเช่น

a. That’s the reason **why** she loves him.
นั่นคือเหตุผลที่ว่าทำไมเธอถึงรักเขา

b. Can you translate this sentence into Thai? **Why** not!
คุณช่วยแปลประโยคนี้เป็นภาษาไทยหน่อยได้ไหม **ทำไม**จะไม่ได้ล่ะ

c. Why don’t you go to school?
ทำไมไม่ไปโรงเรียน

8.8 That แปลว่า “ที่” หรือ “ซึ่ง” ตัวอย่างเช่น

a. Singapore is the only country in ASEAN **that** I have not been to.

สิงคโปร์คือประเทศเดียวในอาเซียน**ที่**ฉันยังไม่เคยไป

b. There is no one **that** I know in this room.

ไม่มีใครสักคน**ที่**ผมรู้จักในห้องนี้

c. He is the one **that** I trust.

คุณคือคน**ที่**ฉันไว้ใจ

สรุปได้ว่า การแปลสรรพนาม นักแปลต้องพิจารณาจากบริบทและเลือกใช้บุรุษสรรพนามในภาษาไทยให้ตรงกับวัยวุฒิ คุณวุฒิ สถานะทางสังคม วิถีและวัฒนธรรม

การแปลคำกริยาวิเศษณ์

คำกริยาวิเศษณ์ หรือ “adverb” เป็นกลุ่มคำซึ่งทำหน้าที่ขยายกริยา กริยาวิเศษณ์ด้วยกันเอง ขายคุณศัพท์ ประโยค สรรพนาม บุพบทวลี หรือแม้กระทั้งจำนวนนับ (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 136) เพื่อให้ใจความของคำเหล่านั้นมีความหนักแน่นและดียิ่งขึ้นไปกว่าเดิม ในบางกลุ่มคำจะมีหลักการแปลในภาษาไทยเบื้องต้นดังนี้

1. คำที่ใช้บอกอาการ ลงท้ายด้วย –ly นิยมแปลว่า “อย่าง...” หรือ “...มาก” ตัวอย่างเช่น

a. We have to use my money **wisely**.

พวกเราต้องใช้เงิน**อย่างฉลาด**

b. I slept **happily** last night.

เมื่อคืนฉันหลับ**อย่างมีความสุข**

c. She **easily** gets angry with me.

เธอโกรธผม**ง่ายมาก**

e. He lives comfortably in the big city.

เขาอยู่**อย่างสะดวกสบาย**ในเมืองใหญ่

2. คำที่ใช้บอกความถี่ (frequency) แต่ละคำจะมีสำนวนในภาษาไทย ดังนี้

a. You should **always** do your best.

คุณควรทำให้ดีที่สุด**เสมอ**

b. She **always** goes to her grandmother house.

เธอไปบ้านยาย**เป็นประจำ**

c. That child **often** walks to school.

เด็กคนนั้นเดินไปโรงเรียน**บ่อยๆ**

d. We **frequently** have dinner together.

เรากินมื้อค่ำด้วยกัน**บ่อยๆ**

e. What time do you **usually** leave home?

คุณ**มักจะ**ออกจากบ้านกี่โมง / **ตามปกติ**คุณออกจากบ้านกี่โมง

f. It is generally believed that he was innocent in this murder.

เป็นที่เชื่อกัน**โดยทั่วไป**ว่าเขาเป็นผู้บริสุทธิ์ในคดีฆาตกรรมครั้งนี้

g. She **occasionally** go to supermarket.

หล่อนไปห้างสรรพสินค้า**บ้างเป็นครั้งคราว**

h. It **seldom** cold in the south of Thailand.

ไม่ค่อยจะมีอากาศหนาวในตอนใต้ของประเทศไทย

i. She **hardly ever** celebrates her birthday.

หล่อน**แทบจะไม่**จัดงานวัดเกิด

j. He never speaks English.

เขา**ไม่เคย**พูดภาษาอังกฤษเลย

3. คำที่ใช้บอกเวลา (time) ที่มีคำว่า “every” นิยมแปลว่า “ทุกๆ” หรือ “ทุก” ตัวอย่างเช่น

a. He goes to the park **every** evening.

เขาไปสวนสาธารณทุกๆ เย็น

b. They work hard **every** day.

พวกเขาทำงานหนักมากทุกๆ วัน

c. That child walks to school **every morning**.

เด็กคนนั้นเดินไปโรงเรียน**ทุกเช้า**

4. คำที่ใช้บอกเวลาอื่นๆ ตัวอย่างเช่น

a. We arrived in Mexico **two days previously**.

เรามาถึงเม็กซิโกเมื่อ**สองวันก่อน**

b. **Previously,** I used to work at Bangkok.

ก่อนหน้านี้ ผมเคยทำงานที่กรุงเทพฯ

c. I haven't slept well **recently**.

ก่อนหน้านี้ผมหลับไม่คอยสนิท

d. **Eventually**, after evening, I arrived at Bangkok.

ในที่สุดเมื่อตกคำผมก็ไปถึงกรุงเทพฯ

e. The environment meeting is held **annually**.

การประชุมสิ่งแวดล้อมจัดขึ้น**ทุกๆ ปี**

5. คำที่ใช้บอกสถานที่ แต่ละจะมีคำแปลโดยเฉพาะในภาษาไทย ตัวอย่างเช่น

a. here นิยมแปลว่า “ที่นี่” “ขณะนี้” “คราวนี้” “ณ ที่นี้” “จุดนี้” “ตรงนี้” หรือ “ในที่นี้” เช่น

- What are you doing **here**?

  คุณมาทำอะไร**ที่นี่**

- Could you stand over **here**?

  กรุณายืนอยู่**ตรงนี้**ได้ไหม?

b. around นิยมแปลว่า “ราว” “ราวๆ” “ประมาณ” “สัก” “ทั่ว” “ตลอด” “รอบๆ” หรือ “รอบ (กาย/ตัว/ข้าง)” เช่น

- The mountains towering all **around.**

  ภูเขาสูงตระหง่านอยู่**รอบๆ**

- Could I meet you **around** 9:00 am?

  ฉันขอพบคุณ**สัก** 9 โมงเช้าได้ไหม

- I am dead tired from working **around** all day.

  ฉันเหนื่อยแทบตายจากการทำงาน**ตลอด**ทั้งวัน

- The population in Bangkok is **around** two million.

  ประชากรในกรุงเทพมี**ราวๆ (ประมาณ)** สองล้านคน

c. there นิยมแปลว่า “ที่นั่น” “นั่นเอง” “ตรงนั้น” “ในข้อนั้น” หรือ “ด้านนั้น” เช่น

- Don't stand **there**!

  อย่ายืน**ตรงนั้น**

- How do I get **there**?

  ฉันจะไป**ที่นั่น**อย่างไร

- He doesn't agree with me **there**.

เขาไม่เห็นด้วยกับฉัน**ในข้อนี้**

d. somewhere นิยมแปลว่า "ที่ไหนสักแห่ง" "บางแห่ง" หรือ "บางที่" เช่น

- I saw him **somewhere** one month ago.

  ฉันเจอเขา**ที่ไหนสักแห่ง**เมื่อเดือนที่แล้ว

- **Somewhere** that you want to go is not always safe

  บางแห่งที่คุณอยากไปอาจไม่ปลอดภัยเสมอไป

e. near นิยมแปลว่า "ใกล้" หรือ "เกือบ" เช่น

- She's **near** twenty.

  เธอ**เกือบ**อายุ 20 แล้ว

- Her house is **near** the police station.

  บ้านของเธออยู่**ใกล้**กับสถานีตำรวจ

6. คำที่ใช้บอกปริมาณ ตัวอย่างเช่น

a. very นิยมแปลว่า "มาก" เช่น

- The teacher scolded her students for being **very** noisy.

  ครูตำหนินักเรียนเพราะเสียงดัง**มาก**

b. too นิยมแปลว่า "มาก (เกินไป)" หรือ "อีกด้วย" เช่น

- He is **too** proud to be a volunteer.

  เขารู้สึกภูมิใจ**มาก**ที่ได้เป็นอาสาสมัคร

- it's **too** difficult to make a decision alone.

  ยาก**เกินไป**ที่จะตัดสินใจเพียงผู้เดียว

c. quite นิยมแปลว่า "มาก (ทีเดียว)" หรือ "แทบ" เช่น

- We **quite** agree with him.

  พวกเราเห็นด้วยกับเขา**มากทีเดียว**

- I am not **quite** pleased with you.

  ฉันไม่ค่อยพอใจคุณ**มากทีเดียว**

d. almost นิยมแปลว่า "เกือบจะ" "แทบ" หรือ "จวนจะ" เช่น

- I am almost there.

  ฉัน**จวนจะ**ถึงที่นั่นแล้ว

- That scream is **almost** driving me mad.

เสียงกรีดร้องนั่น**แทบ**จะทำให้ฉันบ้า

สรุปได้ว่า คำกริยาวิเศษณ์ส่วนใหญ่จะมีความแปลเฉพาะและมีหลายคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน และบางคำไม่มีคำแปลเฉพาะ นักแปลจึงต้องดูจากบริบทและความเหมาะสมที่จะเลือกว่าควรใช้คำแปบใดจึงจะทำให้ได้ใจความที่ไพเราะในภาษาไทย

การแปลคำที่มีความหมายหลายนัย

คำศัพท์ภาษาอังกฤษจำนวนมากเมื่อเปิดดูคำแปลในพจนานุกรมแล้วจะพบว่ามีคำแปลในภาษาไทยให้เลือกหลายคำ บ่อยครั้งที่สร้างความสับสนให้กับนักแปลที่ยังไม่ชำนาญว่า ควรเลือกใช้คำใดและความหมายที่แท้จริงคืออะไร สำหรับหลักการเบื้องต้น คือ เมื่อนักแปลประสบกับสถานการณ์เช่นนี้ สิ่งแรก คือ การตรวจสอบความหมายจากพจนานุกรม ประกอบกับพิจารณาบริบทของประโยคหรือข้อความทั้งหมดอย่างถี่ถ้วนเสียก่อน (อัจฉรา ไล่สัตรูไกล, 2554 : 63) และตรวจสอบจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ ลักษณะการใช้ บทบาทหน้าที่ในประโยค ความหมายโดยรวมของประโยค นำมาวิเคราะห์เพื่อให้สามารถเลือกความหมายได้อย่างถูกต้องขึ้น (ปรียา อุ่นรัตน์, 2548 : 25) ตัวอย่างเช่น คำว่า “line” มีความหมายหลายนัยตามบริบท ดังนี้

1. The ball went over **the line**.

   ลูกบอบออกนอก**เส้น**

2. They were all waiting on **the starting line**.

   ทุกคนรออยู่ที่**จุดเริ่มต้น**

3. She has **find line** around her eyes.

   หล่อนมีรอย**ตีนกา**รอบขอบตา

4. The police couldn't arrest him because he'd fled across **the state line**.

   ตำรวจไม่สามารถจับเขาได้เนื่องจากเขาหนีเข้าไปใน**ชายแดน**

5. The river serves as **the line** of demarcation between the two counties.

   แม่น้ำเป็น**เส้นแบ่ง**เขตแดนระหว่างสองประเทศ

6. If you'll hold the **line** a moment I'll hand you over to someone who might be able to help.

   ถือสายรอสักครู่นะค่ะ ฉันจะโอนสายไปให้กับผู้ที่อาจช่วยได้

7. He was stuck in **a line** of traffic.

เขาติดอยู่บน**ทาง**จราจร

8. **Mainline services** can be very quick, but travelling on **the branch lines** is much slower.

เส้นทางบริการหลักยังคงคล่องตัว แต่การเดินทางบน**เส้นทางย่อย**จะชะลอตัวมาก

9. The police are confident that this **new line** of inquiry will lead them to the murderer.

ตำรวจมีความมั่นใจว่า**วิธีใหม่**ในการสืบสวนจะนำไปสู่ตัวฆาตรกร

10. We cannot agree with their **line of reasoning**.

พวกเราไม่เห็นด้วยกับ**แนวคิด**ของพวกเขา

12. They were taken while on a reconnaissance mission **behind enemy lines**.

พวกเขาถูกจับได้ขณะทำการล่าตระเวนใน**แนวเขตข้าศึก**

13. The troops took up their battle positions at **the front line**.

กองกำลังได้รุกไปถึงจุดสู้รบ**แนวหน้า**

14. We managed to break through **enemy lines**.

พวกเราสามารถฝ่า**ด่านศัตรู**ออกมาได้

15. The largest **shipping line** is Arcadia.

สายการเดินเรือที่ใหญ่ที่สุดได้แก่อาร์เคเดีย

16. I won't fly with **an airline** that has a bad safety record.

ฉันจะไม่บินกับ**สายการบิน**ที่มีประวัติความปลอดภัยที่ไม่ดี

17. Just **a line** to say thank you.

แค่**ข้อความ**เพื่อกล่าวขอบคุณ

18. I'm terrified of forgetting my **lines**, and we've got our first rehearsal tomorrow.

ฉันกลัวว่าจะลืม**บทพูด**ของฉันจังเลย และเราจะมีการฝึกซ้อมครั้งแรกในวันพรุ่งนี้ด้วย

19. The computer screen displays 80 characters **per line**.

หน้าจอค๊อมพิ๊วเตอร์แสดงผลได้ 80 ตัวอักษร**ต่อบรรทัด**

20. She got 200 **lines** for swearing at her teacher.

เธอคัด **200 บรรทัด**เพราะพูดคำสบถกับครู

21. “What **line** of work are you in?" "I'm an artist."

“คุณทำงานอยู่ใน**สายงาน**อะไร” “ผมเป็นศิลปิน”

22. I meet some very interesting people in my **line of business.**

ฉันเจอคนที่น่าสนใจมากคนหนึ่งใน**สายงานธุรกิจ**ของฉัน

23. There are discounts on many items from our **older lines**.

มีการลดราคาจาก**สินค้าคงคลัง**หลายรายการ

สรุปได้ว่า จากตัวอย่างที่ยกมาจะพบว่าคำว่า "line" เมื่ออยู่ในบริบทต่างๆ ของประโยคสามารถสื่อความได้มากมาย ดังนั้น นักแปลต้องสังเกตและแปลให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและสำนวนที่นิยมใช้ในภาษาไทยด้วยเช่นกัน

การแปลคำที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายกัน

คำที่มีความหมายเหมือนกัน เรียกว่า "synonym" คำเหล่านี้บางสถานการณ์สามารถใช้แทนกันได้บ้างและมีใจความที่คล้ายคลึงกัน บางสถานการณ์ไม่สามารถใช้แทนกันได้และอาจทำให้ความหมายคาดเคลื่อน นักแปลต้องพิจารณาเลือกคำแปลให้มีความเหมาะสมกับบริบท เพื่อให้สามารถถอดใจความได้ตรง และถูกต้องตามรูปประโยคที่ต้องการสื่อ ตัวอย่างเช่น

1. คำว่า "intelligent" "clever" "bright" "wise" "smart" และ "sharp" ที่สื่อความว่า "ฉลาด" ตัวอย่างเช่น

a. Albert Einstein was the most **intelligent** scientist in the 20th century.

อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ เป็นนักวิทยาศาสตร์ที่**อัจฉริยะ**ที่สุดในศตวรรษที่ 20

b. She is a most **clever** girl in our class.

หล่อเป็นคน**ฉลาด**ที่สุดในห้อง

c. A **bright** student can solve this math problem in a second.

นักเรียนที่**สมองไว**สามารถแก้โจทย์คณิตศาสตร์นี้ได้รวดเร็ว

d. You had made a very **wise** decision to save money for now.

คุณตัดสินใจอย่าง**ชาญฉลาด**มากที่เก็บเงินตั้งแต่ตอนนี้

e. She's **smart** enough to know she can't run the business without him.

หล่อน**ฉลาด**พอที่จะรู้ว่าไม่สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้โดยหากปราศจากเขา

f. Our new colleague has a very **sharp** ears and eyes.

เพื่อนร่วมงานใหม่ของพวกเรามี**หูตาไว** (ฉลาด) มาก

คำว่า "intelligent" มีความหมายในเชิงความรู้ความสามารถและสติปัญญาที่มีความลุ่มลึกในระดับสูงระดับหัวกะทิ คำว่า "clever" และ "bright" เป็นการเรียนรู้หรือวางแผนต่างๆ อย่างรวดเร็วและ

ง่ายดาย มีไหวพริบปฏิภาณ คำว่า “wise” เป็นการบ่งบอกถึงความสามารถในการตัดสินใจจากประสบการณ์และวิธีการอย่างชาญฉลาด คำว่า “smart” หมายถึงไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว ส่วนคำว่า “sharp” คือ สามารถในการสังเกตรู้และปรับตัวเข้ากับสถานการณ์อย่างรวดเร็ว และเป็นคำที่นิยมใช้ในด้านลบ

2. คำว่า “minister” “monk” “priest” “preacher” และ “pastor” ที่สื่อความว่า “นักบวช” หรือ “พระ” ตัวอย่างเช่น

a. He was **a minister** at our local church.
ท่านเป็น**บาทหลวง**ประจำโบสถ์ในหมู่บ้านของพวกเรา

b. I was left out from **monk**hood for 2 years.
ฉันลาสิกขาจากความเป็น**พระ**ได้ 2 ปีแล้ว

c. He have been training to be a Catholic **priest** for 10 years.
เขาได้ฝึกฝนเพื่อเป็น**พระ**คาทอลิกเป็นเวลา 10 ปีแล้ว

d. V. Vajiramedhi is one of the most popular **preachers** in this time.
ท่าน ว. วชิรเมธี เป็นหนึ่งใน**พระนักเทศน์**ที่มีชื่อเสียงในยุคนี้

e. He was appointed **pastor** of the Protestant churches.
ท่านได้รับแต่งตั้งเป็น**บาทหลวง**ประจำโบสถ์โปรเตสแตนต์

f. All marriages in Christian were to be solemnized by the **clergy**.
การแต่งงานในคริสต์เตียนจะประกอบพิธีโดย**พระ**

คำว่า “minister” คือ การใช้เรียกนักบวชระดับผู้นำของชาวคริสต์เตียนนิกายโปรเตสแตนต์ กลุ่มคริสตจักรเพรสไบทีเรียน (Presbyterian Churches) ที่ทำหน้าที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา คำว่า “monk” ใช้เรียกนักบวชชายในศาสนาพุทธ คำว่า “priest” หมายถึงนักบวชทั่วไปใช้ได้กับทุกศาสนาและทุกลัทธิ นักแปลต้องดูบริบทโดยรอบจากเนื้อหาจึงจะทราบว่าหมายถึงนักบวชในศาสนาใด คำว่า “preacher” ใช้เรียกนักบวชที่มีความสามารถหรือทำหน้าที่แสดงธรรมในศาสนานั้นๆ สามารถใช้ได้กับทุกศาสนา คำว่า “pastor” ใช้เรียกบาทหลวงในคริสต์ศาสนา ที่อยู่ประจำโบสถ์คอยดูแลรักษาศรัทธา ซึ่งคล้ายๆ กับคำว่า เจ้าอาวาสในพระพุทธศาสนา และคำว่า “clergy” ใช้เรียกผู้ที่ได้รับศีลบวชหรือผ่านพิธีบวชเพื่อปฏิบัติหน้าที่รับใช้ศาสนาคริสต์

สรุปได้ว่า การแปลคำที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายกัน นักแปลต้องพิจารณาจากบริบทโดยรอบ และสืบค้นค้นความหมายเชิงลึกและประวัติของคำดังกล่าวได้จากผู้เชี่ยวชาญหรือจากแหล่งข้อมูลเอกสาร เช่น พจนานุกรม หรือ สารานุกรม

การแปลคำกำกวม

คำศัพท์กำกวมในระดับคำ เรียกว่า “lexical ambiguity” เกิดจากประโยคที่ไม่มีบริบทให้เลือก เพื่อทำความเข้าใจว่าประโยคดังกล่าวสื่อความที่แท้จริงถึงอะไร และเกิดการสื่อสารทั้งจากผู้ส่งสารและผู้รับสารที่ไม่เข้าใจบริบทของกันและกัน ทำให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเกิดความเข้าใจความหมายของข้อมูลได้รับผิดพลาด นักแปลจึงต้องระมัดระวัง (สุพรรณี ปิ่นมณี, 2546 : 45) ตัวอย่างเช่น

a. Pass me the **mouse**!

คำว่า “mouse (n.)” ที่เป็นคำนามที่คุ้นเคยโดยทั่วไปหมายถึง “หนู” “เมาส์ (อุปกรณ์ค๊อมพิ๊วเตอร์)” และ “คนขี้อาย” แต่ด้วยประโยคนี้อยู่โดดๆ ไม่มีบริบทให้พิจารณาคำแปลที่แท้จริงเลย ทำให้ยากแก่การแปล อย่างไรก็ตามหากนักแปลพิจารณาความเป็นไปได้ คำที่ควรเลือกแปลน่าจะเป็น “เมาส์” มากกว่า ดังนั้นควรแปลว่า “ส่งเมาส์ให้ฉันหน่อย” และตัวอย่างประโยคที่มีความชัดเจนสามารถเลือกใช้คำแปลได้อย่างถูกต้อง เช่น

– He uses a computer by moving a **mouse.**
เขาใช้ค๊อมพิ๊วเตอร์โดยการเลื่อน**เมาส์**

– Malee is a quiet **mouse** in the classroom.
มาลีเป็น**คนขี้อาย**มากในห้องเรียน

– There is a **mouse** in the ceiling.
มี**หนู**อยู่ในเพดานบ้าน

b. He is sitting in the **bank.**

คำว่า “bank (n.)” ที่เป็นคำนามแปลว่า “ธนาคาร” หรือ “ฝั่งแม่น้ำ” ตามรูปประโยคยากแก่การเลือกใช้ และสื่อใจความทั้งสองแบบ นักแปลสามารถเลือกแปลแบบใดแบบหนึ่งได้ นั่นคือ “เขากำลังนั่งอยู่ในธนาคาร” หรือ “เขากำลังนั่งอยู่ที่ฝั่งแม่น้ำ” และตัวอย่างประโยคที่มีความชัดเจนสามารถเลือกใช้คำแปลได้อย่างถูกต้อง เช่น

– His house settled on **the bank** of Nan River.
บ้านของเขาอยู่**ริมฝั่ง**แม่น้ำน่าน

– **The Bank** of Thailand started operations on December 10, 1942.
ธนาคารแห่งประเทศไทยเริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2485

c. I wrote the **note** yesterday.

คำว่า “note (n.)” ที่เป็นคำนามแปลว่า “การบันทึก” “หนังสือ” “เอกสาร” “เงิน” หรือ “โน้ตดนตรี” เป็นต้น ประโยคตัวอย่างที่ยกมามีความกำกวมในการแปล อาจเลือกแปลได้ ดังนี้ “ฉันเขียนโน้ตเพลงเมื่อวาน” “ฉันจดบันทึกเมื่อวาน” หรือ “ฉันเขียนหนังสือเมื่อวาน” และตัวอย่างประโยคที่มีความชัดเจน สามารถเลือกใช้คำแปลได้อย่างถูกต้อง เช่น

– I started taking **notes** about the people around me.
ฉันเริ่ม**เขียนบันทึก**เกี่ยวกับผู้คนรอบๆ ตัว

– Do you need a sick **note** from a doctor?
คุณต้องการ**หนังสือ**รับรองแพทย์หรือไม่

– He has only a ten dollar **note** in his pocket.
เขามี**ธนบัตร**สิบดอลล่าร์เพียงใบเดียวอยู่ในกระเป๋า

– Do–Re–Mi are the basic musical **note**.
โด–เร–มี เป็น**โน้ตดนตรี**ขั้นพื้นฐาน

สรุปได้ว่า การแปลคำกำกวม นักแปลต้องพิจารณาจากประโยคโดยรวมและลองแปลในเบื้องต้น เพื่อตรวจสอบคำแปลที่ได้ว่าควรแปลแบบใดที่สามารถสื่อความได้

บทสรุป

การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในระดับคำ ได้แก่ คำที่เป็นประธานในประโยค “structural subject” ประโยคคำสั่ง ประโยคขอร้องและประโยคขออนุญาตให้ละคำแปล คำที่ทำหน้าที่นำหน้านาม “a” และ “an” ให้ละคำแปลเมื่อไม่เจาะจงสิ่งใด เมื่อเน้นจำนวนแปลว่า “หนึ่ง” เมื่อบอกอัตราส่วนแปลว่า “ละ” ส่วน “the” แปลว่า “นั้น” เมื่อใช้นำหน้านามที่กล่าวซ้ำ ส่วนการแปลคำนาม ถ้าอยู่ในรูปพหูพจน์ แปลว่าขึ้นต้นว่า “บรรดา” “พวก” หรือ “เหล่า” หรือแปลลงท้ายว่า “ทั้งหลาย” หรือ คำที่เป็นชื่อวิชาความรู้ศาสตร์ต่างๆ ชื่อโรคและศัพท์เฉพาะทางแม้จะมีรูปเป็นพหูพจน์ให้แปลอย่างเอกพจน์ และบางคำนามจำเป็นต้องเพิ่มลักษณะนามลงไปเพื่อให้ได้ใจความในภาษาไทย คำนามกลุ่มอาการนามและคำที่ผันมาเป็นคำนามจะแปลว่าขึ้นต้นว่า “การ” หรือ “ความ” ส่วนคำนามเกี่ยวกับครอบครัวให้ดูบริบทในประโยคเพื่อระบุสถานะทางเครือญาติได้ และในการแปลสรรพนาม นักแปลต้องยึดสำนวนและวัฒนธรรมของไทยเป็นสำคัญ โดยใช้คำสรรพนามให้มีความเหมาะกับ เพศ วัย การศึกษา สถานะทางสังคม คำที่มีความหมายหลายนัยหรือคำกำกวม ควรศึกษาความหมายที่ถูกต้องจากเจ้าของภาษาเสียก่อนแล้วลองแปลในเบื้องต้น เพื่อพิจารณาเลือกคำที่มีความหมายถูกต้องที่สุด

แบบฝึกหัดท้ายบทที่ 4
การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย
ในระดับคำ (1)

คำชี้แจง : จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ได้ใจความพอสังเขป

1. หลักในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในระดับคำมีขั้นตอนในเบื้องต้นอย่างไร
2. มีหลักในการแปลคำประธานอย่างไร และในบริบทต่อไปนี้แปลได้อย่างไร
   1) There you go, students. Your homework.
   2) Meeting ! Here we go again!
3. คำนำหน้านามมีหลักในการแปลเป็นภาษาไทยอย่างไร และในบริบทต่อไปนี้แปลได้อย่างไร
   1) He has an expensive car.
   2) A mammon is an extinct animal.
4. พจน์ของนามมีหลักในการแปลเป็นภาษาไทยอย่างไร และในบริบทต่อไปนี้แปลได้อย่างไร
   1) Thai politics are interesting.
   2) NGO stands for non-governmental organization.
5. มีหลักการแปลสรรพนามอย่างไร และในบริบทต่อไปนี้แปลได้อย่างไร
   1) Daddy, I will go to the market. Do you need anything?
   2) What I want is not what you want.
6. มีหลักในการแปลกริยาวิเศษณ์อย่างไร และในบริบทต่อไปนี้แปลได้อย่างไร
   1) I live in my old house happily and peacefully.
   2) Why don’t you drive carelessly along the road?
7. มีวิธีการแปลคำที่มีความหมายหลายนัยอย่างไร และในบริบทต่อไปนี้แปลได้อย่างไร
   1) How many book do you need to book in this fair?
   2) My knowledge of English language is fair.
8. มีหลักในการแปลคำที่มีความหมายเหมือนกันอย่างไร และในบริบทต่อไปนี้แปลได้อย่างไร
   1) I plant an apple on the earth.
   2) A can fell to the ground.

9. ศึกษาความหมายพร้อมยกตัวอย่างประกอบคำเหล่านี้ “concept” “idea” “notion” และ “opinion”ว่าเหมือนหรือต่างกันอย่างไร

10. มีหลักในการแปลคำกำกวมอย่าง และบริบทต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

1) The bachelor boy has already got a bachelor degree.

2) Give me a ring whenever you reach to your home.

เอกสารอ้างอิง

ปรียา อุนรัตน์. (2548). **การแปลอังกฤษเป็นไทย แนวคิดและวิธีการ.** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดวงกมล.

เลิศ เกษรคำ. (2551). **Grammar and Techniques of the English language revised edition.** กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.

วรนาถ วิมลเฉลา. (2539). **คู่มือสอนแปล.** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิษณุ กอปรสิริพัฒน์. (2549). **การแปลตามหลักภาษาศาสตร์.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุพรรณี ปิ่นมณี. (2555). **แปลได้แปลดี ทักษะการแปลสำหรับผู้เรียนในมหาวิทยาลัย.** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

_______. (2546). **การแปลขั้นสูง Advance Translation.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

สำราญ คำยิ่ง. (2557). **Advance English Grammar For High Learner.** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : อรทัย พริ้นติ้ง.

อัจฉรา ไล่สัตรูไกล. (2554). จุ**ดมุ่งหมาย หลักการและวิธีการแปล.** (พิมพ์ครั้งที่ 8). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 5
การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในระดับคำ (2)

1. หัวข้อเนื้อหาประจำบท

1.1 การแปลคำกริยานุเคราะห์

1.2 การแปลคำสันธาน

1.3 การแปลคำบุพบท

1.4 การแปลคำปรากฏร่วม

1.5 การแปลคำอุปสรรคและปัจจัย

1.6 การแปลศัพท์บัญญัติ

2. วัตถุประสงค์การเรียนรู้

2.1 นักศึกษาสามารถวิเคราะห์และแปลคำกริยานุเคราะห์ได้

2.2 นักศึกษาสามารถวิเคราะห์และแปลคำสันธานได้

2.3 นักศึกษาสามารถวิเคราะห์และแปลคำบุพบทได้

2.4 นักศึกษาสามารถวิเคราะห์และแปลคำปรากฏร่วมได้

2.5 นักศึกษาสามารถวิเคราะห์และแปลคำอุปสรรคและปัจจัยได้

2.6 นักศึกษาสามารถวิเคราะห์และแปลศัพท์บัญญัติได้

3. วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

3.1 นักศึกษาแบ่งกลุ่มโดยใช้หลักการเข้ากลุ่มด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย กลุ่มละ 2–3 คน

3.2 กำหนดประเด็นปัญหาตามหัวข้อเนื้อหาประจำบทโดยแบ่งออกเป็นหัวข้อย่อย

3.3 นักศึกษาแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาค้นคว้าเนื้อหาที่ได้รับจากฐานข้อมูลออนไลน์หรือห้องสมุดประจำมหาวิทยาลัย

3.4 นักศึกษาในกลุ่มร่วมกันตรวจสอบและสรุปจดบันทึกเนื้อหาลงในสมุดหรือใบงาน

3.5 นักศึกษาแต่ละกลุ่มออกมานำผลการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อเสนอหน้าชั้นเรียน

3.6 ผู้สอนบรรยายเสริม (สื่อประกอบ PowerPoint) ประเด็นที่ยังขาดไปหรือยังไม่ชัดเจนและสรุปเนื้อหาประจำบท และถามตอบเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3.7 มอบหมายแบบฝึกหัดท้ายบท (การบ้านรายบุคคล) เพื่อทบทวนความเข้าใจของผู้เรียน

4. สื่อการเรียนการสอน

4.1 เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

4.2 PowerPoint slide ประกอบคำบรรยายเนื้อหาตามบท

4.3 เครื่องคอมพิวเตอร์ หรือ Smart phone ที่ติดตั้งระบบอินเตอร์เน็ต

4.4 แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ ห้องสมุด อินเตอร์เน็ต

5. การวัดผลและการประเมินผล

5.1 การสังเกตแบบมีส่วนร่วมไม่สมบูรณ์ ได้แก่ การร่วมกันถามตอบ การนำเสนอเนื้อหาหน้าชั้นเรียน และการศึกษาค้นคว้า

5.2 การถามตอบในชั่วโมงเรียน

5.3 การทำแบบฝึกหัดท้ายบท

5.4 การสรุปเนื้อหาเป็นใบงาน

บทที่ 5
การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย
ในระดับคำ (2)

บทนำ

การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในระดับคำในกลุ่มที่เป็นคำกริยาช่วย คำสันธาน คำบุพบท คำปรากฏร่วม คำอุปสรรค และคำที่เป็นศัพท์บัญญัติ เหล่านี้สร้างปัญหาให้กับนักแปลไม่ใช่น้อยเช่นกัน คำเหล่านี้ในบางบริบทจะมีคำแปลโดยเฉพาะเป็นของตนเอง หากนักแปลใช้วิธีการแปลอย่างอิสระอาจทำให้ได้ใจความไม่สอดคล้องกับความหมายตามต้นฉบับ ดังนั้น นักแปลจึงต้องมีความระมัดระวังและศึกษาคำแปลเฉพาะของกลุ่มคำเหล่านี้เพื่อให้ถอดความได้อย่างถูกต้อง

การแปลกริยานุเคราะห์

กริยานุเคราะห์ หรือกริยาช่วย เรียกว่า “auxiliary verb” ในภาษาอังกฤษจะผันไปตามกาล (tense) และเวลา (time) และเปลี่ยนรูปไปตามโครงสร้างทางไวยากรณ์ หากจำแนกตามความหมายแบ่งเป็น (1) กริยาหลัก (principle verb) เป็นคำกริยาที่ทำหน้าที่เป็นกริยาหลักในประโยค และ (2) กริยาช่วย (helping verb) เป็นคำกริยาที่ทำหน้าที่ช่วยกริยาหลัก เพื่อแสดงกาล (tense) วาจก (voice) หรือลักษณะการพูด (mood) บทบาทหน้าที่และตำแหน่งของคำกริยาในบริบทต่างๆ จะทำให้ความหมายเปลี่ยนตามไปด้วย (เลิศ เกษรคำ, 2551 : 173)

สำหรับกริยาช่วยแม้จะมุ่งเน้นเพื่อทำหน้าที่ช่วยกริยาหลักแล้ว คำเหล่านี้เมื่ออยู่ในบางบริบทพบว่าจำเป็นต้องให้ความหมาย (แปล) เช่นกัน การแปลเป็นภาษาไทย นักแปลจึงต้องศึกษาบริบทโดยรอบให้ละเอียดเสียก่อนลงมือแปล เพื่อให้ถอดความเป็นภาษาไทยได้อย่างถูกต้องและสื่อความได้ตรงกับจุดประสงค์ในภาษาอังกฤษ

1. การแปลกริยานุเคราะห์ (auxiliary verb) verb to be (v.be) มีหลักในการแปลเป็นภาษาไทยดังนี้

1.1 ทำหน้าที่เสมือนเป็นกริยาหลักในประโยค โดยจะมีคำนาม สรรพนาม หรือคำคุณศัพท์อยู่ท้าย นิยมแปลว่า “เป็น” “อยู่” หรือ “คือ” ตัวอย่างเช่น

a. He **is** my friend.

เขา**เป็น**เพื่อนของฉัน

b. That book **is** on the table.

หนังสือเล่มนั้น**อยู่**บนโต๊ะ

c. Rose **is** a symbol of love.

ดอกกุหลาบ**คือ**สัญลักษณ์แห่งความรัก

1.2 วางอยู่หน้าคำกริยาที่เติม –ing นิยมแปลว่า “กำลัง” (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 108) ตัวอย่างเช่น

a. He **is** speaking to me.

เขา**กำลัง**คุยกับฉัน

b. She **is** walking in the garden.

เธอ**กำลัง**เดินอยู่ในสวน

1.3 วางอยู่หน้าคำกริยาที่เป็นสกรรมกริยา (transitive verb) และอยู่ในรูป part participle (v.3) นิยมแปลว่า “ถูก” หรือ “ได้รับ” (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 108) ตัวอย่างเช่น

a. That tiger **was** killed last night by a huntsman.

เสือตัวนั้น**ถูก**ฆ่าเมื่อคืนโดยนักล่า

b. Prime Minister of Thailand **is** invited to attend the OPEC conference at USA.

นายกรัฐมนตรีของไทย**ได้รับ**เชิญให้เข้าร่วมการประชุมโอเป็คที่สหรัฐอเมริกา

1.4 วางอยู่หน้ากริยาที่เป็น infinitive with to ที่แสดงสภาวะ นิยมแปลว่า “จะ” หรือ “จะต้อง” (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 108) ตัวอย่างเช่น

a. She **is** to go Bangkok next week.

ฉัน**จะ**ไปกรุงเทพฯ สัปดาห์หน้า

b. Suchart and Sinjai **are** to get married by this year.

สุชาติและสินใจ**จะต้อง**แต่งงานภายในปีนี้

1.5 วางอยู่หน้าคำว่า "about to" ที่ตามด้วย v. 1 นิยมแปลว่า "จะ" (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 109) ตัวอย่างเช่น

a. He **is** about to run his business next month.
เขา**จะ**ดำเนินธุรกิจตนเองเดือนหน้า

b. I am about to learn English with you.
ฉัน**จะ**เรียนภาษาอังกฤษกับคุณ

1.6 เมื่อใช้ตามหลัง there (there+v.be) นิยมแปลว่า "มี" ตัวอย่างเช่น

a. **There is** a cat in the cupboard.
มีแมวอยู่ในตู้กับข้าว

b. **There are** three girls in this family.
มีหญิงสาวสามคนในครอบครัวนี้

c. **There was** a lot of rain last year.
มีฝนตกชุกมากเมื่อปีที่แล้ว

d. **There were** many flowers in the garden last week.
มีดอกไม้จำนวนมากในสวนเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว

2. การแปลกริยานุเคราะห์ (auxiliary verb) verb to have มีหลักในการแปลเป็นภาษาไทยดังนี้

2.1 ทำหน้าที่เสมือนเป็นกริยาหลักในประโยค นิยมแปลว่า "มี" "รับ" หรือ "รับประทาน" (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 111–113) โดยให้ดูจากบริบทและสำนวนภาษาไทย ตัวอย่างเช่น

a. He **has** a big house.
เขา**มี**บ้านหลังใหญ่

b. This dog **has** an owner.
สุนัขตัวนี้**มี**เจ้าของ

c. I **had** a good news yesterday.
ฉัน***ได้รับ***ข่าวดีเมื่อวาน

d. Did you **have** lunch? Yes, I **have** had.
คุณรับ**ประทาน**มื้อเที่ยงหรือยัง ครับ, ผม**รับประทาน**แล้ว

2.2 วางอยู่หน้ากริยาที่อยู่ในรูป part participle (v.3) นิยมแปลว่า "ได้" หรือ "เคย" ตัวอย่างเช่น

a. Decha **has** learnt Japanese for one year.

เดชา**ได้**เรียนภาษาญี่ปุ่นเป็นเวลา 1 ปี

b. I have been to Hawaii when I was 20.

ฉัน**เคยไป**เกาะฮาวายตอนอายุ 20

2.3 วางอยู่หน้าคำกริยาที่เป็น “infinitive with to” หรือ ตามด้วย “got to” นิยมแปลว่า “จะต้อง” หรือ “จำเป็นต้อง” ตัวอย่างเช่น

a. He **has to** work hard for his family.

เขา**จะต้อง**ทำงานหนักเพื่อครอบครัว

b. Children **have to** get up early to go to school.

เด็กๆ **จะต้อง**ตื่นแต่เช้าเพื่อไปโรงเรียน

c. He **has got to** see the doctor.

เขา**จำเป็นต้อง**ไปหาหมอ

d. I **haven't got to** make the money from Illegal jobs.

ฉัน**ไม่จำเป็นต้อง**หาเงินจากงานที่ผิดกฎหมาย

2.4 วางอยู่หน้าคำนามแล้วตามด้วยกริยาที่เป็น base form (v.1) หรือ part participle (v.3) นิยมแปลว่า “ให้” หรือ “ทำให้” (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 110–111) ตัวอย่างเช่น

a. The teacher **has** me do a homework every week.

ครู**ให้**ผมทำการบ้านทุกสัปดาห์

b. Suda **has** Prenee buy a chocolate.

สุดา**ให้**ปราณีซื้อช็อคโกแลตให้

c. You **have** me confused.

คุณ**ทำให้**ฉันสับสน

2.5 เมื่ออยู่คู่กับ “better” และ v.to have ที่อยู่ในรูปอดีต (had) นิยมแปลว่า “น่าจะ...ดีกว่า/มากกว่า” หรือ “ควรจะ...ดีกว่า/มากกว่า” (เลิศ เกษรคำ, 2551 : 173) ตัวอย่างเช่น

a. I think I **had better** tell you now.

ฉันคิดว่า**น่าจะ**บอกคุณตอนนี้**ดีกว่า**

b. It’s getting dark. You **had better** go back home.

เริ่มจะมืดแล้ว คุณ**ควรจะ**กลับบ้าน**ดีกว่า**นะ

3. การแปลกริยานุเคราะห์ (auxiliary verb) verb to do มีหลักในการแปลเป็นภาษาไทยดังนี้

3.1 ทำหน้าที่เสมือนกริยาหลักในประโยค นิยมแปลว่า "ทำ" หรือแสดงการกระทำบางอย่าง ตัวอย่างเช่น

a. He **does** his homework in a weekend.
เขา**ทำ**การบ้านช่วงวันหยุด

b. I **did** nothing today.
ฉันไม่**ทำ**อะไรเลยวันนี้

c. He **does** his work diligently.
เขา**ทำ**งานอย่างขยันขันแข็ง

d. I **do** the ironing in the evening.
ฉันรีดผ้าในตอนเย็น

e. She **does** the dishes after meal.
หล่อนล้างจานหลังอาหาร

3.2 วางอยู่หน้ากริยาที่เป็น base form (v.1) เป็นการเน้นย้ำความสำคัญเป็นพิเศษ นิยมแปลว่า "จริงๆ" ตัวอย่างเช่น

a. I **do** love you.
ผมรักคุณ**จริงๆ**

b. She **does** clean her room every evening.
เธอทำความสะอาดห้องทุกๆ เย็น**จริงๆ**

c. I **do** not cheat you.
ผมไม่ได้หลอกคุณ**จริงๆ**

d. He **does** work hard.
เขาทำงานหนัก**จริงๆ**

3.3 วางอยู่ต้นประโยคและหน้าประธาน เป็นประโยคคำถาม นิยมแปลว่า "ใช่ไหม" "ได้หรือเปล่า" หรือ "หรือเปล่า" และเป็นประโยคบอกเล่าตอบรับ นิยมแปลว่า "ใช่" หรือ "ได้" เป็นประโยคบอกเล่าปฏิเสธ นิยมแปลว่า "ไม่ใช่" หรือ "ไม่ได้" ตัวอย่างเช่น

a. **Does** she come from Japan? เธอมาจากญี่ปุ่น**ใช่ไหม**
Yes, she **does.** **ใช่** No, she **doesn't.** **ไม่ใช่**

b. Do you speak Chinese? คุณพูดภาษาจีน**ได้หรือเปล่า**

Yes, I **do.** **ได้** No, I **don't.** **ไม่ได้**

c. **Do** you love me? คุณรักผม**หรือเปล่า**

Yes, I **do.** **ใช่** No, I **don't.** **ไม่ใช่**

4. การแปลกริยานุเคราะห์ (auxiliary verb) Modal verb เป็นกลุ่มคำกริยาที่ใจความบอกความเป็นไปได้ ความเป็นอนาคต แสดงความรู้สึกและความสุภาพของภาษา ได้แก่

4.1 will/would มีหลักในการแปลเป็นภาษาไทย ดังนี้

4.1.1 โดยทั่วไปนิยมแปลว่า "จะ" ตัวอย่างเช่น

a. I **will** not go to school tomorrow.

ฉัน**จะ**ไม่ไปโรงเรียนพรุ่งนี้

b. **Would** you like to have some coffee?

คุณต้องการ**จะ**รับกาแฟไหมครับ

c. **Would** you mind if I smoke here?

คุณ**จะ**รังเกียจไหมถ้าฉันสูบบุหรี่ตรงนี้

4.1.2 เมื่อ would อยู่คู่กับ "better" "rather (+than)" ที่อยู่ในประโยคเชิงแนะนำนิยมแปลว่า "น่าจะ...ดีกว่า/มากกว่า" "ควรจะ...ดีกว่า/มากกว่า" หรือ "สมัครใจที่จะ...ดีกว่า/มากกว่า" (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 122) ตัวอย่างเช่น

a. You **would better** listen to your father.

คุณ**ควรจะ**ฟังพ่อของคุณ**ดีกว่า**

b. I **would rather** sleep **than** work.

ฉัน**น่าจะ**นอน**มากกว่า**มานั่งทำงาน

c. You **would rather** go home with him.

คุณ**น่าจะ**กลับบ้านกับเขา**มากกว่า**

4.1.3 เมื่อ would อยู่คู่กับ "better" "like" หรือ "prefer (+rather than)" ที่อยู่ในประโยคเชิงแสดงความรู้สึก นิยมแปลว่า "ชอบ...(มากกว่า)" หรือ "อยากจะ/ต้องการจะ...(มากกว่า)" ตัวอย่างเช่น

a. She **would rather** that you didn't drive.

หล่อนไม่**อยาก**ให้คุณขับรถ

b. I **would rather** drive.

ฉัน**ชอบ**ขับรถ**มากกว่า**

c. I **would like** to be football player.

ผม**อยากจะ**เป็นนักฟุตบอล

d. **Would** you **like** some more rice?

คุณ**อยากจะ**เติมข้าวอีกหน่อยไหม

e. **Would** you **prefer** tea or coffee?

คุณ**อยาก**จะรับชาหรือกาแฟครับ

f. She **would prefer** to stay alone **rather than** stay with you.

เธออ**ยากจะ**อยู่คนเดียว**มากกว่าที่จะ**อยู่กับคุณ

4.2 shall/should บอกความเป็นไปได้ แสดงความสุภาพหรือการแนะนำ โดยทั่วไป shall แปลว่า “จะ” และ should แปลว่า “ควรจะ” “ควร” หรือ “น่าจะ” ตัวอย่างเช่น

a. I **shall** pass the exam.

ฉัน**จะ**ต้องสอบผ่านแน่ๆ

b. **Shal**l I phone you this evening?

จะให้ฉันโทรศัพท์หาคุณเย็นนี้ไหม

c. If you work harder, you **shall** succeed in your life.

ถ้าคุณทำงานให้หนักขึ้น คุณก็**น่าจะ**ประสบความสำเร็จในชีวิต

d. I think you **should** stop smoking.

ฉันว่าคุณ**ควร**เลิกสูบบุหรี่นะ

e. I think we should learn other language.

ฉันว่าเรา**ควรจะ**เรียนภาษาอื่นๆ ด้วยนะ

4.3 can/could มีหลักในการแปลเป็นภาษาไทย ดังนี้

4.3.1 ประโยคบริบทที่แสดงการรับรู้ ความสามารถ นิยมแปลว่า “สามารถ” ตัวอย่างเช่น

a. I **can** see the ghost at night.

ผม**สามารถ**มองเห็นผีในเวลากลางคืน

b. He **can** sleep all day and night.

เขา**สามารถ**นอนได้ทั้งวันทั้งคืน (24 ชม.)

c. She **could** speak Chinese when she was twelve.

เธอ**สามารถ**พูดภาษาจีนได้ตอนอายุ 12 ขวบ

4.3.2 ใช้เป็นประโยคข้อร้อง ขออนุญาต ยื่นข้อเสนอ หรือขอร้อง อาจแปลว่า "ขอ" หรือ "ช่วย" ตัวอย่างเช่น

a. **Could** I go in your house?

ขอเข้าไปในบ้านคุณได้ไหม

b. **Can** I see you tomorrow?

ขอพบคุณพรุ่งนี้ได้ไหม

c. **Could** you turn off the light please?

ช่วยปิดไฟหน่อยได้ไหม

d. **Could** you help me to translate this sentence into Thai?

ช่วยแปลประโยคนี้เป็นภาษาไทยได้ไหม

4.3.4 ในประโยคที่แสดงถึงความเป็นไปได้ นิยมแปลว่า "อาจ" หรือ "ควร" ตัวอย่างเช่น

a. This **can** be the answer, I think.

ฉันคิดว่า นี้**อาจ**เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

b. It **can** be very cold in winter.

อาจหนาวมากในช่วงหน้าหนาว

c. It's ten o'clock. She **could** have arrived now.

นี่ก็สิบโมงแล้ว หล่อน**อาจ**เดินทางมาถึงแล้วตอนนี้

d. You **can**not be serious.

คุณไม่**ควร**เครียด

4.4 may/might มีหลักในการแปลเป็นภาษาไทย ดังนี้

4.4.1 ประโยคที่แสดงปรารถนา ความหวัง การอวยพร การขออนุญาต นิยมแปลว่า "ขอ" ตัวอย่างเช่น

a. **May** I free from suffering?

ขอให้ข้าพเจ้าปราศจากความทุกข์ (พ้นทุกข์)

b. **May** she be happy for new life?

ขอให้เธอมีความสุขกับชีวิตใหม่

c. **May** you have much success in your business?

ขอให้คุณประสบความสำเร็จในธุรกิจยิ่งๆ ขึ้นไป

d. **May** I use your cell phone?

ขอใช้โทรศัพท์หน่อยได้ไหม

4.4.2 ประโยคแสดงความมุ่งหมาย (purpose) และอยู่หลัง so that หรือ in order that นิยมแปลว่า "จะ" (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 125) ตัวอย่างเช่น

a. He studies hard so that he **may** get the first rank in his class.

เขาเรียนอย่างหนัก เพื่อว่าเขา**จะ**ได้ที่หนึ่งในห้อง

b. She works hard in order that she **may** promote higher.

เธอทำงานอย่างหนักเพื่อว่า**จะ**ได้เลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น

4.4.3 ประโยคแสดงความสงสัย ความไม่แน่ใจ หรือความเป็นไปได้ นิยมแปลว่า "อาจ" หรือ "อาจจะ" (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 126) ตัวอย่างเช่น

a. I **may** go to see you tomorrow.

ผม**อาจ**ไปหาคุณพรุ่งนี้

b. He **may** come back to home this evening.

หล่อน**อาจ**กลับมาบ้านเย็นนี้

c. It **may** rain today.

วันนี้ฝน**อาจจะ**ตก

d. Your dream **may** come true in one day.

สักวัน ความฝันคุณ**อาจจะ**เป็นจริงก็ได้

4.5 must มีหลักในการแปลเป็นภาษาไทย ดังนี้

4.5.1 โดยทั่วไปนิยมแปลว่า "ต้อง" หรือ "จะต้อง" ตัวอย่างเช่น

a. Driving for safety, everyone **must** obey the traffic laws.

เพื่อความปลอดภัยในการขับขี่ ทุกคน**จะต้อง**ปฏิบัติตามกฎจราจร

b. You **must** stop eating junk food.

คุณ**ต้อง**หยุดกินอาหารที่ไม่มีประโยชน์

c. The students **must** wear uniform in the school.

นักเรียน**จะต้อง**ใส่เครื่องแบบในโรงเรียน

4.5.2 ในประโยคแสดงเหตุการณ์หรือการกระทำที่ผู้พูดไม่ต้องการให้เกิดขึ้น นิยมแปลว่า “เป็นต้อง” (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 127) ตัวอย่างเช่น

a. Whenever I go to see him, he **must** be absent.
ทุกครั้งที่ผมไปหาเขา เขา**เป็นต้อง**ไม่อยู่สักครั้ง

b. Just when the teacher ask me, I **must** be quite.
ทันทีที่ครูถามผม ผม**เป็นต้อง**เงียบ

4.6 ought to โดยทั่วไปนิยมแปลว่า “ควรจะ” ตัวอย่างเช่น

a. You **ought to** do your homework well in advance.
คุณ**ควรจะ**ทำการบ้านให้ดี

b. He **ought to** get a winner in math competition.
เขา**ควรจะ**ได้รับรางวัลชนะเลิศในการแข่งขันคณิตศาสตร์

c. They **ought not to** smoke in public places.
พวกเขา**ไม่ควรจะ**สูบบุหรี่ในที่สาธารณะ

4.7 need มีหลักในการแปลเป็นภาษาไทย ดังนี้

4.7.1 เมื่อทำหน้าที่เสมือนกริยาแท้ และตามด้วยคำกริยา “infinity with to” นิยมแปลว่า “ต้อง” หรือ “จำเป็นต้อง” ตัวอย่างเช่น

a. Human beings **need to** learn to survive.
มนุษย์**จำเป็นต้อง**เรียนรู้เพื่อการอยู่รอด

b. We don't **need to** talk about this now
พวกเราไม่**จำเป็นต้อง**พูดเรื่องนี้ตอนนี้

c. He **needs to** see a dentist tomorrow.
เขา**ต้อง**ไปพบทันตแพทย์พรุ่งนี้

d. I **need to** know, who killed my cat.
ฉัน**ต้อง**รู้ว่าใครฆ่าแมวฉัน

4.7.2 เมื่อทำหน้าที่เป็นกริยาช่วย นิยมแปลว่า “ต้องการ” “ประสงค์” หรือ “อยาก” ตัวอย่างเช่น

a. We **need** your help.
พวกเรา**ต้องการ**ให้คุณช่วย หรือ พวกเรา**อยาก**ให้คุณช่วย

b. Children **need** their parents to show they care.
เด็กๆ **ต้องการ**ให้พ่อแม่เอาใจใส่

c. He **needs** a little money to buy a new car.

เขา**ต้องการ**เงินอีกนิดหน่อยเพื่อซื้อรถคันใหม่

4.8 dare นิยมแปลว่า "กล้า" หรือ "ท้า" ตัวอย่างเช่น

a. How **dare** you say that he is a bad person?

คุณ**กล้า**พูดว่าเขาเป็นคนเลวได้ยังไง

b. A story he **dare** not write down.

เรื่องราวที่เขาไม่**กล้า**เขียนลงไป

c. This is a very spicy soup. I **dare** you to have it.

แกงนี้เผ็ดมากนะ ฉัน**ท้า**ให้คุณลองดู

d. He **dares** me to fight with lion.

เขา**ท้า**ฉันให้สู้กับสิงโต

4.9 used to มีหลักในการแปลเป็นภาษาไทย ดังนี้

4.9.1 เมื่อตามหลังประธาน นิยมแปลว่า "เคย" ตัวอย่างเช่น

a. I **used to** go to abroad.

ฉัน**เคย**เดินทางไปต่างประเทศ

b. She **never used to** have a boyfriend.

หล่อน**ไม่เคย**มีคนรัก

c. Did you used to drive a car?

คุณ**เคย**ขับรถหรือเปล่า

4.9.2 เมื่อตามหลัง is, am, are, get หรือ become และอยู่หน้า v.ing หรือ noun นิยมแปลว่า "เคยชิน" หรือ "คุ้นเคย" ตัวอย่างเช่น

a. I **am used to** getting up early.

ผม**เคยชิน**กับการตื่นแต่เช้า

b. He **is used to** eating spicy food.

เขา**คุ้นเคย**กับการทานอาหารเผ็ด

c. They **get used to** the people here.

พวกเขา**คุ้นเคย**กับผู้คนแถบนี้

d. He **becomes used to** working with team.

เขาเป็นคน**คุ้นเคย**กับการทำงานเป็นทีม

สรุปได้ว่า การแปลคำกริยาในกลุ่มกริยาช่วย เช่น verb to be, verb to have, verb to do และ modal verb คำกริยาเหล่านี้จะมีคำแปลเฉพาะที่ต่างกันออกไปตามหน้าที่และตำแหน่งที่วางอยู่ การแปลจึงต้องพิจารณาจากหลักเกณฑ์ที่กล่าวมา

การแปลสันธาน

คำสันธาน เรียกว่า "conjunction" เป็นคำซึ่งทำหน้าที่เชื่อมคำ กลุ่มคำ หรือประโยคให้เป็นประโยคเดียวกัน (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 217–226) หลายคำจะมีสำนวนการแปลเป็นภาษาไทยแบบเฉพาะตัวได้หลากหลาย ควรดูบริบทในประโยคโดยรอบอย่างละเอียดก่อนแปลจะทำให้แปลไม่ผิดความหมาย

1. การแปลคำสันธานกลุ่ม "and type" คือ คำที่มีความหมายคล้าย "and" และเป็นการเชื่อมเนื้อความให้มีความต่อเนื่องกัน ดังนี้

1.1 ...both...and... นิยมแปลว่า "ทั้ง...และ.." หรือ "ทั้ง...และยัง....อีกด้วย" ตัวอย่างเช่น

a. **Both** man **and** woman are gender equality.
ทั้งชาย**และ**หญิงเป็นเพศที่เท่าเทียมกัน

b. Yupa was **both** listened **and** asked to the teacher.
ยุภา**ทั้ง**ฟัง**และยัง**ถามครู**อีกด้วย**

1.2. not only...but also นิยมแปลว่า "ไม่เพียงแต่...ยัง...อีกด้วย" ตัวอย่างเช่น

a. Man and woman are **not only** equal in gender **but also** in rights.
ชายและหญิง**ไม่เพียงแต่**เป็นเพศเท่าเทียมกัน**ยัง**มีสิทธิเท่าเทียมกัน**อีกด้วย**

b. Yupa was **not only** listened **but also** asked to the teacher.
ยุภา**ไม่เพียงแต่**ฟัง**ยัง**ถามครูอี**กด้วย**

1.3 no less...than หรือ no less than นิยมแปลว่า "ไม่เท่านั้น แต่ยัง...อีกด้วย" "ไม่ยิ่งหย่อน...ไปกว่า" หรือ "ไม่น้อยกว่า" ตัวอย่างเช่น

a. Man and woman are **no less** equal in gender **than** in rights.
ชายและหญิงมีความเท่าเทียมเรื่องเพศ**ไม่น้อยไปกว่า**เรื่องสิทธิ

b. There are **no less than** one thousand students in this school.
มีนักเรียน**ไม่น้อยไปกว่า**พันในโรงเรียนนี้

1.4. as well as นิยมแปลว่า "และ" หรือ "เช่นเดียวกับ" ตัวอย่างเช่น

a. Man and woman are equal in gender **as well as** in rights.

ชายและหญิงมีความเท่าเทียมเรื่องเพศ**เช่นเดียวกับ/และ**เรื่องสิทธิ

b. Yupa was listened **as well as** asked to the teacher.

ยุภาฟัง**และ**ถามครู

1.5 and...too นิยมแปลว่า "และยัง...อีกด้วย" ตัวอย่างเช่น

a. Man and woman are equal in gender **and** in rights **too.**

ชายและหญิงมีความเท่าเทียมเรื่องเพศ**และยัง**มีเรื่องสิทธิ**อีกด้วย**

b. Yupa was listened **and** asked to the teacher **too**.

ยุภาฟัง**และยัง**ถามครู**อีกด้วย**

1.6 and also... นิยมแปลว่า "และแถมยัง...อีกด้วย" หรือ "และนอกจากนี้ยังมี" ตัวอย่างเช่น

a. He is a teacher **and also** an artist.

เขาเป็นครู**และแถมยัง**เป็นจิตกร**อีกด้วย**

b. She has a dog **and also** a cat.

หล่อนมีสุนัขตัวหนึ่ง **และนอกจากนี้ยัง**มีแมวตัวหนึ่งอีกด้วย

1.7 not...nor และ and not นิยมแปลว่า "ไม่...และไม่.." หรือ "และก็ไม่..." ตัวอย่างเช่น

a. He is **not** a coward **nor** a fool.

b. He is not a coward **and not** a fool.

เขาไม่ใช่คนขี้ขลาด**และก็ไม่**ใช่คนโง่

c. She is **not** beauty **nor** ugly.

d. She is **not** beauty and **not** ugly.

หล่อนไม่ใช่คนสวย**และก็ไม่**ใช่ขี้เหร่

1.8 What's more, furthermore, moreover, likewise, again นิยมแปลว่า "ยิ่งไปกว่า...นั้น" "ยิ่งกว่านั้น ยัง...อีกด้วย" หรือ "นอกจากนี้ยัง..." ตัวอย่างเช่น

a. She has a dog and a cat, **what's more**, she has a parrot.

b. She has a dog and a cat, **furthermore**, she has a parrot.

c. She has a dog and a cat, **moreover**, she has a parrot.

d. She has a dog and a cat, **likewise**, she has a parrot.

f. She has a dog and a cat, **again**, she has a parrot.

g. She has a dog and a cat, **besides**, she has a parrot.

หล่อนมีสุขนัขตัวหนึ่งและแมวตัวหนึ่ง **ยิ่งไปกว่านั้นยัง**มีนกแก้วตัวหนึ่ง**อีกด้วย** หรือ

หล่อนมีสุขนัขตัวหนึ่งและแมวตัวหนึ่ง **นอกจากนี้ยัง**มีนกแก้วอีกตัวหนึ่ง

2. การแปลคำสันธานกลุ่ม "But-type" ที่มีความหมายคล้าย "but" เป็นการเชื่อมเนื้อความที่ยัดแย้งกันหรือตรงข้ามกัน ดังนี้

2.1 but นิยมแปลว่า "แต่" "ยกเว้น" "นอกจาก" "กับ" หรือ "แม้แต่น้อย" เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

a. He is nothing, **but** a loser.

เขาไม่ต่างอะไร**กับ**คนขี้แพ้

b. I want nobody, **but** you.

ฉันไม่ต้องการใคร**นอกจาก**คุณ

c. John and other come, **but** Sara.

จอห์นและคนอื่นๆมา**ยกเว้น**ซาร่า

d. She's anything, **but** arrogant.

หล่อนไม่ได้เป็นคนหยิ่งผยองเลย**แม้แต่น้อย**

(หล่อนไม่ใช่คนหยิ่งผยอง)

2.2 yet, still, for all that นิยมแปลว่า "แม้กระนั้น" "แต่กระนั้น" หรือ "แต่ว่า" ตัวอย่างเช่น

a. I worked hard, **yet** I did not succeed.

b. I worked hard, **still** I did not succeed.

c. I worked hard, **for all that** I did not succeed.

ฉันทำงานหนัก **แต่กระนั้นก็**ไม่ประสบความสำเร็จ

2.3 whereas และ while นิยมแปลว่า "แต่ว่า" "ในขณะที่" หรือ "ส่วน" ตัวอย่างเช่น

a. My dad came back yesterday, **whereas** my mom will come tomorrow.

พ่อฉันกลับมาเมื่อวาน**ส่วน**แม่จะกลับพรุ่งนี้

b. This book costs 50 bath, **while** that one costs 60.

หนังสือเล่มนี้ราคา 50 บาท **ในขณะที่**เล่มนั้นราคา 60

2.4 however นิยมแปลว่า “อย่างไรก็ตาม” หรือ “แม้กระนั้น” ตัวอย่างเช่น

a. This is one possible solution to the problem, **however**, there are others.

นี้เป็นวิธีหนึ่งในการแก้ปัญหา **อย่างไรก็ตาม**ยังมีวิธีอื่นๆ อีก

b. Sorn loved singing, **however**, no one wanted to listen to him.

ศรชอบร้องเพลง **แม้กระนั้น**ไม่มีใครอยากฟังเขา

2.5 nevertheless และ on the other hand นิยมแปลว่า “ตรงกันข้าม” “ในทางกลับกัน” “แต่ว่า” หรือ “แม้กระนั้น” ตัวอย่างเช่น

a. He was very tired; **nevertheless**, he kept on walking.

เขาเหนื่อยมาก **แม้กระนั้น**เขายังคงเดินต่อไป

b. She loves me so much; **on the other hand**, she never called me honey.

หล่อนรักผมมาก**ในทางกลับกัน**หล่อนไม่เคยเรียกผมว่า “ที่รัก”

3. การแปลคำสันธานกลุ่ม “Or–type” ที่มีความหมายคล้าย or เป็นการเชื่อมเนื้อความสำหรับเป็นทางเลือก ดังนี้

3.1 or else และ otherwise นิยมแปลว่า “หรือมิฉะนั้น” หรือ “มิฉะนั้น” ตัวอย่างเช่น

a. We should save oil, **or else** there won't be any left in the world.

พวกเราควรประหยัดน้ำมัน **มิฉะนั้น**จะไม่มีน้ำมันเหลือบนโลกนี้

b. Hurry up **or else** you'll be late.

รีบหน่อย **มิฉะนั้น**คุณจะสายนะ

c. Sometimes you need to look back, **otherwise** you will never know what you have lost.

บางครั้งคุณต้องมองย้อนไปบ้าง**มิฉะนั้น**คุณจะไม่รู้ว่าพลาดอะไรไปบ้าง

d. Walk slowly on the ice, **otherwise** you'll fall.

เดินบนน้ำแข็งเบาๆ **มิฉะนั้น**คุณจะตกลงไป

3.2 neither...nor นิยมแปลว่า “ไม่(ทั้ง)...และ...” ตัวอย่างเช่น

a. My mom can **neither** read **nor** write English.
แม่ฉัน**ไม่**สามารถอ่าน**และ**เขียนภาษาอังกฤษได้

b. I can use **neither** this computer **nor** the other one.
ผม**ไม่**สามารถใช้คือมพิ๊วเตอร์เครื่องนี้**และ**เครื่องอื่น

3.3 either...or นิยมแปลว่า “ไม่...ก็...” ตัวอย่างเช่น

a. **Either** Pranee **or** Somphong write the first financial statement of quarter report.
ไม่คุณปราณี**ก็**คุณสมพงศ์ที่เขียนรายงานงบการเงินในของไตรมาสที่ 1

b. When I go to the restaurant, eat **either** fish **or** roast chicken.
เมื่อฉันไปร้านอาหาร**ไม่**ปลา**ก็**ไก่ย่างที่ฉันกิน

4. การแปลคำสันธานกลุ่ม “So-type” ที่มีความหมายคล้าย So เป็นการเชื่อมเนื้อความที่แสดงเหตุผลซึ่งกันและกัน ดังนี้

4.1 so นิยมแปลว่า “เพื่อ” “ถ้า” และ “ดังนั้น” ตัวอย่างเช่น

a. Please turn on the lights **so** that we can see.
ช่วยเปิดไฟหน่อย **เพื่อ**เราจะได้มองเห็น

b. I've lost my cell phone yesterday, **so** I can't call you.
ผมทำโทรศัพท์หายเมื่อวาน **ดังนั้น**ผมไม่สามารถโทรหาคุณได้.

4.2 therefore, consequently, accordingly นิยมแปลว่า “ดังนั้น” ตัวอย่างเช่น

a. He was tired; **therefore**, he went directly to bed.
เขาเหนื่อย **ดังนั้น**เขาจึงรีบเข้านอน

b. Sunee was sick; **consequently**, she didn't come to school.
สุนีย์ป่วย **ดังนั้น**เธอจึงไม่มาโรงเรียน

c. I am broke for this month; **accordingly**, I cannot pay my debt.
ฉันถังแตกเดือนนี้ **ดังนั้น**ฉันจึงไม่สามารถจ่ายหนี้ได้

5. การแปลคำอนุสันธาน หรือ “subordinate conjunction” เพื่อเชื่อมประโยคใจความรองให้เข้ากับประโยคใจความหลัก กลุ่มคำที่นิยมใช้กันมาก ดังนี้

5.1 for โดยทั่วไปนิยมแปลว่า “เพื่อ” เมื่อนำมาเชื่อมประโยคที่เป็นเหตุเป็นผลกัน นิยมแปลว่า “เพราะ” ตัวอย่างเช่น

a. He went into the tomb, **for** the gate was open.

เขาเข้าไปในสุสาน **เพราะ**ประตูเปิดอยู่

b. Wirat didn’t go to school, **for** his mother got sick.

วิรัตน์ไม่ไปโรงเรียน **เพราะ**แม่ของเขาไม่สบาย

5.2 unless นิยมแปลว่า “ถ้า.....ไม่”, “เว้นแต่ว่า” หรือ “นอกจาก” ตัวอย่างเช่น

a. He will not go **unless** she goes.

ถ้าหล่อน**ไม่**ไปเขาก็จะไม่ไป

b. You can’t get a job **unless** you’ve got the experience.

คุณจะไม่ได้งาน **เว้นแต่ว่า**คุณมีประสบการณ์

5.3 after นิยมแปลว่า “หลังจาก” “ทีหลัง” “ภายหลัง” หรือ “นับแต่” ตัวอย่างเช่น

a. She was deeply saddened **after** her father passed away last week.

หล่อนเสียใจเป็นอย่างมาก**หลังจาก**บิดาของเสียชีวิตเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว

b. I did not go to that old house **after** someone has been murdered.

ผมไม่ไปบ้านเก่าหลังนั้นอีกเลย **นับแต่**มีคนถูกฆาตกรรม

5.4 because นิยมแปลว่า “เพราะว่า””ด้วยว่า” “เป็นเพราะ” “เหตุเพราะ” “เพราะเหตุว่า” “ก็ต่อเมื่อ” “ก็เพราะว่า” “เนื่องจากว่า” หรือ “โดยเหตุ” ตัวอย่างเช่น

a. she'll do it, **because** she has no choice.

เธอจะทำเอง **เพราะเหตุว่า**เธอไม่มีทางเลือก

b. I didn't go out **because** I had no money.

ฉันไม่ออกไปข้างนอก **เนื่องจากว่า**ไม่มีเงิน

5.5 if นิยมแปลว่า “ถ้า” “หาก” “หากว่า” “เผื่อว่า” “ถ้าหาก” หรือ “ในกรณีที่” ตัวอย่างเช่น

a. I'm sorry **if** I'm annoying you.

ผมขอโทษ**ถ้าหาก**ทำให้คุณรำคาญ

b. What would you do **if** there was an accident?

คุณจะทำอย่างไรใน**กรณีที่**มีอุบัติเหตุ

5.6 although นิยมแปลว่า “แม้ว่า” “แม้” หรือ “ถึงแม้ว่า” ตัวอย่างเช่น

a. She's very happy to be married **although** the date has not yet been set.

เธอมีความสุขมากที่จะได้แต่งงาน **ถึงแม้ว่า**ยังไม่ได้กำหนดฤกษ์

b. It's hard enough **although** the pay is good.

มันหนักเกินไป **แม้ว่า**จะให้ค่าตอบแทนดี

5.7 before นิยมแปลว่า “ก่อน” หรือ “ก่อนที่” ตัวอย่างเช่น

a. Clean the room **before** they come.

ทำความสะอาดห้อง**ก่อนที่**พวกเขาจะมา

b. He went to the sea **before** he went abroad.

เขาไปทะเล**ก่อน**ไปต่างประเทศ

5.8 since นิยมแปลว่า “เนื่องจาก” “เนื่องด้วย” “โดยเหตุที่” “ก็ต่อเมื่อ” “ตั้งแต่” และ “นับแต่” ตัวอย่างเช่น

a. I haven't done that **since** I was a child.

ผมไม่ได้ทำ **ตั้งแต่**ฉันยังเป็นเด็ก

b. It's four years since he was elected.

เป็นเวลา 4 ปีแล้ว **นับแต่**เขาได้รับการเลือกตั้ง

5.9 that นิยมแปลว่า “ที่” “ว่า” “ซึ่ง” “เพราะนั่น” หรือ “กระนั้น” ตัวอย่างเช่น

a. Hold it up so that everyone can see it.

ชูมันขึ้น **เพราะนั่น**จะทำให้ทุกคนมองเห็น

b. They were paid on the same day **that** they did the work

พวกเขาได้รับเงินในวันเดียวกับ**ที่**พวกเขาทำงาน

5.10 until นิยมแปลว่า “จนกระทั่ง” “จนกว่า” “ตราบ” “จวบจนกระทั่ง” หรือ “ต่อเมื่อ” ตัวอย่างเช่น

a. He was working good **until** he was injured.

เขาทำงานดีมาก **จนกระทั้ง**เขาได้รับบาดเจ็บ

b. She will not have dinner **until** her son returns.

เธอจะไม่ทานมื้อค่ำ **จนกว่า**ลูกชายเธอจะกลับมา

c. I will love you **until** the day I die.

ฉันจะรักเธอ **ตราบ**จนสิ้นลม

5.11 when นิยมแปลว่า “เมื่อ” “ในขณะที่” “ก็ต่อเมื่อ” หรือ “ตอนที่” ตัวอย่างเช่น

a. He was very impatient when he was kept waiting his friend for an hour.

เขาหงุดหงิดมาก **ในขณะที่**เฝ้ารอเพื่อนเป็นชั่วโมง

b. They shared a room **when** they were on tour.

พวกเราพักร่วมกัน **ตอนที่**ออกไปท่องเที่ยว.

5.12 as soon as นิยมแปลว่า “ทันทีที่” ตัวอย่างเช่น

a. You will get the results later this year **as soon as** they are available.

คุณจะทราบผลหลังจากปีนี้ **ทันทีที่**ประกาศ

b. Send me an email **as soon as** you have the research proposal.

ช่วยจดหมายมาหาฉัน **ทันทีที่**คุณมีโครงร่างวิจัย

5.13 lest นิยมแปลว่า “เพื่อที่จะไม่” “เพื่อว่า” หรือ “เผื่อว่า...จะไม่” ตัวอย่างเช่น

a. He held her hand **lest** she should fall.

เขาจับมือหล่อนไว้ **เผื่อว่า**หล่อน**จะ**ได้ไม่ล้ม

b. My grandma walk carefully **lest** she should stumble.

คุณยายเดินอย่างระมัดระวัง **เพื่อที่จะไม่**สะดุดล้ม

สรุปได้ว่า การแปลคำสันธานในแต่ละกลุ่มนักแปลต้องอาศัยคำแปลเฉพาะที่นิยมแปลกัน เพื่อให้มีใจความที่ถูกต้องและเป็นทางการ ได้สำนวนสอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย

การแปลคำบุพบท

คำบุพบท หรือ “preposition” เป็นกลุ่มคำที่ใช้เพื่อแสดงความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกัน ระหว่างนามหรือสรรพนามกับคำอื่นๆ ในประโยคอย่างไร (เลิศ เกษรคำ, 2551 : 442) ในหลายๆ คำอาจมีคำแปลที่สามารถยืดหยุ่นไปตามสำนวนในภาษาไทย ดังนี้

1. at ใช้บอกเวลาจุดใดจุดหนึ่งโดยเฉพาะที่ไม่มีความยาวของเวลา เช่น วินาที นาที ชั่วโมง กลางวัน กลางคืน นิยมแปลว่า “ณ เวลา” “เวลา” หรือ “ใน” เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

a. She gets up **at** five o’clock every day.

เธอตื่นนอน**เวลา**ตีห้าทุกวัน

b. He fell in love with her **at once**.

เขาตกหลุมรักหล่อน**ในทันที**

และหากใช้บอกสถานที่นิยมแปลว่า “ที่” ตัวอย่างเช่น

c. She is **at** home alone.

เธออยู่**ที่**บ้านคนเดียว

2. in ใช้กับเวลาที่เป็นเดือน ปี ฤดูกาล นิยมแปลว่า “ใน” ตัวอย่างเช่น

a. I will finish this project **in** a year.

ผมจะทำโครงการนี้ให้เสร็จ**ใน**หนึ่งปี

b. He will see you **at** this evening.

เขาจะไปพบคุณ**ใน**เย็นนี้

ใช้บอกสถานที่ นิยมแปลว่า “ที่” “ใน” หรือ “บน”ตัวอย่างเช่น

c. My hometown is **in** Tak Province.

บ้านเกิดผมอยู่**ที่**จังหวัดตาก

d. There are many passengers **in** this bus.

มีผู้โดยสารหลายคน**ใน**รถโดยสารนี้

e. She is sleeping **in** the bed.

เธอกำลังหลับอยู่**บน**เตียง (แปลโดยถือเอาสำนวนไทย)

3. on ใช้บอกวันที่ วันของสัปดาห์ วันสำคัญ วันนักขัตฤกษ์ นิยมแปลว่า “ใน” ตัวอย่างเช่น

a. Can you come **on** Sunday?

คุณมา**ในวัน**อาทิตย์ได้ไหม

b. Thai people will celebrate their New Year **on** Songkran Day.

คนไทยจะฉลองปีใหม่**ใน**วันสงกรานต์

ใช้บอกสถานที่ นิยมแปลว่า “ที่” ตัวอย่างเช่น

c. He is waiting for the train **on** Platform 2.

เขากำลังรอรถไฟ**ที่**ชานชาลาที่ 2

ใช้บอกทิศทาง นิยมแปลว่า “ทาง” ตัวอย่างเช่น

d. The post office is **on** your left hand.

ไปรษณีย์อยู่**ทาง**ซ้ายมือ

ใช้บอกตำแหน่งของบางสิ่งบางอย่าง นิยมแปลว่า “บน” ตัวอย่างเช่น

f. There is something **on** the ceiling.

มีบางอย่างอยู่**บน**เพดาน

4. since ใช้บอกจุดเริ่มต้นของเวลาเท่านั้น นิยมแปลว่า “ตั้งแต่” ตัวอย่างเช่น

a. I haven't heard from her **since** the accident.

ผมไม่ทราบข่าวจากเธอเลย**ตั้งแต่**เกิดอุบัติเหตุ

b. He always regrets **since** his farther died.

เขาเศร้าตลอดเวลา**ตั้งแต่**บิดาเขาเสียชีวิต

5. before ใช้บอกช่วงเวลาที่ยังไม่มาถึงได้ทุกช่วงเวลา วัน เดือน ปี นิยมแปลว่า “ก่อน” ตัวอย่างเช่น

a. You have to arrive at the airport **before** ten o’clock.

คุณต้องเดินทางไปถึงสนามบิน**ก่อน**สิบนาฬิกา

b. The accident happened **before** afternoon.

เกิดอุบัติเหตุขึ้นก่อนบ่าย

6. after ใช้บอกจุดของเวลาที่เกิดขึ้นแล้ว ได้ทุกช่วงเวลา วัน เดือน ปี นิยมแปลว่า “หลัง” ตัวอย่างเช่น

a. Don't call me up **after** ten o'clock.

อย่าโทรหาฉัน**หลัง**สิบโมงแล้ว

b. I saw my home–town again only **after** five years.

ฉันไปเยี่ยมบ้านเกิดอีกครั้งหนึ่ง**หลัง**จากผ่านไป 5 ปี

7. by ใช้บอกการกระทำนั้นว่าจะเกิดขึ้นเมื่อถึงเวลาดังกล่าว ซึ่งไม่มีความต่อเนื่อง นิยมแปลว่า “เมื่อถึง” “ใกล้ๆ” ตัวอย่างเช่น

a. He have got to do this report **by** Monday

เขาจำเป็นต้องทำรายงานนี้**เมื่อถึง**วันเสาร์

b. We'll reach home **by** sunset.

เราจะมาถึงบ้าน**ใกล้ๆ** พลบค่ำ

8. ago ใช้บอกเวลาย้อนหลังไป ณ ขณะที่พูด นิยมแปลว่า “เป็นเวลา...แล้ว” หรือ “เมื่อ.....(มา/ที่)แล้ว” ตัวอย่างเช่น

a. She left home five minutes **ago**.

หล่อนออกไป**เมื่อ**ห้านาที**ที่แล้ว** (ออกไปได้ห้านาทีแล้ว)

b. Banana rib hobbyhorse riding became extinct a long time **ago**.

การละเล่นม้าก้านกล้วยสูญหายไป**เป็นเวลา**นาน**มาแล้ว**

9. for ใช้บอกเวลาที่มีความยาว นิยมแปลว่า “เป็นเวลา” ตัวอย่างเช่น

a. I once studied the piano for two months.

ผมเคยเรียนเปียโน**เป็นเวลา** 2 เดือน

b. We’ve known each other **for** a long time.

พวกเรารู้จักกัน**เป็นเวลา**นานมาแล้ว

10. during ใช้บอกระยะเวลาที่มีความต่อเนื่องกัน นิยมแปลว่า “ตลอด” หรือ “ระหว่าง” ตัวอย่างเช่น

a. This restaurant is open during the day.

ร้านอาหารนี้เปิด**ตลอด**ทั้งวัน

b. I fell asleep during learning English.

ฉันงีบหลับไป**ระหว่าง**เรียนภาษาอังกฤษ

11. until ใช้บอกจุดสิ้นสุดของการกระทำนั้นๆ เมื่อถึงเวลาดังกล่าว นิยมแปลว่า “จนถึง/จนกระทั้ง” หรือ “จนถึง” ตัวอย่างเช่น

a. My mom stays in Japan **until** May.

แม่ฉันอยู่ที่ประเทศญี่ปุ่น**จนถึง**เดือนพฤษภาคม

b. He took a meditation **from** ten **until** midnight.

เขานั่งสมาธิตั้งแต่สี่ทุ่ม**จึงถึง**เที่ยงคืน

12. from…to หรือ from…until ใช้บอกจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของการกระทำนั้นๆ นิยมแปลว่า “จากเวลา/ตั้งแต่…ถึง/จนถึง/จนกระทั้ง…” ตัวอย่างเช่น

a. Yesterday, I went shopping **from** dawn **to** dusk.

เมื่อวาน ฉันไปเที่ยวซื้อของตั้งแต่เช้าจรดเย็น (ตั้งแต่เช้าจนกระทั้งเย็น)

b. He studied Ph.D. **from** 2008 **until** 2013

เขาศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิตตั้งแต่ปี 2004 จนถึงปี 2013

13. above และ over นิยมแปลว่า “เหนือ” “บน” เกิน” “สูงกว่า” “มากกว่า” หรือ “ข้างบน” ตัวอย่างเช่น

a. Astronauts work **above** the surface of the earth.

นักบินอวกาศทำงานอยู่**เหนือ**ผิวโลก

b. Doi Inthanon is 2,565 meters **above** sea level.

ดอยอินทนนท์**สูงกว่า**ระดับน้ำทะเล 2,565 เมตร

c. The plane is flying **over** my house.

เครื่องบินกำลังบินอยู่**เหนือ**บ้านผม

d. There were **over** 100 people at the party.

มีคนมาร่วมงานปาร์ตี้**มากกว่า**ร้อยคน

คำว่า "aboveไ สื่อความถึงสิ่งที่อยู่สูงเหนือขึ้นไปแบบไม่ต้องระบุทิศทางและไม่มีตำแหน่งที่ชัดเจน สำหรับ "over" จะสื่อถึงตำแหน่งและทิศทางที่แน่นอนของสิ่งนั้น ใช้ในการบอกปริมาณ การวัด และมาตรส่วน

14. below กับ under นิยมแปลว่า "ใต้" "ภายใต้" "ข้างใต้" "ข้างล่าง" "ต่ำกว่า" หรือ "เลวกว่า" ตัวอย่างเช่น

a. We watch the sun set **below** the horizon every evening.

พวกเราดูพระอาทิตย์ตก**ใต้**ขอบฟ้าทุกเย็น

b. There was a small village **below** the dam.

เคยมีหมู่บ้านเล็กๆ **ข้างใต้**เขื่อน

c. He gathered the mangoes that had fallen **under** the tree.

เขาเก็บมะม่วงที่ตกอยู่**ใต้**ต้น

d. She took her book from **under** the desk.

หล่อนหยิบหนังสือจาก**ข้างใต้**โต๊ะ

คำว่า "below" ใช้กับสิ่งที่ไม่ต้องการระบุตำแหน่งทิศทางที่แน่นอน สำหรับ "under" ใช้เพื่อระบุตำแหน่งทิศทางที่แน่นอน

15. between กับ among นิยมแปลว่า "ระหว่าง" "ในระหว่าง" "อยู่ระหว่าง" "ท่ามกลาง" "ขวางกลาง" หรือ "ในหมู่" ตัวอย่างเช่น

a. There is not much difference **between** the two opinions.

ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก**ระหว่าง**ความคิดเห็นทั้งสอง

b. I was not yet born when the World War II **between** Japan and the U.S. broke out.

ฉันยังไม่เกิดเลยเมื่อสงครามโลกครั้งที่สองเกิดขึ้น**ระหว่าง**ญี่ปุ่นและสหรัฐ

c. We divided ten pens **among** the five of us.

พวกเราแบ่งปากกาสิบด้าม**ในระหว่าง**เราห้าคน

d. We are **among** stranger men.

พวกเราอยู่**ท่ามกลาง**คนแปลกหน้า

คำว่า "between" ใช้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสองอย่าง ส่วน "among" ใช้แสดงความสัมพันธ์ตั้งแต่สามอย่างขึ้นไป

สรุปได้ว่า คำบุพบทจะมีคำแปลที่ยืดหยุ่นไปตามลักษณะความสัมพันธ์กับคำอื่นๆ นักแปลต้องอาศัยความเข้าใจและต้องรู้ว่าคำบุพบทดังกล่าวใช้บอก เวลา สถานที่ บอกวิธีการ บอกความสัมพันธ์ ความเกี่ยวพัน หรือบอกความเป็นหน่วยเดียวกัน แล้วจึงเลือกใช้คำแปลเฉพาะที่กำหนดไว้ให้เหมาะสมกับประโยคนั้นๆ

การแปลคำปรากฏร่วม

คำปรากฏร่วม เรียกว่า "Collocation" คือกลุ่มคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปที่ต้องใช้ร่วมกันเสมอ (Hornby, 2005 : 293) หากไม่อยู่ร่วมกันแล้วทำให้ความหมายของคำดังกล่าวไม่ตรงตามเจตนาที่จะต้องการสื่อสารหรือมีความหมายในนัยอื่น คำในลักษณะนี้แม้จะวางตำแหน่งผิดที่หรือขาดหายไปในบางประโยคก็ยังคงสื่อความและไม่ผิดหลักโครงสร้างไวยากรณ์ สำหรับในภาษาอังกฤษคำปรากฏร่วมอาจมีตั้งแต่กลุ่มคำที่ใช้ทั่วไปจนถึงใช้เฉพาะ และสำนวนภาษา (idioms) ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มนี้ด้วยเช่นกัน คำปรากฏร่วมในภาษาอังกฤษมีอยู่นับไม่ถ้วน จนต้องมีการจัดทำเป็นพจนานุกรม เรียกว่า "Collocation Dictionary" การแปลคำเหล่านี้นักแปลต้องรู้จักสังเกตว่าคำใดมักใช่ร่วมกัน นิยมใช้ในบริบทใด แต่ละคำคงความหมายเดิมหรือว่าคงไว้บางส่วน หรือเปลี่ยนความหมายจากเดิม (สุนี ธนาเลิศกุล, 2552 : 23) เมื่อทำการวิเคราะห์และได้คำหมายที่สื่อใจความในเบื้องต้นแล้วจึงจะถ่ายทอดความออกมาเป็นภาษาไทย ตัวอย่างเช่น

a. Apart from his **mother tongue**, Suthee is able to speak English.

นอกจาก**ภาษาแม่**แล้ว สุธียังสามารถพูดภาษาอังกฤษได้ด้วย

b. He was **passed away** by the car crash.

เขา**เสียชีวิต**จากอุบัติเหตุรถชน

c. There is a **strong wind** in the mountain.

มี**ลมแรง**บนเขา

d. She loves to have a **strong coffee**.

เธอชอบทาน**กาแฟเข้ม**

e. Bangkok has the **heavy traffic** in the world.

กรุงเทพฯมี**การจราจรหนาแน่นมาก**ที่สุดในโลก

f. I am an **easy-going** person.

ฉันเป็น**คนง่ายๆ**

g. He is **good at** telling jokes.

เขา**เก่ง**การเล่าเรื่องตลกเก่ง

h. I am **bad in** English.

ฉัน**ไม่เก่ง**ภาษาอังกฤษ

i. He **broke a promise to** his partnership.

เขา**ผิดสัญญากับ**หุ้นส่วนของเขา

j. We **enjoy watching** TV every evening.

พวกเรา**ชอบดู**ทีวีทุกเย็น

k. The cloth has **fast colour**.

ผ้า**สีไม่ตก**

สรุปได้ว่า คำปรากฏร่วมเป็นกลุ่มคำที่ต้องใช้คู่กันเสมอและมีอยู่นับไม่ถ้วน แต่ละคำจะมีความหมายโดยเฉพาะเป็นของตนเอง หากแยกกันแล้วทำให้ความหมายของคำดังกล่าวเปลี่ยนไป การแปลจึงต้องระมัดระวังและหากพบคำที่ไม่คุ้นชินกับคำแปลจึงควรเปิดหาคำแปลจากพจนานุกรมตามภาษาต้นฉบับเพื่อให้สามารถถอดความได้ตรงตามสำนวนภาษาไทย

การแปลคำอุปสรรค์และปัจจัย

คำอุปสรรค (prefix) และปัจจัย (suffix) เป็นคำจำพวกหนึ่งใช้สำหรับแทรกลงไปในคำศัพท์ เพื่อทำให้มีคำศัพท์ที่หลากหลายมากขึ้น ตำแหน่งของคำเหล่านี้สามารถอยู่ได้ทั้งหน้าคำ (prefix) และท้ายคำ (suffix) ซึ่งส่วนใหญ่มาจากคำภาษาลาติน (Latin) ภาษากรีก (Greek) ภาษาโรมัน (Romance) และ

ภาษอังกฤษโบราณ (Old English) แต่ละคำจะมีความหมายเฉพาะเป็นของตนเอง เมื่อไปสมาสหรือสนธิกับคำใดๆ คำนั้นจะมีใจความเปลี่ยนไปหรืออาจจะคงความหมายคล้ายๆ คำเดิม (กุณฑีรา กวักเพฑูรย์ คุโนลค์, 2549 : 4–6) การศึกษาคำอุปสรรคและปัจจัยทำให้ทราบความหมายคำอื่นๆ ที่มีรากศัพท์เดียวกัน เช่น คำว่า "rewrite" แปลว่า "เขียนใหม่" มาจากคำอุปสรรคคือ "re" หมายถึง "again" กับคำว่า "write" เมื่อคำว่า "re" ลงไปปรากฏหน้าคำใดเราก็จะสามารถคาดเดาคำแปลในเบื้องต้นได้ ดังนั้นบทบาทของอุปสรรคและปัจจัยจึงมีหน้าที่เปลี่ยนความหมายและเปลี่ยนชนิดคำ เช่น เปลี่ยนคำกริยาให้เป็นคำนาม (เลิศ เกษรคำ, 2551 : 182) อย่างไรก็ตามมีคำศัพท์จำนวนไม่น้อยที่มีคำขึ้นต้นและลงท้ายเหมือนกับคำอุปสรรคและปัจจัย นักแปลจึงต้องศึกษาและจดคำจำรากศัพท์ (root) ให้ได้ด้วย

1. คำอุปสรรค เรียกว่า "prefix" เมื่อปรากฏอยู่หน้าคำใดๆ จะทำให้ความหมายของคำนั้นเปลี่ยนไปหรือใกล้เคียงกับความหมายเดิม ดังนี้

1.1 คำที่เติมลงหน้าคำแล้วมีความหมายตรงข้ามกับความหมายเดิมหรือมีความหมายว่า "ไม่" เช่นคำว่า "un–", "dis–", "in–", (im–, il–, ir–), "non–", "mis–" ยกตัวอย่างเช่น

a. She was **<u>un</u>lucky** to get a flat tire on the way to her job interview.
เธอ**โชคไม่ดี**ที่ยางรั่วระหว่างทางไปสัมภาษณ์งาน

b. The last thing I wanted was to make you **<u>un</u>happy**.
สิ่งสุดท้ายที่ฉันต้องการคือทำให้คุณ**ไม่มีความสุข**

c. If the exercise causes **<u>dis</u>comfort**, stop immediately.
ถ้าการออกกำลังกายทำให้รู้สึก**ไม่สบาย**ให้หยุดทันที

e. The gas is **<u>in</u>visible** but highly dangerous.
แก๊ส**ไม่สามารถมองเห็น**แต่อันตรายอย่างยิ่ง

f. We're living in an **<u>im</u>perfect** world.
เรากำลังอาศัยอยู่บนโลกที่ยัง**ไม่สมบูรณ์**

g. She talked **<u>non</u>stop** for over an hour.
เธอคุยโดย**ไม่หยุด**หลายชั่วโมง

h. There must have been some **<u>mis</u>understanding**. I didn't order all these books.
ต้องมี**ความเข้าใจผิด**บางอย่างแน่ ฉันไม่ได้สั่งหนังสือเหล่านี้นะ

คำอุปสรรค "mis–" มีความหมายตรงข้ามเช่นกัน เพื่อให้สอดคล้องกับสำนวนภาษาไทยนิยมแปลว่า "ผิด" หรือ "ไม่ถูกต้อง" (เลิศ เกษรคำ, 2551 : 196) ยังมีคำอุปสรรรอื่นๆ ที่มีความหมายในทำนองตรงข้ามกับความหมายเดิม ตัวอย่างเช่น

a–	เช่น	moral	ศีลธรรม	**a**moral	ขาดศีลธรรม
an–	เช่น	archy	ปกครอง	**an**archy	ปราศจากผู้ปกครอง (เมือง)
ab–	เช่น	normal	ปกติ	**ab**normal	ไม่ปกติ, ผิดปกติ
il–	เช่น	legal	กฎหมาย	**il**legal	ผิดกฎหมาย
de–	เช่น	code	เข้ารหัส	**de**code	ถอดรหัส

1.2 คำอุปสรรค ได้แก่ "en–" หรือ "em–" เมื่ออยู่หน้าคำใดคำนั้นจะความหมายว่า "ทำให้เป็นเช่นนั้น" หรือ "ทำให้กลายเป็น" (เลิศ เกษรคำ, 2551 : 196) ยกตัวอย่างเช่น

a. He is willing to explain but not to **<u>en</u>force**.
เขายินดีที่จะอธิบายแต่**ไม่ได้บังคับ**

b. Many Thais are **<u>en</u>slaved** in credit–card debt.
คนไทยจำนวนมาก**ตกเป็นทาส**หนี้บัตรเครดิต

c. He was **<u>em</u>bittered** by the loss of his money and fame.
เขาได้รับความชอกช้ำใจที่สูญเสียเงินและชื่อเสียง

d. Jay is an **<u>em</u>bittered man** who lost a leg while fighting in the war.
เจย์**กลายเป็นคนชอกช้ำใจ**ที่สูญเสียขาขณะการสู้รบในสงคราม

1.3 คำอุปสรรค์ที่มีความหมายอื่นๆ ได้แก่

a. "co–" หมายถึง "ร่วม" หรือ "สห" ตัวอย่างเช่น
There's very little **<u>co</u>operation** between Thailand and Myanmar.
มี**ความร่วมมือกัน**เพียงเล็กน้อยระหว่างไทยกับพม่า

b. "ex–" หมายถึง "อดีต" "เก่า" หรือ "พ้น" ตัวอย่างเช่น
Suda's **ex–boyfriend** was a really nice guy.
แฟนเก่าของสุดาเป็นคนดีมาก

c. "over–" หมายถึง "มาก" หรือ "เกิน" ตัวอย่างเช่น
Try not to **<u>over</u>load** yourself with work.
อย่าหักโหมงาน**หนักเกิน**

d. “pre–” หมายถึง “ก่อน” หรือ “หน้า” ตัวอย่างเช่น

All students need to do a **<u>pre</u>test**.

นักเรียนต้องทำ**แบบทดสอบก่อนเรียน**

e. “super–” หมายถึง “เหนือ” “เกิน” หรือ “ใหญ่โต” ตัวอย่างเช่น

Superman has used his **<u>super</u>natural** powers in defeating enemies.

ซุปเปอร์แมนใช้พลัง**เหนือธรรมชาติ**ในการเอาชนะศัตรู

2. คำที่เป็นปัจจัย เรียกว่า “suffix” ใช้เติมหลังคำรากศัพท์ ซึ่งนอกจากทำหน้าที่สร้างคำใหม่ๆ แล้ว ปัจจัยบางคำยังทำให้คำศัพท์นั้นๆ เปลี่ยนบทบาทในโครงสร้างไวยากรณ์ไปด้วย เช่น จากคำนามเป็นคำคุณศัพท์ คำกริยาเป็นกริยาวิเศษหรือคำนาม เพศชายเป็นเพศหญิง เอกพจน์เป็นพหูพจน์ ดังนั้นความเข้าใจเรื่องปัจจัยสามารถทำให้คาดเดาความหมายของคำศัพท์ได้ง่ายขึ้น (กุณฑีรา กวักเพฑูรย์ คุโนลค์, 2549 : 121) ยกตัวอย่างเช่น

2.1 ปัจจัยที่เติมเข้ามาแล้วทำให้คำนามกลายเป็นผู้กระทำหรือถูกกระทำ หรือ “noun” เช่น “–ant” “–ent” “–ee” “–er” หรือ “–or” การแปลเป็นภาษาไทยในบางบริบทใช้คำว่า “ผู้” หรือ “นัก” ขึ้นต้น ตัวอย่างเช่น

a. She has been a **particip<u>ant</u>** in the discussion of environmental.

เธอเป็นผู้**มีส่วนร่วม**ในการอภิปรายด้านสิ่งแวดล้อม

b. The **train<u>ee</u>s** will not be able to continue their training next week.

บรรดาผู้เข้าอบรมทั้งหลายจะไม่สามารถอบรมต่อในสัปดาห์หน้าได้

c. This is the general information of the **respond<u>ents</u>.**

นี้เป็นข้อมูลทั่วไปสำหรับ**ผู้ตอบแบบสอบถาม**

d. She is a t**rain<u>er</u>** of new stuff at the human department.

เธอเป็น**ผู้ฝึกสอน**ในแผนกพัฒนาบุคคล

e. He is **a computer technical offic<u>er</u>**.

เขาเป็น**นักวิชาการคอมพิวเตอร์**,

f. He is a famous **actor** in this day.

เขาเป็น**นักแสดง**ที่มีชื่อเสียงในขณะนี้

2.2 ปัจจัย “–ese” ใช้เติมหลังนามเฉพาะ (proper noun) ที่เป็นชื่อประเทศ ที่แสดงถึงประชากรหรือคนของประเทศนั้น เมื่อแปลเป็นภาษาไทยขึ้นต้นด้วยคำว่า “ชาว” ตัวอย่างเช่น

a. Eighty percent of migrants in Thailand are **Burm<u>ese</u>**.

ร้อยละแปดสิบของแรงงานในประเทศไทยเป็น**ชาวพม่า**

b. **Japanese** is not supposed to eat squid.

ชาวญี่ปุ่นไม่ควรกินปลาหมึก

c. **Chinese** tourists prefer to go to the Andaman Sea.

นักท่องเที่ยว**ชาวจีน**ชอบไปเที่ยวทะเลอาดามัน

2.3 –ist ใช้เติมหลังคำนาม เพื่อบอกถึงผู้ปฏิบัติตามกิจนั้น โดยทั่วไปนิยมแปลขึ้นต้นในภาษาไทยว่า “นัก” เช่น

a. Chalermchai is a world–class **art<u>ist</u>**.

อาจารย์เฉลิมชัยคือ**นักจิตกร**ระดับโลก

b. Now she's a freelance **journa<u>list</u>**.

ตอนนี้เธอเป็น**นักข่าว**อิสระ

อย่างไรก็ตาม คำศัพท์ที่ลงท้ายด้วยปัจจัยในแต่ละตัวอาจมีคำแปลได้หลายแบบ ควรยึดธรรมเนียมนิยมในภาษาไทยเป็นหลัก ตัวอย่างเช่น

visit<u>or</u>	อาจแปลว่า	แขก, อาคันตุกะ, หรือ ผู้มาเยือน
act<u>or</u>	"	ดารา, นักแสดงชาย, ตัวละครชาย
teach<u>er</u>	"	ครู, อาจารย์, ผู้ฝึกสอน,
advis<u>er</u>	"	ที่ปรึกษา, ผู้ให้คำปรึกษา
serv<u>ant</u>	"	คนรับใช้, ผู้รับใช้
Buddhist	"	ชาวพุทธ, ผู้นับถือศาสนาพุทธ
dentist	"	ทันตแพทย์, หมอฟัน

สรุปได้ว่า การแปลคำอุปสรรคและปัจจัย ต้องอาศัยการจดจำและเข้าใจความหมายของรากศัพท์ทั้งอุปสรรคและปัจจัย เมื่อคำดังกล่าวไปสนธิกับคำอื่นๆ จะทำให้คำนั้นเปลี่ยนหน้าที่และหรือเปลี่ยนความหมายภายในตัวเอง ความเข้าใจคำอุปสรรคและปัจจัยจะทำให้นักแปลสามารถเดาความหมายของคำศัพท์ที่ไม่คุ้นชินได้ง่ายขึ้น

การแปลศัพท์บัญญัติ

ศัพท์บัญญัติ คือ การสร้างคำเพื่อใช้แทนคำต่างประเทศ ส่วนมากจะเป็นภาษาอังกฤษ โดยทำให้มีความหมายตรงกัน มีความกะทัดรัด มีความหมายเหมาะสม น่ายอมรับ โดยแบ่งตามศาสตร์และ

สาขาวิชาต่างๆ เช่น ศาสนา วรรณกรรม คอมพิวเตอร์ แพทย์ศาสตร์ รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ การเงิน เป็นต้น บางศัพท์เมื่อบัญญัติขึ้นแล้วเป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายจนกลายเป็นคำสามัญ แต่บางคำเป็นที่รู้กันในกลุ่มเฉพาะสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องหรือในกลุ่มนักวิชาการเท่านั้น การแปลจึงต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมและความเข้าใจของผู้อ่านเป็นหลัก หากนำมาใช้แล้วไม่สามารถทำให้เข้าใจความหมายถูกต้องและชัดเจนก็ควรศึกษาความหมายจากพจนานุกรมในภาษาอังกฤษ–อังกฤษ ที่อาจให้ความหมายที่เหมาะสมไว้แล้วถึงถอดความเป็นภาษาไทยที่สามารถเข้าใจได้ทั่วไป ดังนั้น บางครั้งควรพิจารณาเนื้อความว่าควรใช้ศัพท์บัญญัติหรือไม่ (ประเทือง ทินรัตน์, 2543 : 17) สำหรับคณะกรรมการที่ทำหน้าที่บัญญัติศัพท์คือราชบัณฑิตยสถาน มีหลักในการใช้ประกอบการแปลในเบื้องต้น ดังนี้

1. ศัพท์บัญญัติที่ใช้จนกลายเป็นคำสามัญ สามารถนำมาใช้ได้เลย ความหมายของคำดังกล่าวเป็นที่รู้จักและเข้าใจกันโดยทั่วไป ตัวอย่างเช่น

a. Several terrorists were **blacklisted** by the CIA.
ผู้ก่อการร้ายหลายคนถูกขึ้น**บัญชีดำ**โดยองค์กรซีไอเอ

b. What is the **vision** of the university?
วิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยคืออะไร

c. The age of **globalization** has gone.
ยุคแห่ง**โลกาภิวัฒน์**ได้ผ่านไปแล้ว

d. We need to **boycott** these companies before it's too late.
เราต้องการ**คว่ำบาตร**บริษัทเหล่านี้ก่อนที่จะสายไป

e. The policeman was confronted by the **mob**.
ตำรวจได้เผชิญกับ**ม็อบ**

2. ศัพท์บัญญัติเฉพาะทางหรือนิยมใช้ในทางวิชาการ เป็นคำที่ใช้กันเฉพาะกลุ่มและผู้เกี่ยวข้องเท่านั้นจึงจะรู้ความหมาย การนำมาใช้จึงต้องพิจารณาถึงผู้อ่านว่าอยู่ในกลุ่มเดียวกันหรือไม่ หากพบว่าไม่เป็นที่รู้จักก็ควรหลีกเลี่ยงเสีย ตัวอย่างเช่น

a. The Thai government has a **public debt** of 292 billion dollars in 2012.
ในปี 2555 รัฐบาลไทยมี**หนี้สาธารณะ**ทั้งสิ้น 292 พันล้านดอลล่า

คำว่า “หนี้สาธารณะ” อาจเป็นคำที่พอรู้จักถึงความหมายในระดับหนึ่ง สำหรับกลุ่มผู้มีการศึกษาและผู้มีความรู้การบริหารจัดการการเงิน บุคคลทั่วไปอาจไม่เข้าใจความหมายที่แท้จริง

b. **Treaty** of Friendship and Commerce between the British Empire and the Kingdom of Siam generally known as the Bowring **Treaty**.

สนธิสัญญาทางพระราชไมตรีประเทศอังกฤษและประเทศสยามเป็นที่รู้จักกัน โดยทั่วไปว่าคือ**สนธิสัญญา**เบาว์ริง

คำว่า “สนธิสัญญา” อาจต้องการขยายความเพื่อให้คนทั่วไปเข้าใจความหมายชัดเจนมากขึ้น

สรุปได้ว่า ศัพท์บัญญัติเป็นกลุ่มคำที่แปลขึ้นโดยเฉพาะจากศาสตร์และสาขาวิชาโดยราชบัณฑิตยสถาน สามารถนำคำแปลตามรูปศัพท์มาใช้ในการแปลได้และถือว่าเป็นคำแปลที่เป็นทางการและเป็นที่ยอมรับ แต่นักแปลต้องคำนึงความเข้าใจเนื้อหาคำแปลของกลุ่มผู้อ่านด้วย หากพบว่ายังเป็นคำแปลที่เข้าใจยากควรมีการอธิบายขยายความเพิ่มเติม โดยศึกษาความหมายที่แท้จริงจากพจนานุกรมที่เป็นภาษาต้นฉบับ

บทสรุป

การแปลคำกลุ่มกริยาช่วย คำสันธานและคำบุพบท แต่ละคำจะมีคำแปลเป็นภาษาไทยที่ยืดหยุ่นไปตามบทบาทหน้าที่และตำแหน่งที่วางในประโยค บางคำเมื่อสลับตำแหน่งหรือหน้าที่คำแปลก็จะเปลี่ยนไปด้วย สำหรับคำปรากฏร่วม คำอุปสรรคปัจจัย และศัพท์บัญญัติ จะมีคำแปลโดยเฉพาะที่มีความยืดหยุ่นน้อยกว่า ดังนั้น นักแปลจึงต้องทำความเข้าใจและเรียนรู้ลักษณะการใช้คำเหล่านี้เพื่อให้สามารถถอดความเป็นภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง

แบบฝึกหัดท้ายบทที่ 5
การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย
ในระดับคำ (2)

คำชี้แจง : จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ได้ใจความพอสังเขป

1. กริยาช่วย กลุ่ม “v.be” “v.do” และ “v.have” มีหลักในการแปลเป็นภาษาไทยอย่างไร และในบริบทต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

    1) I am under the tree.

    2) Shall we have something this evening?

2. มีหลักในการแปล “Modal verb” เป็นภาษาไทยอย่างไร และในบริบทต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

    1) I would prefer coffee.

    2) Could you please do me a favor?

3. คำสันธานแต่ละกลุ่มมีหลักในการแปลเป็นภาษาไทยอย่างไร และในบริบทต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

    1) He is handsome and likewise smart.

    2) There is nothing left to do aside from moving.

4. คำอนุสันธานหลักในการแปลเป็นภาษาไทยอย่าง และในบริบทต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

    1) I can choose wherever I want to live.

    2) Since he is very tired of study, he decides to drop out.

5. คำบุพบทบอกเวลามีหลักในการแปลเป็นภาษาไทยอย่างไร และในบริบทต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

    1) She has given a speech for one hour.

    2) He watches TV from morning until afternoon.

6. คำบุพบทบอกสถานที่และทิศทางมีหลักในการแปลเป็นภาษาไทยอย่างไร และในบริบทต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

    1) Will you go to Bangkok on business or on holiday?

    2) I used to travel throughout the world.

7. คำปรากฏร่วมมีหลักและลักษณะเป็นอย่างไร และในบริบทต่อไปนี้แปลเป็นภาษาไทยได้อย่างไร

1) I am doing the washing-up in the kitchen.

2) I'm going to have a haircut this evening.

8. คำอุปสรรคมีหลักในการใช้และแปลเป็นภาษาไทยอย่างไร และในบริบทต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

1) I am inconvenient to see a doctor today.

2) A man's body dies, but his soul is immortal.

9. คำปัจจัยมีหลักในการและแปลเป็นภาษาไทยอย่างไร และในบริบทต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

1) A specialist has his own strength.

2) The Buddhism was found by the Buddha.

10. มีหลักและวิธีในการนำศัพท์บัญญัติมาใช้ในการแปลอย่างไร และในบริบทต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

1) This application works with iPhone Operating System (iOS).

2) Artificial intelligence (AI) is the simulation of human intelligence by machines.

เอกสารอ้างอิง

กุณฑีรา กวักเพฑูรย์ คุโนลค์. (2549). **เทคนิคการจดจำ–การแปลคำศัพท์ อังกฤษ–ไทย.** กรุงเทพฯ : มิตรสัมพันธ์กราฟฟิค.

ประเทือง ทินรัตน์. (2543). **การแปลเชิงปฏิบัติ (Practical Translation).** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เลิศ เกษรคำ. (2551). **Grammar and Techniques of the English language revised edition.** กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.

สุนี ธนาเลิศกุล. (2552). **การศึกษากลวิธีการแปลคำปรากฏการณ์ร่วมของคำนามกับคำคุณศัพท์ : กรณีศึกษาบทแปลเรื่องเล่าจากหนังสือเรื่องความหวังและความกล้า และ รักและแบ่งปัน.** ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะศิลปะศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำราญ คำยิ่ง. (2557). **Advanced English Grammar For High Learners. (พิมพ์ครั้งที่ 5).** กรุงเทพฯ: อรพทัย พริ้นติ้ง.

Hornby, A. S. (2005). **Dictionary Advanced Learner’s Dictionary (7 ed.).** New York: Oxford University Press.

แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 6
การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในระดับวลี

1. หัวข้อเนื้อหาประจำบท

1.1 การแปลนามวลี

1.2 การแปลบุพบทวลี

1.3 การแปลกริยาวิเศษณ์วลี

1.4 การแปลกริยาวลี

1.5 การแปลวลี particle

1.6 การแปล infinitive phrase

1.7 การแปล Gerundial phrase

1.8 การแปล Absolute phrase

1.9 การแปลวลีคำอุทาน

2. วัตถุประสงค์การเรียนรู้

2.1 นักศึกษาสามารถวิเคราะห์และแปลนามวลีได้

2.2 นักศึกษาสามารถวิเคราะห์และแปลบุพบทวลีได้

2.3 นักศึกษาสามารถวิเคราะห์และแปลกริยาวิเศษณ์วลีได้

2.4 นักศึกษาสามารถวิเคราะห์และแปลกริยาวลีได้

2.5 นักศึกษาสามารถวิเคราะห์และแปล particle phrase ได้

2.6 นักศึกษาสามารถวิเคราะห์และแปล infinitive phrase ได้

2.7 นักศึกษาสามารถวิเคราะห์และแปล gerundial phrase ได้

2.8 นักศึกษาสามารถวิเคราะห์และแปล absolute phrase ได้

2.9 นักศึกษาสามารถวิเคราะห์และแปลวลีคำอุทาน ได้

3. วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

3.1 นักศึกษาแบ่งกลุ่มโดยใช้หลักการเข้ากลุ่มด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย กลุ่มละ 2–3 คน

3.2 กำหนดประเด็นปัญหาตามหัวข้อเนื้อหาประจำบทโดยแบ่งออกเป็นหัวข้อย่อย

3.3 นักศึกษาแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาค้นคว้าเนื้อหาที่ได้รับจากฐานข้อมูลออนไลน์หรือห้องสมุดประจำมหาวิทยาลัย

3.4 นักศึกษาในกลุ่มร่วมกันตรวจสอบและสรุปจดบันทึกเนื้อหาลงในสมุดหรือใบงาน

3.5 นักศึกษาแต่ละกลุ่มออกมานำผลการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อเสนอหน้าชั้นเรียน

3.6 ผู้สอนบรรยายเสริม (สื่อประกอบ PowerPoint) ประเด็นที่ยังขาดไปหรือยังไม่ชัดเจน และสรุปเนื้อหาประจำบท และถามตอบเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3.7 มอบหมายแบบฝึกหัดท้ายบท (การบ้านรายบุคคล) เพื่อทบทวนความเข้าใจของผู้เรียน

4. สื่อการเรียนการสอน

4.1 เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

4.2 PowerPoint slide ประกอบคำบรรยายเนื้อหาตามบท

4.3 เครื่องคอมพิวเตอร์ หรือ Smart phone ที่ติดตั้งระบบอินเตอร์เน็ต

4.4 แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ ห้องสมุด อินเตอร์เน็ต

5. การวัดผลและการประเมินผล

5.1 การสังเกตแบบมีส่วนร่วมไม่สมบูรณ์ ได้แก่ การร่วมกันถามตอบ การนำเสนอเนื้อหาหน้าชั้นเรียน และการศึกษาค้นคว้า

5.2 การถามตอบในชั่วโมงเรียน

5.3 การทำแบบฝึกหัดท้ายบท

5.4 การสรุปเนื้อหาเป็นใบงาน

บทที่ 6
การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย
ในระดับวลี

บทนำ

วลี หรือ “phrase” คือ กลุ่มคำที่รวมเข้าด้วยกันแล้วเกิดมีใจความที่สื่อได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น แต่ยังไม่สมบูรณ์ในตัวเอง และที่ทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งในประโยค เช่น เป็นประธาน กริยา กรรม ส่วนเติมเต็ม หรือเป็นส่วนขยายต่างๆ ในประโยค จึงจะทำให้มีความหมายสมบูรณ์ได้ (เลิศ เกษรคำ, 2551 : 621) วลีแบ่งออกเป็น 1) noun phrase 2) preposition phrase 3) adverb phrase 4) verb phrase 5) particle phrase 6) infinitive phrase 7) Gerundial phrase 8) Absolute phrase 9) interjection (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 436 และ ทีม Life Balance, 2557 : 89–102) ในวลีเหล่านี้บางประเภทจะมีสำนวนและความหมายเฉพาะในภาษาไทย การแปลวลีในลักษณะต่างๆ เหล่านี้จะไม่เหมือนกับการแปลในระดับคำ ทั้งนี้เมื่อคำหลายๆ คำมารวมเข้าด้วยกันย่อมทำให้ใจความเปลี่ยนตามไปด้วย กลายเป็นสำนวนอีกแบบนี้ ดังนั้น นักแปลจึงต้องระมัดระวังและศึกษาความหมายให้ละเอียดซึ่งบางวลีอาจมีสำนวนในภาษาไทยที่กำหนดไว้ให้ในเบื้องต้นแล้ว แต่ก็ยังมีอีกจำนวนไม่น้อยที่ยังไม่ได้กำหนดไว้

การแปลนามวลี

นามวลี หรือ “noun phrase” คือกลุ่มคำเมื่อรวมตัวกันแล้วที่ทำหน้าที่อย่างนาม (เลิศ เกษรคำ, 2551 : 684) ในการแปลเป็นภาษาไทยนั้นจำเป็นต้องดูบริบทและความหมายให้ละเอียด ซึ่งอาจแปลคำต่อคำก่อนแล้วนำมาเรียงให้ได้ใจความในภาษาไทย หากคำใดทำให้เกิดใจความเฟ้อ สามารถสลับตำแหน่ง เพิ่ม หรือละไว้ได้บ้างในบางกรณี ซึ่งนามวลีนั้นสามารถทำหน้าที่ได้ทั้งเป็นประธาน กรรม หรือส่วนเติมเต็ม เป็นต้น

1. นามวลีทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค (Subject) โดยทั่วไปนิยมแปลจากท้ายมาหน้า ตัวอย่างเช่น

a. **That big house** is very old.

บ้านใหญ่หลังนั้นเก่ามาก

แปลเพิ่มลักษณะนามคือคำว่า "หลัง" เข้ามาเพื่อให้สอดคล้องกับสำนวนในภาษาไทย

b. **My best friend** called me yesterday.

เพื่อสนิทได้โทรหาฉันเมื่อวาน

สามารถละคำแปลสรรพนามแสดงความเป็นเจ้าของกรณีมีสรรพนามกลุ่มเดียวกันอยู่ 2 ตัว

c. **The English language teaching** in Thailand is quite important.

การสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยมีความสำคัญอย่างมาก

2. ทำหน้าที่เป็นกรรมของกริยา (Object) ตัวอย่างเช่น

a. This is **the science and technology progressing**.

นี่คือ**ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี**

ประโยคนี้แปลเสริมคำว่า "ทาง" เพื่อเชื่อมคำขยายให้ได้ใจความ ในกรณีมีนามสองคำและเชื่อมด้วย "and" นิยมแปลคำหน้าก่อนแล้วตามด้วยคำท้าย

b. She bought **a new science novel**.

เธอซื้อ**นิยายวิทยาศาสตร์ใหม่เล่มหนึ่ง**

ประโยคนี้คำนำหน้านาม "a" ใช้เจาะจงว่าต้องเป็นนิยายวิทยาศาสตร์เล่มใหม่เท่านั้นจึงต้องแปลในที่นี้คือ "หนึ่ง"

c. He is **a seventy year-old man**.

เขาคือชาย**ชราวัย 70**

ประโยคนี้แปลคำว่า "year" ว่า "วัย" และละคำแปลคำนำหน้านามเนื่องจากไม่ได้ใช้เพื่อเจาะจง

3. ทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็ม (complement) การแปลจะเรียงจากหน้าไปท้ายตามลำดับตัวอย่างเช่น

a. This is **the solution that I want to see.**

นี่คือ**ทางออกที่ฉันต้องการเห็น**

ประโยคนี้คำว่า "solution" แปลไม่ตรงตามรูปคำ แต่แปลถือเอาความตามสำนวนภาษาไทย

b. Can you call **the boy standing over there**?

ช่วยเรียก**เด็กที่กำลังยืนตรงนั้น**ให้หน่อยได้ไหม

เป็นประโยคเชิงขอร้องควรเสริมคำว่า "ช่วย" จะทำให้ประโยคมีความสุภาพมากขึ้น

c. He kicked **the dog that trying to bite him.**

เขาได้เตะ**หมาที่พยายามจะกัดเขา**

4. ตามหลังคำบุพบท ตัวอย่างเช่น

a. Team based learning is **the new education in the 21st Century.**

การเรียนแบบทีมคือ**การศึกษารูปแบบใหม่ในศตวรรษที่ 21**

ประโยคนี้แปลเสริมคำว่า "รูปแบบ" เพื่อมีใจความในภาษาไทยที่สมบูรณ์มากขึ้น

b. He went to school by **his bicycle**.

เขาไปโรงเรียนโดยใช้**จักรยา :**

ประโยคนี้สามารถละคำสรรพนามแสดงความเป็นเจ้าของได้ในบางครั้ง เพื่อไม่ให้มีคำสรรพนามซ้ำซ้อนในภาษาไทย

c. The post office is on **the right before the crossroads.**

ไปรษณีย์อยู่ทาง**ขวามือก่อนถึงสี่แยก**

ประโยคนี้แปลเสริมลักษณะการระบุทิศทางว่า "มือ" เพื่อให้ทราบว่าอยู่ทางใดของผู้ต้องการทราบข้อมูล

สรุปได้ว่า การแปลนามวลีเมื่อทำหน้าที่เป็นประธานของประโยคนิยมเพิ่มลักษณะนามขึ้นมา และละคำแปลสรรพนามได้บ้างในกรณีที่มีคำสรรพนามในกลุ่มเดียวกันอยู่ 2 ตัว และสามารถตัดทอนเพิ่มเติม บางคำเพื่อให้สามารถสื่อใจความได้สอดคล้องกับสำนวนในภาษาไทย

การแปลบุพบทวลี

บุพบทวลี หรือ "prepositional phrase" คือ กลุ่มคำที่ขึ้นต้นด้วยคำบุพบทเพื่อใช้แสดงความสัมพันธ์ภายในประโยค (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 437) คำเหล่านี้เมื่อรวมกันแล้วจะทำหน้าที่เป็นบุพบทจะมีคำแปลเฉพาะหรือเรียกว่า "สำนวน" ซึ่งมีอยู่มากมาย นักแปลจึงต้องอาศัยการสังเกตและจดจำคำแปลดังกล่าว เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง คำที่พบเห็นได้บ่อยๆ ได้แก่

1. because of นิยมแปลว่า "เพาะว่า" "เนื่องมาจาก" หรือ "เนื่องจากว่า" ตัวอย่างเช่น

a. She is walking slowly **because of her bad leg**.

เธอกำลังเดินอย่างช้าๆ **เนื่องจากว่าเธอเจ็บขา**

b. **Because of her boyfriend being here**, we said nothing about it.

พวกเราไม่พูดอะไร**เพราะว่าแฟนของหล่อนอยู่ที่นี่**

c. The train was delayed for an hour **because of bad weather**.

รถไฟล่าช้าไปหนึ่งชั่วโมง**เนื่องมาจากสภาพอากาศไม่ดี**

2. on (in) behalf of นิยมแปลว่า "ในนามของ" "แทน" หรือ "เพื่อ" ตัวอย่างเช่น

a. The student's club received donations **on behalf of the students in the countryside**.

สโมสรนักศึกษา**รับบริจาคเพื่อนักเรียนในชนบท**

b. **On behalf of the university**, I would like to thank you all.

ในนามของมหาวิทยาลัยกระผมขอขอบคุณทุกท่าน

c. He cannot be here, so I will accept **the prize on his behalf**.

เขาไม่อยู่ดังนั้นผมจะ**รับรางวัลแทนเขา**

3. in case of นิยมแปลว่า "ในกรณีที่/ของ" "เมื่อเกิด" หรือ "ในแง่ที่" ตัวอย่างเช่น

a. **In case of emergency**, open this door.

ในกรณีที่ฉุกเฉิน ให้เปิดประตูนี้

b. Call on me **in case of any difficulties.**

โทรหาฉัน**เมื่อเกิดความยุ่งยาก**

c. I promised **to stand by you in case of trouble.**

ฉันสัญญา**ที่จะอยู่เคียงข้างคุณในกรณีที่มีปัญหา**

4. in the face of นิยมแปลว่า "เมื่อเผชิญหน้า" หรือ "เผชิญหน้ากับ" ตัวอย่างเช่น

a. She was brave **in the face of trouble.**

เธอมีกล้าหาญ**เมื่อเผชิญหน้ากับปัญหา**

b. We carry on smiling **in the face of adversity.**

พวกเรายังคงยิ้มได้**เมื่อเผชิญหน้ากับความทุกข์ยาก**

c. He has survived **in the face of earthquake**.

เขารอดชีวิต**เมื่อเผชิญหน้ากับแผ่นดินไหว**

5. according to นิยมแปลว่า "เนื่องจาก" "ตาม" หรือ "ตามที่" ตัวอย่างเช่น

a. I won't do it **according to your instructions.**

ฉันจะไม่ทำ**ตามคำแนะนำคุณ**

b. Politician should **act according to the good governance**.

นักการเมืองควรปฏิบัติ**ตามหลักธรรมาภิบาล**

c. Jay is not coming, **according to Ray.**

เจย์ไม่มา**เนื่องจากเรย์**

6. in spite of นิยมแปลว่า "ทั้งๆ ที่" หรือ "แม้" ตัวอย่างเช่น

a. She went to the forest **in spite of danger**.

หล่อนได้เข้าไปในป่า**ทั้งๆ ที่อันตราย**

b. He kept on working **in spite of his sickness.**

เขายังคงไปทำงาน**แม้ไม่สบาย**

c. He does not care in spite of we've done for him.

เขาไม่เคยสนใจ**แม้พวกเราทำเพื่อเขา**

7. for want of นิยมแปลว่า “เพราะขาด” ตัวอย่างเช่น

a. We can't do this project **for want of money.**

พวกเราไม่สามารถทำโครงการนี้**เพราะขาดเงิน**

b. This mango tree died **for want of water.**

มะม่วงต้นนี้ตาย**เพราะขาดน้ำ**

c. This project will be stopped **for want of labor.**

โครงการนี้ต้องหยุด**เพราะขาดแรงงาน**

8. in regard to นิยมแปลว่า “ในเรื่อง” หรือ “ในเรื่องที่เกี่ยวกับ” ตัวอย่างเช่น

a. We think you were wrong **in regard to that.**

พวกเราคิดว่าคุณผิด**ในเรื่องนั้น**

b. She is very secretive **in regard to** her family life.

หล่อนมีความลับ**ในเรื่องที่เกี่ยวกับ**ชีวิตครอบครัวของเธอ

c. Why don’t you cautious **in regard to the decision**?

ทำไมคุณไม่ระมัดระวัง**ในเรื่องการตัดสินใจ**

9. in charge of นิยมแปลว่า “รับผิดชอบ” “ในความรับผิดชอบ” หรือ “ดูแล” ตัวอย่างเช่น

a. Who is **in charge of this section**?

ใครเป็นผู้**รับผิดชอบแผนกนี้**

b. Suda and Pavinee are **in charge of deliveries.**

คุณสุดาและคุณภาวิณี**รับผิดชอบการส่งของ**

c. This class is **in charge of yours.**

ห้องเรียนนี้อยู่**ในความรับผิดชอบของคุณ**

10. instead of นิยมแปลว่า “แทน” หรือ “แทนที่” ตัวอย่างเช่น

a. Could you do this **instead of me**?

คุณจะช่วยทำเรื่องนี้**แทนฉัน**หน่อยได้ไหม

b. She stayed in her house all day **instead of going out**.

หล่นอยู่บ้านทั้งวัน**แทนที่จะออกไปข้างนอกบ้าง**

c. Would you like to have fresh milk **instead of chocolate**?

คุณจะรับนมสด**แทนช็อคโกแลต**ไหม

สรุปได้ว่า คำบุพบทวลีแต่ละคำจะมีรูปแบบและสำนวนคำแปลเฉพาะในภาษาไทย นักแปลจึงต้องศึกษาคำแปลเฉพาะเหล่านั้นเพื่อให้ให้แปลออกได้ตรงตามวลีดังกล่าว

การแปลกริยาวิเศษณ์วลี

กริยาวิเศษณ์วลี เรียกว่า “adverbial phrase” คือ การนำคำกริยาวิเศษณ์มาขยายด้วยกลุ่มคำที่เป็น “intensifier” เพื่อบอกความรุนแรง หรือ กลุ่มคำที่บอกระดับ (degree) (ทีม life Balance, 2557 : 92) เพื่อให้คำดังกล่าวเกิดความหมายที่เน้นย้ำ ยืนยันความแน่นอน หรือเสริมใจความให้เกิดความหนักแน่นอย่างแท้จริงลงไป อาจไม่มีสำนวนเฉพาะสำหรับกลุ่มคำเหล่านี้ในภาษาไทย นักแปลจึงต้องศึกษาจากบริบทภายในประโยคแล้วเลือกใช้สำนวนในภาษาให้เหมาะสม ตัวอย่างเช่น

1. My grandfather died **very peacefully**.

   ปู่ของผมจากไป**ด้วยอาการอันสงบ**

   ปู่ของผมจากไปอย่างสบงบยิ่ง

2. Time goes **very quickly**.

   เวลาผ่านไป**ไวมาก /** เวลา**เดินเร็วจริงๆ**

3. That cat behaves **incredibly stupidly**!

   แมวตัวนั้นมีพฤติกรรมที่**ประหลาดอย่างไม่น่าเชื่อ**!

4. You need to exercise **very regularly** and eat **quite healthily**.

   คุณควรออกกำลัง**อย่างสม่ำเสมอเป็นประจำ**และทานอาหารที่**ดีต่อสุขภาพให้มาก**

5. I drive in the expressway **extremely carefully.**

   ผมขับรถบนทางด่วน**อย่างระมัดระวังอย่างมาก**

6. **Surprisingly indeed,** he survived in the car crashed.

   น่าประหลาดใจจริง เขารอดชีวิตในอุบัติเหตุรถชน

7. Amazon jungle is **extremely dangerous**.

   ป่าอเมซอน**อันตรายอย่างยิ่ง**

8. Treat others **more kindly**.

   จงปฏิบัติต่อผู้อื่น**อย่างสุภาพให้มาก**

9. She **nearly always** invites me on her birthday party.

เธอ**มัก**จะเชิญฉันร่วมปาร์ตี้วันเกิด**เกือบทุกครั้ง**

10. It **hardly ever** snows in the area.

หิมะ**แทบจะไม่เคย**ตกในแถบนี้

สรุปได้ว่า กริยาวิเศษณ์วลีที่ยกตัวอย่างประโยคที่ยกมาพอจะทำให้เห็นแนวทางในการแปลในเบื้องต้น เป็นกลุ่มคำที่ไม่มีคำแปลเฉพาะในภาษาไทย นักแปลต้องอาศัยศึกษาหาความหมายจากต้นฉบับแล้วถอดความให้สอดคล้องกับภาษาไทย

การแปลกริยาวลี

กริยาวลี เรียกว่า “phrasal verb” คือ กลุ่มคำกริยาที่ประกอบไปด้วย “verb” “preposition” หรือ “particle” มารวมตัวกันตั้งแต่สองคำขึ้นไปแล้วทำให้เกิดความหมายเฉพาะ (Hornby, 2005 : 869) ที่มีอยู่มากมาย แต่ละคำจะมีสำนวนการแปลในภาษาไทย ดังนี้

1. Two-word verbs กลุ่มกริยาวลีที่มีสองคำ ตัวอย่างเช่น

1.1 ask around หมายถึง “ถามหลายๆ คน” หรือ “เชิญชวน” เช่น

a. If you don't know the way to go hotel you had better **ask around**.

หากคุณไม่รู้ทางไปโรงแรมคุณควร**ถามหลายๆ คน** ดีกว่า

b. I **asked** her **around** for dinner yesterday.

ฉัน**ชวน**เธอไปทานมื้อค่ำเมื่อวาน

1.2 ask for หมายถึง “ขอ” หรือ “ไหว้วาน” เช่น

a. You can always **ask for** an ambulance by calling 199.

คุณสามารถ**ขอ**ความช่วยเหลือรถฉุกเฉินตลอดเวลาโดยโทร 199.

b. Would you mind if I **ask for** giving this key to your friend?

จะว่าไรไหมหากฉัน**ไหว้วาน**ให้เอากุญแจนี้ให้เพื่อนคุณ

1.3 break off หมายถึง “ยุติ” “ทำให้แยกออกจากกัน” “หยุดพูดกะทันหัน” เช่น

a. I want to **break off** the relationship with you.

ฉันอยาก**ยุติ**ความสัมพันธ์กับคุณ

b. He want to **break off** this negotiation.

เขาต้องการ**ยุติ**การเจรจา

1.4 bring up หมายถึง “เลี้ยงดู” “ให้การศึกษา” หรือ “พูดถึง” เช่น

a. It is a quite hard thing to **bring up** a newborn baby.

เป็นเรื่องยากมากที่จะ**เลี้ยงดู**เด็กแรกเกิด

b. I want to **bring up** my daughter at least higher education.

ฉันอยาก**ให้การศึกษา**ลูกสาวอย่างน้อยในระดับอุดมศึกษา

1.5 call on หมายถึง “โทรหา” “เรียกร้อง/ขอให้” หรือ “แวะไปหา” เช่น

a. I'll **call on** you at home tomorrow.

ฉันจะ**แวะไปเยี่ยม**คุณพรุ่งนี้ที่บ้าน

b. The teacher **called on** me to answer this question.

ครู**ขอให้**ฉันตอบคำถามนี้

1.6 cross out หมายถึง “ขีดฆ่า” หรือ “ลบ” (ตัวอักษรหรือข้อความ) เช่น

a. You should **cross out** any word you don't need.

คุณควร**ขีดฆ่า**คำที่ไม่ต้องการ

b. I decided to **cross out** the last sentence of my essay.

ฉันตัดสินใจ**ลบ**ประโยคสุดท้ายของเรียงความฉัน

1.7 come across หมายถึง “พบ/เจอโดยบังเอิญ” เช่น

a. I **come across** my old friend at the market?

ฉัน**บังเอิญเจอ**เพื่อนเก่าที่ตลาด

b. She **came across** an accident this morning.

เขา**เจออุบัติเหตุ**โดยบังเอิญเมื่อเช้า

1.8 drop out หมายถึง “พักการเรียน” หรือ “เงียบหายไป”

a. She **dropped out** of English because it was too difficult for her.

หล่อน**พักการเรียน**วิชาภาษาอังกฤษเพราะว่ามันยากเกินสำหรับเธอ

b. I haven't heard from Ray in years. He **dropped out** after moving to Chiang Mai.

ฉันไม่ได้ข่าวคุณเรย์เป็นปีแล้ว เขา**เงียบหายไป**หลังจากย้ายไปอยู่เชียงใหม่

1.9 figure out หมายถึง “คิดหาคำตอบ” หรือ “ขบคิด” เช่น

a. I can't **figure out** why she doesn't love you.

ฉัน**คิด**ไม่ออกว่าทำไมหล่อนไม่รักคุณ

b. He can **figure out** how to solve the problem.

เขาสามารถ**คิดหาคำตอบ**ได้ว่าจะแก้ปัญหานี้อย่างไร

1.10 get along หมายถึง "ไปด้วยกัน/ถูกคอกัน" หรือ "ดำเนินต่อไป" เช่น

a. He and she will **get along** to abroad.

ฉันและเธอจะ**ไป**ต่างประเทศ**ด้วยกัน**

b. He needs to run his company **get along**.

เขาต้องการดำเนินธุรกิจให้**ดำเนินต่อไป**

1.11 go after หมายถึง "ไล่ตาม (คนร้าย)" "มุ่งมั่นเพื่อทำ...ให้สำเร็จ" หรือ "พยายามเพื่อเอาชนะ" เช่น

a. Don't **go after** that thief, because you are not a police officer.

อย่า**ไล่ตาม**ผู้ร้ายคนนั้นเพราะคุณไม่ใช่เจ้าหน้าที่ตำรวจ

b. Many people **go after** their dream.

ผู้คนมากมาย**มุ่งมั่นเพื่อทำ**ฝัน**ให้สำเร็จ**

1.12 hang out หมายถึง "ออกไปสังสรรค์" เช่น

a. This bar is famous for hangout.

บาร์นี้เป็นที่นิยม**ออกไปสังสรรค์**

b. He called me for hangout at Night Bazaar.

เขาโทรหาฉันให้**ออกไปสังสรรค์**ที่ไนท์บาซ่า

1.13 hold back หมายถึง "เก็บเป็นความลับ" หรือ "คุมความรู้สึกไว้" เช่น

a. Don't hold back anything.

อย่า**เก็บความลับ**ใดๆไว้

b. She tried hard to **hold back** her tears.

หล่อนพยามอย่างมาก**ที่จะคุม**น้ำตาไว้

1.14 make up หมายถึง "ให้อภัย" "แต่งเรื่องโกหก" "แต่งหน้า" หรือ "ชดเชย" เช่น

a. He made up his friend after having a quarrel.

เขาได้**ให้อภัย**เพื่อนหลังจากทะเลาะกัน

b. The teacher must **make up** class next week.

ครูต้อง**ชดเชย**การเรียนสัปดาห์หน้า

1.15 run into หมายถึง "เจอโดยบังเอิญ" "ไหลเข้ามา" หรือ "วิ่งชน" เช่น

a. We are glad to **run into** you here.

พวกเราดีใจที่**เจอ**คุณที่นี่**โดยบังเอิญ**

b. That dog **ran into** the door yesterday.

สุนัขตัวนั้นได้**วิ่งชน**ประตูเมื่อวาน

2. Multi-word verbs กลุ่มกริยาวลีที่มีตั้งแต่สามคำขึ้นไป ตัวอย่างเช่น

2.1 add up to หมายถึง “รวมทั้งสิ้น” “เท่ากับ” หรือ “ก่อให้เกิด” เช่น

a. What does all this **add up to**?

ทั้งหมดนี้เท่าไหร่

b. Your purchases **add up to** 2,000 BH.

การสั่งซื้อของคุณ**รวมทั้งสิ้น** 2,000 บาท

2.2 get on well with หมายถึง “เข้ากันได้ดี” เช่น

a. She **gets on well with** her new classmate.

หล่อน**เข้ากันได้ดี**กับเพื่อนร่วมห้องใหม่

b. They don't **get on well with** each other.

พวกเขา**เข้ากัน**ไม่ได้

2.3 grow out of หมายถึง “เกินกว่า (ที่จะใส่)” หรือ “เกิน (ความจำเป็น)” เช่น

a. That shoes **grow out of** your necessity.

รองเท่าคู่นั้น**เกิน**ความจำเป็นสำหรับคุณ

b. She needs a new dress because she has **grown out of** her old ones.

เธออยากได้ชุดใหม่เพราะเธอโต**เกินกว่า**จะใส่ตัวเก่าได้แล้ว

1.4 keep on + v.ing หมายถึง “(ทำ)..ต่อไป” เช่น

a. **Keep on stirring** until the liquid comes to a boil.

คน**ต่อไป**จนกว่าน้ำจะเดือด

b. You must **keep on doing** this project to finish.

คุณจะต้อง**ทำ**โครงการนี้**ต่อไป**จนสำเร็จ

1.5 look forward to หมายถึง “ตั้งหน้ารอคอย” เช่น

a. She **looks forward to** seeing you at her birthday party.

หล่อน**ตั้งหน้ารอ**เพื่อเจอคุณในงานวันเกิดเธอ

b. He **looks forward to** going the zoo with his family.

เขา**ตั้งหน้ารอคอย**เพื่อไปสวนสัตว์กับครอบครัว

1.6 look down on หมายถึง "ดูถูก" หรือ "เหยียดหยาม" เช่น

a. You must not **look down on** poor people.

คุณไม่ควร**เหยียดหยาม**คนจน

b. If you don't do your duty, people will **look down on** you.

หากคุณขาดความรับผิดชอบ ผู้คนก็จะ**ดูถูก**คุณ

1.7 be aware of หมายถึง "ระวัง" "ตระหนัก (รู้ตัว)" หรือ "ไหวตัว" เช่น

a. You must **be aware of** the danger of the snake.

คุณต้อง**ระวัง**อันตรายจากงู

b. The manager should **be aware of** the changing of world economies.

ผู้บริหารควร**ตระหนัก**ถึงการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก

1.8 keep in touch หมายถึง "ติดต่อกัน" เช่น

a. From now on, let's **keep in touch**.

นับนี้ไป ขอให้**ติดต่อ**กันไว้

b. I didn't keep in touch with him for a long time.

ฉันไม่ได้**ติดต่อ**กับเขานานแล้ว

1.9 out of keeping with หมายถึง "ไม่เหมาะกับ" "ไม่เข้าร่วมกับ" หรือ "ไม่ทำตามกฎ" ตัวอย่างเช่น

a. He is **out of keeping with** an athlete in this tournament.

เขา**ไม่เหมาะสมกับ**นักกีฬาในการแข่งขันครั้งนี้

b. They are **out of keeping with** the rule of gangs.

พวกเขา**ไม่ปฏิบัติตาม**กฎของหมู่

2.10 cast around for หมายถึง "หาบางสิ่งบางอย่าง" เช่น

a. He **casts around for** his scholarship.

เขา**หา**ทุนการศึกษา

b. I **cast around for** novel's Shakespeare at the bookshelf.

ฉัน**หา**นวนิยายของเช็คสเปียร์บนชั้นหนังสือ

2.11 come up against หมายถึง "ประสบกับปัญหาหรือความยากลำบาก" เช่น

a. If you **come up against** difficulties, let me know.

หากคุณ**เจอกับความยุ่งยาก** ขอให้บอกฉัน

b. The government has **come up against** a lot of opposition to their mega project.

รัฐบาลได้**ประสบกับปัญหามากมาย**ในการคัดค้านโครงการลงทุนขนาดใหญ่

2.12 make do with หมายถึง "จำยอม" หรือ "จำใจยอมรับ" เช่น

a. She does not like this red hat but she will have to **make do with** it.

เธอไม่ชอบหมวกแดงใบนี้ แต่เธอต้อง**จำใจยอมรับ**

b. You have to **make do** with what you've got.

คุณต้อง**ทำใจยอมรับ**ในสิ่งที่คุณได้

2.13 pair off with หมายถึง "จับคู่กับ" เช่น

a. I **paired off with** Suda for the test.

ฉัน**จับคู่กับ**สุดาในการสอบ

b. Could you **pair off with** him for this game?

ช่วย**จับคู่กับ**เขาหน่อยได้ไหมในเกมนี้

2.14 reach out to หมายถึง "ขอความช่วยเหลือ" เช่น

a. He **reached out to** his friends when he was in trouble.

เขา**ขอความช่วยเหลือ**จากเพื่อนๆ เมื่อเขามีปัญหา

b. She did not **reach out to** her family.

เธอไม่เคย**ขอความช่วยเหลือ**จากครอบครัวเลย

2.15 walk away with หมายถึง "ชนะอย่างง่ายดาย" เช่น

a. She **walked away with** a golden medal.

หล่อน**คว้า**เหรียญทอง**มาอย่างง่ายดาย**

b. He **walked away with** 1st prize of English competition.

เขา**ชนะ**อันดับหนึ่งในการแข่งขันภาษาอังกฤษ

สรุปได้ว่า กริยาวลี (phrasal verbs) เป็นคำที่รวมกันแล้วเกิดความหมายใหม่เฉพาะ บางคำจะมีเกิดความหมายได้หลายนัย นักแปลสามารถศึกษาการนิยามความหมายจากพจนานุกรมเฉพาะทางกริยาวลี เพื่อให้สามารถถอดความออกมาเป็นภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง

การแปลวลี Participle

Participial phrase คือ กลุ่มคำที่ทำหน้าที่เป็นคุณศัพท์เพื่อขยายคำนามให้มีความหมายชัดเจนมากขึ้น มีอยู่ด้วยกัน 2 ชนิด คือ Present Participles และ Past Participles (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 437–438 และ เลิศ เกษรคำ, 2551 : 688–690) โครงสร้างของกลุ่มคำเหล่านี้ทำให้ความหมายภายในประโยคสื่อใจความแตกต่างกันออกไปตามรูปที่ปรากฏ ดังนี้

1. วลีที่ขึ้นต้นด้วยรูปกริยาที่เติม –ing เพื่อทำหน้าที่ขยายนามหรือคุณศัพท์ ที่อยู่ในรูป active voice และเป็นคำที่ต้องการอธิบายสิ่งที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดอารมณ์ความรู้สึก นิยมแปลขึ้นต้นด้วยคำว่า "น่า" ตัวอย่างเช่น

1.1 boring นิยมแปลว่า "น่าเบื่อ" เช่น

a. His speeches are **terribly boring**.
สุนทรพจน์ของเขา**น่าเบื่อมาก**

b. She was **just a boring girl**.
เธอก็เป็นแค่**เด็กที่น่าเบื่อคนหนึ่ง**

1.2 interesting นิยมแปลว่า "น่าสนใจ" เช่น

a. This plan will make **your project more interesting**.
แผนการนี้จะทำให้**โครงการของคุณน่าสนใจ**

b. I knew there was **nothing interesting about her.**
ฉันรู้ว่า**ไม่มีอะไรน่าสนใจในตัวเธอ**

1.3 exciting นิยมแปลว่า "น่าตื่นเต้น" เช่น

a. The wedding day was **an extremely exciting time for women**.
วันแต่งงานเป็น**ช่วงเวลาที่น่าตื่นเต้นที่สุดสำหรับบรรดาผู้หญิง**

b. This is **the most exciting story that I have ever heard**.
นี้เป็น**เรื่องราวที่น่าตื่นเต้นที่สุดเท่าที่ฉันเคยได้ยินมา**

1.4 shocking นิยมแปลว่า "น่าตกใจ" เช่น

a. I heard **a shocking news of his accident**.
ฉันได้ยิน**ข่าวที่น่าตกใจเกี่ยวกับเขาประสบอุบัติเหตุ**

b. His nonsensical behavior is **shocking**.
พฤติกรรมเหลวไหลของเขาเป็นที่**น่าตกใจ**

1.5 surprising นิยมแปลว่า "น่าแปลกใจ" หรือ "น่าประหลาดใจ" เช่น

a. It is **surprising that** why you don’t know that man.

น่าแปลใจว่าทำไมคุณไม่รู้จักชายคนนั้น

b. He spoke **English with surprising fluency**.

เขาพูด**ภาษาอังกฤษคล่องอย่างน่าประหลาดใจ**

1.6 frustrating นิยมแปลว่า “น่าท้อแท้” หรือ “น่าผิดหวัง” เช่น

a. it can be **very frustrating** to find that the size you want isn't there.

น่าผิดหวังมากที่พบว่าขนาดที่คุณต้องการไม่ได้มี

b. You don't listen to what I say and it's **so frustrating**.

คุณไม่ฟังสิ่งที่ฉันพูดเลย **น่าผิดหวังมาก**

2. วลีที่เติม –ed อยู่ในรูป passive voice และเป็นคำที่ต้องการบรรยายอารมณ์และความรู้สึก นิยมแปลขึ้นต้นด้วยคำว่า “รู้สึก” ตัวอย่างเช่น

2.1 bored นิยมแปลว่า “รู้สึกเบื่อ” เช่น

a He is **always bored with you.**

เขา**รู้สึกเบื่อคุณประจำ**

b. We are **never bored with learning English**.

พวกเรา**ไม่รู้สึกเบื่อการเรียนภาษาอังกฤษ**

2.2 interested นิยมแปลว่า “รู้สึกสนใจ” เช่น

a. He is **interested in Korean super star**.

เขา**รู้สึกสนใจดาราเกาหลี**

b. I am **interested in Asian history.**

ผม**รู้สึกสนใจในประวัติศาสตร์อาเซียน**

2.3 excited นิยมแปลว่า “รู้สึกตื่นเต้น” เช่น

a. She is **so excited to go to abroad.**

หล่อน**รู้สึกตื่นเต้นมาที่จะได้ไปต่างประเทศ**

b. I am **very excited to give a speech in teacher day.**

ผม**รู้สึกตื่นเต้นมากที่จะได้กล่าวสุนทรพจน์ในวันครู**

2.4 annoying นิยมแปลว่า “รู้สึกสับสน” “รู้สึกหงุดหงิด” หรือ “รู้สึกรำคาญ” เช่น

a. We are **annoyed at your selfishness**.

พวกเรา**รู้สึกหงุดหงิดกับความเห็นแก่ตัวของคุณ**

b. She was **annoyed with her boyfriend**.

หล่อน**รู้สึกรำคาญแฟนหนุ่ม**

2.5 tired นิยมแปลว่า "รู้สึกเหนื่อยล้า" หรือ "รู้สึกเบื่อ" เช่น

a. That dog is **never tired to bark overnight.**

สุนัขตัวนั้น**ไม่รู้สึกเหนื่อยที่เห่าตลอดทั้งคืน**

b. He is **tired with his work.**

เขา**รู้สึกเบื่องานของเขา**

3. วลีที่เติม –ing หรือ –ed ที่ใช้กรณีอื่นๆ มีความหมายว่า "ที่" หรือ "ซึ่ง" ตัวอย่างเช่น

a. Students **attending class** at least eighty–percent will get 10 marks for the affective domain.

นักศึกษา**ที่เข้าชั้นเรียน**อย่างน้อยร้อยละ 80 จะได้ 10 คะแนนสำหรับจิตพิสัย

b. Students **majoring in English** have to do an internship for one year.

นักศึกษา**ที่เรียนเอกภาษาอังกฤษ**จะต้องฝึกงานเป็นเวลา 1 ปี

c. The man **sitting in that office is my old friend**.

ชายคน**ที่นั่งอยู่ในสำนักงานคือเพื่อนเก่าผมเอง**

d. He and I, **hoping to pass the test,** are learning very hard.

เขาและฉัน**ซึ่งหวังว่าจะสอบผ่าน** จึงเรียนอย่างหนัก

e. **The car stolen from the store** was found at garage.

รถที่ถูกขโมยไปจากร้านมีคนเจอที่อู่ซ่อมรถ

f. I see **a dog biting something in your car**.

ฉันเห็น**สุขนัขซึ่งกัดบางอย่างอยู่ในรถคุณ**

4. วลีที่เป็น passive participle (v.3) และนำหน้าด้วย being นิยมแปลว่า "ที่กำลัง" หรือ "ซึ่งกำลัง" (เลิศ เกษรคำ, 2551 : 689) ตัวอย่างเช่น

a. The car **being fixed** is by me.

รถ**ซึ่งกำลัง**ซ่อมเป็นของผมเอง

b. He **being surrounded** is by his fans.

เขา**ซึ่งกำลังถูกห้อมล้อม**คือแฟนๆ เขาเอง

c. **The street being repaired** will finish this week.

ถนนที่กำลังได้รับการซ่อมแซมจะเสร็จในสัปดาห์นี้

d. **The picture being exhibited** is by a famous artist.

ภาพซึ่งกำลังจัดแสดงเป็นของนักจิตกรชื่อดัง

สรุปได้ว่า การแปลวลี particle คำที่ขึ้นด้วยรูปกริยาเติม –ing ใช้บอกอารมณ์และความรู้สึก แปลขึ้นต้นว่า “น่า” ที่เติม –ed แปลขึ้นต้นว่า “รู้สึก” ใช้ในกรณีอื่นๆ แปลขึ้นต้นว่า “ที่” หรือ “ซึ่ง” ส่วนที่เป็น passive และนำหน้าด้วย “being” นิยมแปลขึ้นต้นว่า “ที่กำลัง” หรือ “ซึ่งกำลัง”

การแปล infinitive phrase

Infinitive phrase คือ วลีที่ขึ้นต้นด้วยกริยาที่มี to นำหน้า (เลิศ เกษรคำ, 2551 : 691) กลุ่มคำเหล่านี้จะมีคำแปลขึ้นต้นในบริบทต่างๆ ตามหน้าที่ในประโยค หลักการแปลในภาษาไทยในเบื้องต้นสรุปได้ในประเด็นต่อไปนี้

1. ทำหน้าที่อย่างคำนาม นิยมแปลว่า “การ” หรือ “ความ” (เลิศ เกษรคำ, 2551 : 691) ตัวอย่างเช่น

a. **To go the church every Sunday** is the Chastain activity.

การไปโบสถ์ทุกวันอาทิตย์เป็นกิจกรรมของชาวคริสต์

b. **To develop a quality of life** is in charge of government.

การพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นหน้าที่ของรัฐบาล

c. The calamity of life is **to choose the wrong path.**

หายนะของชีวิตคือ**การเลือกทางเดินที่ผิด**

d. His work is **to check the products in stock**.

งานของเขาคือ**การตรวจสอบสินค้าในคลัง**

e. The success of life is **to do everything you can**.

ความสำเร็จในชีวิตคือ**การทำทุกอย่างที่ทำได้**

2. ทำหน้าที่อย่างคุณศัพท์ นิยมแปลว่า “ที่” หรือ “เพื่อ” (เลิศ เกษรคำ, 2551 : 691) ตัวอย่างเช่น

a. Poverty is a stumbling block **to national development**.

ความยากจนเป็นอุปสรรค**ต่อการพัฒนาประเทศ**

b. He only has the sincerity **to give you**.

เขามีเพียงความจริงใจ**ที่มอบให้คุณ**

c. They have a plan **to journey in Nepal**.

พวกเขามีแผน**ที่จะท่องเที่ยวในเนปาล**

d. She got an ABC scholarship **to study in London**.

เธอได้รับทุนการศึกษาจาก ABC **เพื่อศึกษาต่อในลอนดอน**

e. Her decision to resign is the best solution **to solve a conflict**.

การตัดสินใจลาออกเป็นทางออกที่ดีที่สุด**เพื่อการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง**

3. ทำหน้าที่อย่างกริยาวิเศษณ์ นิยมแปลว่า “ที่” และหากวางไว้หน้าประโยค นิยมแปลว่า “ถ้าต้องการ”(เลิศ เกษรคำ, 2551 : 691) ตัวอย่างเช่น

a. Do you have anything **to do after class**?

คุณมีอะไรอะไร**ที่ต้องทำหลังเลิกเรียนไหม**

b. We are extremely happy **to see each other again**.

พวกเราดีใจอย่างมาก**ที่ได้พบกันอีกครั้ง**

c. **To develop the potential of Thai people**, the government has to support a large number of education budgets.

ถ้าต้องการพัฒนาศักยภาพของคนไทย รัฐบาลจะต้องสนับสนุนงบประมาณด้านการศึกษาเป็นจำนวนมาก

d. **To attain success in life,** you need to work hard and be honest.

ถ้าต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต คุณจะต้องทำงานหนักและมีความซื่อสัตย์

e. **To have your own business**, you need to invest in doing business.

ถ้าต้องการมีธุรกิจเป็นของตนเอง คุณจะต้องกล้าลงทุนในการทำธุรกิจ

สรุปได้ว่า การแปล infinitive phrase ถ้าทำหน้าที่อย่างนาม แปลว่าง “การ” หรือ “ความ” ทำหน้าที่อย่างคุณศัพท์ แปลว่า “ที่” หรือ “เพื่อ” ทำหน้าที่อย่างกริยาวิเศษณ์ แปลว่า “ที่” และถ้าวางไว้หน้าประโยค แปลว่า “ถ้าต้องการ”

การแปล Gerundial phrase

Gerundial phrase คือ กลุ่มคำที่ประกอบกันขึ้นเป็นวลี และมีคำขึ้นต้นด้วยกริยาเติม –ing (เลิศ เกษรคำ, 2551 : 690) หลักในการแปลคำกลุ่มนี้ไม่ต่างกันวลีในประเภทอื่นๆ บางบริบทสามารถละคำแปลขึ้นได้บ้างเพื่อให้ได้ใจความที่เหมาะสมกับสำนวนนิยมในภาษาไทย ดังนี้

1. ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค นิยมแปลขึ้นต้นด้วยคำว่า “การ...” ตัวอย่างเช่น

a. **Eating** vegetables and fruits every day is good for health.

การกินผักและผลไม้ทุกวันดีต่อสุขภาพ

b. **Learning** is necessary for you.

การเรียนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคุณ

c. **Smoking** has been unpopular.

การสูบบุหรี่กลายเป็นสิ่งล้าสมัยแล้ว

d. **Watching** movie is leisure.

การชมภาพยนตร์คือการพักผ่อน

2. ทำหน้าที่เป็นกรรมในประโยค ที่เป็น “transitive verb” หรือคำกริยาที่ต้องมีกรรมมารองรับ ใช้กับคำกริยาที่แสดงอารมณ์ความรู้สึก การตัดสินใจ หรือพฤติกรรมต่างๆ นิยมแปลคำขึ้นต้นว่า “การ” ตัวอย่างเช่น

a. He enjoys **playing** VDO game.

เขาสนุกกับ**การเล่น** วีดีโอเกม

b. He admitted **cheating** on the test.

เขายอมรับว่าทำ**การโกง**ในการสอบ

c. We denied **committing** the crime.

พวกเราปฏิเสธ**การก่อ**อาชญากรรม

d. She hates **cleaning** the bathroom.

หล่อนเกลียด**การทำความสะอาด**ห้องน้ำ

e. The job involves **traveling** to Korean once a week.

งานนี้เกี่ยวข้องกับ**การเดินทาง**ไปประเทศเกาหลีอาทิตย์ละครั้ง

อย่างไรก็ตามบางประโยคนิยมละคำแปลขึ้นต้น เช่น

a. She can't stand his smoking in the office.

หล่อนรับไม่ได้ที่เขาสูบบุหรี่ในที่ทำงาน

b. I anticipated arriving late.

ฉันคาดว่าน่าจะมาถึงล่าช้า

c. He began learning English in this month.

เขาเริ่มเรียนภาษาอังกฤษเดือนนี้

d. He can't bear having so much responsibility.

เขาไม่สามารถแบกรับความรับผิดชอบได้มากนัก

3. ทำหน้าที่เป็นส่วนสมบูรณ์หรือส่วนเติมเต็ม (complement) ของกริยาโดยตามหลังกริยาช่วย v.be นิยมแปลร่วมกันกับกริยาดังกล่าวว่า “ก็คือการ...” (เลิศ เกษรคำ, 2551 : 690) ตัวอย่างเช่น

a. Your mistake **is confessing** with police.
ความผิดพลาดของคุณ**ก็คือการสารภาพ**กับตำรวจ

b. The knowledge is **learning** something every day.
ความรู้**ก็คือการเรียนรู้**สิ่งต่างๆ ทุกวัน

c. One of the hardest is choosing between the one you love and the one who loves you.
สิ่งที่ยากที่สุด**ก็คือการเลือก**ระหว่างคนที่คุณรักกับคนที่รักคุณ

สรุปได้ว่า Gerund phrase ที่หน้าที่เป็นประธานนิยมและเป็นกรรมของประโยคแปลขึ้นต้นว่า “การ” ที่ทำหน้าที่เป็นส่วนสมบูรณ์ของประโยคและตามหลังกริยาช่วย v.be นิยมแปลว่า “ก็คือการ”

การแปล Absolute phrase

Absolute phrase ได้แก่ วลีอิสระที่มีลักษณะคล้ายประโยค แต่ไม่ใช่ประโยคเนื่องจากไม่มีกริยาแท้ (finite verb) มีเพียงคำที่ทำหน้าที่คล้ายกริยาเท่านั้น (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 442) และเป็นประโยคที่ใช้ในความหมายที่เป็นระยะเวลาหรือเหตุการณ์ได้เกิดขึ้นหรือผ่านพ้นไปแล้วอย่างสมบูรณ์(absolute) ได้ชั่วขณะหนึ่งหรือนานมาแล้ว การแปลเป็นสำนวนในภาษาไทยจึงนิยมแปลว่า “เนื่องจาก” หรือ “เมื่อ” (เลิศ เกษรคำ, 2551 : 692) อย่างไรก็ตามในบางบริบทอาจละคำแปลขึ้นต้นดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้องกับสำนวนการใช้ภาษาไทย ซึ่งรูปของ “Absolute phrase” มีดังต่อไปนี้

1. ใช้คำนาม + กับกริยาเติม –ing หรือ participle (v.3) นิยมแปลว่า “เนื่องจาก” หรือ “เมื่อ” ตัวอย่างเช่น

a. **The flight being delay**, the passenger had to wait for three hours.
เนื่องจากเที่ยวบินล่าช้า ผู้โดยสารจึงจำเป็นต้องรอถึงสามชั่วโมง

b. **He being get lost in the jungle**, he had to eat the caterpillar in order to survive.
เนื่องจากเขาหลงป่า, เขาจึงต้องกินตัวด้วงเพื่อประทังชีวิต

c. **She being fasting,** her body did not get an adequate amount of nutrients.
เนื่องจากเธออดอาหาร ร่างกายของเธอจึงได้รับสารอาหารไม่เพียงพอ

d. **Their farther died**, they had to live without happiness.
เมื่อบิดาของพวกเขาเสียชีวิต พวกเขาจึงจำเป็นต้องอยู่โดยไม่มีความสุข

e. **A Tsunami hit his home,** he had to stay at a public house of 2 months.

เมื่อสึนามิทำลายบ้านของเขา เขาจึงต้องอาศัยอยู่ที่บ้านพักสาธารณะถึง 2 เดือน

f. **She failed in English speaking**, she had to re–enroll in that subject.

เมื่อเธอไม่ผ่านวิชาการพูดภาษาอังกฤษ เธอจึงต้องลงทะเบียนใหม่ในรายวิชานั้น

2. ใช้คำนามตามด้วย v.ing และ participle (v.3) นิยมแปลว่า "เนื่องจาก" หรือ "เมื่อ" เช่นกัน ตัวอย่างเช่น

a. **The bus having parked**, all passenger got on the bus.

เมื่อรถโดยสารจอด ผู้โดยสารทั้งหมดก็ขึ้นรถ

b. **Parent having left**, their son begun to smoke.

เมื่อพ่อแม่ออกไป ลูกชายของพวกเขาก็เริ่มสูบบุหรี่

c. **His car having been stolen**, he had to go to work by taxi.

เนื่องจากรถของเขาถูกขโมย เขาจึงจำเป็นต้องเดินทางไปทำงานโดยรถเท็กซี่

d. **The sun having downed**, birds were singing.

เมื่อพระอาทิตย์ขึ้น หมู่นกได้ส่งเสียงร้อง

e. **She having been fallen in love**, she had to face with disappointment.

เนื่องจากเธอตกหลุมรัก เธอจึงต้องเผชิญกับความผิดหวัง

3. Absolute phrase ที่ไม่มีรูปกริยาใดๆ อยู่ในประโยค ซึ่งอาจเป็นประโยคที่ใช้กันโดยทั่วไปหรือสำนวนเฉพาะ (ไม่นิยมใช้ในภาษาวิชาการ) การแปลประโยคเหล่านี้ให้ถือเอาใจความเป็นสำคัญแล้วนำมาเทียบกับสำนวนในภาษาไทยให้มีความสอดคล้องกัน ตัวอย่างเช่น

a. **Wake up! Rise and shine**, you have to go to school today

ตื่นๆ กระปรี้กระเปร่าหน่อย วันนี้เธอต้องไปโรงเรียน

b. Hi Prawit, **speak of the devil**, I am just talking about you.

สวัสดีคุณประวิตร **ตายยากจริงๆ** ฉันกำลังพูดถึงนายพอดี

c. **A nice noodle**, she made Tomyum Kung noodle for her friends.

ก๋วยเตี๋ยวแสนอร่อย, เธอทำก๋วยเตี๋ยวรสต้มยำกุ้งให้เพื่อนๆของเธอ

สรุปได้ว่า การแปล "Absolute phrase" ทั่วไปนิยมแปลขึ้นต้นว่า "เนื่องจาก" หรือ "เมื่อ" และกลุ่มคำที่ไม่มีรูปกริยาใดๆ ให้แปลยึดตามของเจ้าของภาษาแล้วนำมาเปรียบเทียบกับสำนวนภาษาไทย

การแปลวลีคำอุทาน

คำอุทาน เรียกว่า “interjection” เป็นคำพูดที่พูดออกมาเพื่อแสดงอารมณ์และความรู้สึกในสถานการณ์ต่างๆ เช่น ประหลาดใจ ตกใจ ดีใจ ตื่นเต้น เจ็บปวด หรือ โกรธ เป็นต้น (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 511) ซึ่งคำเหล่านี้มีทั้งในระดับคำ วลี อนุประโยคและประโยค คำอุทานในภาษาอังกฤษมีอยู่เป็นจำนวนมากเช่นเดียวกับในภาษาไทย ด้วยความแตกต่างกันทางวัฒนธรรมทำให้การออกเสียงคำเหล่านี้มีความแตกต่างกันออกไปเช่น นักแปลจึงต้องศึกษาจากนิยามความหมายแล้วนำมาเทียบกับคำอุทานในภาษาไทยเพื่อถอดความออกมาได้ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษามากที่สุด ซึ่งสามารถนำเสนอพอเป็นสังเขป ดังนี้

1. คำอุทานที่เป็นคำและวลี ตัวอย่างเช่น

1.1 คำอุทานแสดงความประหลาดใจ

a. **Oh my God!** How did you do that?

โอ้พระเจ้าช่วย (โอ้คุณพระคุณเจ้า) คุณทำไปได้อย่างไร

เป็นคำอุทานของผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์และศาสนาอิสลาม นิยมอุทานกับเหตุการณ์ที่เป็นด้านลบ ปัจจุบันการอุทานด้วยคำนี้นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายของผู้ที่นับถือศาสนาอื่นด้วย

b. **Oh Jesus Christ!** Have you had an accident?

โอ้ เยซู คริสต์ (โอ้คุณพระคุณเจ้า) คุณประสบอุบัติเหตุหรอ

การเอ่ยพระนามของพระคริสต์โดยทั่วไปอย่างไม่มีเหตุผล เป็นเรื่องต้องห้ามสำหรับคริสต์ศาสนิกชน ทั้งนี้ ตามบัญญัติ 10 ประการ ที่ระบุว่า “อย่าออกนามของพระเจ้าอย่างไม่สมควร” การเอ่ยพระนามของพระองค์ได้ก็ต่อเมื่อตกอยู่ในเหตุการณ์ที่จำเป็นและสมเหตุสมผลเท่านั้น

c. **Wow!** I won this game!

ว้าว (โอ้โฮ้) ฉันชนะเกมนี้

d. **Alas!** It’s dead.

โธ่ถัง! มันตายเสียแล้ว

e. **Hush!** Keep silence.

จุ๊ๆ เงียบหน่อย

f. **Well,** what did you say?

เหรอ, คุณเขาว่าไงนะ

1.2 คำอุทานแสดงความเศร้าใจ

a. **Ah!** I feel you.

โอ้ว ผมเข้าใจคุณละ

b. **Ah well!** It can't be helped.

อา ดีแล้ว ไม่ต้องช่วยแล้ว

c. **Alack!** He passed away yesterday.

อนิจจา! เขาเสียชีวิตแล้วเมื่อวาน

1.3 คำอุทานแสดงความดีใจ

a. **Hurrah!** We won!

ไชโย! พวกเราชนะแล้ว

b. **Bravo!** You're improving!

ไชโย! คุณพัฒนาขึ้นแล้ว

c. **Just my luck!** I won the first prize.

โชคของผมแท้ๆ! ผมชนะได้ที่รางวัลหนึ่ง

1.4 คำอุท่านแสดงการชื่นชม

a. **Well done!** You have completed your exercise.

เยี่ยมไปเลย! คุณทำแบบฝึกหัดเสร็จแล้ว

b. **Excellence!** You are top of the ten.

สุดยอด! คุณเป็นหนึ่งในสิบ

c. **very good!** You can join with us.

ดีมาก คุณสามารถเข้าร่วมกับพวกเราได้

1.5 คำอุทานแสดงความรังเกียจและเหยียดหยาม

a. **Ugh!** What's this disgusting object?

ถุย! น่ารังเกียจไรเช่นนี้เนียะ

b. **Damn,** the rain!

ฝนบ้าเฮ้ย (ไม่รู้จะตกทำไม)

c. **Pooh!** You're so stinky

อี้! คุณตัวเหม็นจัง

1.6 คำอุทานแสดงความลังเล

a. "Would you prefer tea or coffee?" "**Er** … tea please''

"คุณจะรับชาหรือกาแฟดีครับ" "**เอ่อ** ขอชาครับ"

b. **Hmm** … how to start this car?

อืมม… รถคันนี้ติดเครื่องอย่างไร

c. I was just, **uh**, passing by.

ฉันเพิ่งจะ **เอ่อ** ผ่านไป

d. "Do you get it?" "**uh–huh**"

"คุณเข้าใจไหม" "**อะ ฮะ**"

1.7 คำอุทานขอโทษกับอุบัติเหตุเล็กๆ น้อยๆ

a. **Oops!** I'm sorry.

อุ่ย ผมขอโทษครับ

b. **Oh sorry…** I don't mean to do that.

โอ้ ขอโทษ ฉันไม่ตั้งใจทำแบบนั้น

c. **O dear me!** Forgive me for that mistake.

โอ่ ได้โปรดเถอะ! ให้อภัยฉันต่อความผิดนี้ด้วย

2. คำอุทานที่เป็นประโยค ซึ่งมีด้วยกันหลายรูปแบบ มีสำนวนการแปลในภาษาไทยไปตามบริบท (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 512) ได้แก่

2.1 ขึ้นต้นประโยคด้วยคำว่า "What a/an" ตัวอย่างเช่น

a. What a pity

ช่างน่าสงสารอะไรอย่างนั้น / น่าสงสารจัง

b. What a mess!

มันช่างสับสนอะไรอย่างนั้น / น่าสับสนจัง

c. What a fool she is!

เธอช่างโง่อะไรอย่างนั้น! / เธอโง่จัง

d. What an awful noise!

มันช่างเสียงดังอะไรอย่างนั้น! / เสียงดังจัง

e. What a shame!

ช่างน่ายอายอะไรอย่างนั้น! / น่าอายจัง

f. What an expensive car!

รถอะไรช่างแพงอย่างนั้น! / รถอะไรแพงจัง

2.2 ขึ้นต้นประโยคด้วยคำว่า "What + adjective+ นามเอกพจน์นับไม่ได้" ตัวอย่างเช่น

a. What delicious food it is!

อาหารอร่อยจัง

b. What good luck you have!

คุณโชคดีจริงๆ

c. What unlucky you have!

คุณโชคร้ายจริงๆ

d. What good car you bought!

คุณซื้อรถได้ดีจริงๆ

2.3 ขึ้นต้นประโยคด้วยคำว่า “What + adjective+ นามพหูพจน์” ตัวอย่างเช่น

a. What beautiful girl you are!

สวยอะไรขนาดนั้น / ชั่งสวยจัง

b. What lovely dolls!

ตุ๊กตาอะไรน่ารักขนาดนั้น / ตุ๊กตาน่ารักจัง

c. What interesting films they are!

เป็นภาพยนตร์ที่น่าสนใจมาก

d. What expensive cars you have!

รถคุณแพงไรขนาดนี้ / รถคุณแพงจัง

2.4 ขึ้นต้นประโยคด้วยคำว่า “How+ adjective (adverb) +ประธาน+กริยา” ตัวอย่างเช่น

a. How beautiful she is!

หล่อนสวยจัง

b. How sincerely he is!

เขาซื่อสัตย์จัง

c. How quickly the time passes!

เวลาผ่านไปเร็วจัง

d. How heavy it rains!

ฝนตกหนักจัง

3. คำอุทานเพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึกในลักษณะอื่นๆ ตัวอย่างเช่น

a. Long live the King!

ขอจงทรงพระเจริญ

b. God save you!

ขอให้พระเจ้าคุ้มครองคุณ

c. Have a good trip!

ขอให้เดินทางโดยปลอดภัย

d. Best of luck! / good luck / all the best!

ขอให้โชคดี

สรุปได้ว่า คำอุทานในภาษาอังกฤษมีทั้งออกเสียงเหมือนหรือแตกต่างกับ และมีทั้งอุทานเป็นคำ วลี และประโยค ที่แสดงความประหลาดใจ ความเศร้าใจ ความดีใจ การชื่นชม ความรังเกียจและดูถูก ความลังเลสงสัย การขอโทษเล็กๆ น้อยๆ ที่มีสำนวนในแบบเฉพาะของตนเอง นักแปลจึงต้องศึกษาความหมายแล้วนำมาเทียบเคียงกับความหมายในภาษาไทย เพื่อให้สามารถถอดความได้ตรงตามบริบทในการแปล่งคำอุทานดังกล่าว

บทสรุป

การแปลนามวลีที่ทำหน้าเป็นประธานนิยมเพิ่มลักษณะนาม และละคำแปลสรรพนามได้ในกรณีที่มีคำสรรพนามในกลุ่มเดียวกันอยู่ 2 ตัว และสามารถตัดทอน เพิ่มเติม บางคำเพื่อสื่อความให้สอดคล้องกับสำนวนในภาษาไทย สำหรับ บุพบทวลี กริยาวิเศษณ์วลี และคำอุทาน แต่ละคำจะมีรูปแบบและสำนวนคำแปลเฉพาะในภาษาไทย ส่วน กริยาวลีบางคำจะมีความหมายหลายนัย ส่วนวลี “particle” ใช้บอกอารมณ์และความรู้สึก แปลว่า “น่า” หรือ “รู้สึก” ใช้ในกรณีอื่นๆ แปลว่า “ที่” หรือ “ซึ่ง” ที่เป็น passive และนำหน้าด้วย “being” แปลว่า “ที่กำลัง” หรือ “ซึ่งกำลัง” การแปล “infinitive phrase” ทำหน้าที่เป็นนาม แปลว่า “การ” หรือ “ความ” ทำหน้าที่อย่างคุณศัพท์ แปลว่า “ที่” หรือ “เพื่อ” ทำหน้าที่เป็นกริยาวิเศษณ์ แปลว่า “ที่” ถ้าอยู่หน้าประโยค แปลว่า “ถ้าต้องการ” การแปล “Gerund phrase” ที่หน้าที่เป็นประธานและกรรมแปลว่า “การ” เป็นส่วนสมบูรณ์และตามหลังกริยาช่วย v.be นิยมแปลว่า “ก็คือการ” การแปล “Absolute phrase” ทั่วไปแปลว่า “เนื่องจาก” หรือ “เมื่อ” การแปลให้ยึดเอาตามความหมายของเจ้าของภาษาแล้วนำมาเปรียบเทียบกับสำนวนในภาษาไทย

แบบฝึกหัดท้ายบทที่ 6
การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในระดับวลี

คำชี้แจง : จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ได้ใจความพอสังเขป

1. มีหลักเบื้องต้นในการแปลนามวลีอย่างไร และในบริบทต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

    1) The end of the season is hard for some football player.

    2) My friend has always feared of ghost at the graveyard.

2. อธิบายและบอกลักษณะคำบุพบทวลีมีคำแปลเฉพาะว่าเป็นอย่างไร และในบริบทต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

    1) I like all colors except for yellow.

    2) Your last book report went above and beyond expectations.

3. คำกริยาวิเศษณ์วลีมีหน้าที่และมีหลักในการแปลอย่างไร และในบริบทต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

    1) I went online for more information.

    2) We took some time of for a much needed vacation.

4. กริยาวลีมีลักษณะและมีหลักในการแปลเป็นภาษาไทยเป็นอย่างไร และในบริบทต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

    1) Don’t blow up at me. It’s not my fault.

    2) Has he gotten over the flu?

5. Particle phrase มีหลักในการแปลตามรูปและหน้าที่ในภาษาไทยอย่างไร และในบริบทต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

    1) Opening the bag, Ray found his wallet.

    2) Goods imported from China are inexpensive.

6. หน้าที่แต่ละด้านของ infinitive phrase มีหลักในการแปลให้สอดคล้องกับสำนวนไทยอย่างไร และในบริบทต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

    1) To take care of young baby is a big challenge for a new mum.

    2) He finds it hard to be smart in many areas of study.

7. แต่ละรูปของ Gerundial phrase มีหลักในการแปลอย่างไร และในบริบทต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

1) The secret behind his smart is studying hard.

2) Running for richness is a serious ambition of mine.

8. Absolute phrase มีสำนวนในการแปลเป็นภาษาไทยเหมือนหรือต่างกันอย่างไร และในบริบทต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

1) My friend having left, I went to bed

2) We shall meet in the evening, weather permitting.

9. คำอุทานในระดับคำ ที่มีความแตกต่างกันในด้านการออกเสียงระหว่างภาษาอังกฤษกับภาษาไทย และในบริบทต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

1) Get out of here! Shoo!

2) Oy! You forgot your wallet!

10. มีข้อสังเกตและแนวทางในการแปลคำอุทานในระดับวลีและประโยคอย่างไร และในบริบทต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

1) How kind of you to remind me!

2) I just won the lottery!

เอกสารอ้างอิง

ทีม Life Balance. (2557). **ภาษาอังกฤษเบื้องต้นที่คุณต้องรู้.** กรุงเทพฯ : อินส์พัล.

เลิศ เกษรคำ. (2551). **Grammar and Techniques of the English language revised edition.** กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.

สำราญ คำยิ่ง. (2557). **Advanced English Grammar For High Learners.** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: อรพทัย พริ้นติ้ง.

Hornby, A. S. (2005). **Dictionary Advanced Learner's Dictionary (7 ed.).** New York: Oxford University Press.

แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 7
การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย
ในระดับอนุประโยคและประโยค

1. หัวข้อเนื้อหาประจำบท

1.1 การแปลอนุประโยค

1.2 การแปล tense

1.3 การแปลประโยค active and passive

1.4 การแปลประโยคลดรูป

1.5 การแปลประโยค Reported speech

1.6 การแปลประโยคเงื่อนไข

1.7 การแปลประโยคคำถาม

2. วัตถุประสงค์การเรียนรู้

2.1 นักศึกษาสามารถการวิเคราะห์และแปลอนุประโยคได้

2.2 นักศึกษาสามารถการวิเคราะห์และแปล tense ได้

2.3 นักศึกษาสามารถการวิเคราะห์และแปลประโยค active and passive ได้

2.4 นักศึกษาสามารถการวิเคราะห์และแปลประโยคลดรูปได้

2.5 นักศึกษาสามารถการวิเคราะห์และแปลประโยค Reported speech ได้

2.6 นักศึกษาสามารถการวิเคราะห์และแปลประโยคเงื่อนไขได้

2.7 นักศึกษาสามารถการวิเคราะห์และแปลประโยคคำถามได้

3. วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

3.1 นักศึกษาแบ่งกลุ่มโดยใช้หลักการเข้ากลุ่มด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย กลุ่มละ 2–3 คน

3.2 กำหนดประเด็นปัญหาตามหัวข้อเนื้อหาประจำบทโดยแบ่งออกเป็นหัวข้อย่อย

3.3 นักศึกษาแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาค้นคว้าเนื้อหาที่ได้รับจากฐานข้อมูลออนไลน์หรือห้องสมุดประจำมหาวิทยาลัย

3.4 นักศึกษาในกลุ่มร่วมกันตรวจสอบและสรุปจดบันทึกเนื้อหาลงในสมุดหรือใบงาน

3.5 นักศึกษาแต่ละกลุ่มออกมานำผลการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อเสนอหน้าชั้นเรียน

3.6 ผู้สอนบรรยายเสริม (สื่อประกอบ PowerPoint) ประเด็นที่ยังขาดไปหรือยังไม่ชัดเจน และสรุปเนื้อหาประจำบท และถามตอบเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3.7 มอบหมายแบบฝึกหัดท้ายบท (การบ้านรายบุคคล) เพื่อทบทวนความเข้าใจของผู้เรียน

4. สื่อการเรียนการสอน

4.1 เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

4.2 PowerPoint slide ประกอบคำบรรยายเนื้อหาตามบท

4.3 เครื่องคอมพิวเตอร์ หรือ Smart phone ที่ติดตั้งระบบอินเตอร์เน็ต

4.4 แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ ห้องสมุด อินเตอร์เน็ต

5. การวัดผลและการประเมินผล

5.1 การสังเกตแบบมีส่วนร่วมไม่สมบูรณ์ ได้แก่ การร่วมกันถามตอบ การนำเสนอเนื้อหาหน้าชั้นเรียน และการศึกษาค้นคว้า

5.2 การถามตอบในชั่วโมงเรียน

5.3 การทำแบบฝึกหัดท้ายบท

5.4 การสรุปเนื้อหาเป็นใบงาน

บทที่ 7
การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย
ในระดับอนุประโยคและประโยค

บทนำ

อนุประโยค เรียกว่า “clause” คือ ประโยคย่อยที่ซ่อนอยู่ในประโยคอีกชั้นหนึ่ง หรือประโยคหลายประโยคมารวมเข้าด้วยกันเป็นประโยคเดียวกัน มีโครงสร้างไม่ต่างกับประโยคนั่นคือมีทั้งภาคประธานและภาคแสดง เมื่อแยกย่อยออกมาจะกลายเป็นอนุประโยค โดยแต่ละอนุประโยคจะประกอบด้วย ประโยคหลัก เรียกว่า “main clause” หรือ “principle clause” และประโยครอง เรียกว่า “subordinate clause” อนุประโยคสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทได้แก่ 1) อนุประโยคอิสระ (independent clause) ที่มีใจความสมบูรณ์ในตัว และ 2) อนุประโยคไม่อิสระ (dependent clause) ที่มีใจความไม่สมบูรณ์ สำหรับประโยค (sentence) คือกลุ่มคำที่ประกอบกันขึ้นมาแล้วมีใจความสมบูรณ์ แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1) เอกัตถประโยค (simple sentence) หรือประโยคความเดียว 2) อเนกัตถประโยค (compound sentence) หรือประโยคความรวม 3) สังกรประโยค (complex sentence) หรือประโยคความซ้อน และ 4) อเนกัตถสังกรประโยค (compound complex sentence) หรือประโยคความผสม (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 401–411) การแปลอนุประโยคและประโยคนั้นต้องใช้หลักการวิเคราะห์และความเข้าใจเรื่องของกาล (tense) เวลา (time) โครงสร้างภาษา (structure) และบริบทอื่นๆ เพื่อให้งานแปลที่มีความถูกต้องและมีคุณภาพ (สุพรรณี ปิ่นมณี, 2555 : 35)

การแปลอนุประโยค

การแปลในประโยคที่ซับซ้อนหลายๆ บรรทัด หรือข้อความที่มีความยาวเป็นย่อหน้า (paragraph) หากขาดการพิจารณาและวิเคราะห์ในระดับส่วนย่อยที่เป็นอนุประโยค (clause) ภายในแต่ละประโยคย่อมทำให้เกิดความผิดพลาดในการแปลได้ง่าย ดังนั้นนักแปลจึงต้องอาศัยการศึกษาและวิเคราะห์โดยการแยกอนุประโยคออกมาให้ได้เสียก่อนแล้วแปลเป็นส่วนๆ ให้ครบทั้งหมด โดยไม่ตัด

ทอนหากไม่จำเป็นหรือแยกคำแปลไปเป็นของประโยคอื่น (สุพรรณี ปิ่นมณี, 2555 : 75–81) จึงจะทำให้งานแปลมีความถูกต้องและมีคุณภาพ อนุประโยคมีอยู่ด้วยกัน 2 ลักษณะ ดังนี้

1. อนุประโยคอิสระ เรียกว่า "independent clause" หรือ "main clause" เป็นอนุประโยคที่มีใจความสมบูรณ์ในตัวเอง สามารถสื่อใจเข้าใจได้อย่างชัดเจน ไม่ต้องพึงพาประโยคอื่นๆ มาอธิบายความเพิ่ม (สุธิดา วิมุตติโกศล, 2558 : 85) ตัวอย่างเช่น

1. He is learning English for Communication.
   เขากำลังเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
2. She went to her grandmother's house yesterday.
   หล่อนไปบ้านยายเมื่อวาน

2. อนุประโยคไม่อิสระ หรือเรียกว่า "dependent clause" หรือ "subordinate clause" คือประโยคที่ไม่มีความหมายสมบูรณ์ในตัวเอง ยังต้องอาศัย "main clause" ทำหน้าที่ขยายหรืออธิบายความเพิ่มเติมจึงจะทำให้มีได้ใจความสมบูรณ์ มีข้อสังเกตว่าอนุประโยคไม่อิสระมักจะขึ้นต้นหรือเชื่อมด้วยคำสันธานที่เป็น "subordinating conjunction" (สุธิดา วิมุตติโกศล, 2558 : 86) เช่น but, because, although, if, when, unless, as soon as, until, while, whereas เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

1. **When** you will arrive.
   เมื่อไหร่คุณจะมาถึง
2. **If** I have time.
   ถ้าฉันมีเวลา
3. **Because** I woke up late this morning.
   เพราะว่าฉันตื่นสายเมื่อเช้านี้
4. A girl **who is crying in that corner** is my sister.
   เด็กหญิงผู้ซึ่งกำลังร้องไห้อยู่ที่มุมนั้นคือน้องสาวผมเอง

จะเห็นได้ว่าประโยคข้อ 1–3 แม้จะเป็นประโยคที่สมบูรณ์แต่ขาดใจความที่ดี ยังต้องการประโยคอื่นๆ มาขยายความ เป็นประโยคที่ยังไม่สามารถมีอยู่เพียงเท่านั้น ยังเรียกหาประโยคหลักเพื่อเสริมให้ได้ใจความที่ครบถ้วน สำหรับข้อ 4 คำที่ขีดเส้นใต้เป็น "dependent clause" เป็นประโยคที่มีใจความที่ยังไม่สมบูรณ์เช่นนี้จึงต้องอาศัยประโยคที่มีใจความสมบูรณ์ อนุประโยคไม่อิสระแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

2.1 นามานุประโยค เรียกว่า "noun clause" คือ กลุ่มคำที่รวมกันแล้วเป็นประโยคที่มีหน้าที่เหมือนคำนามทั้งประโยค โดยทั่วไปแล้วจะขึ้นต้นด้วยคำที่แสดงคำถาม หรือกลุ่มคำที่เป็น "subordinators" เช่น "what" "where" "when" "why" "how" "who" "whom" "that" หรือ "the face

that” เป็นต้น (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 412–423) โดยปกติแล้วถ้ามีคำว่า ““what” “where” “why” หรือ “that” นิยมแปลว่า “สิ่งที่” “การที่” “ว่า” “ที่ว่า” หรือ “เหตุที่” เป็นต้น (ประเทือง ทินรัตน์, 2543 : 32) และเมื่อเห็นคำกริยาหลายๆ คำรวมกันอยู่ในประโยคเดียวกัน อาจมีความเข้าใจผิดได้ว่าคำกริยาใน “noun clause” นั้นเป็นคำกริยาแท้ของประโยคหลัก (main clause) (สุพรรณี ปิ่นมณี, 2555 : 85) สำหรับนามานุประโยคสามารถแบ่งออกได้ตามหน้าที่ (function) ในประโยค ดังนี้

2.1.1 ทำหน้าที่เป็นปธานามานุประโยค (subject noun clause) ในประโยค ตัวอย่างเช่น

a. **What you want** is in the cabinet.

ประโยคนี้หากไม่พิจารณาให้ดี อาจทำให้เข้าใจผิดได้ว่า คำว่า “want” เป็นกริยาแท้ในประโยคและอาจมีผู้แปลว่า “คุณต้องการอะไรในตู้” ได้ แต่เมื่อวิเคราะห์ดูประโยคนี้จะพบว่า ““what you want” เป็นปธานามานุประโยค คือทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค และกริยาแท้ในประโยคคือ “is” ดังนั้นควรแปลว่า “สิ่งที่คุณต้องการมีอยู่ในตู้”

b. **What you said** made her angry.

ประโยคนี้อาจมีผู้แปลว่า “คุณทำให้เธอโกรธในเรื่องที่พูด” เป็นการแปลไม่ตรงตามหน้าที่ของคำในประโยค เนื่องจากแปลแยกปธานามานุประโยคออกจากกันแล้วผสมกับส่วนสมบูรณ์ (complement) ซึ่งไม่ถูกต้อง ทั้งนี้สามารถแยกประโยคดังกล่าวออกได้ดังนี้ คือ ปธานามานุ–ประโยค ได้แก่ “what you said” และ “made her angry” ควรแปลว่า “เรื่องที่คุณพูดทำให้เธอโกรธ”

c. **What he did** was surprise me.

อาจแปลว่า “ฉันแปลกใจในเรื่องที่เขาทำลงไป” หรือ “เขาได้ทำเรื่องที่ทำให้ฉันแปลกใจ”

d. **When they will arrive** are not important.

อาจแปลว่า “ไม่สำคัญว่าเขาจะมาถึงเมื่อไหร่” หรือ “พวกเขาจะมาถึงเมื่อไหร่ไม่สำคัญ”

จากตัวอย่างข้อ c และ d แสดงให้เห็นว่า การแปลปธานามานุประโยคสามารถแปลส่วนสมบูรณ์ก่อนแล้วตามด้วยนามานุประโยคก็ได้ โดยยึดเอาความเหมาะสมและสำนวนนิยมในภาษาไทย แต่ไม่ควรแปลสลับประโยคซึ่งกันและกันเพราะจะให้ได้ใจความที่ไม่ตรงตามต้นฉบับ

2.1.2 ทำหน้าที่เป็นกรรมานามานุประโยค (object noun clause) ในประโยค ตัวอย่างเช่น

a. She wants to know **when you let her go**.

"When you let her go" เป็นกรรมานามานุประโยคของกริยา "know" แปลว่า "หล่อนอยากรู้ว่าเมื่อไหร่คุณจะปล่อยเธอไป"

b. Our manager informed **that he will increase the bonus for everyone.**

"that he will increase the bonus for everyone" เป็นกรรมานามานุประโยคของกริยา "informed" แปลว่า "ผู้จัดการของพวกเราแจ้งว่าเขาจะเพิ่มเงินโบนัสให้กับทุกคน"

c. He cannot tell **what has become of him**.

"what has become of him" เป็นกรรมานามานุประโยคของกริยา "tell" แปลว่า "เขาไม่สามารถบอกได้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับเขา"

d. We have forgotten **what the teacher told us**.

"what the teacher told us" เป็นกรรมานามานุประโยคของกริยา "forgotten" แปลว่า "พวกเราลืมเรื่องที่ครูบอกกับเรา"

2.1.3 ทำหน้าที่เป็นกรรมาบุรพบทนามานุประโยค (preposition object noun clause) ตัวอย่างเช่น

a. I am waiting for **what I want**.

"what I want" เป็นกรรมาบุรพบทนามานุประโยคของ "for" และขยาย "I am waiting" แปลว่า "ฉันกำลังรอในสิ่งที่ฉันต้องการ"

b. We have to listen to **what our teacher is lecturing**.

"what our teacher is lecturing" กรรมาบุรพบทนามานุประโยคของ "to" และขยาย "we have to pay attention" แปลว่า "พวกเราต้องฟังในสิ่งที่ครูกำลังบรรยาย"

c. Suchart is proud of **where she was born**.

"where she was born" กรรมาบุรพบทนามานุประโยคของ "of" และขยาย "Suchart is proud" แปลว่า "สุชาติภูมิใจในบ้านเกิดของตนเอง"

2.1.4 ทำหน้าที่เป็นส่วนสมบูรณ์ (complement) ของกริยา ตัวอย่างเช่น

a. It seems **that it is possible to pass this test**.

"that it is possible to pass this test" เป็นส่วนสมบูรณ์ของกริยา "seems" แปลว่า "ดูเหมือนว่ามีความเป็นไปได้ที่จะผ่านการทดสอบนี้"

b. I have gone **where I dreamed**.

"where I dreamed" เป็นส่วนสมบูรณ์ของกริยา "gone" แปลว่า "ฉันได้ไปตามที่ฉันฝันไว้แล้ว"

c. This car is **that I want**.

"that I want" เป็นส่วนสมบูรณ์ของกริยา "is" แปลว่า "รถคันนี้แหล่ะที่ผมต้องการ"

2.1.5 ทำหน้าที่เป็นส่วนสมบูรณ์ของประธาน (subject complement) ตัวอย่างเช่น

a. Cooking is **what I love.**

"what I love" เป็นส่วนสมบูรณ์ของประธาน "cooking" แปลว่า "ฉันชอบทำอาหาร" หรือ "การทำอาหารคือสิ่งที่ฉันชอบ"

b. My belief is **that I believe in myself.**

"that I believe in myself" เป็นส่วนสมบูรณ์ของประธาน "my belief" แปลว่า "ความเชื่อของฉันคือฉันเชื่อในตัวเอง"

c. Life is **what we breathe in and out**.

"what we breathe in and out" เป็นส่วนสมบูรณ์ของประธาน "life" แปลว่า "ชีวิตคือสิ่งที่เราหายใจเข้าออก"

2.1.6 ทำหน้าที่เป็นคำซ้อน (appositive) อยู่ในประโยคอีกชั้นหนึ่ง ประโยคเช่นนี้ไม่สามารถแปลแยกประโยคได้ ต้องแปลเรียงตามลำดับตามประโยคเท่านั้นจึงจะสื่อใจความได้ตรง ตัวอย่างเช่น

a. The news **that I heard on the television** wasn't true.

"that I heard on the television" เป็นนามานุประโยคที่ของ "news" ไม่ควรแปลว่า "ข่าวไม่จริงที่ฉันได้ยินจากโทรทัศน์" หรือ "ที่ฉันได้ยินจากโทรทัศน์เป็นข่าวไม่จริง" ควรแปลว่า "ข่าวที่ฉันได้ยินจากโทรทัศน์เป็นเรื่องไม่จริง"

b. The scientists' belief **that humans are able to live on Mars** is impossible now.

"that human will be able to live on Mars" เป็นนามานุประโยคที่ซ้อนของ "belief" ควรแปลว่า "ความเชื่อของนักวิทยาศาสตร์ที่ว่ามนุษย์สามารถอาศัยอยู่บนดาวอังคารได้ยังเป็นไปได้ในขณะนี้"

c. It's true **that the universe is infinite**.

ประโยคนี้เป็นการซ้อนประธาน คือ "that the universe is infinite" เท่ากับคำว่า "it" ควรแปลว่า "เป็นความจริงที่ว่าจักรวาลไม่มีที่สิ้นสุด"

นอกจากนี้ นามานุประโยคเมื่อใช้เป็นภาษาพูดที่ไม่เป็นทางการ มักจะละคำว่า "that" นิยมแปลว่า "ว่า" หรือ "ที่ว่า" (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 414) แต่ยังคงต้องรักษาคำแปลไว้เช่นเดิม ตัวอย่างเช่น

a. We agreed you should not go now.
(We agreed **that** you should not go now.)
พวกเราเห็นด้วยว่าคุณไม่ควรไปตอนนี้

b. It said friendship is in very where.
(It said **that** friendship is in very where.)
ว่ากันว่ามิตรภาพมีอยู่ทุกแห่งหน

c. It seems they may lose in the final competition
(It seems **that** they may lose in the final competition.)
ดูเหมือนว่าพวกเขาอาจแพ้ในการแข่งขันรอบสุดท้าย

2.2 คุณานุประโยค เรียกว่า "adjective clause" เป็นประโยคที่ทำหน้าที่ขยายนาม ซึ่งจะช่วยเสริมให้ใจความมีความหนักแน่นและชัดเจนมากกว่าการขยายด้วยคุณศัพท์ธรรมดา (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 415) โดยทั่วไปแล้ว คุณานุประโยคจะนำหน้าด้วย "relative words" เช่น "who" "whom" "which" "that" เป็นต้น หรือนำด้วย "relative adverb" เช่น "when" "why" "where" เป็นต้น มีคำแปลว่า "ผู้" "ผู้ซึ่ง" "ที่ซึ่ง" หรือ "อัน" (ประเทือง ทินรัตน์, 2543 : 33) ในการแปลเป็นภาษาไทยนั้นไม่สามารถแยกแปลแต่ละอนุประโยคออกจากกันได้ จะต้องแปลโดยเรียงตามลำดับคำและส่วนขยาย ตัวอย่างเช่น

a. A girl **who is crying in the class** is my sister.

เมื่อวิเคราะห์ดูจะเห็นว่า "who is crying in the class" เป็นคุณานุประโยคขยาย "girl" ควรแปลว่า "เด็กสาวที่กำลังร้องให้ในห้องเรียนคือน้องสาวฉันเอง"

b. The woman **whose daughter passed away a few months ago** committed suicide last night.

ประโยคที่มีส่วนขยายอยู่เป็นจำนวนมาก หากนักแปลไม่วิเคราะห์ให้ดีอาจเข้าใจว่า "committed suicide" เป็นกริยาของ "daughter" อาจส่งผลให้เกิดการแปลที่ผิดพลาดได้ ดังนั้นประโยคนี้แยกออกได้ ดังนี้ "whose daughter passed away a few months ago" เป็นคุณานุ-ประโยค

ขยาย "woman" แปลว่า "ผู้หญิงคนที่ลูกสาวของหล่นเสียชีวิตไปเมื่อหลายเดือนก่อนได้ฆ่าตัวตายเมื่อคืนนี้"

c. The reason **why I cannot support his view** will be given below.

ประโยคนี้ "will be given" เป็นกริยาของ "reason" ส่วน "why I cannot support his view" เป็นคุณานุประโยคและขยาย "reason" ควรแปลว่า "เหตุผลที่ผมไม่สนับสนุนความคิดเห็นของเขาจะกล่าวต่อไปนี้"

d. The book **of which the cover is lost** is mine.

จากประโยคนี้จะพบว่า มี verb to be (is) อยู่ด้วยกันสองตัว หากไม่พิจารณาให้ดีอาจทำให้แปลคลาดเคลื่อนได้ "of which the cover is lost" เป็นคุณานุประโยคขยาย "book" และ "of which" ใช้เชื่อมประโยค นิยมแปลว่า "ซึ่ง...ของ..." ใช้แสดงความเป็นเจ้าของกับสัตว์หรือสิ่งของเท่านั้น (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 416) ดังนั้นประโยคนี้ ควรแปลว่า "หนังสือซึ่งปกของมันหายเป็นของฉันเอง"

2.3 วิเศษณานุประโยค เรียกว่า "adverb clause" มีข้อสังเกตในการแปลคือ เป็นประโยคที่ทำหน้าที่ขยายได้ทั้งกริยา กริยาวิเศษณ์ คุณศัพท์ ที่ซ้อนอยู่ในประโยค แต่จะไม่ขยายคำนามหรือสรรพนาม (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 421) มักจะขึ้นต้นด้วย "subordinate conjunction" เพื่อบอกลักษณะสิ่งที่ไปขยาย เช่น บอกเวลา สถานที่ อาการ เหตุผล เงื่อนไข เป็นต้น ผู้แปลต้องวิเคราะห์และแยกประโยควิเศษณานุประโยคให้ออกว่าขยายคำใด และแปลโดยเรียงตามลำดับคำและส่วนขยาย ตัวอย่างเช่น

a. She will go **wherever you go**.

"wherever you go" เป็นวิเศษณานุประโยคขยายกริยา "go" เพื่อบอกสถานที่ (place) ควรแปลว่า "หล่อนจะตามไปทุกที่ที่คุณไป"

b. You look **as if you had seen a ghost**.

"as if you had seen a ghost" เป็นวิเศษณานุประโยคขยายกริยา "look" เพื่อบอกลักษณะอาการ ควรแปลว่า "คุณดูราวกับว่าเจอผี"

c. I'll get in touch with you **as soon as I return from Japan**.

"as soon as I return from Japan" เป็นวิเศษณานุประโยคขยายกริยา "will get in touch" เพื่อบอกเวลา ควรแปลว่า "ฉันจะติดต่อคุณทันทีที่ฉันกลับจากญี่ปุ่น"

d. She is very happy **because she will get married tomorrow**.

"because she will get married tomorrow" เป็นวิเศษณานุประโยคขยายคุณศัพท์ "very happy" เพื่อบอกเหตุผล ควรแปลว่า "หล่อนมีความสุขมากเพราะว่าหล่อนจะได้แต่งงานพรุ่งนี้แล้ว"

e. She is a good girl **so that everyone love her.**

"so that everyone love her" เป็นวิเศษณานุประโยคขยายคุณศัพท์ "a good girl" เพื่อบอกผล ควรแปลว่า "หล่อนเป็นคนดี ดังนั้นทุกคนจึงชอบเธอ"

สรุปได้ว่า การแปลอนุประโยคจะต้องพิจารณาและวิเคราะห์โดยแยกประโยคที่ซ้อนรวมกันอยู่ให้ชัดเจน เพื่อให้เห็นว่าอนุประโยคขยายคำใด แปลให้ครบถ้วนไม่ละคำแปลใดๆ ไว้ และควรแปลทีละส่วนหรือแปลเรียงตามลำดับโครงสร้างประโยค

การแปลประโยค

ประโยค (sentence) คือ การรวมตัวกันของคำชนิดต่างๆ ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้ามาอยู่ด้วยกันและมีความหมายที่สามารถใช้สื่อสารกันได้ (เลิศ เกสรคำ, 2551 : 616) ภาษาอังกฤษจะมีโครงสร้าง (structure) ไวยากรณ์ (grammar) และรูปแบบ (pattern) ที่แตกต่างจากภาษาไทยโดยสิ้นเชิง หากนักแปลไม่มีความเข้าใจและขาดความแม่นยำ อาจทำให้แปลออกมาได้ไม่สอดคล้องกับภาษาต้นฉบับ และด้อยคุณภาพ เหตุนี้นักแปลจะต้องมีความรู้ความเข้าใจระบบโครงสร้างของภาษาอังกฤษ ดังเสนอในประเด็นต่อไปนี้

1. การแปล tense

ประโยคหนึ่งๆ ในภาษาอังกฤษจะบอก 2 สิ่ง ได้แก่ บอกเวลา (time) คือเป็นการบอกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่าอยู่ในช่วงเวลาใด และบอกกาล (tense) คือเป็นการบอกสภาวะหรือเงื่อนไขกับเวลา (เลิศ เกษรคำ, 2551 : 285) รวมอยู่ด้วยกันเสมอ แต่ละประโยคอาจมีความหมายเชิงเวลาทั้งที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องหรือไม่เท่ากันกับกาล สำหรับภาษาไทยนั้นไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องกาลมากนัก (อัจฉรา ไล่สัตรูไกล, 2554 : 41) ดังนั้น ในการแปลเป็นภาษาไทยควรยึดเอาเรื่องเวลาเป็นหลักเพื่อให้สื่อความได้อย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น

a. I hope it rains tomorrow morning.

ประโยคนี้เมื่อพิจารณาดูจะพบว่า เวลา เป็นเรื่องอนาคตโดยมีคำว่า "tomorrow" แต่เมื่อดูเรื่องกาล พบว่า เป็นปัจจุบันกาล (present simple tense) ดูจากคำว่า "rains" ดังนั้น แปลเป็นภาษาไทยได้ว่า "ฉันหวังว่า ฝนจะตกพรุ่งนี้เช้า"

b. We are taking our final exam next week.

เวลาในประโยคนี้เป็นอนาคตโดยมีคำว่า "next week" กาลเป็นปัจจุบัน (present continuous tense) ดูจากคำว่า "are taking" ดังนั้น แปลเป็นภาษาไทยได้ว่า "พวกเราจะสอบปลายภาคสัปดาห์หน้า"

c. If I had a car now, I could drive it to you.

เวลาของประโยคนี้เป็นปัจจุบัน โดยดูจากคำว่า “now” แต่เมื่อดูกาล พบว่า เป็นอดีต (part simple tense) ดูจากคำว่า “had” ดังนั้น แปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “ตอนนี้ถ้าฉันมีรถ ฉันจะขับไปหาคุณ”

d. I haven’t seen him for an age.

เวลาของประโยคนี้เป็นอดีต ดูจากคำว่า “for an age” แต่กาลเป็นปัจจุบัน (present perfect tense) ดูจากคำว่า “haven’t seen” ดังนั้น แปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “ฉันไม่เจอเขานานแล้ว”

e. She got off work one hour ago.

เวลาของประโยคนี้เป็นอดีต ดูจากคำว่า “one hour ago” และกาลเป็นอดีต (past simple tense) เช่นกัน ดูจากคำว่า “finished” ดังนั้น แปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “หล่อนเลิกงานได้ชั่วโมงหนึ่งแล้ว”

Tense ของภาษาอังกฤษอาจจะไม่มีสำนวนหรือรูปแบบโครงสร้างที่กำหนดและเทียบกับในภาษาไทยไว้อย่างชัดเจนตามหลักภาษาศาสตร์ แต่ tense จะเป็นตัวกำหนดและบอกเหตุการณ์ว่าเกิดขึ้นเมื่อไหร่ เวลาใด นักแปลต้องทำความเข้าใจความหมายของแต่ละ tense โดยอาศัยวิเคราะห์จากกาลและเวลา แล้วจึงหาคำแปลที่เหมาะสมกับสำนวนภาษาไทยได้ โดยอาจต้องเพิ่ม ตัด หรือเปลี่ยนแปลงคำขยายได้บ้าง (เชวง จันทร์เขต, 2528 : 66)

อย่างไรก็ตาม อัจฉรา ไล่สัตรูไกล (2554 : 41–46) ตั้งข้อสังเกตและเสนอแนะแนวทางในการแปล tense ในบางประโยคให้มีความเหมาะสมกับสำนวนนิยมในภาษาไทยไว้ดังนี้

1.1 กาลที่ต้องการระบุเวลาที่เกิดขึ้นแล้วในอดีต และ/หรืออาจจะยังมีผลไม่สิ้นสุด ยังมีความต่อเนื่องอยู่ นิยมมีคำแปลเป็นภาษาไทยว่า “แล้ว” “แล้วหรือยัง” “เคย” หรือ “เคย...เลย” เป็นต้น อยู่ในประโยค ตัวอย่างเช่น

a. I have met you before.
ฉัน**เคย**เจอคุณมาก่อน

b. Have you done your homework?
คุณทำการบ้านเสร็จ**แล้วหรือยัง**

c. I have had dinner.
ฉันทานข้าวเย็น**แล้ว**

d. We have ever been to Pattaya.
พวกเรา**เคย**ไปเมืองพัทยา**แล้ว**

1.2 หากมีคำที่ระบุเวลาในอดีตอยู่ การแปลคำระบุเวลาก็มีใจความถึงอดีตแล้ว ไม่นิยมมีคำว่า "ได้" ตัวอย่างเช่น

a. **Did** you go to see the doctor **yesterday**?

เมื่อวานคุณไปหาหมอหรือเปล่า

b. I have presented my project thesis **already**.

ฉันเสนอโครงงานวิจัยของฉัน**เรียบร้อยแล้ว**

c. The bus was just arriving in the station.

รถโดยสารกำลัง**เพิ่ง**มาถึงสถานีพอดี

1.3 บอกเหตุการณ์ในอดีตที่แสดงความแตกต่างของเวลา 2 ช่วง ที่ใช้ past simple กับ past continuous และมีคำเชื่อมระบุเวลาอยู่ในประโยค นิยมมีคำแปลเป็นภาษาไทยว่า "เมื่อตอนที่...กำลัง" เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

a. When you were 10 years old, I was studying at high school.

เมื่อตอนที่คุณอายุได้ 10 ขวบ ผม**กำลัง**เรียนในระดับมัธยม

b. When I met her at the first time, she was jogging in the park.

เมื่อตอนที่ผมเจอเธอครั้งแรก หล่อน**กำลัง**วิ่งออกกำลังกายในสวนสาธารณะ

1.4 บอกเหตุการณ์ปัจจุบันและเหตุการณ์ที่กำลังดำเนินไปยังไม่สิ้นสุด นิยมมีคำแปลเป็นภาษาไทยว่า "อยู่" "กำลัง" หรือ "กำลัง...อยู่" เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

a. He is in his house.

เขา**อยู่**ที่บ้าน

b. They are playing football.

พวกเขา**กำลัง**เล่นฟุตบอล

c. Children are washing Cartoon.

เด็กๆ **กำลัง**ดูการ์ตูน**อยู่**

1.5 บอกเหตุการณ์ปัจจุบันที่มีช่วงระยะเวลาและความต่อเนื่อง หรือประโยค present perfect continuous นิยมมีคำแปลเป็นภาษาไทยว่า "มาตลอด... (แล้ว)" เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

a. I have been studying English for one year.

ฉันเรียนภาษาอังกฤษ**มาตลอด**หนึ่งปี**แล้ว**

b. They have been working at this company since 2014.

พวกเขาทำงานในบริษัทนี้**มาตลอด**ตั้งแต่ปี 2014

c. She has been waiting for her son coming back for a years.

หล่อนรอคอยการกลับมาของลูกชาย**มาตลอด**เป็นปี**แล้ว**

1.6 บอกเหตุการณ์ในอนาคต นิยมมีคำแปลเป็นภาษาไทยว่า “จะ...(+เวลา)” “กว่า…จะ” “คง…แล้ว” “กำลังจะ” หรือ “กำลังจะ…อยู่แล้ว” เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

a. She will go to abroad tomorrow.

หล่อน**จะ**ไปต่างประเทศ**พรุ่งนี้**

b. I’ll be doing exercise this evening.

ฉัน**จะ**ออกกำลังกาย**เย็นนี้**

c. By the time you reach the station, the train will have already left.

กว่าคุณ**จะ**ถึงสถานี รถไฟก็**คง**ออกไป**แล้ว**

d. He will be walking to the kitchen.

เขา**กำลังจะ**เดินไปที่ครัว

e. I will have gone to the mall.

ฉัน**กำลังจะ**ไปที่ห้าง**อยู่แล้ว**

f. She will have been seeing you.

หล่อน**กำลังจะ**ได้พบคุณ**อยู่แล้ว**

สรุปได้ว่า การแปล “tense” ให้ยึดเอาความหมายเชิงเวลา (time) แล้วตามด้วยกาล (tense) เหตุการณ์ในอดีตและหรือยังมีความต่อเนื่องอยู่ จะมีคำว่า “แล้ว” “แล้วหรือยัง” “เคย” หรือ “เคย…เลย” เป็นต้น เหตุการณ์ 2 ช่วงที่เกิดขึ้นต่างเวลากัน จะมีคำว่า “เมื่อตอนที่…กำลัง” เหตุการณ์ปัจจุบันกำลังดำเนินไป มีคำว่า “อยู่” “กำลัง” หรือ “กำลัง…อยู่” หรือเหตุการณ์มีช่วงระยะเวลาความต่อเนื่อง จะมีคำว่า “มาตลอด… (แล้ว)” เหตุการณ์ในอนาคต จะมีคำว่า “จะ...(+เวลา)” “กว่า…จะ” “คง…แล้ว” “กำลังจะ” หรือ “กำลังจะ…อยู่แล้ว” เป็นต้น

2. การแปลประโยค active and passive

การสื่อสารระหว่างการสนทนาหรือวิธีพูด (voice) เพื่อบอกเล่าความหมายในภาษาอังกฤษนั้นจะมีรูปแบบและโครงสร้างทางภาษาอยู่ด้วยกัน 2 วิธีนั่นคือ 1) การใช้โครงสร้างแบบกัตตุวาจก เรียกว่า “active structure” เป็นประโยคที่เน้นไปที่ตัวประธานเป็นผู้กระทำเอง คือ เป็นการพูดว่าสิ่งนั้นสิ่งนี้เป็นผู้กระทำอาการอย่างใดอย่างหนึ่ง และ 2) การใช้โครงสร้างแบบกัมมวาจก เรียกว่า

“passive structure” เป็นประโยคที่เน้นไปที่ผู้ถูกกระทำเป็นผู้กระทำ คือเป็นการพูดว่าสิ่งนั้นถูกกระทำด้วยอาการอย่างใดอย่างหนึ่ง บางคำพูดอาจใช้ได้เพียงวิธีการเดียวแต่บางคำพูดอาจใช้ได้ทั้งสองวิธี ดังนั้น การใช้วิธีการพูดแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละสถานการณ์และจุดประสงค์ในการสื่อสารว่าจะเน้นไปที่ผู้กระทำเองหรือผู้ถูกกระทำ (เลิศ เกษรคำ, 2551 : 377, สุพรรณี ปิ่นมณี, 2555 : 19–20)

ในภาษาอังกฤษนั้นพบว่ามีความนิยมในการใช้วิธีการพูดทั้งสองแบบทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าต้องเน้นสิ่งให้มีความเด่นชัด ตัวอย่างเช่น

a. The Nepal earthquake on the April 2015 killed Thousands of people.
แผ่นดินไหวในเนปาลเมื่อเดือนเมษายน ปี 2558 ฆ่าผู้คนนับพัน

b. Thousands of people were killed in the Nepal earthquake on the April 2015.
คนนับพันเสียชีวิตจากแผ่นดินไหวในเนปาลเมื่อเดือนเมษายน ปี 2558

จากตัวอย่างทั้งสองประโยคนี้ เมื่อดูอย่างผิวเผินจะพบว่ามีความหมายไม่ต่างกันมากนัก แต่หากวิเคราะห์ถึงโครงสร้างทางภาษาแล้วจะพบว่ามีจุดเน้นเนื้อหาที่ต่างกันนั่นคือ ประโยคแรกผู้พูดต้องการสื่อความหมายและให้ความสนใจไปที่เหตุการณ์นั่นคือแผ่นดินไหวจนทำให้มีผู้คนเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก สำหรับประโยคที่สองนั้นเน้นไปที่จำนวนของผู้เสียชีวิตนับพันอันเนื่องมาจากแผ่นดินไหว

โครสร้างที่เป็นกัมมวาจก นิยมใช้กันมากในภาษาอังกฤษที่เป็นทางการทั้งที่เป็นภาษาเขียนและภาษาพูด ซึ่งตรงกันข้ามกับภาษาไทยที่นิยมใช้กัตตุวาจกมากกว่า จึงเป็นปัญหาอย่างมากในการถอดความจากภาษาอังกฤษสู่ภาษาไทย สำหรับเหตุผลของการนิยมใช้กัมมวาจกอย่างมากในภาษาอังกฤษ สุพรรณี ปิ่นมณี (2555 : 21–22) ได้เสนอแนะไว้ พอสรุปได้ ดังนี้

1) การไม่ระบุผู้กระทำ คือ ไม่สามารถระบุประธานได้หรือไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำ เป็นประโยคที่ขึ้นมาลอยๆ ตัวอย่างเช่น

a. It is believed that next life is not exists.
เชื่อกันว่าชาติหน้าไม่มีอยู่จริง

b. It is rumored that she is a witch.
ร่ำลือกันว่าหล่อนเป็นแม่มด

c. It is said that bananas contain many types of vitamin B.
กล่าวกันว่ากล้วยมีวิตามินบีอยู่หลายชนิด

d. The trees were cut down to build new houses.
ต้นไม้ถูกตัดเพื่อนำไปสร้างบ้าน

e. Your car has been damaged.

รถของคุณได้รับความเสียหาย

จากตัวอย่างประโยค ไม่อาจทราบได้ว่า ใครเป็นคนเชื่อว่าชาติหน้าไม่มีอยู่จริง ใครที่เป็นคนร่ำลือว่าหล่อนเป็นแม่มด ใครกล่าวว่ากล้วยมีวิตามินบีหลายชนิด ใครเป็นคนตัดต้นไม้ไปสร้างบ้าน หรือ ใครเป็นคนทำให้รถได้รับความเสียหาย

2) การเน้นสิ่งที่เกิดขึ้น คือต้องการเน้นไปที่สถานการณ์มากกว่าผู้กระทำ ตัวอย่างเช่น

a. Apple are being eaten by monkey.

แอปเปิลถูกกินโดยลิง

b. This letter has been written by her.

จดหมายฉบับนี้เขียนโดยหล่อน

c. He is punished by the teacher.

เขาถูกลงโทษโดยครู

d. She will be beaten by her mother if she does that again.

เธอจะถูกแม่ตีหากทำแบบนั้นอีกครั้ง

e. Our house is being repainted in green by the painters

บ้านของพวกเราได้รับการทาใหม่ด้วยสีเขียวโดยช่างสี

จากตัวอย่างจะพบว่าเน้นไปที่ การกินแอปเปิล การเขียนจดหมาย ผู้ถูกลงโทษ ผู้ที่ถูกตี และบ้านที่ได้รับการทาสีใหม่

สำหรับหลักในการแปลประโยคกัมมวาจกในภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยนั้น สุพรรณี ปิ่นมณี (2555 : 23–28) และ อัจฉรา ไล่สัตรูไกล (2554 : 111–114) ได้กล่าวเป็นแนวเดียวกันสามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 แปลประโยคกัมมวาจกเป็นกัตตุวาจาก ประโยคกัมมวาจกในภาษาอังกฤษจำนวนมากมีใจความไม่สละสลวยเมื่อแปลเป็นภาษาไทยอย่างตรงๆ จึงจำเป็นต้องแปลเป็นกัตตุวาจก และในกรณีที่ไม่มีประธานผู้กระทำกริยาปรากฏอยู่ในประโยค แต่อาจเติมคำว่า “เขา” “มี” “มีคน” หรือ “มีการ” แทนประธานที่ไม่ปรากฏ เพื่อให้สอดคล้องกับสำนวนไทย ตัวอย่างเช่น

a. Milk was drunk by her.

เขาดื่มนมแล้ว

b. Her homework will be done by her.

หล่อนจะทำการบ้านให้เสร็จ

c. Rules are made to be broken.

กฎมีไว้แหก

d. English is not used in daily–life in Thailand.

ในประเทศไทยภาษาอังกฤษไม่ได้ใช้ในชีวิตประจำวัน

e. This letter was written by my sister.

น้องสาวผมเขียนจดหมายนี้เอง

ประโยคเหล่านี้เมื่อแปลเป็นกัตตุวาจกจะได้สำนวนที่สอดคล้องกับภาษาไทย

a. Dinner is being cooked for everyone.

มีการทำอาหารค่ำสำหรับทุกคน

b. A new mall is going to be built in this area.

จะมีการสร้างห้างสรรพสินค้าใหม่ในบริเวณนี้

c. My money was stolen.

มีคนขโมยเงินของฉันไป

สำหรับประโยคเหล่านี้ประธานที่เป็นผู้กระทำกริยาไม่ปรากฏเมื่อแปลเป็นกัตตุวาจกจึงเติมคำว่า "มีการ" หรือ "มีคน" ทำให้ได้ใจความที่สละสลวยมากขึ้น

2.2 แปลเป็นประโยคกัมมวาจกตามโครงสร้างภาษาอังกฤษ มีหลักเบื้องต้น ดังนี้

2.2.1 ประโยคที่มีความหมายเชิงลบ นิยมใช้คำว่า "ถูก" หรือ "โดน" (ไม่เป็นทางการ)" ตัวอย่างเช่น

a. He was taken hostage during the war in Syria.

เขา**ถูก**จับเป็นตัวประกันในช่วงสงครามในซีเรีย

b. Three people was killed by the suicide bombing.

มีสามคน**ถูก**ฆ่าตายโดยการวางระเบิดพลีชีพ

d. He was blamed by his friends for being aggressive.

เขา**โดน**เพื่อนตำหนิว่าเป็นคนก้าวร้าว

e. I was bitten by the dog.

ฉัน**โดน**หมากัด (ฉันถูกสุนัขกัด)

2.2.2 ประโยคที่มีความหมายเชิงบวก นิยมใช้คำว่า "ได้รับ" ตัวอย่างเช่น

a. This house should be renovated soon. It's all run down.

บ้านหลังนี้ควรจะ**ได้รับ**การปรับปรุงใหม่ในเร็วๆ นี้ เพราะชำรุดหมดแล้ว

b. She wasn't invited to the seminar.

หล่อนไม่**ได้รับ**เชิญในงานสัมมนา

e. Classroom will have been cleaned tomorrow.

ห้องเรียนจะ**ได้รับ**การทำความสะอาดพรุ่งนี้

2.2.3 ประโยคที่มีความหมายเป็นกลางๆ อาจใช้คำว่า “ถูก” “โดน” หรือ “ได้รับ” ได้เช่นกัน ตัวอย่างเช่น

a. The video clip was posted on Facebook

คลิปวิดีโอ**ถูก**โพสต์ไว้ใน Facebook

b. This website is temporarily closed.

เว็บไซต์นี้**ถูก**ปิดชั่วคราว

c. He’s hoping to be elected Prime Minister of Thailand.

เขาหวังว่าจะ**ได้รับ**เลือกเป็นนายกรัฐมนตรีของไทย

d. This problem will be being solved by government.

ปัญหานี้จะ**ได้รับ**การแก้ไขโดยรัฐบาล

2.3 ใช้คำว่า “มีการ” ขึ้นต้นประโยค เพื่อทำหน้าที่แทนประธานในประโยคภาษาไทย ตัวอย่างเช่น

a. Songkran Day is celebrated on the 13th–15th of April every year.

มีการฉลองวันสงกรานต์ในวันที่ 13–15 ในเดือนเมษายนของทุกปี

b. Mount Everest was conquered for the first time in 1953.

มีการพิชิตเทือกเขาเอเวอร์เรสครั้งแรกในปี พ.ศ. 2496

c. Music therapy has been used for therapeutic stress in China.

มีการใช้ดนตรีบำบัดเพื่อรักษาความเครียดในประเทศจีน

d. The food is being served

2.4 การแปลประโยคที่มีคำจำพวกแสดงหรือบอกความรู้สึก เช่น

surprise	amaze	shock	intrigue	excite
thrill	worry	attract	entertain	embarrass
humiliate	relax	tire	exhaust	satisfy
please	frustrate	upset	delight	annoy
depress	content	bore	scare	disappoint
interest	frighten	enchant	astonish	puzzle

โดยทั่วไปแล้วกลุ่มคำเหล่านี้จะมีรูปแบ่งออกได้ 3 ลักษณะดังนี้

2.4.1 อยู่ในรูปประโยค “active construction” (s. + v. + o.) นิยมแปลว่า “ทำให้” (ปรียา อุ่นรัตน์, 2548 : 63) ตัวอย่างเช่น

a. Her behavior **surprises** us.

พฤติกรรมของเธอ**ทำให้**พวกเราประหลาดใจ

b. This news **bores** me.

ข่าวนี้**ทำให้**ฉันเบื่อ

c. This concert **entertained** us very much.

คอนเสิร์ตนี้**ทำให้**พวกเราสนุกมาก

2.4.2 อยู่ในรูปประโยค “adjective construction” (v. + ing.) นิยมแปลว่า “น่า” (ปรียา อุ่นรัตน์, 2548 : 64) ตัวอย่างเช่น

a. Her behavior is **surprising** us.

พฤติกรรมของเธอ**น่าประหลาดใจ**พวกเรา

b. This news is **boring**.

ข่าวนี้**น่า**เบื่อ

c. This concert is **entertaining** very much.

คอนเสิร์ตนี้**น่า**สนุกมาก

2.4.3 อยู่ในรูปประโยค “passive construction” (s. + v.be + v.3 (participle) + preposition) นิยมแปลว่า “รู้สึก” (ปรียา อุ่นรัตน์, 2548 : 64) ตัวอย่างเช่น

a. We are **surprised** at her behavior.

พวกเรา**รู้สึก**ประหลาดใจกับพฤติกรรมของเธอ

b. I'm **bored** of this news.

ฉัน**รู้สึก**เบื่อข่าวนี้

c. We are **entertained** with this concert very much.

พวกเรา**รู้สึก**สนุกกับคอนเสิร์ตนี้มาก

สรุปได้ว่า ประโยคกัมมวาจกไม่ค่อยมีใช้ในภาษาไทยจึงนิยมแปลเป็นกัตตุวาจกเสียส่วนใหญ่มีสำนวนที่บ่งชี้ว่าเป็นประโยคกรรม คือ อาจเติมคำว่า “เขา” “มี” “มีคน” หรือ “มีการ” ความหมายเชิงลบใช้คำว่า “ถูก” หรือ “โดน” ความหมายเชิงบวกใช้คำว่า “ได้รับ” ความหมายเป็นกลางๆ ใช้คำว่า

"ถูก" "โดน" หรือ "ได้รับ" ได้เช่นกัน และกลุ่มคำที่บอกหรือแสดงความรู้สึก ในประโยคกัตตุวาจก ขึ้นต้นด้วย "ทำให้" หรือ "น่า" และประโยคกัมมวาจก ขึ้นต้นด้วย "รู้สึก"

3. การแปลประโยคลดรูป

การลดรูปประโยคในภาษาอังกฤษ มีจุดประสงค์เพื่อให้ภาษามีความกระชับเข้าใจง่ายและทำให้ภาษาเกิดความสละสลวยมากยิ่งขึ้น ในภาษาไทยเองก็นิยมลดรูปประโยคด้วยเช่นกัน โดยทั่วไปประโยคที่นิยมลดรูปจะเป็นประโยคจำพวก compound sentence, complex sentence และ compound–complex sentence เพื่อไม่ให้เกิดการแปลใจความที่ผิดในภาษาไทย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสามารถวิเคราะห์ได้ว่าประโยคดังกล่าวมีการลดรูปและมีรูปเต็มเป็นแบบใด มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 การละคำขยาย เมื่อคำใดคำหนึ่งในประโยคใช้คำขยายร่วมกัน สามารถลดคำแปลได้ตามรูปประโยคหรือแปลคำขยายที่ละไว้ได้ โดยให้พิจารณาจากความเหมาะสมในบริบทของภาษาไทยเป็นสำคัญ ตัวอย่างเช่น

a. He wants to study at the university of Thammasat and Chulalongkorn.

เขาอยากจะเรียนเข้าเรียนที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และจุฬาลงกรณ์วิทยาลัย

แยกออกเป็น 2 ประโยค คือ 1) He wants to study at the University of Thammasat. 2) He want to study at the University of Chulalongkorn.

b. I decided to make a trip to China and Japan.

ฉันตัดสินใจออกเดินทางไปประเทศจีนและ(เดินทางไป)ประเทศญี่ปุ่น

แยกออกเป็น 2 ประโยค คือ 1) I decided to make a trip to China. และ 2) I decided to make a trip to Japan.

c. I love to wear a white and a blue shirt.

ฉันชอบใส่เสื้อสีขาวและสีฟ้า.

แยกออกเป็น 2 ประโยค คือ 1) I love to wear a white shirt. และ 2) I love to wear a blue shirt.

ทั้งสามประโยคนี้ เมื่อแปลเป็นภาษาไทยสามารถละคำขยายร่วมในประโยคที่สองได้ เนื่องจากยังคงสื่อใจความได้อย่างชัดเจนและทำให้ใจความกระชับ

d. Indian and Thai food are usually cooked with a variety of spices.

(อาหาร)อินเดียและอาหารไทยมักจะปรุงด้วยเครื่องเทศที่หลากหลาย

แยกออกเป็น 2 ประโยค คือ 1) Indian food is usually cooked with a variety of spices.

e. The Thai and Laos language are mostly borrowed from Pali and Sanskrit.

(ภาษา)ไทยและภาษาลาวมีการออกเสียงใกล้เคียงกันมาก

แยกออกเป็น 2 ประโยค คือ 1) The Thai language is mostly borrowed from Pali and Sanskrit. และ 2) The Laos language is mostly borrowed from Pali and Sanskrit.

ทั้งสองประโยคนี้จะละคำขยายคือ “อาหาร” และ “ภาษา” ไว้ ในบางประโยคนักแปลจำเป็นต้องแปลด้วยเพื่อให้ได้ใจความที่สมบูรณ์ในภาษาไทย

3.2 การละคำประธาน เมื่อประโยคมารวมกันแล้วใช้ประธานที่เหมือนกันสามารถลดรูปให้เหลือเพียงตัวเดียว ในการแปลนิยมละไว้เช่นเดียวกัน ตัวอย่างเช่น

a. This morning, I went to the bank, and had lunch with my friends.

เช้านี้ฉันไปธนาคารและ(ฉัน)ทานมื้อเที่ยงกับเพื่อนๆ

แยกออกเป็น 2 ประโยค คือ 1) This morning, I went to the bank. และ This morning, I had lunch with my friends.

e. My favorite subjects are music, art and history.

วิชาที่ฉันชอบคือดนตรี ศิลปะ และ ประวัติศาสตร์

แยกออกเป็น 3 ประโยค คือ 1) My favorite subject is music. 2) My favorite subject is art. และ 3) My favorite subject is history.

3.3 การลดรูปประโยคกัมมวาจก ในประโยค present simple passive เมื่อเป็นรวมกับประโยคอื่นๆ นิยมลดรูปโดยการละกริยาช่วย “verb to be” เสีย เหตุนี้อาจทำให้นักแปลเข้าใจผิดคิดว่าเป็นประโยค “past participle” ได้ ตัวอย่างเช่น

a. The lady dressed in the national costume is a superstar of Thailand.

หญิงคนที่แต่งด้วยชุดประจำชาติเป็นนักแสดงยอดนิยมของประเทศไทย

แยกออกเป็น 2 ประโยค คือ 1) The lady is dressed in the national costume. และ 2) The lady is a superstar of Thailand. เมื่อรวมสองประโยคเข้าด้วยกันทำให้ต้องตัดประธานที่ซ้ำกันไปหนึ่งตัว แล้วแทนด้วย relative pronoun จะกลายเป็นประโยค complex sentence คือ

“The lady who is dressed in the national costume is a superstar of Thailand.”

และยังสามารถตัด “relative pronoun” กับ กริยาช่วย “v.be” ออกได้อีก ทำให้กลายเป็นประโยค “simple” ที่มี “participle phrase” ขยายนามนั่นเอง

b. The president invited to give an opening speech of the international conference was very excited.

ท่านประธานผู้ซึ่งได้รับเชิญให้กล่าวเปิดงานในการประชุมนานาชาติรู้สึกตื่นเต้นเป็นอย่างไร

ประโยคเต็มคือ "The president who was invited to give an opening speech of the international conference was very excited." แยกออกเป็น 1) The president was invited to give an opening speech of the international conference. และ 2) The president was very excited.

3.4 การลดรูปของอนุประโยค หรือ "clause" แม้จะมีรูปที่ลดแล้วยังสามารถลดได้อีกจนถึงขั้นกลายเป็นวลี (phrase) นักแปลควรวิเคราะห์และระมัดระวังให้ดีมิเช่นนั้นแล้วอาจทำให้แปลผิดได้ หากแปลออกมาแล้วพบว่าได้ใจความไม่สมบูรณ์ควรยึดแปลตามประโยคเต็ม ตัวอย่างเช่น

a. Dr. Ray, my thesis adviser, will retire next year.

ประโยคเต็มคือ "Dr. Ray, who is my thesis adviser, will retire next year." แยกเป็น 1) Dr. Ray is my thesis adviser. และ 2) Dr. Ray will retire next year. ควรแปลว่า "ดร.เรย์ ผู้ซึ่งเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของผมจะเกษียนปีหน้า"

b. The singer from Korea received a warm welcome from his fans in Thailand.

ประโยคเต็มคือ "The singer who came from Korea received a warm welcome from his fans in Thailand." แยกเป็น 1) The singer came from Korea. และ 2) The singer received a warm welcome from his fans in Thailand. ควรแปลว่า "นักร้องผู้ซึ่งเดินทางมาจากประเทศเกาหลีได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากแฟนๆ ในประเทศไทย"

c. The terrorist having escaped to Thailand was arrested a week ago.

ประโยคเต็มคือ "The terrorist who had escaped to Thailand was arrested a week ago." แยกเป็น 1) The terrorist had escaped to Thailand. และ 2) The terrorist was arrested a week ago. ควรแปลว่า "ผู้ก่อการร้ายที่หลบหนีเข้าประเทศไทยถูกจับเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว"

3.5 การลดรูปประโยค หรือ "sentence" เพื่อให้ประโยคมีความกระชับ สามารถแปลได้ตามรูปประโยคที่ย่อแล้วหรือตามรูปประโยคเต็มเดิม โดยพิจารณาจากใจความที่สื่อออกมาว่ามีความถูกต้องและครอบคลุมหรือไม่ ดังนี้

3.5.1 การลดรูปของ "complex sentence" ตัวอย่างเช่น

a. When finishing his work, he goes out.

ประโยคเต็มคือ “When he finishes his work, he goes out.” แยกเป็น 1) When he finishes his work. 2) He goes out. ควรแปลว่า “เมื่อเขาทำงานเสร็จเขาก็ออกไปข้างนอก”

b. After punished by her mother, she was sad.

ประโยคเต็มคือ “After she was punished by her mother, she was sad. แยกเป็น 1) After she was punished by her mother. และ 2) She was sad. ควรแปลว่า “หลังจากเธอถูกแม่ลงโทษเธอเลยรู้สึกเศร้า”

3.5.2 ประโยคลดรูป ที่เป็นประโยคเหตุหรือประโยคนำ นิยมเพิ่มคำว่า “ดังนั้น” (so) ตัวอย่างเช่น

a. Seeing a tiger, he ran away.

ประโยคเต็มคือ “He saw a tiger, (so) he ran away. แยกออกเป็น 1) He saw a tiger. และ 2) He ran away. ควรแปลว่า “ เขาเห็นเสือดังนั้นเขาจึงวิ่งหนี”

b. Hit by car, he was taken to the hospital.

ประโยคเต็มคือ “He was hit by car (so) he was taken to the hospital. แยกเป็น 1) He was hit by car. และ 2) He was taken to the hospital. ควรแปลว่า “เขาถูกรถชนดังนั้นเขาถึงถูกนำไปส่งที่โรงพยาบาล”

สรุปได้ว่า ประโยคลดรูป มีทั้งละคำประธานและคำขยาย ลดรูปในประโยคกัมมวาจก ลดรูปประโยคและอนุประโยค สามารถแปลตามรูปประโยคที่ปรากฏ แต่หากไม่ได้ใจความในภาษาไทยให้แปลตามรูปเดิมที่เป็นประโยคเต็ม

4. การแปลประโยค Reported speech

Reported speech คือประโยคที่เกิดจากการกล่าวอ้างคำพูดของคนอื่นมาพูดหรือเล่าอีกทอดหนึ่งในขณะมีการสนทนา มีอยู่ด้วยกันสองแบบ คือ 1) Direct speech คือ เป็นการกล่าวอ้างคำพูดโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงส่วนใดส่วนหนึ่งของคำพูดนั้นๆ ได้ยินได้ฟังมาอย่างไรก็พูดตามอย่างนั้นทุกคำ และ 2) Indirect speech คือเป็นการกล่าวอ้างคำพูดที่ได้ยินได้ฟังโดยดัดแปลงเป็นคำพูดของตนเองอีกทีหนึ่ง (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 316) ซึ่งทั้งสองแบบนี้มีรูปแบบและโครงสร้างทั้งแบบง่ายและซับซ้อน นักแปลต้องวิเคราะห์และแยกประโยค report speech ออกมาก่อนว่าประโยคเป็นของผู้พูดเองและประโยคใดเป็นคำพูดที่กล่าวอ้าง และแปลถอดใจความโดยถือเอาสำนวนในภาษาไทยให้มีความกระชับและครบถ้วน ดังนี้

4.1 การแปล Direct speech โดยทั่วไปแล้วในประโยคของผู้พูดจะมีคำว่า “ว่า” เสริมขึ้นมาเพื่อให้ได้ใจความ และประโยคที่ถูกกล่าวอ้างจะอยู่ในเครื่องหมายอัญประกาศ (“…”) เสมอ ตัวอย่างเช่น

a. He told to me, “I will go to Bangkok tomorrow.”

เขาบอกผม**ว่า** “ผมจะไปกรุงเทพฯ พรุ่งนี้”

ประโยคนี้จะเรียงคำพูดของผู้พูดไว้หน้าประโยคคือ “He told to me” เป็นการเน้นไปที่ตัวผู้พูดเอง แล้วจึงตามด้วยคำพูดที่กล่าวอ้าง

b. “I don’t want to go to school.” She complained to her mother.

“หนูไม่อยากไปโรงเรียน” เธอคร่ำครวญกับแม่

ประโยคนี้จะเรียงประโยคของผู้พูดไว้ท้ายประโยค “She said.” เพื่อเน้นคำพูดที่กล่าวอ้างมากกว่าผู้พูดและจะไม่มีคำว่า “ว่า”

c. “One who was stolen my money” my friend told me, “is my ex–servant.”

“คนที่ขโมยเงินฉันไป” เพื่อนฉันบอก “คือคนอดีตคนใช้”

ประโยคนี้เป็นการให้ความสำคัญที่เท่ากันทั้งผู้พูดและคำพูดที่กล่าวอ้าง ในกรณีที่เป็นประโยคยาวๆ หรือ complex sentence นิยมนำเอาประโยคคำพูดของผู้พูดไว้กลาง คือ “my friend said” และจะไม่มีคำว่า “ว่า” ในการแปลเป็นภาษาไทยหากแปลตามรูปแบบประโยคที่ปรากฏ ดูยังขัดกับสำนวนในภาษาไทย ควรปรับเป็น เพื่อนฉันบอกว่า, “คนที่ขโมยเงินฉันไปคือคนอดีตคนใช้”

e. “Sit down. Wait in the waiting–room.” He said to me.

“นั่งลง รออยู่ที่ห้องรับแขกนั่นแหล่ะ” เขาพูดกับฉัน

f. : I asked, “How are you going?”

ฉันถามว่า “สบายดีไหม”

: “I’m pretty good.” He replied.

“ค่อนข้างดี” เขาตอบ

4.2 การแปล indirect speech โดยทั่วไปแล้วในประโยคยาวๆ นิยมละคำบางคำไว้ได้เพื่อให้ได้ใจความที่เหมาะสมและกระชับในภาษาไทย ตัวอย่างเช่น

a. My teacher asked me why I was late and whether I had missed the bus.

ครูของผมถามผมว่าทำไมจึงมาสาย ไม่ทันรถประจำทางหรือ

ประโยคนี้จะสังเกตได้ว่าเมื่อละคำแปลประธาน “I” และ คำเชื่อม “and whether” ใจความของประโยคยังคงสื่อความได้สมบูรณ์ ประโยคนี้สามารถแยกออกได้ดังนี้ “My teacher asked me” เป็นคำพูดของผู้พูดเอง และคำพูดที่กล่าวอ้างถึงคือ “why I was late and whether

I had missed the bus." แยกออกเป็น "Why are you late?" และ "Do you missed the bus?" เมื่อนำมารวมเป็นประโยค Indirect speech เป็นประโยคคำถามจึงเชื่อมด้วย "and whether"

b. He asked me when I should go and said that he would be ready at any time.

เขาถามฉันว่าเมื่อไหร่ผมจะไปและยังพูดต่อไปว่าเขาพร้อมเสมอ

ประโยคนี้ไม่ควรละคำใดเนื่องจากเมื่อละแล้วจะทำให้ใจความไม่สมบูรณ์ สามารถแยกออกได้ดังนี้ "He asked me" เป็นประโยคของผู้พูดเอง ส่วน "when I should go and said that he would be ready at any time." แยกออกเป็น "When will you come?" และ "I shall be ready any time" โดยใช้ "and said that" เชื่อมประโยคที่เป็นคำถามและบอกเล่า

c. I asked him if he would go again the day later, but he said he wouldn't.

ผมถามเขาว่าเขาจะไปอีกหรือไม่วันต่อไป แต่เขาก็ตอบว่าไม่

ประโยคนี้สามารถแยกออกได้ดังนี้ "I asked him" เป็นประโยคของผู้พูดเอง ส่วน "if he would go again the day later, but he said he wouldn't." แยกออกเป็น "Will you come again next day?" และ "No" he replied." โดยใช้ "if" และ "but" เชื่อมประโยค

สรุปได้ว่า การแปลประโยค "Reported speech" จะมีคำว่า "ว่า" ในการแยกประโยคของผู้พูดกับข้อความที่ถูกกล่าวมีสองแบบ คือ 1) Direct speech คือเป็นการกล่าวอ้างคำพูดแบบตรงๆ และ 2) Indirect speech คือเป็นการกล่าวอ้างคำพูดแบบเปลี่ยนแปลง

5. การแปลประโยคเงื่อนไข

ประโยคเงื่อนไข เรียกว่า "conditional sentence" หรือ "if–sentence" Conditional คือประโยคที่ประกอบขึ้นมาจากสองประโยคย่อยรวมเข้าด้วยกัน ซึ่งจะมีประโยคหนึ่งที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า "if" "when" หรืออื่นๆ เป็นการพูดและกล่าวถึงหรือคาดการณ์ถึงเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่จะเป็นเหตุปัจจัยส่งผลให้อีกเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้นตามมา หรือเป็นประโยคที่สอดรับกันอย่างเป็นเหตุเป็นผล (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 379) การแปลประโยคเหล่านี้ต้องวิเคราะห์ถึงลักษณะของเงื่อนไขที่ต้องการสื่อจากโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่ปรากฏในรูปประโยค และการกล่าวถึงสถานการณ์ในลักษณะใด เป็นข้อเท็จจริง เป็นเพียงคำพูดลอยๆ ไม่มีความเป็นไปได้ หรืออาจเป็นไปได้หรือไม่ได้ ความเข้าใจรูปประโยคจะสามารถทำให้นักแปลถอดความออกมาได้อย่างถูกต้องตามใจความของต้นฉบับ สำหรับสำนวนการแปลเป็นภาษาไทยต้องดูจากบริบทของประโยคและความเหมาะสมในภาษาไทย ประโยคเงื่อนมี ดังนี้

5.1 ประโยคเงื่อนไขที่เป็นจริงทั่วไป เรียกว่า "zero conditional" "general conditional" หรือ "present true conditional" เป็นการกล่าวถึงความเป็นจริงทั่วไปที่เป็นจริงตลอดกาลไม่ว่าจะอดีต ปัจจุบัน หรืออนาคต โดยทั่วไปแล้วจะมีโครงสร้างทางไวยากรณ์ (รูปกริยา) คือ if + present simple, + present simple ในกรณีนี้ "if" (= when/whenever) นิยมแปลว่า "เมื่อ" หรือ "เมื่อใด" เป็นการแสดงความมั่นใจต่อเหตุการณ์ที่จะเกิดแน่นอน สื่อความได้ในลักษณะดังนี้

5.1.1 ใช้กล่าวถึงความที่เป็นความจริงโดยทั่วไป (general truth) ความจริงที่จะต้องเกิดขึ้นตามมาทันที เป็นกฎตายตัว (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 380) ตัวอย่างเช่น

a. If it gets cold enough, water becomes ice.
เมื่อใดที่อากาศหนาวเย็นมากพอ น้ำจะกลายเป็นน้ำแข็ง

b. If interest rates fall, company profits rise.
เมื่อใดที่อัตราดอกเบี้ยลดลง ผลกำไรของบริษัทจะเพิ่มขึ้น

5.1.2 ใช้กล่าวถึงการกระทำที่เป็นปกติวิสัย (habitual action) ตัวอย่างเช่น

a. If you eat too much, you get fat.
เมื่อคุณกินมากจะอ้วน

b. We die, if we don't eat.
เราจะตายเมื่อไม่กินอาหาร

5.1.3 ใช้กล่าวเป็นการสั่งการ (give a command) หรือเตือน ตัวอย่างเช่น

a. Please stand up, if you ready.
กรุณายืนขึ้นเมื่อคุณพร้อม

b. Turn on the light, if the room get dark.
เปิดไฟเมื่อห้องเริ่มมืด

5.2 ประโยคเงื่อนไขที่กล่าวถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่เป็นจริงได้ เรียกว่า "first conditional" หรือ "real conditional" มีโครงสร้างทางไวยากรณ์ (รูปกริยา) คือ if + present, + modal + present และมีคำว่า "ถ้า" อยู่ในประโยค "if" สามารถสื่อความได้ในลักษณะต่อไปนี้

5.2.1 ใช้กล่าวถึงเหตุการณ์ที่มีความเป็นไปได้สูงซึ่งจะเกิดขึ้นในอนาคต ตัวอย่างเช่น

a. If it gets cold enough, water will become ice.
ถ้าอากาศเย็นมากพอ น้ำจะกลายเป็นน้ำแข็ง

b. If you learn English, you can speak or write.
ถ้าคุณเรียนภาษาอังกฤษก็จะพูดและเขียนได้

5.2.2 ใช้กล่าวถึงความมั่นใจน้อยลงเกี่ยวกับความเป็นไปได้ และอาจใช้ "should" แทน "if" ก็ได้ โดยยังคงความหมายเดิม ตัวอย่างเช่น

a. If I meet him, I will tell him the truth.
Should I meet him, I will tell him the truth.
ถ้าฉันเจอเขาก็จะบอกความจริงกับเขา

b. If you buy it now, you will get 20% off.
Should you buy it now, you will get 20% off.
ถ้าคุณซื้อตอนนี้จะได้รับส่วนลด 20%

5.2.3 ประโยคเงื่อนไขเชิงปฏิเสธ ใช้ "if...not" หรือ "not + unless" (ไม่... + ถ้า ...ไม่) แทน "if" เพื่อเป็นการเน้นย้ำเงื่อนไข ตัวอย่างเช่น

a. **If** they are **not** come, we will start the meeting now.
Unless they are not come, we will start the meeting now.
ถ้าพวกเขาไม่มา พวกเราจะเริ่มประชุมกันเลย

b. I will **not** buy it, **if** you are not giving me an additional discount.
I will **not** buy it, **unless** you are giving me an additional discount.
ผมจะไม่ซื้อถ้าคุณไม่ให้ส่วนลดเพิ่ม

ประโยคเงื่อนไขที่ต้องการเน้นย้ำ คำอื่นๆ ที่สามารถใช้แทน "if" ได้ เช่น "provided that" หรือ "as long as"

5.2.4 ประโยคเงื่อนไขที่ต้องการกล่าวถึงการป้องกันและไม่ต้องการให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่จะเกิดความเสียหายไว้ก่อน หรือ ต้องการบอกให้เกิดความระมัดระวัง รูปกริยาจะใช้ "v.be going to" แทน "will" และ "in case" แทน "if" ตัวอย่างเช่น

a. I am **going to insure** the 1st class of my car **in case** the car get serious accident.
ผมจะทำประกันรถชั้น 1 ไว้ก่อน เผื่อว่าเกิดอุบัติเหตุร้ายแรง

5.3 ประโยคเงื่อนไขที่ต้องการกล่าวถึงสถานการณ์ปัจจุบันหรืออนาคตที่ไม่จริง เรียกว่า "second conditional" หรือ "unreal conditional" เป็นการสมมุติสถานการณ์ทั่วๆ ไป กล่าวถึงเหตุการณ์สมมุติอาจเกิดหรือไม่เกิดขึ้นจริงก็ได้ โครงสร้างทางไวยากรณ์และรูปกริยามีด้วยกันหลายแบบ ขึ้นอยู่กับความมั่นใจของผู้พูดที่เชื่อว่าน่าจะเกิดขึ้นตามที่กล่าวมาหรือพูดลอยๆ ไม่มีอะไรเป็น

พิเศษ (เลิศ เกษรคำ, 2551 : 403) มีโครงสร้างทางไวยากรณ์ (รูปกริยา) คือ “if + past, + future past (would, could, might, etc....) + present” นิยมแปลว่า “ถ้า...ก็คงจะ” หรือ “ถ้า...คง” (สำราญ คำยิ่ง, 2557 : 382–383) สื่อความได้ในลักษณะต่างๆ ดังนี้

5.3.1 ประโยคเงื่อนไขกล่าวถึงเรื่องสมมุติทั่วๆ ไป ตัวอย่างเช่น

a. If I had a private jet, I would travel around the world.
ถ้าฉันมีเครื่องบินส่วนตัว ฉัน**ก็คงจะ**ท่องเที่ยวทั่วโลก

b. If I has a super power, I might fly to the Mars.
ถ้าฉันมีพลังพิเศษ ฉัน**ก็คงจะ**เหาะไปดาวอังคาร

c. If he had enough money, he could open a new shop.
ถ้าเขามีเงินมากพอ**ก็คงจะ**สามารถเปิดร้านใหม่ได้

5.3.2 ประโยคเงื่อนไข การกล่าวที่ไม่แสดงความมั่นใจใดๆ หรือเหตุการณ์ที่กล่าวถึงนั้นยังไม่เกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น

a. If you left now, you would reach Chiang Mai in the evening.
ถ้าคุณออกเดินทางตอนนี้ คงจะไปถึงเชียงใหม่ตอนเย็น

b. If it stopped raining, I could go out.
ถ้าฝนหยุดตก ผมก็คงจะออกไปข้างนอก

c. If you cheated yourself, you might have nothing left.
ถ้าคุณหลอกแม้ตัวเอง คุณก็คงไม่มีสิ่งใดเหลือ

5.3.3 ประโยคเงื่อนไขสำหรับการให้คำแนะนำใช้กริยา “were” ตัวอย่างเช่น

a. If I were a superman, I might rule this world.
ถ้าฉันเป็นซุปเปอร์แมน ฉันก็คงจะครองโลกนี้แล้ว

b. If you were an angel, you would fly away from me.
ถ้าเธอเป็นนางฟ้า เธอคงจะบินไปจากฉัน

5.4 ประโยคเงื่อนไขที่ต้องการกล่าวถึงสถานการณ์ในอดีตที่ไม่จริง เรียกว่า “third conditional” หรือ “unreal conditional” เป็นการกล่าวถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว ผู้พูดรู้ว่าเป็นอย่างไร แต่นำมากล่าวใหม่ให้มีใจความตรงข้ามกับสิ่งที่เกิดขึ้น (เลิศ เกษรคำ, 2551 : 408) มีโครงสร้างทางไวยากรณ์ (รูปกริยา) คือ “if + past perfect, + would have + v.3” นิยมแปลว่า “ถ้า...ก็คง/คง ในการแปลจะต้องวิเคราะห์โครงสร้างประโยคดังนี้

5.4.1 หากเป็นประโยคบอกเล่า (positive) จะให้ความหมายเชิงปฏิเสธ (negative) ตัวอย่างเช่น

a. If I had presented my research proposal, I would have gotten a scholarship.

ถ้าผมได้นำเสนอโครงร่างวิจัย ผมก็คงได้ทุน

ประโยคนี้หมายความว่า เขาไม่ได้นำเสนอหรือทำอะไรเลย แค่บอกว่าหากเขาได้นำเสนอแล้วละก็จะต้องได้รับทุนแน่นอน

b. She would have been on time for flight, if she had left the house at six.

เธอคงมาทันเวลาขึ้นเครื่อง ถ้าออกจากบ้านตอนหกโมง

ประโยคนี้หมายความว่า เธอไม่ได้ออกจากบ้านหรือไปไหน เพียงแค่กล่าวว่าถ้าออกจากบ้านตามเวลานั้นจะทันขึ้นเครื่องแน่นอน

5.4.2 หากเป็นประโยคปฏิเสธ (negative) จะให้ความหมายเชิงบอกเล่า (positive) นิยมแปลว่า “ถ้า…ไม่….คงจะ….ไม่” ตัวอย่างเช่น

a. If you hadn’t worked harder, you would have not passed your exam.

ถ้าคุณไม่ขยันมากกว่านี้ คุณคงจะสอบไม่ผ่าน

ประโยคนี้หมายความว่า จริงๆ เขาเป็นคนที่ขยันและสอบผ่านแล้ว ผู้กล่าวยกขึ้นมาเพื่อให้เห็นว่าถ้าเขาขี้เกียจจะเป็นอย่างไร

b. I wouldn’t have succeeded business, if I hadn’t worked hard.

ฉันคงจะไม่ประสบความสำเร็จในธุรกิจ ถ้าฉันไม่มุ่งมั่นอย่างหนัก

ประโยคนี้หมายความว่า เขาประสบความสำเร็จและมีความมุ่งมั่น ไม่ใช่เป็นคนไม่ประสบความสำเร็จหรือไม่มุ่งมั่น

ประโยคเงื่อนไขแบบ “third conditional” สามารถใช้คำอื่นแทนคำว่า “would” ในประโยคได้ เช่น “could” หรือ “might” ซึ่งมีความหมายในลักษณะเดียวกัน และนอกจากนี้ ยังสามารถลดรูปโดยการตัดคำว่า “if” ในประโยคออกได้ด้วย โดยการเปลี่ยนโครงสร้างประโยคด้วยการย้ายตำแหน่งคำว่า “had” ที่เป็นส่วนประกอบของ part perfect ขึ้นมาไว้หน้าประโยคแทน ตัวอย่างเช่น

a. **if I hadn’t worked** hard, I wouldn’t have succeeded business,

ลดรูปเป็น **Had I not worked** hard, I wouldn’t have succeeded business,

ถ้าฉันไม่มุ่งมั่นอย่างหนัก ฉันคงจะไม่ประสบความสำเร็จในธุรกิจ

b. **If you had worked** harder, you would have passed your exam.

ลดรูปเป็น **Had you worked** harder, you would have passed your exam.

ถ้าคุณขยันมากกว่านี้ คุณคงจะสอบผ่าน

สรุปได้ว่า การแปลประโยคเงื่อนไขจะมีคำขึ้นต้นในภาษาไทย เช่น “ถ้า” “เมื่อ” “เมื่อใด” หรือ “ถ้า...ไม่” ส่วนในประโยคแสดงผล (result) จะมีคำว่า “จะ” “ก็คงจะ” หรือ “คงจะ” หรือในบางประโยคอาจมีสำนวนที่ต่างไปจากนี้โดยอาศัยการพิจารณาจากบริบทและสำนวนนิยมในภาษาไทยเป็นสำคัญ

6. การแปลประโยคคำถาม

ประโยคคำถาม เรียกว่า “interrogative sentence” คือ ประโยคที่มีใจความสื่อความในลักษณะต้องการคำตอบ โดยทั่วไปแล้วจะมีเครื่องหมายคำถาม (?) ให้สังเกตอยู่ท้ายประโยคในภาษาอังกฤษเสมอ แต่ก็มีประโยคบอกเล่าและประโยคอุทานบางกลุ่มคำที่มีใจความเป็นคำถามด้วยเช่นกัน ในภาษาไทยมีคำที่ใช้สื่อใจความเป็นการถามอยู่มากมาย (นววรรณ พันธุเมธา, 2549 : 303) ทั้งที่เป็นแบบทางการและไม่เป็นทางการ การแปลประโยคที่มีความหมายเชิงการถามจึงต้องมีความระมัดระวังและพิจารณาให้รอบคอบเสียก่อนตัดสินใจเลือกว่าจะใช้คำใด โดยมีแนวทางและหลักเบื้องต้นในการแปลดังนี้

6.1 ประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบรับหรือปฏิเสธ มักมีคำที่ใช้ถามว่า “หรือ” “หรือไม่” และอาจมีคำอื่นๆ ปรากฏร่วมด้วย เช่น “หรือเปล่า “ใช่หรือไม่” “ไหม” “บ้างไหม” “ใช่ไหม” หรือ “ไหน” "หรือยัง" "ใช่ไหม" "ไม่ใช่หรือ" ฯลฯ อยู่ท้ายประโยคคำถาม หรือประโยคถามตอบให้เลือกเพื่อให้ผู้ฟังเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง จะมีคำว่า "หรือ" อยู่ระหว่างหน่วยกริยาหรือนามที่ให้เลือก (นววรรณ พันธุเมธา, 2549 : 304) ตัวอย่างเช่น

a. Have you brushed your teeth?

คุณแปรงฟัน**หรือยัง**

b. Can you come here?

ช่วยมาทางนี้หน่อยได้**ไหม**

c. Do you have some money?

คุณมีเงิน**บ้างไหม**

e. Aren’t you hungry?

คุณไม่หิว**ใช่ไหม / หรือ**

f. Did you do that alone?

คุณทำมันผู้เดียว**หรือ**

g. Who has got ambulance's number?

ใครมีเบอร์รถฉุกเฉิน**บ้างไหม**

h. Ray can come, can't he?

เรย์ไม่สามารถมาได้ **ใช่หรือเปล่า**

i. You have a new sweater, right?

คุณมีเสื้อกันหนาว**ใช่ไหม**

6.2 ประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบเป็นเนื้อความใหม่ หรือใช้ถามเรื่องราวบางประการจากผู้ฟังมักมีคำที่ใช้ถามว่า "ใคร" "อะไร" "ที่ไหน" "ไหน" "เมื่อไร" "เมื่อไหร่" "เท่าไหร่" "ตอนไหน" "อย่างไร" "เหตุใด" "เท่าใด" "หรือ" "กี่" "ทำไม" หรือ "เหตุไฉน" เป็นต้น คำเหล่านี้จะอยู่ในกลุ่มคำไม่ชี้เฉพาะ และอาจอยู่ต้นประโยคหรือท้ายประโยคก็ได้ (นววรรณ พันธุเมธา, 2549 : 303) ตัวอย่างเช่น

a. When will you go to school?

เธอจะไปโรงเรียน**เมื่อไหร่**

b. Where do you live?

คุณอาศัยอยู่**ที่ไหน**

c. How many baht do you have now?

ตอนนี้คุณมีเงิน**กี่**บาท

d. Whose book are you reading?

คุณกำลังอ่านหนังสือของ**ใคร**อยู่

e. Which car ran the fastest?

รถคัน**ไหน**วิ่งเร็วที่สุด

f. Why is she crying?

เธอร้องให้**ทำไม** หรือ **ทำไม**เธอร้องให้

g. Would you like this book or that book?

คุณต้องการหนังสือเล่มนี้**หรือ**เล่มโน้น

สรุปได้ว่า การแปลประโยคคำถาม ในภาษาไทยจะมีคำที่ใช้เพื่อสื่อความเป็นการถาม มี 2 ลักษณะ คือ 1) ต้องการคำตอบรับหรือปฏิเสธ มักมีคำว่า "หรือ" "หรือไม่" "หรือเปล่า "ใช่หรือไม่" "ไหม" "บ้างไหม" "ใช่ไหม" หรือ "ไหน" เป็นต้น อยู่ท้ายประโยคคำถาม และ 2) ต้องการคำตอบเป็นเนื้อความใหม่ มักมีว่า "ใคร" "อะไร" "ที่ไหน" "เมื่อไร" "ตอนไหน" "อย่างไร" "เหตุใด" "เท่าใด" "หรือ" "กี่" เป็นต้น คำเหล่านี้จะอยู่ในตำแหน่งไม่ชี้เฉพาะ

บทสรุป

การแปลอนุประโยคจะต้องแยกประโยคอิสระและไม่อิสระออกจากกัน โดยสังเกตได้จากคำเชื่อมต่างๆ ที่ปรากฏ แปลประโยคใดประโยคหนึ่งก่อนให้ครบ ไม่ตัดทอนหรือแปลสลับกันไปมากับประโยคอื่น หากมีการรวบหรือซ้อนกันอยู่จนเหลือเพียงประโยคเดียว ให้แปลโดยยึดเอาความเหมาะสมและความกระชับในสำนวนภาษาไทย สำหรับการแปลระดับประโยค ประกอบด้วย 1) การแปล “tense” ให้ยึดเอาความหมายเหตุการณ์ตามเวลา (time) เป็นสำคัญ และตามด้วยกาล (tense) 2) การแปลประโยคกัมมวาจกนิยมแปลเป็นกัตตุวาจก มีคำว่า “เขา” “มี” “มีคน” หรือ “มีการ” ถ้าความหมายเชิงลบใช้คำว่า “ถูก” หรือ “โดน” ความหมายเชิงบวกใช้คำว่า “ได้รับ” ความหมายเป็นกลางๆ ใช้คำว่า “ถูก” “โดน” หรือ “ได้รับ” สำหรับกลุ่มคำที่บอกหรือแสดงความรู้สึก ในประโยคกรรตุวาจาก ขึ้นต้นด้วย “ทำให้” หรือ “น่า” และประโยคกัมมวาจก มีคำว่า “รู้สึก” 3) การแปลประโยคลดรูป สามารถแปลตามรูปประโยคที่ปรากฏ แต่หากไม่ได้ใจความให้แปลตามรูปเดิมที่เป็นประโยคเต็ม 4) การแปลประโยค Reported speech มีคำว่า “ว่า” เพื่อแยกประโยคระหว่างผู้กล่าวกับกับเนื้อความที่ยกขึ้นมากล่าว 5) การแปลประโยคเงื่อนไข มีคำว่า “เมื่อ” “เมื่อใด” “ถ้า” ขึ้นต้น และประโยคแสดงผล มีคำว่า “จะ” “ก็คงจะ” หรือ “คงจะ” เป็นต้น และ 6) การแปลประโยคคำถาม การคำตอบรับหรือปฏิเสธ มีคำว่า “หรือ” “หรือไม่” “หรือเปล่า “ใช่หรือไม่” “ไหม” “บ้างไหม” “ใช่ไหม” หรือ “ไหน” เป็นต้น อยู่ท้ายประโยค และเมื่อต้องการคำตอบเป็นเนื้อความใหม่ มีคำว่า “ใคร” “อะไร” “ที่ไหน” “เมื่อไร” “ตอนไหน” “อย่างไร” “เหตุใด” “เท่าใด” “หรือ” “กี่” เป็นต้น จะอยู่ต้น กลาง หรือ ท้ายประโยคก็ได้

แบบฝึกหัดท้ายบทที่ 7
การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย
ในระดับอนุประโยคและประโยค

คำชี้แจง : จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ได้ใจความพอสังเขป

1. มีข้อสังเกตหรือแยกประโยคอิสระและประโยคอย่างไร

2. Noun clause มีโครงสร้างและหลักในการแปลอย่างไร และประโยคต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

    1) Whatever you want is fine with me

    2) She suggest us that we should study heard to success in life.

3. Adjective clause และ Adverb clause มีข้อสังเกตในการแปลอย่างไร และประโยคต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

    1) The people whose names are on the list will go to trip.

    2) She won't allow her son to see that movie, even though he is old enough.

4. ประโยคต่อไปนี้เป็น clause ชนิดใดและแปลว่าอย่างไร "Students who often talk and asleep in the classroom will not be selected for field trips."

5. มีหลักในการวิเคราะห์และแปลแต่ละ tense อย่างไร และประโยคต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

    1) She has made a plan for starting a small business.

    2) I will have been writing a final essay test for three hours.

6. มีหลักในการวิเคราะห์และแปลประโยคกัมมวาจกอย่างไร และประโยคต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

    1) Every year hundreds of people are killed in the drug war.

    2) Were these houses built in 2010?

7. มีหลักในการวิเคราะห์และแปลประโยคลดรูปอย่างไร และประโยคต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

    1) The photographs, taken by Neil Armstrong on the moon, were very important.

    2) Johnny, droving to Chiang Mai, lost on the way.

8. มีหลักในการวิเคราะห์และแปลประโยค “reported speech” อย่างไร และประโยคต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

1) He said, “I have been teaching Yoga for 2 years.”

2) She said that she is glad to be here.

9. มีหลักในการวิเคราะห์และแปลประโยคเงื่อนไขอย่างไร และประโยคต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

1) I would not have gone to the mall by car if the weather had been better.

2) If I were rich, my life would change completely.

10. มีหลักในการวิเคราะห์และแปลประโยคคำถามอย่างไร และประโยคต่อไปนี้แปลได้อย่างไร

1) He shouldn’t say things like that, should he?

2) Why don’t you come to study early?

เอกสารอ้างอิง

เชวง จันทร์เขต. (2528). **การแปลเพื่อการสื่อสาร.** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

นววรรณ พันธุเมธา. (2549). **ไวยากรณ์.** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่งานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

ประเทือง ทินรัตน์. (2543). **การแปลเชิงปฏิบัติ (Practical Translation).** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปรียา อุ่นรัตน์. (2548). **การแปลภาษาอังกฤษเป็นไทย แนวคิดและวิธีการ.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดวงกมล.

เลิศ เกษรคำ. (2551). **Grammar and Techniques of the English language revised edition.** กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.

สุธิดา วิมุตติโกศล. (2558). **เก่งอังกฤษแบบก้าวกระโดดด้วย English Structure**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เอ็มไอเอส.

สุพรรณี ปิ่นมณี. (2555). **แปลได้แปลดี ทักษะการแปลสำหรับผู้เรียนในมหาวิทยาลัย.** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

สำราญ คำยิ่ง. (2557). **Advanced English Grammar For High Learners.** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: อรพทัย พริ้นติ้ง.

อัจฉรา ไล่สัตรูไกล. (2554). **จุดมุ่งหมาย หลักการและวิธีการแปล.** (พิมพ์ครั้งที่ 8). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 8
การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย
ในระดับอนุเฉทและบทความสั้น

1. หัวข้อเนื้อหาประจำบท

1.1 การแปลในระดับอนุเฉท

1.2 การแปลบทความสั้น

2. วัตถุประสงค์การเรียนรู้

2.1 นักศึกษาสามารถการวิเคราะห์และแปลในระดับอนุเฉทได้

2.2 นักศึกษาสามารถการวิเคราะห์และแปลบทความสั้นได้

3. วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

3.1 นักศึกษาแบ่งกลุ่มโดยใช้หลักการเข้ากลุ่มด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย กลุ่มละ 2–3 คน

3.2 กำหนดประเด็นปัญหาตามหัวข้อเนื้อหาประจำบทโดยแบ่งออกเป็นหัวข้อย่อย

3.3 นักศึกษาแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาค้นคว้าเนื้อหาที่ได้รับจากฐานข้อมูลออนไลน์ หรือห้องสมุดประจำมหาวิทยาลัย

3.4 นักศึกษาในกลุ่มร่วมกันตรวจสอบและสรุปจดบันทึกเนื้อหาลงในสมุดหรือใบงาน

3.5 นักศึกษาแต่ละกลุ่มออกมานำผลการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อเสนอหน้าชั้นเรียน

3.6 ผู้สอนบรรยายเสริม (สื่อประกอบ PowerPoint) ประเด็นที่ยังขาดไปหรือยังไม่ชัดเจน และสรุปเนื้อหาประจำบท และถามตอบเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3.7 มอบหมายแบบฝึกหัดท้ายบท (การบ้านรายบุคคล) เพื่อทบทวนความเข้าใจของผู้เรียน

4. สื่อการเรียนการสอน

4.1 เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

4.2 PowerPoint slide ประกอบคำบรรยายเนื้อหาตามบท

4.3 เครื่องคอมพิวเตอร์ หรือ Smart phone ที่ติดตั้งระบบอินเตอร์เน็ต

4.4 แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ ห้องสมุด อินเตอร์เน็ต

5. การวัดผลและการประเมินผล

5.1 การสังเกตแบบมีส่วนร่วมไม่สมบูรณ์ ได้แก่ การร่วมกันถามตอบ การนำเสนอเนื้อหาหน้าชั้นเรียน และการศึกษาค้นคว้า

5.2 การถามตอบในชั่วโมงเรียน

5.3 การทำแบบฝึกหัดท้ายบท

5.4 การสรุปเนื้อหาเป็นใบงาน

บทที่ 8
การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ในระดับอนุเฉทและบทความสั้น

บทนำ

อนุเฉท เรียกว่า “paragraph” คือ กลุ่มของประโยคเพียงไม่กี่ประโยคที่รวมเข้าด้วยกัน มีเนื้อหาแนวคิดที่พูดถึงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มีใจความต้น กลาง และจบลง พอได้ใจความอย่างคราวๆ (Hornby, 2005 : 1099) ส่วนบทความสั้น หรือ “articles” คือ กลุ่มของประโยคที่รวมเข้าด้วยกันอย่างกระชับพอเหมาะ แต่ควรมีความยาวพอที่จะให้รายละเอียดใจความของเรื่องอย่างครบถ้วนมากกว่าย่อหน้า การแปลในระดับอนุเฉท และบทความสั้นจึงต้องมีความระมัดระวังเป็นพิเศษมาก เนื่องจากเนื้อหาที่ยาวขึ้นและมีความซับซ้อนของรูปประโยคมากขึ้น ต้องวิเคราะห์รูปแบบและโครงสร้างทางไวยากรณ์ตั้งแต่ในระดับคำ วลี อนุประโยค ประโยค อย่างถี่ถ้วน จึงจะทำให้ได้งานแปลออกมามีความสมบูรณ์

การแปลในระดับอนุเฉท

การแปลในระดับอนุเฉท หรือ “ย่อหน้า” จะมีความยากขึ้นมาอีกระดับหนึ่ง เนื่องจากใจความและเนื้อหาที่ยาวขึ้น ทำให้ต้องใช้ประโยคที่หลากหลายและซับซ้อนมากขึ้นเช่นกัน หลักในเบื้องต้นสำหรับการแปลเป็นภาษาไทย นักแปลต้องอ่านย่อหน้าดังกล่าวให้จบเสียก่อนเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาอย่างคราวๆ ว่ากล่าวถึงเรื่องใด เกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาใด แล้วจึงทำความเข้าใจรูปแบบและโครงสร้างทางภาษา เช่น คำศัพท์เฉพาะทาง (technical terms) สำนวนภาษา (idiom) กริยาวลี (phrasal verbs) วลี (phrase) อนุประโยค (clause) วาจก (voice) หรือ กาล (tense) เป็นต้น (เตือนจิตต์ จิตต์อารี, 2548 : 142–144) ด้วยการเปิดใช้พจนานุกรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่แปลเมื่อแปลไม่ออก และวิเคราะห์งานต้นฉบับ อาจแปลแบบคำต่อคำหรือทีละประโยคจนหมด เพื่อให้ง่ายต่อการแปลควรแบ่งย่อหน้าออกเป็นประโยคย่อยๆ แล้วค่อยนำมาเรียบเรียงเนื้อความที่ได้เป็นย่อหน้าใหม่ให้ได้ใจความ นอกจากนี้

เมื่อเห็นว่าใจความยังไม่สอดคล้องกัน สามารถเพิ่มเติมสำนวน คำเชื่อมต่างๆ พลิกแพลงประโยคจากกัมมวาจกเป็นกัตตุวาจก หรือตัดทอนบางจุดได้ อย่างไรก็ตามการปรับเปลี่ยนสำนวนภาษามากเกินไปอาจทำให้ใจความเกิดความเสียหายได้ ดังนั้นควรคำนึงถึงการรักษาภาษาและใจความจากต้นฉบับด้วย (สัญฉวี สายบัว, 2550 : 76 และ ประเทือง ทินรัตน์, 2543 : 82) วิธีการและลักษณะการแปลเบื้องต้น ดังนี้

Paragraph 1

Thailand's Mega Project

The Prime Minister of Thailand stated on yesterday that one of Thailand's mega projects would begin starting the railway infrastructure development later this year, continually growing the economic in each area.

การวิเคราะห์และแปลในเบื้องต้น ดังนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหาเบื้องต้น พบว่า มีเพียงอนุเฉทเดียว เนื้อหาเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจและมีคำศัพท์เฉพาะทางเศรษฐศาสตร์และการลงทุน ดังนี้

– mega project (n.) หมายถึง โครงการทางวิศวกรรมขนาดใหญ่มากที่มีเงินลงทุนไม่น้อยกว่า 1 พันล้านขึ้นไป

– infrastructure development (n.) หมายถึง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบพื้นฐานการขนส่ง เช่น ถนน ทางรถไฟ สนามบิน การสื่อสาร โทรคมนาคม เป็นต้น

– the economic (n.) หมายถึง เศรษฐกิจ

2. โครงสร้างทางไวยากรณ์

2.1 รูปประโยค complex sentence คือ (s. + v.2 ... that + participle)

– <u>The Prime Minister of Thailand</u> <u>stated</u> on yesterday <u>that</u>...
(s) (v.3)

– that ใช้เชื่อมวลี (clause) คือ..<u>one of Thailand's mega projects</u> <u>would</u> begin..
(s) (v.2)

– ...(that) <u>starting</u> the railway infrastructure development later this year,...
(participle)

– , (comma) คั่นส่วนขยายกับประโยคหลัก … later this year, continually growing… เพื่ออธิบายว่า เพื่อให้เกิดการเติบโตของเศรษฐกิจในแต่ละพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

3. กาล (tense) มี “past simple” สังเกตจาก “stated” ที่ทำหน้าที่ขยาย “The Prime Minister of Thailand” และ “would” ทำหน้าที่ขยาย “one of Thailand’s mega projects” เป็นการแสดงเหตุการณ์ที่ได้กล่าวไปแล้วเมื่อวาน (เป็นอดีต) และมี “present participle” โดยมี “that” และ “are” ซึ่งถูกละไว้อยู่ประโยคขยาย ... (that is) continually growing เป็น “passive sentence” เดิมเป็น “grown” เมื่อมีการลดรูปโดยการละ “that” จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนรูปเป็น (v.ing) และวางอยู่หน้าประโยค “the economic growth in each area.” หมายถึงนายกรัฐมนตรีมีนโยบายที่จะเริ่มโครงการขนาดใหญ่ของประเทศไทยนั่นก็คือ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านรถไฟเพื่อให้เกิดการเติบโตของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น อนุเฉทนี้จึงแปลได้ว่า

โครงการทางวิศวกรรมขนาดใหญ่ของประเทศไทย

นายกรัฐมนตรีไทยได้กล่าวเมื่อวานว่า หนึ่งในโครงการทางวิศวกรรมขนาดใหญ่ของไทย จะเริ่มจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านรถไฟหลังปีนี้ เพื่อให้เกิดการเติบโตของเศรษฐกิจในแต่ละพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

Paragraph 2

Wild elephants in Thailand

Wildlife conservationists have already made substantial efforts to protect wild elephants at the Thungyai Naresuan Wildlife Sanctuary, while is considering to be a national treasure. However, they are under threat from the hunting for ivory, without immediate and effective protection and management of the wild elephants, they will become endangered species in recently.

การวิเคราะห์และแปลในเบื้องต้น ดังนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหาเบื้องต้นพบว่า อนุเฉทนี้มีอยู่ 2 ประโยค ได้แก่

1.1 Wildlife conservationists have already made substantial efforts to protect wild elephants at the Thungyai Naresuan Wildlife Sanctuary, while are considering to be a national treasure.

1.2 However, they are under threat from the hunting for ivory, without immediate and effective protection and management of the wild elephants, they will become endangered species in recently.

เนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติ และมีคำศัพท์เฉพาะทาง ดังนี้

– Wildlife conservationist (n.) หมายถึง นักอนุรักษ์สัตว์ป่า

– made substantial efforts (phrv.) หมายถึง ทุ่มเทความพยายาม

– the Thungyai Naresuan Wildlife Sanctuary (n.) หมายถึง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร

– wild elephants (n.) หมายถึง ช้างป่า

– a national treasure (n.) หมายถึง สมบัติของชาติ

– the hunting for ivory (n.) หมายถึง นักล่างาช้าง

– threating (v.ing) หมายถึง ภัยคุกคาม

– endangered species (n.) สัตว์ใกล้สูญพันธ์

2. โครงสร้างทางไวยากรณ์

2.1 รูปประโยคที่ 1 เป็น complex sentence คือ (s + v. have + v.3) + (s + v.be + v.ing)

– Wildlife conservationists have already made substantial...,
(s) (v.have) (v.3)

– while ใช้เชื่อมวลี (clause) ...(they) are considering to be a national treasure.
(s) (v.be) (v.ing)

– , (comma) คั่นส่วนขยายกับประโยคหลัก คือ ...the Thungyai Naresuan Wildlife Sanctuary Wildlife Sanctuary, while is considering ... เพื่ออธิบายว่าช้างป่านั้นถือว่าสมบัติเป็นของชาติ

2.2 ประโยคที่ 2 complex sentence คือ (s + v.be + complement) + (s + will + v.1)

– ...However, they are under threat from the hunting for ivory,...

(s) (v.be) (complement)

– ...they will become endangered species in recently.

(s) (will) (v.1)

– , (comma) ใช้คั่น “transition word” คือ “However” และเชื่อมประโยค “...the wild elephants, this will become...

3. กาล (tense)

3.1 ประโยคที่ 1 กาล (tense) มี “present perfect” สังเกตจาก “have made” ที่ทำหน้าที่ขยาย “Wildlife conservationists” ซึ่งมี “already” เป็น “adverb of frequency” ที่ต้องตามหลังกริยา (have) มีส่วนขยาย คือ “substantial efforts to protect wild elephants at the Thungyai Naresuan Wildlife Sanctuary” เป็นการแสดงเหตุการณ์ที่ดำเนินการต่อเนื่องจากอดีตมาจนถึงปัจจุบันและยังดำเนินต่อไป

และมีอนุประโยค (adverb clause) ที่ซ้อนอยู่เป็น “present continuous” สังเกตจาก “are considering” มีส่วนขยายคือ “to be a national treasure” และมี “while” บอกเวลา (ซึ่ง) ทำหน้าที่เชื่อม 2 ประโยคเข้าด้วยกัน แต่มีการละสรรพนาม “they” ที่แทน “wild elephants” ประโยคเต็มคือ while (they) are considering to be a national treasure. เป็นการแสดงเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นอย่างชัดเจนในปัจจุบัน

3.2 ประโยคที่ 2 กาล (tense) เป็น “present simple” สังเกตจาก “(v.be) are” ทำหน้าที่ขยาย “They” และมี “under threat from the hunting for ivory” เป็นส่วนสมบูรณ์ของประโยคซึ่งเป็นการแสดงเหตุการณ์ที่เป็นเกิดขึ้นจริงตามปกติทั่วไป มีส่วนขยายที่คั่นด้วย “comma” (,) คือ ...without immediate and effective protection and management of the wild elephants... เพื่อให้เหตุผลสนับสนุนเพิ่มเติมถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องทำ

และมีอนุประโยคที่ซ้อนอยู่เป็น “present future” สังเกตจาก “will become” ทำหน้าที่ขยาย “they” และมีส่วนขยายคือ “...endangered species in recently.” เป็นการแสดงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตนี้อย่างแน่นอน นอกจากนี้ “endangered” เป็น “participle” มีรูปเดิมเป็นกริยา “endanger” แปลว่าทำให้เป็นภัยหรืออันตราย เมื่อทำหน้าที่เป็น “adjective” ขยายนาม คือ “species” จึงต้องเปลี่ยนรูปโดยเติม “ed”

ดังนั้น อนุเฉทนี้จึงแปลได้ว่า

ช้างป่าในประเทศไทย

นักอนุรักษ์สัตว์ป่าได้ทุ่มเทความพยายามอย่างมากเพื่อปกป้องช้างป่าในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร ซึ่งถือว่าเป็นสมบัติของชาติ อย่างไรก็ตามพวกมันกำลังตกอยู่ภายใต้การคุกคามจากการล่าเอางา หากปราศจากการดูแลและคุ้มครองที่มีประสิทธิภาพและทันท่วงทีแล้ว มันจะกลายเป็นสัตว์ใกล้สูญพันธ์ในเร็วๆ นี้

Paragraph 3

Net Worth

In 2011, Forbes estimated the majority of Steve Jobs' net worth at around $6.5 billion to $7 billion from his sale of Pixar to the Walt Disney Company in 2006. However if Jobs had not sold his Apple shares in 1985, when he left the company he founded for over a decade, his net worth would have been a staggering $36 billion. (Biography.com, n.d.)

การวิเคราะห์และแปลในเบื้องต้น ดังนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหาเบื้องต้นพบว่า อนุเฉทนี้มีอยู่ 2 ประโยค ได้แก่

1.1 In 2011, Forbes estimated the majority of Steve Jobs' net worth at around $6.5 billion to $7 billion from his sale of Pixar to the Walt Disney Company in 2006.

1.2 However if Jobs had not sold his Apple shares in 1985, when he left the company he founded for over a decade, his net worth would have been a staggering $36 billion.

เนื้อหาเกี่ยวกับการเงินและธุรกิจ และมีคำศัพท์เฉพาะทาง ดังนี้

– Net worth (n.) หมายถึง รายได้สุทธิ

– Forbes (n.) หมายถึง นิตยาสารฟอร์บส (มีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดอันดับฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลทั่วโลก)

– $ หมายถึง เครื่องหมายสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ

– billion (n.) หมายถึง หน่วยนับหลักพันล้าน

– Pixar หมายถึง บริษัทพิกซาร์ (บริษัทสร้างภาพยนตร์การ์ตูนเคลื่อนไหวแบบ 3 มิติ)

– the Walt Disney Company หมายถึง บริษัทวอลต์ ดิสนีย์ (บริษัทสร้างภาพยนตร์การ์ตูนเคลื่อนไหวแบบ 3 มีติ)

– Apple shares (n.) หมายถึง หุ้นของบริษัทแอปเปิล (บริษัทผลิตเกี่ยวกับค็อมพิ้วเต้อร์และโทรศัพท์)

– a staggering (n.) หมายถึง โน้ม, เอียง

2. โครงสร้างทางไวยากรณ์

2.1 รูปประโยคที่ 1 เป็น simple sentence (s + v.2 + o)

– In 2011, Forbes (S) estimated (V.2) the majority of Steve Jobs' net worth (O)...

– , (comma) คั่น "preposition" คือ In 2011 กับประโยค Forbes estimated the majority of Steve Jobs' net worth... เพื่อบอกช่วงเวลาที่นิตยาสารดังกล่าวได้ทำการสำรวจข้อมูล

2.2 ประโยคที่ 2 เป็น complex sentence คือ (if + s. + had + v.3) + (s. + v.2), (s. + v.2) + (s + past modal verb + have been)

– ...if (if) Jobs (S) had (had) not sold (v.3) his Apple shares in 1985...

– ...when he (s) left (v.2) the company he (s) founded (v.2) for over a decade,...

– ...his net worth (s) would (past modal verb) have been (have been) a staggering $36 billion.

– , (comma) คั่นอนุประโยค (clause) ประโยคเงื่อนไข ...when he left the company he founded for over a decade... และ ...his net worth would have been a staggering $36 billion. ใช้เพื่อคั่นและแยกประโยคที่ยาว

– if อยู่หน้าประโยคบอกความเป็นเงื่อนไข เป็น "if–sentence"

– However เป็น "adverb" ขยายประโยคเงื่อนไข if Jobs had not sold his Apple shares in 1985... เพื่อแสดงความขัดแย้งกับสิ่งที่กล่าวมา

– when เป็น “conjunction” เพื่อเชื่อมประโยค “...his Apple shares in 1985... และ ...he left the company...”

3. กาล (tense)

3.1 ประโยคที่ 1 กาล (tense) มี “past simple” สังเกตจาก “estimated” ทำหน้าที่ขยาย “Forbes” มีส่วนขยายคือ “the majority of Steve Jobs’ net worth at around $6.5 billion to $7 billion from his sale of Pixar to the Walt Disney Company in 2006.” เป็นการแสดงเหตุการณ์ในอดีตที่ผ่านไปแล้ว

3.2 ประโยคที่ 2 กาล (tense) เป็นประโยคเงื่อนไขแบบ “Third conditional sentences” (if–clause) มี if และเป็น “past perfect” สังเกตจาก “if Jobs had not sold his Apple shares in 1985” เป็น “subordinate clause” แสดงเหตุการณ์หรือพูดถึงสิ่งที่ผ่านมาแล้วที่ควรจะทำแต่ไม่ได้ทำ (not) ในอดีตที่ส่งผลมาถึงปัจจุบันหรือเหตุการณ์ในอดีตเป็นผลลัพธ์ของความจริงในปัจจุบัน ต้องใช้คู่กับ “would have + v.3” สังเกตจาก “...his net worth **would have been** a staggering $36 billion.” เป็นประโยค “main clause” ใช้เมื่อต้องการบอกว่าเหตุการณ์นี้ไม่ได้เกิดขึ้นในอดีต แต่เกือบจะเกิดขึ้นแล้วถ้าไม่เพราะสาเหตุบางอย่าง และ “would have been” นิยมแปลว่า “น่าจะ”

และมีประโยคขยายความแบบเพิ่มเติมข้อมูล คือ “when he left the company he founded for over a decade” ซึ่งเป็น “part simple” สังเกตจาก “left” แสดงถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและจบลงไปแล้ว และมีอนุประโยคที่ขยายประโยคเงื่อนไข คือ “...when he left the company...” เป็น “main clause” และ “past simple” สังเกตจาก “left” แสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและสิ้นสุดแล้วในอดีต และมี “subordinate clause” คือ “...he founded for over a decade...” เป็น “past simple” สังเกตจาก “found” เพื่อแสดงอีกเหตุการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นแล้ว

ดังนั้น อนุเฉทนี้จึงแปลได้ว่า

รายได้สุทธิ

ในปี 2011 นิตยาสารฟอร์บส (Forbes) ได้ประเมินรายได้สุทธิทั้งหมดของสตีฟ จอบส์ อยู่ที่ประมาณ 6.5 พันล้านถึง 7 พันล้านเหรียญ ดอลล่าร์สหรัฐ จากการขายบริษัทพิกซาร์ของเขาให้กับบริษัทวอลต์ ดิสนีย์ อย่างไรก็ตาม ถ้าจอบส์ไม่ขายหุ้นบริษัทแอปเปิลของตัวเองในปี 1985 ตั้งแต่เขาออกจากบริษัทที่เขาก่อตั้งขึ้นเป็นเวลามากกว่าทศวรรษ รายได้สุทธิของเขาน่าจะมีอยู่เกือบ 36 พันล้านเหรียญดอลล่าร์สหรัฐ

Paragraph 4

The highest mountain in Thailand

Doi Inthanon is the highest mountain in Thailand, known in the past as Doi Luang. The name Doi Inthanon was given in honour of King Inthawichayanon, one of the last kings of Chiang Mai (1870–1897), who was concerned about the forests in the north and tried to preserve them. He ordered that after his death remains be interred at Doi Luang, which was then renamed in his honour. (Department of National Parks Thailand, 2007 : Online)

การวิเคราะห์และแปลในเบื้องต้น ดังนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหาเบื้องต้นพบว่า อนุเฉทนี้มีอยู่ 3 ประโยค ได้แก่

1.1 Doi Inthanon is the highest mountain in Thailand, known in the past as Doi Luang.

1.2 The name Doi Inthanon was given in honour of King Inthawichayanon, one of the last kings of Chiang Mai (1870–1897), who was concerned about the forests in the north and tried to preserve them.

1.3 He ordered that after his death remains be interred at Doi Luang, which was then renamed in his honour.

เนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ และมีคำศัพท์เฉพาะทาง ดังนี้

– Doi Inthanon (n.) หมายถึง ดอยอินทนนท์ (ชื่อสถานที่)

– Doi Luang (n.) หมายถึง ดอยหลวง (ชื่อเดิมของดอยอินทนนท์)

– Chiang Mai (n.) หมายถึง จังหวัดเชียงใหม่

– King Inthawichayanon (n.) หมายถึง พระเจ้าอินทวิชยานนท์ (กษัตริย์ผู้ครองนครเชียงใหม่ในสมัยอดีต)

– the last kings (n.) หมายถึง กษัตริย์องค์สุดท้าย

– to preserve (obj.) หมายถึง เพื่อ/ที่จะรักษาไว้

– honour (n.) หมายถึง เกียรติ ชื่อเสียง

– his remains (n.) หมายถึง เศษซากทั้งของพืช สัตว์หรือศพ

2. โครงสร้างทางไวยากรณ์

2.1 รูปประโยคที่ 1 เป็น complex sentence (s + v.1 + complement) + (participle (v.3) + complement)

– Doi Inthanon is the highest mountain in Thailand, known in the past...

(s) (v.1) (complement) (v.3) (complement)

2.2 ประโยคที่ 2 เป็น complex sentence (s + v.1 + participle (v.3)) + (s + v.2 + participle (v.3)) + (participle (v.3))

– ...The name Doi Inthanon was given in honour... and tried to preserve...

(s) (v.1) (participle) (participle)

2.3 2.2 ประโยคที่ 3 เป็น complex sentence (s + v.2 + that..) + (s + be + participle (v.3)) + (s + v.2 + participle)

– ...He ordered that after his death his remains be interred at Doi Luang...

(s) (v.2) (that)

– that เชื่อมอนุประโยค ...after his death remains be interred at Doi Luang...

(s) (v.1) (participle)

– ...which was then renamed in his honour...

(s) (v.1) (participle)

– , (comma) ใช้คั่นประโยคกับอนุประโยค คือ 1) "...in Thailand, known in..." 2) "... at Doi Luang, which was ..." และประโยคกับวลี "...King Inthawichayanon, one of the last kings ..." เพื่อแยกแต่ละส่วนให้เห็นชัดเจนขึ้น

3. กาล (tense)

3.1 ประโยคที่ 1 กาล (tense) มี 1) "present simple" สังเกตจาก "is" เป็นกริยาทำหน้าที่ขยาย "Doi Inthanon" มีส่วนขยายคือ "the highest mountain in Thailand" เป็นการแสดงเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นเป็นปกติ 2) "past simple" เป็นอนุประโยคอยู่ในรูปกัมมวาจก "passive voice" สังเกตจาก "(which was) known" โดยมีการละ "which was" ไว้ เป็นการแสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนในประโยค "main clause"

3.2 ประโยคที่ 2 กาล (tense) มี 1) "past simple" ที่อยู่ในรูปกัมมวาจก สังเกตจาก "was given" ทำหน้าที่ขยาย คือ "The name Doi Inthanon" มีส่วนขยายคือ "in honour of King Inthawichayanon" เป็นการแสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว และมีนามวลี "one of the last kings of Chiang Mai (1870–1897)" ทำหน้าที่ขยาย "King Inthawichayanon" เพื่อแสดงช่วงเวลาในการปกครอง

เชียงใหม่ และ 2) “past simple” ที่เป็นรูปกัมมวาจก สังเกตจาก “was concerned” และ “(was) tried” ทำหน้าที่ขยาย “King Inthawichayanon” ส่วน “who” เป็นสรรพนามทำหน้าที่เป็นประธานใช้แทน “King Inthawichayanon” แสดงเหตุการณ์ที่ผ่านไปแล้วและจบลงแล้ว

3.3 ประโยคที่ 3 กาล (tense) มี 1) “past simple” สังเกตจาก “ordered” ทำหน้าที่ขยาย “He” มี “that” ต่อท้ายเป็น “indirect speech” และมีส่วนขยายข้อมูลคือ “after his death remains be interred at Doi Luang” ที่อยู่ในรูปกัมมวาจก สังเกตจาก “be interred” แสดงเหตุการณ์ในอดีตที่สิ้นสุดแล้ว และ 2) “past simple” ที่อยู่ในรูปกัมมวาจกเช่นกัน สังเกตจาก “was then renamed” ทำหน้าที่ขยาย “which” เป็นสรรพนามทำหน้าที่ประธานแทน “Doi Luang” แสดงถึงเหตุการณ์ที่ดอยหลวงได้รับการเปลี่ยนชื่อใหม่

ดังนั้น อนุเฉทนี้จึงแปลได้ว่า

ภูเขาที่สูงที่สุดในไทย

ดอยอินทานนท์เป็นภูเขาที่สูงที่สุดในประเทศไทย ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในอดีตว่าดอยหลวง ชื่อดอยอินทนนท์ได้ตั้งขึ้นเพื่อเทิดพระเกียรติแด่พระเจ้าอินท-วิชยานนท์ หนึ่งในกษัตริย์องค์สุดท้ายของจังหวัดเชียงใหม่ (2413-2440) พระองค์ทรงห่วงใยเกี่ยวกับป่าไม้ทางเหนือและทรงพยายามรักษาไว้ พระองค์ทรงรับสั่งว่า หลังจากที่พระองค์สวรรคตให้นำพระศพของพระองค์ไปฝังไว้บนดอยหลวง ซึ่งได้รับการเปลี่ยนชื่อใหม่เพื่อเทิดพระเกียรติแด่พระองค์ตั้งแต่นั้นมา

Paragraph 5

Who Was Steve Jobs?

Steven Jobs was an American inventor and designer, who was the co-founder, chief executive and chairman of Apple Computer. He was smart but directionless, dropping out of college and experimenting with different pursuits before co-founding Apple with Steve Wozniak in 1976. Jobs left the company in 1985, launching Pixar Animation Studios, then returned to Apple more than a decade later. He died in 2011 following a long battle with pancreatic cancer. (Biography.com, n.d.)

การวิเคราะห์และแปลในเบื้องต้น ดังนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหาเบื้องต้นพบว่า อนุเฉทนี้มีอยู่ 4 ประโยค ได้แก่

1.1 Steven Jobs was an American inventor and designer, who was the co-founder, chief executive and chairman of Apple Computer.

1.2 He was smart but directionless, dropping out of college and experimenting with different pursuits before co-founding Apple with Steve Wozniak in 1976.

1.3 Jobs left the company in 1985, launching Pixar Animation Studios, then returned to Apple more than a decade later.

1.4 He died in 2011 following a long battle with pancreatic cancer.

เนื้อหาเกี่ยวกับประวัติบุคคล และมีคำศัพท์เฉพาะทาง ดังนี้

- inventor (n.) หมายถึง นักประดิษฐ์ เจ้าตำรับ
- designer (n.) หมายถึง สถาปนิก นักออกแบบ
- chief executive (n.) หมายถึง ผู้บริหารระดับสูง
- chairman (n.) หมายถึง ประธาน ผู้เป็นหัวหน้าในฝ่ายบริหารหรือในกิจกรรมต่างๆ
- Apple Computer (n.) หมายถึง ชื่อเครื่องหมายการค้า แอปเปิลคอมพิวเตอร์
- Pixar Animation Studios (n.) หมายถึง พิกซาร์แอนิเมชันสตูดิโอ ชื่อบริษัทที่ผลิตภาพยนตร์การ์ตูน 3 มิติ
- directionless (adj.) หมายถึง ไร้ทิศทาง
- dropping out (phrasal verb) หมายถึง ออกไป ลาออก พักการเรียน
- co-founder (n.) หมายถึง ผู้ร่วมก่อตั้ง
- pancreatic cancer (n.) หมายถึง โรคมะเร็งตับอ่อน

2. โครงสร้างทางไวยากรณ์

2.1 รูปประโยคที่ 1 เป็น complex sentence คือ (s + v.2 + o) + (s + v.2 + o)

- <u>Steven Jobs</u> <u>was</u> <u>an American inventor and designer</u>,
  (s) (v.2) (o)

- <u>who</u> <u>was</u> <u>the co-founder, chief executive and chairman</u>...
  (s) (v.2) (o)

- , (comma) คั่นส่วนขยายกับประโยคหลัก คือ 1) “who was the co-founder” และ “chief executive and chairman of Apple Computer.” เพื่อแสดงอนุประโยคและวลีที่ซ้อนอยู่ให้เห็นได้ชัดขึ้น

2.2 รูปประโยคที่ 2 เป็น complex sentence คือ (s + v.2 + adj.) + (s + participle (v.ing))

- He was smart but directionless,
  (s) (v.2) (adj.)

- ...(who) dropping out of college and...
  (s) (participle)

- ...(who) experimenting with different pursuits...
  (s) (participle)

- ... before (who) co-founding Apple with Steve Wozniak in 1976.
  (s) (participle)

- , (comma) คั่นส่วนขยายกับประโยคหลัก คือ “...dropping out of college and experimenting with different pursuits before co-founding Apple...” เพื่อแสดงอนุประโยค

2.3 รูปประโยคที่ 3 เป็น complex sentence คือ (s + v.2 + complement) + (s + participle (v.ing)) + (s + v.2 + o)

- Jobs left the company in 1985,...
  (s) (v.2) (complement)

- ...(who) launching Pixar Animation Studios,..
  (s) (v.2) (v.ing)

- ...then (he) returned to Apple more than a decade later.
  (s) (v.2) (o)

- , (comma) คั่นส่วนขยายกับประโยคหลัก คือ 1) “...launching Pixar Animation Studios,” และ “then returned to Apple...” เพื่อแสดงอนุประโยคที่ซ้อนอยู่

2.4 รูปประโยคที่ 4 เป็น simple sentence คือ (s + v.2 + complement)

- He died in 2011 following a long battle with pancreatic cancer
  (s) (v.2) (complement)

3. กาล (tense)

3.1 ประโยคที่ 1 กาล (tense) มี 1) “past simple” สังเกตจาก “was” ทำหน้าที่ขยายประธาน คือ “Steven Jobs” มีส่วนขยาย คือ “an American inventor” และ “ (a) designer” และ 2) “past simple” ในอนุประโยคมี “who” เป็นสรรพนามใช้แทนประธานที่กล่าวมาแล้วในประโยคหลัก คือ “Steven Jobs” โดยมี “was” ทำหน้าที่ขยาย และในอนุประโยคที่เหลือได้มีการละรูปประธาน กริยา และคำนำหน้านามไว้ คือ “(who was) (the) chief executive and (who was) (the) chairman of Apple Computer” เพื่อให้ประโยคสั้นลงและมีความกะทัดรัด และแสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและจบลงไปแล้วในอดีตทั้งสองเหตุการณ์

3.2 ประโยคที่ 2 กาล (tense) มี 1) “past simple” สังเกตจาก “was” ทำหน้าที่ขยายประธาน “He” และมีส่วนขยายเป็นคุณศัพท์ “smart but directionless” โดยมี “but” แสดงความขัดแย้งและเชื่อมประโยค และ 2) “part participle” เป็นวลี (clause) ทำหน้าที่ขยายความข้อมูลเพิ่มเติม และมีวลีซ้อนกันอยู่หลายประโยคโดยสังเกตจาก “(who) dropping out of college” “(who) experimenting with different pursuits” และ “(who) co–founding Apple with Steve Wozniak in 1976.” เนื่องจากมีการลดรูปของ “relative clause” โดยละคำว่า “who” และเป็นประโยค “active voice” กริยาในแต่ละประโยคที่มีรูปเป็น “past participle” คือ “dropped” “experimented” และ “founded” จึงต้องผันรูปเป็น “v.ing” ในแต่ละวลีเพื่อให้มีความกระชับ ส่วนประโยคท้ายใช้คุณศัพท์วลีบอกเวลา คือ “before” ในการเชื่อมประโยคเข้าด้วยกัน เป็นการแสดงเหตุการณ์ที่ล่วงมาแล้ว

3.3 ประโยคที่ 3 กาล (tense) มี 1) “past simple” สังเกตจาก “left” ทำหน้าที่ขยายประธานคือ “Jobs” ที่มีส่วนขยายคือ “the company in 1985” เพื่อแสดงเหตุการณ์ที่ผ่านไปแล้วนั่นคือ “in 1985” และ 2) มีวลีที่ขยายเป็นการขยายความแบบเพิ่มเติมข้อมูลซ้อนกันอยู่สองประโยค คือ “(who) launching Pixar Animation Studios” โดยได้ละคำว่า “who” ที่ทำหน้าที่ประธาน ซึ่งมีกริยาเป็น “past participle” ที่มีรูปเดิมคือ “launched” เป็น “active sentence” เมื่อมีการลดรูปจึงต้องเปลี่ยนรูปเป็น “v.ing” เพื่อเน้นไปที่ประธานเป็นผู้กระทำเอง และมีอนุประโยคโดยใช้ “then” เป็นคำเชื่อมประโยค คือ “(who was) returned to Apple...” เป็น “passive sentence” เมื่อลดรูปให้คง “participle” ไว้ เพื่อเน้นไปที่ประธานเป็นผู้ถูกกระทำ คือได้รับการชักชวนมากกว่ากลับขอกลับเข้าไปเอง

3.4 ประโยคที่ 4 กาล (tense) มี “past simple” สังเกตจาก “died” ทำหน้าที่ขยายประธาน “He” และมีส่วนขยายคือ “in 2011 following a long battle with pancreatic cancer.” แสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและสิ้นสุดลงแล้ว

ดังนั้น อนุเฉทนี้จึงแปลได้ว่า

ใครคือ สตีฟ จอบส์

สตีฟ จอบส์ (Steven Jobs) เป็นนักประดิษฐ์และนักออกแบบชาวอเมริกัน เป็นผู้ร่วมก่อตั้ง ผู้บริหารระดับสูงและประธานของบริษัทแอปเปิลค๊อมพิ้วเตอร์ (Apple Computer) เขาเป็นคนฉลาดแต่ไร้ทิศทาง เขาพักการเรียนในระดับมหาวิทยาลัยและออกไปหาประสบการณ์ด้วยการทำอะไรที่แตกต่าง ก่อนที่จะร่วมก่อตั้งบริษัทแอปเปิล กับ สตีฟ วอซเนียก (Steve Wozniak) ในปี 1976 จอบส์ออกจากบริษัทในปี 1985 และได้ก่อตั้งบริษัทพิกซาร์แอนิเมชันสตูดิโอ (Pixar Animation Studios) หลังจากนั้นเขาได้กลับมาอยู่ที่บริษัทแอปเปิลอีกหลายสิบปี จนเขาเสียชีวิตในปี 2011 จากการต่อสู้กับโรคมะเร็งตับอ่อนมาเป็นเวลานาน

สรุปได้ว่า การแปลย่อหน้าต้องศึกษาคำศัพท์เฉพาะทาง ไวยากรณ์ โครงสร้างทางภาษา กาล (tense) และความหมายของเวลา (time) ที่อยู่ในกาล จับใจความแล้วร่างแปลคร่าวๆ ตรวจสอบเนื้อหา ปรับแก้ให้ได้ฉบับที่สมบูรณ์

การแปลบทความสั้น

การแปลบทความสั้น (article) จะมีความซับซ้อนกว่าการแปลในระดับอื่นๆ ทั้งนี้ด้วยเนื้อหาที่มีความซับซ้อนและยาวขึ้น นักแปลจะต้องมีความละเอียดรอบคอบในการแปลมากขึ้นเพื่อให้ได้งานแปลออกมาครบถ้วนและสมบูรณ์ ทฤษฎีและหลักในการแปลบทความสั้นสำหรับผู้ที่เริ่มฝึกแปลใหม่ๆ มีแนวทางในปฏิบัติเบื้องต้น ดังนี้

1. การวางแผนในการแปล (planning) คือ การเตรียมความพร้อมก่อนลงมือ นั่นคือความใฝ่รู้ ต้องมีความรู้รอบตัวในศาสตร์แขนงต่างๆ รู้จักแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าว่าจะหาได้จากที่ใด และมีความรู้ด้านภาษาต้นทางและภาษาปลายทางเป็นอย่างดี ต้องศึกษาหลักการ ทฤษฎี และศึกษาตัวอย่างงานแปลที่มีคุณภาพจากหลากหลายสาขา ศึกษากลวิธีแนวทางและรูปแบบในการแปล การใช้สำนวนภาษาของงานแปลแต่ละประเภท (เตือนจิตต์ จิตต์อารี, 2548 : 142) เพื่อเป็นการเก็บเกี่ยวประสบการณ์ให้มีความพร้อม

2. การลงมือปฏิบัติในการแปล (Doing) คือ การลงมือแปลงานที่เป็นทางการและมีความวิชาการจะมีความยากทั้งในระดับสำนวนและโครงสร้างทางไวยากรณ์มากกว่างานที่ไม่เป็นทางการหรือเรื่องที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ควรเริ่มต้นจากงานที่ไม่เป็นทางการ นักแปลควรทำความเข้าใจเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของต้นฉบับก่อนว่าเกี่ยวกับเรื่องใด ภาษาที่ใช้เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ มีการใช้โครงสร้างทางไวยากรณ์แบบปกติหรือมีความซับซ้อน (อัจฉรา ไล่สัตรูไกล, 2554 : 19) จากนั้นให้

ลำดับเรื่องราวคร่าวๆ เช่น อะไร ทำไม เมื่อไหร่ อย่างไร และ ที่ไหน หากได้คำตอบในเบื้องต้นแล้วจะทำให้เราเห็นภาพรวมของเรื่อง แล้วจึงลงมือแยกเนื้อหาของเนื้อความดังกล่าวออกเป็นส่วนๆ หรือแบ่งเป็นประโยคย่อยๆ เพื่อให้ง่ายต่อการแปลและแยกได้ว่าแต่ละประโยคเริ่มต้นและจบลงตรงไหน จะช่วยแก้ปัญหาการแปลเนื้อความสลับประโยคกันได้ และเมื่อพบว่ามีคำศัพท์ วลี สำนวนใด หรือศัพท์เฉพาะทาง ที่ไม่รู้ความหมาย ควรใช้เครื่องมือช่วยแปล เช่น พจนานุกรม การสอบถามผู้รู้ หรือ การค้นหาจากฐานข้อมูลออนไลน์ที่น่าเชื่อถือ นอกจากนี้นักแปลจะต้องฝึกทดลองแปลในเบื้องต้นก่อนทั้งในระดับคำ วลี อนุประโยค ประโยค จนถึงระดับย่อหน้าและเนื้อความ (เตือนจิตต์ จิตต์อารี, 2548 : 143) โดยเลือกเนื้อหาจากง่ายไปหายาก และอาจฝึกแปลหลายๆ สำนวน ทั้งที่ไม่เป็นทางการและเป็นทางการ (ปรียา อุนรัตน์, 2548 : 110)

3. การตรวจสอบผลงานแปล (Checking) คือ การตรวจทานเนื้อหาหลังจากที่ฉบับร่างมาแล้วเพื่อตรวจสอบความถูกต้องทั้งในเชิงเนื้อหา วัตถุประสงค์ การสื่อความ มีส่วนใดควรเพิ่มลดหรือตัดทอนที่ทำให้ใจความคาดเคลื่อนจากต้นฉบับหรือไม่ ควรตรวจสอบด้านบริบทและวัฒนธรรมที่เป็นท่วงทำนองลีลาของภาษาว่าสอดรับกันทั้งต้นฉบับและฉบับร่างหรือไม่ (ฐานิกา บุษมงคล, 2554 : ออนไลน์ และ อัจฉรา ไล่สัตรูไกล, 2554 : 19) นอกจากนี้ควรนำฉบับแปลที่ได้ให้เพื่อนหรือผู้เชี่ยวชาญได้ลองอ่านดูว่าสามารถสื่อความเข้าใจและใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมหรือไม่

4. การปรับปรุงแก้ไขงานแปล (Acting) คือ การนำข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขข้อผิดพลาดต่างๆ อย่างละเอียดมาแล้ว ถึงเวลาที่จะนำมาเขียนเพื่อให้ได้ฉบับที่มีความสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้ต่อไป ในขั้นนี้อาจมีการนำฉบับแปลที่สมบูรณ์แล้วมาตรวจซ้ำอีกครั้งหนึ่ง เพื่อความมั่นใจว่าจะไม่มีข้อผิดพลาดหรือตกหล่นใดๆ

ตัวอย่างการแปลบทความสั้น

การแปลบทความสั้น เมื่อได้เนื้อหาต้นฉบับที่ต้องการแปลมาแล้ว มีหลักและแนวทางในการร่างเนื้อหาและขัดเกลาเบื้องต้น ดังนี้

1. ตัวอย่างการแปลเรื่อง “chocolate”

1.1 เนื้อหาต้นฉบับ

Chocolate as a supplement: the benefits of chocolate

The more scientists learn about chocolate, the more amazing chocolate seems. What are the benefits of chocolate aside from the feeling of satisfaction that only chocolate can bring? Here's a short list of the benefits of chocolate.

1. Chocolate, according to recent research, may provide a mental boost by elevating blood flow to the brain. The effect of this is that chocolate may be good for improving one's memory and attention and may be helpful for speeding up reaction times.

2. Chocolate may be good for the skin. A German study found that women who were given chocolate cocoa every day for a period of three months had skin that was moister and softer, possibly as a result of improved blood circulation.

3. Chocolate may provide some level of protection against heart disease. Researchers have found that dark chocolate consumption reduces hypertension, reduces cholesterol levels, and adds protection against blood clots.

4. Lastly, chocolate seems to make people feel better. For athletes, this may come in the form of improved recovery times after periods of exertion and for women this may come in the form of an improved sexual experience.

1.2 การแบ่งข้อความออกเป็นส่วนและแปลเบื้องต้นอย่างคราวๆ เนื้อหาของบทความนี้ภาพรวมกล่าวถึง “ช็อกโกแลต” แยกแปลเป็นส่วนๆ หรือ ประโยคย่อยได้ดังนี้

– Chocolate as a supplement : the benefits of chocolate

อาหารเสริมช็อกโกแลต / ช็อกโกแลตเป็นอาหารเสริม : คุณประโยชน์ของช็อกโกแลต

– The more scientists learn about chocolate, the more amazing chocolate seems.

นักวิทยาศาสตร์ยิ่งศึกษาเกี่ยวกับช็อกโกแลตมากเท่าไหร่ ก็ยิ่งดูเหมือนว่ามีความน่าทึ่ง/น่าอัศจรรย์ มากเท่านั้น

– What are the benefits of chocolate aside from the feeling of satisfaction that only chocolate can bring?

อะไรคือประโยชน์ของช็อกโกแลตที่นอกเหนือจากความรู้สึกพอใจเพียงอย่างเดียวที่ช็อกโกแลตมีให้

– Here's a short list of the benefits of chocolate.

นี่คือประโยชน์ของช็อกโกแลตโดยคร่าวๆ / นี่คือรายการคร่าวๆ เกี่ยวกับประโยชน์ของช็อกโกแลต

– 1. Chocolate, according to recent research, may provide a mental boost by elevating blood flow to the brain.

1. ตามที่มีการศึกษาวิจัยในปัจจุบัน / ตามการวิจัยล่าสุด ช็อกโกแลตอาจช่วยเพิ่มพลังของจิตใจโดยเพิ่มระดับการไหลเวียนของเลือดไปยังสมอง

– The effect of this is that chocolate may be good for improving one's memory and attention and may be helpful for speeding up reaction times.

ผลของมันคือช็อคโกแลตอาจจะดีต่อการเสริมสร้าง / ปรับ ความจำและความสนใจของเรา และอาจเป็นประโยชน์ต่อเวลาในการตอบสนองที่เร็วขึ้น

– 2. Chocolate may be good for the skin.

2. ช็อคโกแลตอาจจะดีต่อสุขภาพผิวด้วย

– A German study found that women who were given chocolate cocoa every day for a period of three months had skin that was moister and softer, possibly as a result of improved blood circulation.

การศึกษาของเยอรมันพบว่า ผู้หญิงที่ได้รับโกโก้ช็อกโกแลตทุกวันเป็นระยะเวลาสามเดือน มีผิวที่ชุ่มชื้นและนุ่มนวลขึ้น ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการไหลเวียนของเลือดที่ดีขึ้น

– 3. Chocolate may provide some level of protection against heart disease.

3. ช็อกโกแลตอาจช่วย เพิ่ม/เสริม การป้องกันบางอย่างที่ต่อต้านโรคหัวใจได้

– Researchers have found that dark chocolate consumption reduces hypertension, reduces cholesterol levels, and adds protection against blood clots.

นักวิจัยพบว่าการบริโภคช็อคโกแลตดำช่วยลดความดันโลหิตสูง ลดระดับคอเลสเตอรอล และเพิ่มการป้องกันภาวะเส้นเลือดอุดตัน

– 4. Lastly, chocolate seems to make people feel better.

4. ประการสุดท้าย ดูเหมือนว่าช็อคโกแลตจะช่วยทำให้รู้สึกดีขึ้น

– For athletes, this may come in the form of improved recovery times after periods of exertion and for women this may come in the form of an improved sexual experience.

สำหรับนักกีฬา อาจมาในรูปที่ช่วยให้การฟื้นตัวได้ดีขึ้นหลังจากช่วงเวลาที่ออกแรง และสำหรับผู้หญิงแล้วอาจมาในรูปที่ช่วยให้ประสบการณ์ทางเพศที่ดีขึ้น

1.3 การแปลเป็นภาษาไทย มีการเพิ่ม ตัดทอนและเปลี่ยนสำนวนบางวลี เพื่อให้ได้ใจความที่เหมาะสม ดังนี้

อาหารเสริมช็อกโกแลต : คุณประโยชน์ของช็อกโกแลต

นักวิทยาศาสตร์ยิ่งศึกษาเกี่ยวกับช็อกโกแลตมากเท่าไหร่ ก็ยิ่งดูเหมือนว่ามีความน่าทึ่งมากเท่านั้น อะไรคือประโยชน์อื่นๆ ของช็อกโกแลตที่นอกเหนือจากความรู้สึกพึงพอใจเพียงอย่างเดียวที่ช็อกโกแลตมีให้ ประโยชน์คร่าวๆ ของช็อกโกแลต ได้แก่

1. ตามที่มีการวิจัยในปัจจุบัน พบว่า ช็อกโกแลตอาจช่วยเพิ่มพลังของจิตใจ ด้วยการเพิ่มระดับการไหลเวียนของเลือดไปยังสมอง ผลดีคือมันอาจจะช่วยเสริมสร้างความจำและสมาธิของเรา และอาจเป็นประโยชน์ต่อการตอบสนองที่ใช้เวลารวดเร็วขึ้น

2. ช็อคโกแลตอาจจะดีต่อสุขภาพผิวด้วย จากการศึกษาของประเทศเยอรมันพบว่า ผู้หญิงที่ได้รับโกโก้ช็อกโกแลตทุกวันเป็นระยะเวลาสามเดือน จะมีผิวที่ชุ่มชื้นและนุ่มนวลขึ้น ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการไหลเวียนของโลหิตที่ดีขึ้น

3. ช็อกโกแลตอาจช่วยเสริมระดับการป้องกันบางอย่างที่ต่อต้านโรคหัวใจได้ นักวิจัยพบว่า การบริโภคช็อคโกแลตดำช่วยลดความดันโลหิตสูง ลดระดับคอเลสเตอรอล และเพิ่มการป้องกันภาวะเส้นเลือดอุดตัน

4. ประการสุดท้าย ดูเหมือนว่าช็อคโกแลตจะช่วยทำให้รู้สึกดีขึ้น สำหรับนักกีฬา อาจมาในลักษณะที่ช่วยให้การฟื้นตัวได้ดีขึ้นหลังจากช่วงที่ออกแรง และสำหรับผู้หญิงแล้วอาจมาในลักษณะทำให้มีความรู้สึกทางเพศที่ดีขึ้น

1.4 คำศัพท์ที่ควรทราบ ในบทความนี้มี ดังนี้

- supplement (n.) หมายถึง การเสริม การเพิ่ม การทำให้สมบูรณ์
- the more..., the more (cl.) หมายถึง (สำนวน) ยิ่ง...(เท่าไหร่).....ก็ยิ่ง...(เท่านั้น)
- satisfaction (n.) หมายถึง ความพึงพอใจ
- a mental boost (n.) หมายถึง การเพิ่มพลังของจิตใจ จิตใจที่เข้มแข็งขึ้น
- elevating blood (n.) หมายถึง ระดับของเลือด
- effect (n.) หมายถึง ผลกระทบ ผล
- reaction times (n.) หมายถึง เวลาในการตอบสนอง
- moister (adj.) หมายถึง ชุ่มชื้นขึ้น
- softer (adj.) หมายถึง นุ่มขึ้น
- blood circulation (n.) หมายถึง การไหลเวียนของเลือด
- heart disease (n.) หมายถึง โรคหัวใจ
- consumption (n.) หมายถึง การบริโภค การรับประทาน

- hypertension (n.) หมายถึง คอเลสเตอรอล
- blood clots (n.) หมายถึง ภาวะเส้นเลือดอุดตัน
- athletes (n.) หมายถึง นักกีฬา
- recovery (n.) หมายถึง การฟื้นตัว
- exertion (n.) หมายถึง การออกแรง ความพยายาม
- sexual (adj.) หมายถึง เกี่ยวกับเพศ

2. ตัวอย่างการแปลเรื่อง “The Evolution of English”

2.1 เนื้อหาต้นฉบับ

The Evolution of English

English is the dominant international language of the 21st century. It is spoken at a useful level by some 1.75 billion people – a quarter of the world’s population. As the language of communications, science, information technology, business, entertainment and diplomacy, it has increasingly become the operating system for the global conversation. How did this happen? What does it mean?

Two qualities have been pivotal in the evolutionary rise of English: momentum and adaptability. The momentum was originally provided by the political, military, religious and merchant classes. Through colonisation, ship-borne trade with the Americas, North Africa, the Indies and China, and the attendant role of Christian missionaries, the English language was exported worldwide. Arabic and Spanish spread similarly through conquest and religious conversion, across the Islamic world and the Americas, in parallel to the rise of English. But they did not adapt and adopt with the pace and flexibility of English.

Though the UK’s political and military power was crucial in the 19th and early 20th centuries, the Louisiana Purchase1 in 1803 was to prove of major significance. This established English as dominant over French in the United States; and then – as the UK’s empire shrank in the 20th century – rapidly growing American global influence gave the language a momentum perhaps unique in modern history. (British Council, 2013 : 5)

2.2 การแบ่งข้อความออกเป็นส่วนและแปลเบื้องต้นอย่างคราวๆ เนื้อหาของบทความนี้ในภาพรวมกล่าวถึง “วิวัฒนาการของภาษาอังกฤษ” แยกแปลเป็นส่วนๆ หรือ ประโยคย่อยได้ ดังนี้

- The Evolution of English

วิวัฒนาการของภาษาอังกฤษ

– English is the dominant international language of the 21st century.

ภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติที่มีอิทธิพลในศตวรรษที่ 21

– It is spoken at a useful level by some 1.75 billion people – a quarter of the world's population.

มีการพูดในระดับที่เป็นทางการประมาณ 1.75 พันล้านคน – คิดเป็นหนึ่งในสี่ของประชากรโลก

– As the language of communications, science, information technology, business, entertainment and diplomacy, it has increasingly become the operating system for the global conversation.

เป็นภาษาสำหรับการสื่อสาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ ธุรกิจ ความบันเทิง และทางการทูต ซึ่งมีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนกลายเป็นการใช้เพื่อการสื่อสารทั่วโลก

– How did this happen? What does it mean?

มันเกิดขึ้นได้อย่างไร หมายความว่าอย่างไร

– Two qualities have been pivotal in the evolutionary rise of English: momentum and adaptability.

ลักษณะสองประการที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้วิวัฒนาการของภาษาอังกฤษมีความนิยมสูงขึ้นนั่นคือ การขยายตัวและการปรับตัว

– The momentum was originally provided by the political, military, religious and merchant classes.

การขยายตัวเดิมมาจากการเมือง การทหาร ศาสนาและชนชั้นพ่อค้า

– Through colonisation, ship-borne trade with the Americas, North Africa, the Indies and China, and the attendant role of Christian missionaries, the English language was exported worldwide.

ตลอดจนการเข้ายึดครอง การค้าขายทางเรือกับอเมริกา แอฟริกาเหนือ อินเดียและจีน และบทบาทที่สำคัญของนักเผยแผ่ศาสนาคริสต์ ภาษาอังกฤษจึงกระจายไปทั่วโลก

– Arabic and Spanish spread similarly through conquest and religious conversion, across the Islamic world and the Americas, in parallel to the rise of English.

ภาษาอาหรับและภาษาสเปนได้แพร่กระจายในทำนองเดียวกันด้วยการยึดครองและให้เปลี่ยนศาสนา ยกเว้นโลกของอิสลามและอเมริกา ควบคู่ไปกับการขยายตัวของภาษาอังกฤษ

– But they did not adapt and adopt with the pace and flexibility of English.

แต่พวกเขาไม่รับและปรับตัวให้เข้ากับความก้าวไปและยืดหยุ่นของภาษาอังกฤษ

– Though the UK's political and military power was crucial in the 19th and early 20th centuries, the Louisiana Purchase1 in 1803 was to prove of major significance.

แม้ว่าอำนาจทางการเมืองและการทหารของสหราชอาณาจักรมีส่วนสำคัญในต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 การซื้อลุยเซียนาในปี 1803 พิสูจน์ให้เห็นถึงความสำคัญยิ่ง

– This established English as dominant over French in the United States; and then – as the UK's empire shrank in the 20th century – rapidly growing American global influence gave the language a momentum perhaps unique in modern history.

ภาษาอังกฤษที่ใช้อยู่มีอิทธิพลเหนือกว่าภาษาฝรั่งเศสในสหรัฐอเมริกาและหลังจากนั้นเมื่อจักรวรรดิอังกฤษลดความสำคัญลงในศตวรรษที่ 20 ความเติบโตอย่างรวดเร็วของอเมริกาที่แผ่ไปทั่วโลกทำให้ภาษากระจายไปด้วย นี้อาจเป็นลักษณะเฉพาะของประวัติศาสตร์ยุคใหม่

2.3 การแปลเป็นภาษาไทย มีการเพิ่ม ตัดทอนและเปลี่ยนสำนวนบางวลี เพื่อให้ได้ใจความที่เหมาะสม ดังนี้

วิวัฒนาการของภาษาอังกฤษ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่มีบทบาทสำคัญในศตวรรษที่ 21 มีการใช้ในระดับที่เป็นทางการประมาณ 1.75 พันล้านคน คือ คิดเป็นหนึ่งในสี่ของประชากรโลก เป็นภาษาสำหรับการสื่อสารวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ ธุรกิจ ความบันเทิง และทางการทูต ซึ่งมีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนกลายเป็นการใช้เพื่อการสื่อสารทั่วโลก เกิดอะไรขึ้นแล้วหมายความว่าอย่างไร

ลักษณะสองประการที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้วิวัฒนาการของภาษาอังกฤษมีความนิยมสูงขึ้นนั่นคือการขยายตัวและการปรับตัว การขยายตัวเดิมมาจากการเมือง การทหาร ศาสนาและชนชั้นพ่อค้าตลอดจนการเข้ายึดครอง การค้าขายทางเรือกับอเมริกา แอฟริกาเหนือ อินเดียและจีน และบทบาทที่สำคัญของนักเผยแผ่ศาสนาคริสต์ ภาษาอังกฤษจึงกระจายไปทั่วโลก ภาษาอาหรับและภาษาสเปนได้แพร่กระจายในทำนองเดียวกันด้วยการยึดครองและให้เปลี่ยนศาสนา ควบคู่ไปกับการขยายตัวของภาษาอังกฤษ ยกเว้นโลกของอิสลามและอเมริกา แต่พวกเขากลับไม่ยอมรับและยังได้ปรับตัวให้เข้ากับความก้าวไปและยืดหยุ่นของภาษาอังกฤษ

แม้ว่าอำนาจทางการเมืองและการทหารของสหราชอาณาจักรมีส่วนสำคัญในต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 การซื้อลุยเซียนาในปี 1803 แสดงให้เห็นถึงความสำคัญยิ่งของภาษาอังกฤษที่มีการใช้มากกว่าภาษาฝรั่งเศสในสหรัฐอเมริกา และหลังจากนั้นเมื่อจักรวรรดิอังกฤษมีอิทธิพลน้อยลงในศตวรรษที่ 20 ความเติบโตอย่างรวดเร็วของอเมริกาที่แผ่ไปทั่วโลกทำให้ภาษากระจายไปด้วย นี้อาจเป็นประวัติศาสตร์ในยุคใหม่ที่ไม่เหมือนใคร

2.4 คำศัพท์ที่ควรทราบ ในบทความนี้มี ดังนี้

- Evolution (n.) หมายถึง วิวัฒนาการ พัฒนาการ
- Dominant (adj.) หมายถึง เด่น ซึ่งมีบทบาทสำคัญ ซึ่งมีอำนาจเหนือ มีอิทธิพลต่อ
- International language (n.) หมายถึง ภาษาสากล
- The world's population (n.) หมายถึง ประชากรโลก
- Diplomacy (n.) หมายถึง การทูต
- The operating system (n.) หมายถึง ระบบปฏิบัติการ การทำให้ใช้ให้ทำงานได้
- The global conversation (n.) หมายถึง การสนทนากันทั่วโลก
- Pivotal (adj.) หมายถึง ประเด็นสำคัญ หัวใจสำคัญ
- Momentum (n.) หมายถึง กำลังเคลื่อนไหวซึ่งอยู่ในวัตถุ ในด้านภาษาหมายถึง การแผ่ขยาย การกระจายตัวของภาษา
- Adaptability (n.) หมายถึง ความสามารถในการปรับตัว
- Merchant classes (n.) หมายถึง ชนชั้นพ่อค้า
- Colonisation (n.) หมายถึง การตั้งอาณานิคม การเป็นเมืองขึ้น
- Ship-borne (n.) หมายถึง เรือบรรทุกสินค้า
- Christian missionaries (n.) หมายถึง นักเผยแผ่ศาสนาคริสต์
- Worldwide (adj.) หมายถึง แผ่ไปทั่วโลก
- Conquest (n.) หมายถึง การเอาชนะ การพิชิต
- Religious conversion (n.) หมายถึง การเปลี่ยนศาสนา
- In parallel to (phr.) หมายถึง ขนานไปกับ คู่ไปกับ
- Louisiana Purchase1 (n.) หมายถึง ชื่อเหตุการณ์ที่สหรัฐได้ซื้อ "รัฐหลุยเซียนา" มาเป็นส่วนหนึ่งของตนจากฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1803
- Shrank (v.) หมายถึง หดหาย น้อยลง ลดค่า ย่น
- Unique (adj.) หมายถึง มีลักษณะเฉพาะ เป็นเอกลักษณะ หาที่เหมือนไม่ได้

3. ตัวอย่างการแปลเรื่อง "Finnish education system"

3.1 เนื้อหาต้นฉบับ

Finnish education system

Education is one of the cornerstones of the Finnish welfare society. Education from pre-primary to higher education is free of charge in Finland. The new core curricula for pre-primary and basic education focus on learning, not steering. The Finnish education system consists of:

- Early childhood education and care (ECEC) which is provided for children before the compulsory education begins and to promote children's development, health and wellbeing as well as to improve children's opportunities for learning.

- Pre-primary education which is provided for children in the year preceding the beginning of compulsory education and to improve children's opportunities for learning and development. Participation in pre-primary education has been compulsory for all children and free of charge.

- Basic education is compulsory for all children aged between 7 and 16. Compulsory education begins in the year during which a child turns seven and ends when the basic education syllabus has been completed or when ten years have lapsed since the beginning of the compulsory education. This includes every child permanently residing in Finland must attend compulsory education. It is free of charge and free school meals.

- Upper secondary education, which is either general upper secondary education or vocational education and training. Instruction in vocational institutions is very practical and designed to satisfy the needs of the labour market. On-the-job training at workplaces is an essential part of the studies.

- Higher education provided by universities and universities of applied sciences. The mission of universities is to conduct scientific research and provide education based on it. Universities of applied sciences (UAS) provide more practical education that aims to respond to the needs of the labour market.

- Furthermore, adult education is available at all levels. Adult education and training can either be paid for by the student himself or herself or it can be apprenticeship training, labour policy education, or staff-development and other training provided or purchased by employers. (Ministry of Education and Culture of Finland, n.d.)

3.2 การแบ่งข้อความออกเป็นส่วนและแปลเบื้องต้นอย่างคร่าวๆ เนื้อหาของบทความในภาพรวมกล่าวถึง “ระบบการศึกษาของฟินแลนด์” แยกแปลเป็นส่วนๆ หรือ ประโยคย่อยได้ ดังนี้

– Education is one of the cornerstones of the Finnish welfare society.

การศึกษาถือเป็นหนึ่งในรากฐานที่สำคัญด้านสังคมสวัสดิการของประเทศฟินแลนด์

– Education from pre–primary to higher education is free of charge. The new core curricula for pre–primary and basic education focus on learning, not steering.

การศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงอุดมศึกษาไม่เสียค่าใช้จ่าย หลักสูตรแกนกลางใหม่ สำหรับอนุบาลและการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งเน้นการเรียนรู้ไม่ใช่การยัดเยียด

– The Finnish education system consists of:

ระบบการศึกษาของฟินแลนด์ประกอบด้วย

– Early childhood education and care (ECEC) which is provided for children before the compulsory education begins and to promote children’s development, health and wellbeing as well as to improve children’s opportunities for learning.

การศึกษาและการดูแลเด็กปฐมวัย (ECEC) ซึ่งจัดเตรียมไว้สำหรับเด็กก่อนเริ่มการศึกษาภาคบังคับและเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเด็ก สุขภาพและสวัสดิการรวมทั้งเพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้ของเด็ก ๆ

– Pre–primary education which is provided for children in the year preceding the beginning of compulsory education and to improve children’s opportunities for learning and development.

การศึกษาระดับก่อนประถมซึ่งจัดเตรียมไว้สำหรับเด็กในปีก่อนการเริ่มต้นของการศึกษาภาคบังคับและเพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก

– Participation in pre–primary education has been compulsory for all children and free of charge.

การเข้าเรียนในระดับก่อนประถมศึกษาเป็นภาคบังคับสำหรับเด็กทุกคนและจะไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ

– Basic education is compulsory for all children aged between 7 and 16.

การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นภาคบังคับสำหรับเด็กที่มีอายุระหว่าง 7 ถึง 16 ปี

– Compulsory education begins in the year during which a child turns seven and ends when the basic education syllabus has been completed or when ten years have lapsed since the beginning of the compulsory education.

การศึกษาภาคบังคับจะเริ่มขึ้นในปีที่เด็กๆ อายุได้ 7 ขวบ และจบตามหลักสูตรขั้นพื้นหรือเมื่อครบสิบปีนับจากเริ่มการศึกษาภาคบังคับ

– This includes every child permanently residing in Finland must attend compulsory education.

ซึ่งรวมถึงเด็กทุกคนที่อาศัยอยู่ในฟินแลนด์อย่างถาวรจะต้องเข้ารับการศึกษาภาคบังคับ

– It is free of charge and free school meals.

โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ และค่าอาหารโรงเรียน

– Upper secondary education, which is either general upper secondary education or vocational education and training.

มัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งมีทั้งแบบมัธยมศึกษาตอนปลายทั่วไปและแบบอาชีวศึกษาและหลักสูตรการฝึกอบรม

– Instruction in vocational institutions is very practical and designed to satisfy the needs of the labour market.

การสอนในสถาบันอาชีวศึกษาเป็นการเน้นภาคปฏิบัติอย่างมากและได้รับการออกแบบมาเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน

– On–the–job training at workplaces is an essential part of the studies.

การฝึกงานในสถานประกอบการเป็นส่วนที่สำคัญของการศึกษา

– Higher education provided by universities and universities of applied sciences.

การศึกษาในระดับอุดมศึกษามีทั้งแบบมหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์

– The mission of universities is to conduct scientific research and provide education based on it.

พันธกิจของมหาวิทยาลัยเพื่อดำเนินการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และจัดการศึกษาตามพันธกิจ

– Universities of applied sciences (UAS) provide more practical education that aims to respond to the needs of the labour market.

มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (UAS) จัดการศึกษาที่เน้นภาคปฏิบัติมากกว่า ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน

– Furthermore, adult education is available at all levels.

นอกจากนี้ยังมีการศึกษาผู้ใหญ่ที่มีให้เลือกทุกระดับ

– Adult education and training can either be paid for by the student himself or herself or it can be apprenticeship training, labour policy education, or staff–development and other training provided or purchased by employers.

การศึกษาและหลักสูตรการอบรมสำหรับผู้ใหญ่ ผู้เรียนต้องจ่ายเอง มีทั้งการอบรมงานช่างฝีมือ การศึกษานโยบายแรงงาน การพัฒนาบุคลากร หรือหลักสูตรอื่นๆ หรือที่เป็นที่ต้องการของนายจ้าง

3.3 การแปลเป็นภาษาไทย มีการเพิ่ม ตัดทอนและเปลี่ยนสำนวนบางวลี เพื่อให้ได้ใจความที่เหมาะสม ดังนี้

ระบบการศึกษาของฟินแลนด์

การศึกษาถือว่าเป็นหนึ่งในรากฐานที่สำคัญด้านสังคมสวัสดิการของประเทศฟินแลนด์ การศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงอุดมศึกษาไม่เสียค่าใช้จ่าย หลักสูตรแกนกลางใหม่สำหรับอนุบาลและการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งเน้นการเรียนรู้ไม่ใช่การยัดเยียด ระบบการศึกษาของฟินแลนด์ประกอบด้วย

– การศึกษาและการดูแลเด็กปฐมวัย (ECEC) จัดเตรียมไว้สำหรับเด็กก่อนเริ่มการศึกษาภาคบังคับและเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก สุขภาพและสวัสดิการรวมทั้งเพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้ของเด็ก ๆ

– การศึกษาในระดับก่อนประถม จัดเตรียมไว้สำหรับเด็กในช่วงปีก่อนเริ่มการศึกษาภาคบังคับและเพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก การเข้าเรียนในระดับก่อนประถมศึกษาเป็นภาคบังคับสำหรับเด็กทุกคนและจะไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ

– การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นภาคบังคับสำหรับเด็กที่มีอายุระหว่าง 7 ถึง 16 ปี จะเริ่มขึ้นในปีที่เด็กๆ อายุได้ 7 ขวบ และจบตามหลักสูตรขั้นพื้นหรือเมื่อครบสิบปีนับจากเริ่มการศึกษาภาคบังคับ รวมถึงเด็กทุกคนที่อาศัยอยู่ในฟินแลนด์อย่างถาวรจะต้องเข้ารับการศึกษาภาคบังคับด้วย โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและค่าอาหารโรงเรียน

– มัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งมีทั้งแบบสายสามัญ แบบอาชีวศึกษาและหลักสูตรการฝึกอบรม การสอนในสถาบันอาชีวศึกษาเป็นการเน้นภาคปฏิบัติและได้รับการออกแบบมาเพื่อ

ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน การฝึกงานในสถานประกอบการจึงเป็นเรื่องที่สำคัญของหลักสูตร

- การศึกษาในระดับอุดมศึกษามีทั้งแบบมหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์ พันธกิจของมหาวิทยาลัยเพื่อดำเนินการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และจัดการศึกษาตามพันธกิจ มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (UAS) จะจัดการศึกษาที่เน้นภาคปฏิบัติมากกว่า ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน

- นอกจากนี้ยังมีการศึกษาผู้ใหญ่ที่มีให้เลือกทุกระดับ การศึกษาและหลักสูตรการอบรมสำหรับผู้ใหญ่ ผู้เรียนต้องจ่ายเอง มีทั้งการอบรมงานช่างฝีมือ การศึกษาตามนโยบายแรงงาน การพัฒนาบุคลากร หรือหลักสูตรอื่นๆ หรือที่เป็นที่ต้องการของนายจ้าง

3.4 คำศัพท์ที่ควรทราบ ในบทความนี้มี ดังนี้

- Cornerstones (n.) หมายถึง จุดสำคัญ หลักสำคัญ
- Welfare society (n.) หมายถึง สังคมสวัสดิการ คือสวัสดิการที่ทั้งหน่วยงานรัฐ และเอกชน หรือองค์กรใดๆ ช่วยกันจัด
- Pre–primary education (n.) หมายถึง การศึกษาปฐมวัย
- Basic education (n.) หมายถึง การศึกษาขั้นพื้นฐาน
- Higher education (n.) หมายถึง การศึกษาอุดมศึกษา
- Free of charge (phr.) หมายถึง ไม่เสียค่าใช้จ่าย
- Core curricula (n.) หมายถึง หลักสูตรแกนกลาง
- Focus on (phr.) หมายถึง เน้น
- Steering (n.) หมายถึง ขับขี่ การควบคุมให้เคลื่อนไป
- Consists of (phr.) หมายถึง ประกอบด้วย
- The compulsory หมายถึง education (n.) การศึกษาภาคบังคับ
- Syllabus (n.) หมายถึง หลักสูตร
- Permanently (adv.) หมายถึง อย่างถาวร อย่างคงทน
- School meals (n.) หมายถึง อาหารโรงเรียน
- Upper secondary education (n.) หมายถึง การศึกษาในระดับมัธยมปลาย
- Vocational education and training (n.) หมายถึง อาชีวศึกษาและหลักสูตรการอบรม
- Instruction (n.) หมายถึง การเรียนการสอน การแนะนำ ข้อเสนอแนะ
- Vocational institutions (n.) หมายถึง สถาบันอาชีวศึกษา
- Practical (adj.) หมายถึง เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ ในทางปฏิบัติ

- The labour market (n.) หมายถึง ตลาดแรงงาน
- On-the-job training (n.) หมายถึง การฝึกงาน
- Universities of applied sciences (n.) หมายถึง มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (เน้นการจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์)
- Research (n.) หมายถึง การวิจัย การศึกษาค้นคว้า
- Adult education (n.) หมายถึง การศึกษาผู้ใหญ่
- Apprenticeship training (n.) หมายถึง การอบรมงานช่างฝีมือ
- Labour policy education (n.) หมายถึง การศึกษาตามความต้องการแรงงาน
- Staff-development (n.) หมายถึง การพัฒนาบุคลากร

สรุปได้ว่า การแปลบทความสั้นนั้นต้องมีขั้นตอนในการฝึกและปฏิบัติดังนี้ 1) วางแผนการแปล เตรียมความพร้อมหาความรู้เกี่ยวกับหลักการแปล หลักภาษา รูปแบบและสำนวน 2) ลงมือแปล เลือกงานแปลจากง่ายไปหายาก ทำความเข้าใจเนื้อหาอย่างคร่าวๆ แบ่งการแปลออกเป็นประโยคย่อย ค้นหาคำศัพท์ที่ไม่รู้ และลองฝึกแปลหลายๆ สำนวน 3) ตรวจสอบงานแปล นำร่างที่ได้หาความถูกต้องและสอดคล้องกับเนื้อหา เพิ่ม ลด ตัดทอนตามความเหมาะสม ศึกษาสำนวนที่เหมาะสมกับต้นฉบับและให้ผู้อื่นตรวจทาน 4) ปรับแก้งานแปล นำข้อมูลจากร่างตรวจสอบแล้วมาเขียนเป็นฉบับจริงและอาจให้ผู้เชี่ยวชาญอ่านอีกครั้งก่อนเผยแพร่

บทสรุป

การแปลในระดับย่อหน้าและระดับบทความสั้น ประกอบด้วย 1) การวางแผน คือการหาความรู้ด้านการแปล ความรู้ทั่วไปและศาสตร์สาขาต่างๆ มีความรู้ด้านไวยากรณ์ ระบบและสำนวนของภาษาทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย 2) การลงมือแปล สรุปใจความเนื้อหาในภาพรวม แบ่งวรรคตอนเพื่อให้ง่ายต่อการแปล ลองร่างการแปลหลายๆ สำนวน 3) การตรวจสอบงานแปล หาความสอดคล้องกันของเนื้อหา วัตถุประสงค์ การสื่อความ ของต้นฉบับกับฉบับแปล เพิ่มลด ตัดทนเท่าที่จำเป็น ยึดใจความตามต้นฉบับให้มากที่สุด และให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยวิจารณ์ และ 4) ปรับแก้งานแปลให้เป็นฉบับจริง และอาจตรวจทานซ้ำอีกครั้งเพื่อให้ได้งานที่มีความสมบูรณ์มากที่สุด

แบบฝึกหัดท้ายบทที่ 8
การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย
ในระดับอนุเฉทและบทความสั้น

คำชี้แจง : จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ได้ใจความพอสังเขป

1. มีหลักในการวิเคราะห์และแปลในระดับย่อหน้าอย่างไร

2. มีหลักในการวิเคราะห์และแปลในระดับบทความสั้นอย่างไร

3. ย่อหน้านี้มีหลักในการวิเคราะห์และแปลในเบื้องต้นได้อย่างไร

Some people say: "Although man cannot choose how he was born, he is able to choose how he want to lead his life." But in reality rural children have to leave school at an early age because of economic reasons.

4. ย่อหน้านี้มีหลักในการวิเคราะห์และแปลในเบื้องต้นได้อย่างไร

Irgo, the dog mistakenly flown to Japan by United Airlines, has finally been reunited with his family. More than 11,000 miles and about 48 hours later, he's now at his new home in Kansas. "I will definitely never fly United again," his owner says

5. ย่อหน้านี้มีหลักในการวิเคราะห์และแปลในเบื้องต้นได้อย่างไร

Pattaya is a popular place for both Thais and foreigners because the city has everything tourists need. Traveling there is easy as you can take your own car or ride a bus, a van, or a cab from Bangkok. There is also a ferry service from Hua Hin to Pattaya, which takes about an hour.

6. ย่อหน้านี้มีหลักในการวิเคราะห์และแปลในเบื้องต้นได้อย่างไร

A pyramid is a structure or monument, usually with a quadrilateral base, which rises to a triangular point. In the popular imagination, pyramids are the three lonely structures on the Giza plateau at the edge of the Sahara Desert but there are over seventy pyramids in Egypt stretching down the Nile River Valley and, in their time, they were the centers of great temple complexes.

7. บทความสั้นนี้มีหลักในการวิเคราะห์และแปลในเบื้องต้นได้อย่างไร

The Ancient Persian Empire

The ancient Persian Empire began when Cyrus II the Great initiated his conquests in 559 BCE. Three elements dominated this ancient Persian civilization: (1) a rigorous and challenging physical environment, (2) the activist and positive Zoroastrian religion and ethics, and (3) a militant, expansionist people. These elements developed in the Persians an adventurous personality mingled with intense national feelings.

8. บทความสั้นนี้มีหลักในการวิเคราะห์และแปลในเบื้องต้นได้อย่างไร

Education

The term education can be applied to primitive cultures only in the sense of enculturation, which is the process of cultural transmission. A primitive person, whose culture is the totality of his universe, has a relatively fixed sense of cultural continuity and timelessness. The model of life is relatively static and absolute, and it is transmitted from one generation to another with little deviation. As for prehistoric education, it can only be inferred from educational practices in surviving primitive cultures.

9. บทความสั้นนี้มีหลักในการวิเคราะห์และแปลในเบื้องต้นได้อย่างไร

Thailand

Thailand, officially the Kingdom of Thailand and formerly known as Siam, is a country at the centre of the Indochinese peninsula in Southeast Asia. It is bordered to the north by Myanmar and Laos, to the east by Laos and Cambodia, to the south by the Gulf of Thailand and Malaysia, and to the west by the Andaman Sea and

the southern extremity of Myanmar. Its maritime boundaries include Vietnam in the Gulf of Thailand to the southeast, and Indonesia and India on the Andaman Sea to the southwest. The capital and largest city is Bangkok. With around 69 million people, Thailand is the 20th-most-populous country in the world.

10. บทความสั้นนี้มีหลักในการวิเคราะห์และแปลในเบื้องต้นได้อย่างไร

Task Based Learning

TBL is now being used internationally in every academic discipline. The extensive emerging research helps explain why it is attractive not only in technical and applied fields such as medicine, engineering and business, but also in natural science, social science, and humanities. It is also now being used in Trades education. Research data confirm consistently that TBL allows instructors to challenge their students at a higher level. Several studies provide evidence that students in a well-run section of TBL will typically outperform students taught through more traditional approaches.

เอกสารอ้างอิง

ฐานิกา บุษมงคล. (2554). **การแปลบทความอย่างง่าย (สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี).** [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ 10 มิถุนายน 2559 จาก http://thethanika.blogspot.com/2011/08/blog-post.html

เตือนจิตต์ จิตต์อารี. (2548). **แปลให้เป็นแล้วเก่ง.** กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง.

ประเทือง ทินรัตน์. (2543). **การแปลเชิงปฏิบัติ (Practical Translation).** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปรียา อุนรัตน์. (2548). **การแปลอังกฤษเป็นไทย แนวคิดและวิธีการ.** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดวงกมล.

สัญฉวี สายบัว. (2550). **หลักการแปล.** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อัจฉรา ไล่สัตรูไกล. (2554). **จุดมุ่งหมาย หลักการและวิธีการแปล.** (พิมพ์ครั้งที่ 8). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Biography.com. (n.d.). **Steve Jobs Biography**. [Online] Retrieved on August 15, 2016 from https://www.biography.com/people/steve-jobs-9354805

British Council. (2013). **The English Effect.** www.britishcouncil.org [Online] Retrieved on August 20, 2016 from https://www.britishcouncil.org/sites/default/files/english-effect-report-v2.pdf

Department of National Parks Thailand. (July 3, 2007). **Doi Inthanon National Park**. [Online] Retrieved on August 22, 2016 from https://web.archive.org/web/20070929102910/ http://www.dnp.go.th/parkreserve/asp/style1/default.asp?npid=1&lg=2

Hornby, A. S. (2005). **Dictionary Advanced Learner’s Dictionary (7 ed.).** New York: Oxford University Press.

Ministry of Education and Culture of Finland. (n.d.). **Finnish Education System**. [Online] Retrieved on August 23, 2016 from http://minedu.fi/en/education-system

บรรณานุกรม

กรกนก รุณย์คติ. (2556). **โครงสร้างและข้อผิดพลาดทั่วไปในบทคัดย่อภาษาอังกฤษ.** ปริญญานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

กุณฑีรา กวักเพฑูรย์ คุโนลค์. (2549). **เทคนิคการจดจำ–การแปลคำศัพท์ อังกฤษ–ไทย.** กรุงเทพฯ : มิตรสัมพันธ์กราฟฟิค.

เชวง จันทร์เขต. (2528). **การแปลเพื่อการสื่อสาร.** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ฐานิกา บุษมงคล. (2554). **การแปลบทความอย่างง่าย (สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี).** [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ 10 มิถุนายน 2559 จาก http://thethanika.blogspot.com/2011/08/blog-post.html

เตือนจิตต์ จิตต์อารี. (2548). **แปลให้เป็นแล้วเก่ง.** กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง.

ทองทิพย์ พูนลาภ (2555). **โมดูลที่ 3 ทรัพยากรช่วยแปล.** คู่มือการศึกษาชุดวิชาหลักการแปล. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ทีม Life Balance. (2557). **ภาษาอังกฤษเบื้องต้นที่คุณต้องรู้.** กรุงเทพฯ : อินส์พัล.

นววรรณ พันธุเมธา. (2549). **ไวยากรณ์.** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่งานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บัญชา สุวรรณานนท์. (2555). **โมดูลที่ 8 ความแตกต่างทางวัฒนธรรม.** คู่มือการศึกษาชุดวิชาหลักการแปล. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประเทือง ทินรัตน์. (2543). **การแปลเชิงปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน, ประพนธ์ เรืองณรงค์, วิโรจน์ ผดุงสุนทรารักษ์ และ เสาวลักษณ์ อนันตศานต์. (2554). **การเตรียมเพื่อการพูดและการเขียน.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ปัญญา บริสุทธิ์. (2542). **ทฤษฎีและวิธีปฏิบัติในการแปล.** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

ปรียา อุนรัตน์. (2548). **การแปลอังกฤษเป็นไทย แนวคิดและวิธีการ.** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดวงกมล.

ปิยดา โล. (2551). **กลวิธีการแปลสำนวนและกริยาวลีภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในบทบรรยายภาพยนตร์การ์ตูน.** ปริญญานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มหาวิทยาลัยบูรพา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยบูรพา.

พิมพ์พันธุ์ เวสสะโกศล. (2558). **การแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

มณีรัตน์ สวัสดิวัฒน์ ณ อยุธยา. (2548). **การแปล : หลักการและการวิเคราะห์.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

รมณี กมลวัฒนา. (2558). **ศาสตร์แห่งการแปล : ข้อสังเกตในการทับศัพท์ภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทย.** วารสารรามคำแหง ปีที่ 22 ฉบับที่ 4. (กรกฎาคม–ธันวาคม 2558).

รัตนวดี โชติกพนิช. (2551). **ภาษาอังกฤษสำหรับการสอน.**กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2554.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

_______. (2555). **วิวัฒนาการของพจนานุกรมไทย.** กรุงเทพฯ : สหมิตรพริ้นติ้งแอนด์พับลิสชิ่ง

_______. (มมป.). **หลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ.** สำนักราชบัณฑิตสถาน. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตสถาน.

เลิศ เกษรคำ. (2551). **Grammar and Techniques of the English language revised edition.** กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.

วรนาถ วิมลเฉลา. (2539). **คู่มือสอนแปล.** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_______. (2535). **คู่มือสอนแปล.** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.

วรรณา แสงอร่ามเรือง. (2542). **ทฤษฎีและหลักการแปล.** กรงเทพฯ : โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.

_______. (2545). **ทฤษฎีและหลักการแปล.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรงเทพฯ : โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.

วิษณุ กอปรสิริพัฒน์. (2549). **การแปลตามหลักภาษาศาสตร์.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศศิ อินทโกสุม. (2556). **ปัญหาการแปลผิดความหมายของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการแปลภาษาฝรั่งเศษ–ไทย.** มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เศรษฐวิทย์. (2559). **เรียนภาษาอังกฤษผ่านการแปล.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เม็ดทราย.

สัญฉวี สายบัว. (2554). **หลักการแปล.** (พิมพ์ครั้งที่ 8 ฉบับพิมพ์เพิ่ม). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

_______. (2550). **หลักการแปล.** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

_______. (2545). **หลักการแปล: กิจกรรมสู่ความเข้าใจ.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สิทธา พินิจภูวดล. (2542). **คู่มือนักแปลอาชีพ.** กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์

สุดา มงคลสิทธิ์. (2545). **การศึกษากลวิธีการแปลนามวลีในข้อเขียนประเภทอรรถสาร จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย**. ปริญญานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุธิดา วิมุตติโกศล. (2558). **เก่งอังกฤษแบบก้าวกระโดดด้วย English Structure**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เอ็มไอเอส.

สุนิตย์ เย็นสบาย. (2543). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิง.** พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาคาร. เข้าถึงเมื่อ 10 กรกฎาคม 2560 จาก http://wachum.org/eBook/1635301/biblio1.html

สุนี ธนาเลิศกุล. (2552). **การศึกษากลวิธีการแปลคำปรากฏการณ์ร่วมของคำนามกับคำคุณศัพท์ : กรณีศึกษาบทแปลเรื่องเล่าจากหนังสือเรื่องความหวังและความกล้า และรักและแบ่งปัน.** ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะศิลปะศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุพรรณี ปิ่นมณี. (2555). **แปลได้แปลดี ทักษะการแปลสำหรับผู้เรียนในมหาวิทยาลัย.** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

_______. (2546). **การแปลขั้นสูง Advance Translation.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

สำราญ คำยิ่ง. (2557). **Advance English Grammar For High Learner.** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : อรทัย พริ้นติ้ง.

อนัญญา สิทธิอำนวย (2555). **โมดูลที่ 9 ความแตกต่างทางวัฒนธรรม.** คู่มือการศึกษาชุดวิชาหลักการแปล. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อัจฉรา ไล่สัตรูไกล. (2554). จุ**ดมุ่งหมาย หลักการและวิธีการแปล.** (พิมพ์ครั้งที่ 8). นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บรรณานุกรม (ต่อ)

ไอเหว่ย ฉี, กมลพร สุทธิสุขทวี และ ศรีเพ็ญ เศรษฐเสถียร (2551). **สาเหตุของความล้มเหลวและกลยุทธ์ในการแปล**. วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์. ปีที่ 1, ฉบับที่ 1 (ก.ค.– ธ.ค. 2551), หน้า 12-19. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ.

AUSIT (2012). **AUSIT Code of Ethics and Code of Conduct.** AUSIT National. [Online] Retrieved on June 1, 2016, from, https://ausit.org/AUSIT/Documents/Code_Of_Ethics_Full.pdf.

Baker, M. and Maier, C. (2011). **Ethics in Interpreter and Translator Training Critical Perspectives.** The Interpreter and Translator Trainer 5(1), 2011.

Bell, Roger, T. (1991). **Translation and Translating: Theory and Practice**. : New York : The United State of American by Longman Inc.

Biography.com. (n.d.). **Steve Jobs Biography**. [Online] Retrieved on August 15, 2016 from https://www.biography.com/people/steve-jobs-9354805

British Council. (2013). **The English Effect.** www.britishcouncil.org [Online] Retrieved on August 20, 2016 from https://www.britishcouncil.org/sites/default/files/english-effect-report-v2.pdf

Brown, H. D. (2000). **Principles of Language Learning and Teaching**. (4th ed.) New York: Longman.

Cambridge Dictionary. (n.d.). **Dictionary**. [Online] Retrieved on July 10, 2016 from, https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/dictionary?q=Dictionary

Catford, J. C. (1965). **A Linguistic Theory of Translation**. London: Oxford University Press.

Collins COBUILD. (2009). **Collins COBUILD Advanced Dictionary 6th Edition**. Kentucky : Heinle Cengage Learning.

Dict.longdo. (n.d.). Retrieved June 5, 2016 from https://dict.longdo.com/search/university.

Department of National Parks Thailand. (July 3, 2007). **Doi Inthanon National Park**. [Online] Retrieved on August 22, 2016 from https://web.archive.org/web/20070929102910/http://www.dnp.go.th/parkreserve/asp/style1/default.asp?npid=1&lg=2

Duff, Alan. (1989). **Translation.** Oxford: Oxford University Press.

Encyclopædia Britannica. (n.d.). **Dictionary.** [Online] Retrieved on July 15, 2016 from https://www.britannica.com/print/article/162272

Google.co.th. (n.d.). Retrieved June 8, 2016 from www.google.co.th.

บรรณานุกรม (ต่อ)

GrammarBank.com. (n.d.). **Passage 1 – Opera.** [Online] Retrieved on June 12, 2016, from, http://www.grammarbank.com/short-reading-comprehension-passages.html

Hornby, A. S. (2005). **Dictionary Advanced Learner's Dictionary (7 ed.).** New York : Oxford University Press.

Larson, M. L. (1984). **Meaning-based translation : A guide to cross-language Equivalence**. New York : University Press of America.

Ldoceonline. (n.d.). Retrieved June 4, 2016 from https://www.ldoceonline.com/search/?q=university

Longman Dictionary of Contemporary English. (n.d.) **Dictionary**. [Online] Retrieved on June 10, 2016 from, https://www.ldoceonline.com/dictionary/dictionary

Merriam-Webster Dictionary. (n.d.). **Dictionary**. [Online] Retrieved on June 10, 2016, from, https://www.merriam-webster.com/dictionary/dictionary

_______. (n.d.). Retrieved June 2, 2016 from www.merriam-webster.com.

_______. (n.d.). Retrieved June 3, 2016 from https://www.merriam-webster.com/dictionary/university.

Ministry of Education and Culture of Finland. (n.d.). **Finnish Education System**. [Online] Retrieved on August 23, 2016 from http://minedu.fi/en/education-system

Newmark, P. (1981). **Approaches to Translation**. New York: Oxford Pergamon press.

Nida, Eugene A. (1964). **Toward a Science of Translating: With Special Reference to Principles and Procedures Involved in Bible Translating**. Leiden : EJ. Brill.

Nida, Eugene A. and Taber, Charles R. (1982). **The Theory and Practice of Translation**. Leiden: Brill.

Saville-Troike, M. (2006). **Introducing Second Language acquisition**. Cambridge University Press.

Tou, A.B. (1989). **Some Insights from Linguistic into the Processes and Problems of Translation**. TEFLIN Journal 1.

Translate.google. (n.d.). Retrieved June 6, 2016 from https://translate.google.co.th/?hl=th#en/th/run.

_______. (n.d.). Retrieved June 7, 2016 from https://translate.google.co.th.

Cite this book

Thai Citation :

ถิรวิท ไพรมหานิยม. (2559). เอกสารประกอบการสอน
รายวิชาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย. โปรแกรมภาษาอังกฤษ
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

English Citation :

Praimahaniyom, T. (2016). English to Thai Translation. English Program, Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University.